M.D.K.

Basch Árpád

"Az ismert illusztrátor...szorgalmasan dolgozik"
a Százados uti müvésztelepen irja Iván Ede: "A te
lepi müvészek"c. riportjában.

Szinházi Élet. Bp. 1918. aug. 25.-szept. 1.
VII. évf. 34. sz. 11-16. lapokon.

MDK

Basch Árpád
grafikus

Az Athenaeum rajzolója

÷ Művészek közreműkálkodása a
tipográfiában

Grafikai Szemle 1909 évf 7 z 148 l.

Basch Árpád
festő, grafikus

Fővárosi Lapok 1895. febr. 17., 545. sz.
(Szana Tamás: a plakátról versenyre.)

Basch Arthur
festő

Fővárosi Lapok 1896. jul. 10., 5. old.
(V.: Nemzeti Szalon.)

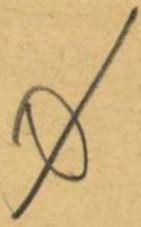

Kalmár

KISS Péter: Gyűjtemények és múzeumok Egerben 1951-ig. IV. + Függelék: Az Egri Kaszinó által...Egerben, magántulajdonban lévő műtárgyakból rendezett retrospectiv kiállítás katalógusa, 1924. aug. 30 - szept.8. = Agria, XXV/XXVI. (1990) 705

Basch Árpád

vrád
z

Hl Ervin

Képrőnyvénet
Bpesti Szemle

1925. 577 sz.
szept. 302 l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
402 ÚJ 16 szám
Érk.: szept. 26 n.

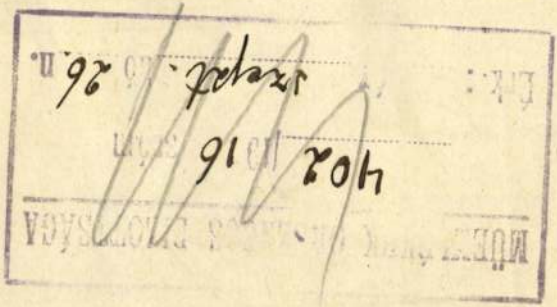

A mai nappal magam
Kálmán műépítész urat, Lagy
Nagyméltóságod
Szombathely, 1916. augusz.

Basch Árpád

elismerő okl.

Közlezrkiáll.

1268

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

B a s c h Á r p á d
festő

Undi Imre: Látogatás a Százados-uti müvésztelepen. A Nép. 1921. aug.20.

Basch Árpád

wód

Magyar Salon

1899. XXX. k. 706. h.

Magyar vagyok és maradok
ha nem is nyelvben, legalább szívben.

Englander Lajos

V. B. 1 Szept. 98.

Basch Árpád MDK

Török mészárszék, olf.
Nyári délelőtt, olf.
Bajor határon, olf.
Bukovinai határon. olf.

Az "Új Művészcsoport" első kiállí
Nemzeti Szalon 1917-1918.

Basch Árpád

Árpád

Képes Krónika

1926. 5. sz. 35. l.
(archeppel).

Bronz tü, gombosfejü X. 50.

Barch Árpád

Sibica c. kéje repr.

Vas. Ujs. 1909. 977. l.

Barch Árpád

Magyar Művészet

1925. 57

– 1926. 59

– 1927 176

Római Küszöbkő VI. 277, 278

Basch Árpád

tovább Glatz Oszkár

U. 1995

IV. Károly király mind a két művésznek modellt ült Badenben.

A képek a Hadsegélyző Hivatal özvegy és árva alapja javára forgalomba kerülő reprodukció céljából készültek.

Az utazás részletezése felszámítás

Tétel | Idő | hó | nap

Pesti Hirlap. 1917 febr. 25. (Magyar művészek a királynál.)

útinapló.

t v á n

zeumi dijnok, restaurator

őskeresztény bazilika mozaik-
estaurálása /foszlányok megmen-
kiegészitése stb./

li rendeletre.

és a költségek sa	Összeg P	f	Jegyzet
ombathely	8	.25	Ind. reggel 8.25
	8	.25	Érk. 21 h.
a á 7.-	259	.--	

M.D.K.

Basch Árpád

Plakát terveit igen érdekesnek tartja Lázár Béla: "Tavaszi tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salon, Bp. 1900. május
321-344. lap

Basch Árpád

erőd

Ujság. 1926. jul. 15.

(Basch Árpád festőművész harca a kincstárral.)

A Kárpátok körei c. 20 méter széles és 5 m-magas, az államtól megrendelt, ~~triptichon~~ de át nem vett triptichon körül való per.

A kép 1938 ban
Kerult a Ludovika
Akademiaba

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

ELNÖK

BUDAPEST,.....
IX. HŐGYES ENDRE UTCA 10
TELEFON: 182-595

Basch Árpád

Nemzetközi Alpinképkiállításon a Nemzeti Szalonban munkája szerepelt

Est 930. III. 23.

Basch Árpád

"Hegyek alján" c. műve, Zebegényi tájképe és "Rax" c. képe a "Palette d'Or" társaság kiállitásán .

M.H.932.V.10.

Basch Árpád

Nemzetközi alpin-képkiállításon a Nemzeti Szalonban Tátrahágói tája szerepelt.

PH.930.III.23.

Basch Árpád

irod

Wádai Pál, Basch Árpád.
Magyar Grafika. 1921. 69–
71. l.

~~Szabadi Közművelődési ház építk.~~

~~ügye VI. 187~~

Basch Árpád, grafikus 17 Ok

Az Újság Herczeg ferenc = albuma: a Szelek szárnyán Basch Árpád könyvmatú rajzaival jelent meg.

Fitz József: A ferencjószefi korszak magyar díszkiadásai 597=600

Bp. 1960. január X/1.

KÖNYVBARÁTI

M.D.K.

Basch Árpád

"Az incselkedő" cimmel a lap bemutatja a müvész rajzát.

Magyar Salon, Bp. 1896. dec. hó. 26. kötet 545. lap

Basch Árpád

MNK

A föld, allegoria, vizf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiállítás

MDK

Basch Arpád

A föld /allegoria/. Vizfm.

Műcsarnok, 1909. tav. kiáll. 42.l.

MDK

Basch Árpád

A föld /allegoria/. Vf.

Képzőm. Társ. 1909. tav. kiáll. kat. 42.l.

Basch Árpád

A első illusztrált Krúdy-könyvtől (1899: Ifjúság, Basch Árpád rajzai), az átmeneti Mühlbeck-egyedurralom után ... festőink és rajzolóművészeink legjava szegődött... az író könyveinek szolgálatába.

Bodri Ferenc: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 371. l.

Basch árpád (grafika)

Rennerit palatelő 1913. Plakat, nyomat.
Basch Sudos tul.

Athenaeum könyvtár 1913. Plakát, nyomat
Basch Sudos tul.

Athenaeum könyvtár 1911–1918.
Könyvcímlapok, nyomat.
Basch Sudos tul.

Százados uti művéntelep riállítása.
Katalógust összeáll. Gap Erzsébet,
Elischer Brigitta. Bp. 1965.

65.

Basch Árpád MDK

Illusztrációk a Müveltség Könyvtárához, szénrajzok

Címlapok, vizf.

Illusztrációk és Címlap, szén és toll

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Basch Árpád

Harci zaj után /Wola Luzaneka 1915/ szén
A Kárpátok védői /Mármarossziget 1915/ szén
Show Card. szinezett ceruza
A figyelő, szines rajz
Emléklap, vizf.
Adria, vizf.
Az esküvő, ceruza
Dickens-illusztráció, szinezett ceruza

Ősi Tárlat. Műcs. kiállítása. 1922. nov.
27-28 l.

Basch Árpád

Házromok. Zboró. 1915. szén
Illusztrációk. 1.A tenger. 2. A vizek utja.
3. Föld anyaga, szén
Przemysl, 1915. szén
Éneklő katona, szén
Arcképtanulmány /Dr,K.E.-né arcképéhez/ szén
Limanova, szén és tus
Odyseus ls a Kyklops, szén

Őszi Tárlat. Műcs. kiállítása. 1922. nov.
27-28 l.

MDK

Basch Árpád

A milléniumi kiállitás plakátja. Vasárnapi Ujság. 1895. 6. sz.

M.D.K.

Basch Árpád

"Olvasó leány" és "Anyóka" c. müveit méltat-
N. Istvánffy Gyula festőművész "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" cimmel.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet
230-254. lap

Tekintetes

Európa Lapterjesztő
és Könyvkiadó r. t.

Budapest
V Rothermere-u. 12.
III. 2.

Basch Árpád

archeje, fénykép után

Magyar Művészet

1900. 169–170 l.

Fenti műtermében fénykép után repr.

u. o. 1900.

173–174 l.

Az ezredévi történelmi kiállítás katalogusának ámlapja, repr. u. o. 177, 178. l.

Basch Árpád

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 57.
1926. 59
1927. 176
1931 536.
1929. 173 : Lásd B.:
B. Bíró H. művét.

3914. ~~Jules Legae.~~
~~Sz. Roulersben 1862-ben.~~

L. Lequime arczképe.

Vállig és szembenézve va
rövid, bajusza nyirott, körszaká
czos, bal szeme fölött és bal fü
bátja magas. Jelzése oldalt jobb

Bronz-szobor, magassága

1113-

Vétetett az 1909. január
márczius 16-iki 23513 sz. leir
909).

Pl.
Vét. 1909.

Basch Árpád

Önmagáról készitett karikaturáját bemutatja a lap külön mellékleten, több társa karikaturájával együtt, melyek a Fészek bálon készültek a klub falain.
Repr.

A HÉT, Bp. 1905. ápr. 23. XVI. évf. 17. sz.

Basch Árpád

a Petőfi Irodalmi Múzeumban Krúdy-illusztrációit állították ki, melyen az 1914. előtti periódust képviseli rajzaival. (emlétve).

Pamlényi Ervin: Krúdy Illusztrátorai
Magyar Nemzet, 1968. dec. 31.

Basch Árpád

Nemzeti Szalon nemzetközi kiállításán alpesi képével szerepelt.

Ujság 930. III. 23.

MDK

Basch Árpád

Reggeli séte, of.

Szent György Czéh lo. müv.anke. 1912. febr.

7o l.

Basch Árpád

festőművész.

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Finoman tolmácsolt Kis leány portraitja.

Pesti Hirlap
1930.VII.21.

Basch Árpád,

a Nemzeti Szalonban megnyíló kiállításán három termet töltött meg képei, tájak, portrék (említve.)

Nemzeti Ujság, 1927. febr. 27

Basch Árpád

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel

Esti Kurir
1930.XII.[illegible].

Basch Árpád

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Mücsarnokban -képével szerepel.
Egy rajzbeli pontossággal kiemelkedő női portréval.

Magyarság
1930.XII.21.

Basch Árpád

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása- - a Mücsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1930.XII.21.

Basch Árpád

Nemzeti Szalon kiállításán
alpesi képével szerepelt.

UN. 930. III. 23.

Basch Árpád (1873-1974)

„Tengerparti vár" o.v. 25×33

S.l.j.: Basch Árpád

2. ár: 2000 Ft.

BÁV 4o. Képaukció katalógus Bp. 1976. szeptember

Bash Árpád grafikus M.N.K.

Müvei a kiállitáson

Athenaeum könyvátr sorozathoz készült cimlaptervek.

Sárvvári Márta: A Szazados uti müvésztelep jubileumi kiállitása a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1965. jan. 20. 1.

Basch Árpád

A kis tolvaj, vizf.
A csoda-szarvas regéje, /freskó terv/ vizf.
Pingvinek szigetén /illusztr./ szinezett tusf.
Komédiák /illusztr. Kóbor Tamás könyvéhez/
szinezett ceruza
Cimlap /ifj.Bokay i. könyvéhez/ szinezett
ceruzar.

Ősz Tárlat. Műcs. kiállítása. 1922. nov.
27-28 l.

Basch Árpád

Egyet. Ejáll. Mincsamok
1922. ört.
Életr. dev. laid

MDK

Basch Árpád festőm.

megh. az ostrom alatt a gettóben

Eltűnt festők és szobrászok. A Mai Nap, ~~xxx~~ 1945.
jun. 16.

MDK

Basch Árpád, festö

Közelgö vihar. Olajf.

Műcsarnok. IV. Képzőművészeti kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 16.1.

Basch Árpád

Csepel szigeti táj, olf.
Eső tuán, olf
Sibica ,olf.
Utca Adah-Halehban olf.
Toplecz, a Csepa mellett, olf.

Műcsarnok 1909/10. téli kiáll.

Basch Árpád MDK

Cs endélet I-II. olf.
A besnyői erdőben olf.
Női képmás vázlat, olf.

Mücsarnok 1909/10. téli kiáll.

MDK

Basch Árpád

Szobavázlat

N. Szal. Rendkivüli kiáll. 1897. dec.
3.1.

MDK

Basch Árpád, festőm.

Az Ujság album-naptára. 1907. Bp. 1906.
A boritók rajza B.Á.-tól.

Dr. Szemlér Lőrinc gyüjteményének aukciója. Bp. 1936.
Könyvdiszek. - Könyvillusztrációk.
Árv. Közl. 1936. 5. rk. sz. 71. l.

√ 1927. febr. Gyujteményes kiállitás.

1 Tól 120 ig.

1930. Nemzetközi Alpin Képkiállitás.

Kilátás a Preiner Gscheidről, olajf.
Schnecalpe-i mezőkön, olajf.
Tatárhágói táj, olajf.

Basch Árpád

Nemzeti Szalon

Basch Árpád.

1894. okt. Első kiállitás.

Mére Mathienne ,vizf.
Utonálló/Páris/,vizf.

1897. Rendkivüli kiállitás.

szobavázlat.

1898-99. Téli: Csónak, vizf.

III. Temesvári kiállitás.

Tanya a Csepelszigeten,olajf.
Tétényi táj,olajf.

II. Ujvádéki és I-ső pancsovai kiáll.

Tanya olajf.
Tétényi táj,olajf.

1909 dec Jubiláris téli kiáll.

Besnyői ciprusokolajf.

Máriabesnyői erdőben,olajf.

1910. Tavaszi kiállitás.

Tanya a Csepel szigeten,olajf
A Agödöllői ut,olajf.
Tétényi táj,olajf.
A besnyői ciprusok közt,olajf

1917. Uj müvészcsoport I.kiáll

Nyári délelőtt,olajf.
Óláh falu,olajf.
Törökmészárszék,olajf.
Nyári délelőtt,olajf.
Bajor határon,olajf.
Bukovinai határon,olajf.

1925.Kollektiv kiáll.

1-213.ig gyüjteményes kiáll.

1927. Egri kiállitás.

Őszi ködben,olajf.

Basch Árpád MDK

Oláh falu. olf.

Az "Uj Müvészcsoport" első kiállitása.
Nemzeti Szalon 1917-1918.

MDK

Basch Árpád

A plakátmüvészet Magyarországon. M.Iparmüvészet 1901. 164 l.

Basch Árpád MDK

Délelőtt az erdőszélen, olf.

Adah-Kaleh-i utca, olf.

Mücsarnok 1910. Vándorkiállitás

MDK

Basch Árpád, festö

Adach Kaleh sziget.	Olf.
A budai hegyekböl.	"
Interieur.	"

MK.Geg.Báz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. /Kat. 4.l.
Szépmüvész.Muz.

MDK

Basch Árpád

Önarckép, graf.

Az önarckép. Alkotás Művészház, 1923. márc.

21 l.

MDK

Basch Árpád, sz. Bp. 1873.

Tátrai táj

Az Egri Kaszinó kiáll. kat. Eger, 1924. aug.

5. l.

Basch Árpád

Perállag III.

1368. l.

1145.	7.000	1210.	8.000	1275.	2.000
1146.	2.500	1211.	8.000	1276.	6.000
1147.	2.500	1212.	10.000	1277.	15.000
1148.	1.500	1213.	10.000	1278.	8.000
1149.	2.500	1214.	5.000	1279.	20.000
1150.	1.000	1215.	4.000	1280.	30.000

Kat. sz.	K	Kat. sz.	K	Kat. sz.	K	Kat. sz.
577.	3.000	642.	10.000	707.	2.500	7
578.	3.000	643.	7.000	708.	5.000	7
579.	4.000	644.	8.000	709.	10.000	7
580.	2.000	645.	25.000	710.	75.000	7
581.	2.000	646.	13.000	711.	2.000	7
582.	8.000	647.	7.000	712.	1.500	7
583.	5.000	648.	10.000	713.	8.000	7
584.	2.000	649.	10.000	714.	10.000	7
585.	3.000	650.	10.000	715.	2.000	7
586.	5.000	651.	15.000	716.	4.000	7
587.	4.000	652.	10.000	717.	400.000	7
588.	15.000	653.	10.000	718.	5.000	7
589.	10.000	654.	13.000	719.	4.500	7
590.	25. 000	655.	8.000	720.	4.500	7
591.	24.000	656.	15.000	720/a ..	13.000	7
592.	10.000	657.	4.000	720/b ..	10.000	7
593.	10.000	658.	9.000	720/c. ..	4.000	7
594.	5.000	659.	3.500	720/d. ..	2.000	7
595.	10.000	660.	6.000	720/e. ..	4.000	7
596.	20.000	661.	500	720/f. ..	10.000	7
597.	2.500	662.	500	720/g. ..	1.000	7
598.	2.000	663.	5.000	720/h. ..	2.000	7
599.	15.000	664.	5.000	720/i. ..	1.000	7
600.	25.000	665.	10.000	721.	8.000	7
601.	30.000	666.	8.000	722.	13.000	7
602.	25.000	667.	2.000	723.	8.000	7
603.	1.000	668.	3.000	724.	25.000	7
604.	1.000	669.	10.000	725.	23.000	7
605.	1.000	670.	3.000	726.	23.000	7
606.	20.000	671.	500	727.	9.000	7
607.	15.000	672.	30.000	728.	40.000	7
608.	800	673.	30.000	729.	50.000	7

Basch Árpád MDK

Eső után Tétény, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Basch Árpád

illusztrációi az alábbi
műben.

Vas. Ujs. 1904. 423. l.

(Mikszáth K.: Az én
kortársaim.)

BUDAPEST
LKd

<Basch Árpád>

Nádai Pál ( )

Magyar Grafika

1921. máj. 69–71.

Kepekkel

Lásd az életr-
megirásánál

Művész életrajzok
Korott

AZ ÖNARCKÉP

I.

MŰVÉSZETI VEZETŐ:
BÁLINT JENŐ

Basch Árpád

MDK

Erős alkony a Dunán, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Basch Árpád, festőm.

Női tanulmány. Olf. Jelz.
A művész sajátkezű aláírásával.
Parkrészlet. Olf. "

Árv. Közl. 1937.4.rk.sz. 18.1.

M.D.K.

Basch Árpád

Fényképét családjával együtt közli a lap a Százados-uti müvésztelepen.

Lippay Gyula: Nyaralás a müvésztelepen c. Szinházi Élet. Bp. 1923. juli.29.-aug.4. XIII. évf. 31. sz. 16-18. lap.

BASCH ÁRPÁD

Az erdőszélen. Olajf.
A vasut. "
A besnyői cyprusok. Olajf.
Estefelé. Olajf.
Késő délután. Olajf.

Képzőm.Társ. 1910.tav.kiáll.kat. 34.oldal

Basch Árpád MDK

Magyar ciprusok, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

MDK

Basch Árpád, festöm.

1103. Pap Zoltán: Muzsikaszó. Regény dalban. Bpest. Petöfi-társaság kiadása. B.Á. által diszitett fedölappal és a leghiresebb festömüvészek festményeinek rézmetszetü képeivel. 85.l.

Dr.Szemlér Lörinc gyüjt.-nek aukciója. Bp.1936.
Könyvdiszek.- Könyvillusztrációk.
Árv. Közl. 1936. 5.sz rk. 84.l.

BASCH ÁRPÁD

Reggel a Baghi tóparton. Olajf.
A királyi parkban. Olajf.
Kávéházi konyha Adah-Kaleh-ban. Olajf.
Utca Adah-Kaleh-ban. Olajf.

Képzőm.Társ. 1910.tav.kiáll.kat. 34.oldal

Basch Árpád MDK

Dr. M.S.né arcképe, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

Basch Árpád

A képzőművészeti év eseményei. P.H.1934 évi naptára. 60.l.

MDK

Basch Árpád

Meseképek, of.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 53.l.

MDK

Basch Árpád,festöm.

787. Ut a halhatatlanság ~~KKK~~ forrásához, A magyar képzömüvészek egyesületének jelmezestélye. Bp. 1897.- Naptár 1901 évere. Hyere Artur szines fejléceivel. 2 füzet.

Dr. Szemlér Lörinc gyüjt.-nek aukciója. Bp.1936.
Könyvdiszek. - Könyvilusztrációk.
Arv. Közl. 1936. 5.rk.sz. 62.l.

Basch Árpád MDK

Plakátterv, vizf.

Platkátterv, olf.

Plakáttervek, vizf.és tollrajzok

Platkátterv I-III.

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

MDK

Basch Árpád

Leányom, repr.

Műcsarnok 1930/31. jub. kiáll. kat.

MDK

Basch Árpád

Illusztrációk a müveltség könyvtárához, szénrajzok

Cimlapok, vf.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 54.l.

Basch Árpád (1873-1944)

„Balatoni erdőrészlet"

o. karton 12x20 cm j. l. b. Basch Árpád

Ajánlati ár: 2000 Ft.

BÁV 46.Képaukció katalógus,Bp.1978.szeptember

Basch Árpád

Szerepelt az I. nemzeti társalgón.

M. H. 1933. IV. 19.

Basch Árpád

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

mak.

Basch Árpád

Plakátja:

Adriai Biztosító Társulat. 76×52 cm.
Bp. 1913. Athenaeum ny.

Magyarok bejövetele 1895- Lógrády ny.
126×80 cm.

Az O.Sz.K. Grafikai Plakátjai Bp. 1961.

mdk

Basch Árpád: festő, grafikus.

plakátja: Rennerit asbestpala

Melléklet

Az O. Sz. K. Grafikai Plakátjai

Bp. 1961 6. l

Basch Bureau : Paris, 4e arrt.

Urgence : Recommandé Avis de réception

Confidentiel

Ne G. M. H. Direction Police

Sp. 1891 L.C.

2086. Basch Árpád:

Utikép.

A majorsági udvaron, a tyúkólon innen, a hová a lajtorja legfelsőbb lépcsőfokáról tyúk megy be, a fákra kifeszitett kötélen, különféle fehérneműeket száritanak, a melyek között női hálókabát, női nadrág, három ing és egy lepdő van. Jobbra, a fán túl, a kőfal mögött, ház látszik; balra pedig ~~[illegible]~~ üde lombozatú. Jelzése alól jobbra: Basch Árpád.

Fa, méretei 8.4: 14.1 cm.
Vétetett az 1901: XII. 23-iki 92258 sz. leirattal 80 Kán (682/901).

L fás képernek csoportos.

Basch Árpád M.D.K.

Művei a kiállitáson

A Százados uti müvésztelep 50 éves jubileumi kiállitása a Nemzeti Galériában

Vasa 1965. febr.

MDK

Basch Árpád

Lyka: Téli tárl. 1900-1. 42.1. kép

gol grafikus.

MDK

Basch Árpád, festöm.

az Aftonbladet okt.4.sz. megjelent kritika megemlékezik róla.

A Stockholmi magy.képzöm.kiáll. /1928/. a svéd sajtóban. -MKP.1929.3.sz.173.1.

Basch Árpád

Nevét elismeréssel emliti meg Lázár Béla: "Téli tárlat"-on szereplő müveivel kapcsolatban.

Otthon, Bp. 1901. dec. hó
18-29. lap

MDK

Basch Árpád, festö

263. Reggel az Adrián. 1931. Olf.

3ol. "Magyar ciprusok." 1929. " 14.l.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934.ápr. 29.-
Kat. 13.l.,14.l. jun.17.

M.D.K.

Basch Árpád

Lázár Béla: "Téli tárlat" c. cikkének, -A magyar dekorativ festészet- c. fejezetében megdicséri a müvész rajzait.

Magyar Salon, Bp. 1901. dec. hó. XXXVI. kötet 242-253. lap

Basch Árpád

A Képzőművészet c. rovat beszámol az október 15.-én megnyilt kiállitásról, melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek.
A müvész "..ismét kedves ötleteivel és filigrán festésével szerepel" -mint a kritika megjegyzi.

Otthon, Bp. 1895. október hó. 1. sz.
9o. lap

M.D.K.

Basch Árpád

"Szellemes plakátjait" dicséri Lázár Béla:
"Tavaszi tárlat" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 19ol. május hó
116-126. lap

Basch Árpád

Krudy illusztrációi emlékére

„Krudy illusztrátorai"

Magyar Nemzet 1968
dec. 31.

MDK

Basch Árpád /1873- /

"Feszty óriási körképe a Városligetben. " 1895 ?

"Rennerit Asbest Pala" é.n.

13.1.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.Bp.1960.

Basch Árpád

Plakátjait figyelemreméltóaknak tartja Lázár Béla: "A tavaszi tárlat" cimmel közölt beszámolójában .

Otthon, Bp. 1900. évf. 6. füzet.
49-60. lap

MDK

Basch Arpád,

önálló gyüjteményes kiállitás keretében mutatkozott be. 1925, 1927.

A Nemz. Szal. 4oo-ik és a KEVE XX-ik kiállitása.
1929. febr.

M.D.K.

Basch Árpád festőművész

A Százados-uti művésztelep lakója.
Fényképét csoportképen, -több művésszel együtt- közli a lap.

Lippai Gyula: Krumpli, virág és szobortermelés a Százados-uton c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. aug. 28.- szept. 3.
X. évf. 35. sz. 10-11. lap.

M.D.K.

Basch Árpád festőművész

A Százados-uti művésztelep lakója.
Fényképét csoportképen, -több művésszel e-
gyütt- közli a lap.

Dippai Gyula: Krumpli. virág és szoborter-
melés a Százados-uton'c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. aug. 28.- szept. 3.
X. évf. 35. sz. 10-11. lap.

MDK

Basch Arpád

A Műcsarnok Háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

Basch Árpád

"A Máriánál" c. franciás, könnyed képe, arc-kép-számba megy"-irja Voinovich Géza: Tavaszi tárlat c. beszámolójában.

A HÉT, Bp. 1903. ápr. 12. XIV. évf. 15. sz. 242-243. lap.

Basch Árpád

"Liliputi tájképei tiszták, ügyesek,-mondja kritikájában Pukk: Téli tárlat c mmel a Művészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1903. nov. 15. XIV. évf.
46. sz. 752-753. lap.

Basch Arpád, festöm.

ő is aláirta a kultuszminiszterhez benyujtott ivet tiltakozásul Hock képvis. reformkodása ellen magy. müvészeti kérdésekben.

Ujváry Ignác: Válasz az "Okiratos válaszra". Mücsarnok. 1898 nov. 27. 155.lap.

Basch Árpád.

A Nemzeti Szalon 1927-ben kiállitotta müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Barch Árpád

4004
2

Revai XXI. 132. l.

B a s c h Á r p á d
festő

Az Ujság. 1915.szept.13. (Az Áldozatkészség Szobrának felavatása.)

Basch Árpád.
Festő

Fővárosi Lapok 1895. febr. 6., 415. sz.
(Művészet. A millenniumi kiállítás plakátjai.)

MDK

Basch Árpád, festüm.

Mikszáth Kálmán: Az énkortársaim. Bp. 1904.
Básch Árpád kötésrajzával.

Dr. Szemlér Lőrinc gyüjt.-nek aukciója. Bp. 1936.
Könyvkiadók. - Könyvilluztrációk.
Árv. Közl. 1936. 5.rk.sz. 81.l.

M.D.K.

Basch Árpád

Salamon Ödön: "Az első ideál" c. elbeszélését illusztrálta

Sas Ede: "Az első és utolsó ideál" c. elbeszéléséhez készitett illusztrációt.

Szilágyi Géza: "Szidi" c. versét illusztrálta.

Magyar Salon, Bp. 1897. november hó,2. sz. 278, 279, 339, lap

M. Kir. Vallás- és Kö

340 - 11
----------szám.
5 - 1931.

utiszámlája.

melléklet száma.

A Müemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Folyó március
.....évi.....hó
10-én 76
.....-n .....szám alatt kelt felterjesztésére, tudomás és további eljárás céljából másolatban megküldöm.

sügyi miniszternek jelen kolet és

. és Csekkosztályhoz intézett ren-

zámvevőséget, hogy . . . . . .

adó . . . . . .

Állatkerti-ut.1. Müemlékek Orsz.Bizottsága

ssza . . . . . .történt hivatalos

iköltségeiről és napidijairól ki-

. érvényesitett utiszámlája alapján

o n k i l e n c . . . . . P

MDK

Basch Árpád

Képzőm.Táns. 1909/10. téli kiáll. kat. 62.l.

MDK

Basch Árpád

Művészet 1918. 5.l.

MDK

Basch /Árpád?/ festöm.

az aktot a tiszta fény biztos formaéreztetésével érézékelteti.

Ernst Muzeum.- A Szinyei M.P.Társ. müvésztagjainak II.kiállitása az E.M.-ban. /Az I.1923.-ban volt.

Kat. 4.1. 1926.jan.24.-febr.28.

M.D.K.

Basch Árpád

Egyik alkotásának repr.-ját, valamint nyilatkozatát hozza a lap, a "Mi tetszik a nőn?" c. körkérdésre válaszolva.

Szinházi Élet. Bp. 193o. juli 27.-aug. 2. XX. évf. 31. sz. 14. lap.

MDK

Basch Árpád

Képzőm. Társ. 1903/4. téli kiáll. kat. 58.l.

MDK

Basch Árpád, festőm.

szereplése ennek a teremnek értékét emeli.

Bereso Mihály: ? VIII.-IX.terem. -Műcsarnok.
Képzőművészet.1931. 37.sz. 43.l.

MDK

Basch Árpád

Képzőművészet 1930. 30. sz. 117.1.

MDK

Basch Árpád

Pukk.: Téli tárlat. A Hét 1903. II. félév.
752-753.l.

Basch Árpád.

APA ÉS FIA EGYÜTTES KIÁLLÍTASÁRA alig emlékszünk a magyar kiállítások történetében. Legközelebb egy ilyen kiállítás nyílik meg a Nemzeti Szalónban, ahol *Basch* Árpád rendez nagyobb kiállítást fiával, *Basch* Mihállyal. Apa és fia évek óta együtt dolgoznak nemcsak közös műtermükben, de ugyanazokat a tájakat is festik mind a ketten. Csupán a kompozíciós témakörben megy mindegyik a maga útján.

Pesti Napló, 1927. febr. 13.

2

trat er mit einem lebensgrossen Frauenportrait vor die Öffentlichkeit. Seit dieser Zeit figuriert der Name des hochbegabten Künstlers bei allen heimischen Ausstellungen und bei zahlreichen Ausstellungen in Wien, München, Paris und Berlin, wo er überall auch Preise und Ehrendiplome einheimste. Die ungarische Regierung zeichnete seine Tätigkeit 1909 mit seiner Ernennung zum Mitgliede des Senates für bildende Künste aus. B. malte bisher an 240 Bilder, Portraits, Lebensbilder, Akte, Landschaften, Stilleben und historische Gemälde. Bekanntere Schöpfungen: *Die Portraits Peter Szalays* und des *Grafen Aurel Dessewffy* (1888), *Die erste Uniform* (1889), *Akt im Atelier* (1890), *More patrio* (1894), *Niemals* (1896), *Christus belebt die Tochter des Jairus* (1900), *Sühne* (1902, Eigentum des Budapester Museums der schönen Künste), *Tessa Pulszky* (1904), *Morgensonne in Ragusa* (1908), *Herbstrosen* (1908), *Lovranaer Meeresstrand* (1909), *Portrait des Bürgermeisters Johann Halmos* (1909, im Sitzungssaale des Budapester Stadthauses untergebracht), *Christus auf dem Berge* (1910), *Akt im Lehnstuhle* (1911), *Halbakt mit rotem Tuche* (1911), *Akt auf grünem Sopha* (1912).

Basilovits, Johann, kath. Kirchenschriftsteller, geb. 1742, gest. 1821, hinterliess die Werke: *Brevis notitia fundationis Theodori Koriathovics, olim ducis de Munkács* (1799) und *Imago vitae monasticae* (1802).

Bászel, Aurel, Philologe, geb. am 9. Okt. 1845 in Kassa, absolvierte seine Universitätsstudien in Berlin, Halle und Tübingen, war dann Professor am Budapester evang. Gymnasium, Privatdozent an der Budapester Universität, Gymnasialprofessor in Fehértemplom und lebt derzeit in Budapest als pensionierter Mittelschulprofessor. Bekanntere Werke: *Theokritos idylljei és a görög-római idyll* (Die Idyllen des Theokritos und das griechisch-römische Idyll, 1880), *Thukydides beszédei* (Die Reden des Thukydides, 1881), *A klasszika-philologia jelesebb munkásai életrajzokban* (Die vorzüglicheren Autoren

Bászel, Ernst, Literaturhistoriker, Philologe, geb. am 24. Aug. 1883 in Budapest, wo er auch die philosophischen Studien als Stipendist absolvierte und 1905 zum Doctor der Philosophie promoviert wurde. B. war in Temesvár, Zsolna und Déva als Professor tätig und wirkt derzeit als Oberrealschulprofessor in Györ. Selbständige Werke: *Ágnes Bernauer a német költészetben* (Agnes Bernauer in der deutschen Poesie, 1905), *Az olvasás mint az önmüvelés legfontosabb eszköze* (Die Lecture als wichtigstes Mittel der Selbstbildung, 1906), *Az oberammergaui passiójáték* (Das Oberammergauer Passionsspiel, 1913).

Bátai, Georg, ev. ref. Theologe im XVII. Jahrhundert, hinterliess die Werke: *De divinitate Jesu Christi. Az isten kegyelmében levő ember megismeréséről* (Erkenntnis der in der Gnade Gottes befindlichen Menschen, 1665), *Lelki próbakő* (Geistiger Prüfstein, 1666).

Báthori, Andreas, Arzt, Ophthalmologe, geb. 1870 in Károlyfalva, absolvierte die medizinischen Studien in Kolozsvár, wo er auch acht Jahre als Praktikant und Assistent an der Augenklinik wirkte. Nach zweijähriger

Adolf Silberstein und von Oscar v. Krücken ins Deutsche übersetzt. Von seinen Gedichtesammlungen erzielten tiefere Wirkung: *Költemények* (Gedichte, 1881), *Ujabb költemények* (Neuere Gedichte, 1883), *Kárpáti emlékek* (Karpatenerinnerungen, 1885), *Erdőzúgás* (Waldesbrausen, 1889), *Remény és emlékezet* (Hoffnung und Erinnerung, 1892).

Bartóky, Josef, volksw. Schriftsteller, geb. 1865 in Békéscsaba, trat nach Zurücklegung der juridischen Studien in den Komitatsdienst, wurde 1897 ins Ackerbauministerium berufen und daselbst 1910 zum Staatssekretär ernannt. Selbständige Werke: *A gazdasági munkásügyi törvények gyüjteménye* (Sammlung der landwirtschaftlichen Arbeitergesetze, 1902), *A munkástörvény magyarázata* (Erläuterung des Arbeitergesetzes, 1907), *A földmivelésügyi igazgatásra vonatkozó összes törvények és rendeletek* (Sämmtliche auf die landw. Verwaltung bezüglichen Gesetze und Verordnungen, 1910).

Bartoniek, Géza, Physiker, geb. am 5. Sept. 1854, veröffentlichte zahlreiche Studien über Akustik und Elektrizität in ungarischen und deutschen Fachblättern und übersetzte Guillemins *„Magnetismus und Elektrizität."*

Bartosságh, Josef, landw. Schriftsteller, geb. 1782 in Arad, gest. 1843, publizierte landwirtschaftliche Fachstudien in ungarischer und deutscher Sprache und mehrere selbständige deutsche Fachwerke.

Bartucz, Ludwig, Anthropologe, geb. am 1. Apr. 1885 in Szegvár, wurde schon als zweitjähriger Universitätshörer, 1905, als Assistent ans Anthropologische Institut berufen, an dem er auch heute noch, nachdem er 1908 das Doktorat ablegte, als ordentlicher Assistent wirkt. Er ist ein rühriger Mitarbeiter der anthropologischen und naturwissenschaftlichen Fachpresse und seit 1912 Mitredakteur der Zeitschrift *Anthropologische Mitteilungen aus Ungarn.*

Basa, Eugen, Maler, geb. 1879 in Túr, gest. 26. Mai 1909 in Zürich, absolvierte seine Malstudien in Budapest, München und Paris und trat 1903 zum ersten Male vor die Öffentlichkeit.

Basch, Árpád, Maler, geb. 1873 in Budapest, absolvierte seine Kunststudien in München, Budapest und Paris und zeichnete sich besonders als Plakatmaler und Illustrator aus. B. ist Mitarbeiter englischer und französischer illustrierter Blätter.

Basch, Emerich, mediz. Schriftsteller, geb. 1863 in Budapest, ist seit 1910 Chefarzt des Rochusspitales. B. entfaltet eine rege fachschriftstellerische Tätigkeit über die Fortschritte der Thèrapie und über Dermatologie.

Basch, Julius, Maler, geb. am 9. Apr. 1851 in Budapest, wandte sich ursprünglich den technischen Studien zu und beteiligte sich nach einjährigem Studium an der Pariser École des Beauxarts, von 1875 bis 1884 als Ingenieur an Bauten von Brücken, Eisenbahnen, Tunnels, Lagerhäusern in Ungarn und erzielte beim Preisausschreiben der Hauptstadt für ihre Lagerhausentwürfe den ersten Preis. Im Jahre 1884 beschloss B. seine Fähigkeiten ausschliesslich der Malkunst zu widmen, die er in den folgenden zwei Jahren als Schüler Franz Paczkas und Leopold Horovitz's studierte. 1886

Krück I.

Basch Árpád

Basch *Árpád*, festő, *1873. Számos könyvdíszt, plakátot tervezett. A *Kárpátok védői* címmel nagy triptichont festett. Hosszabb ideig élt Párizsban. Több képe van a Szépművészeti Múzeumban.

Uj Idők Lex. III. k.
753. l.

KÉPE
ABBILDUNGEN — I

Barta Ernő

41 Szonáta. Pastell. Eladó.

Kunwald Cézár

42 Női arckép. Olajf. Magánt.

Glatz Oszkár

43 A kertben. Olajf. Eladó.

Vedres Márk

44 Leány korsóval. Bronz. Eladó.

Reményi József

45 Táncosnő. Eladó.

Dobai Székely Andor

46 Csendes utca Ipernben. Olajf. Eladó.

Kunwald Cézár

47 Férfiarckép. Olajf. Magánt.

Wágner Géza

48 Kazlak. Pastell. Eladó.

Beck Ö. Fülöp

49 Tavasz. Gipsz.

BALOLDALI ELSŐ TEREM.

Vedres Márk

33 Dr. H. K. úr relief-portraitja. Bronz. Magánt.

34 Fuvolázó fiú. Bronz. Eladó.

Basch Árpád

35 Nyári délelőtt. Olajf. Eladó.

Dudits Andor

36 Vihar. Olajf. Eladó.

37 Kardvágás. Freskóvázlat.

38 Háború. Olajf. Eladó.

Basch Árpád

39 Oláh falu. Olajf. Eladó.

Beck Ö. Fülöp

40 Érmek és plakettek. Bronz. Eladó.

Basch Árpád

Gerthon Istvánn Kőllerő

20.) BASCH ÁRPÁD festő (és grafikus) született 1873 április 16-án Budapesten Karlovszkynál, Münchenben Hollósynál, Párisban Laurens-nál, Doucetnál és Brantotnál tanult. Önálló kollekcióval szerepelt a londoni Crystall-palaceban. Spar-művészettel is foglalkozik. Angol és francia képeslapokba rajzol. A Petőfi Társaság szerlegét tervezte.

.....

Budapest, 1911. augusztus 16.

Basch Árpád

neve.

Basch *Árpád*, festő, szül. 1873 ápr. 16-án Budapesten. Itthon, Münchenben és Párisban tanult, azután hazatérve, főleg finom grafikai műveive ltűnt fel. 1922-ben a Műcsarnokban, 1925-ben és 1927-ben a Nemzeti Szalonban volt nagy kollektív kiállítása. Mint festő, főleg romantikus tájképeivel aratott sikereket. Legjelentékenyebb képe a *Kárpátok védelme* c. nagyméretű naturalisztikus festménye. SZENTIVÁNYI GY.

Gutenberg Lex. V. K.

349. k.

Basch Árpád

wód

Petr EM magyarország

archépek

5. l.

Tillex
1500 –
460192

Pál hb.

~~1932. XII.~~	~~1~~	
1932. XII.	1	Egyenlegért

Basch Árpád

Szabó = Athenaeum

149. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA

697/1911. szám.

OZTATÓ

os Szövetsége 1911. október hó 7–8.
gyűlésén való részvétel tárgyában.

nak 2. §-a értelmében az ahhoz tartozó
2 tag által képviseltethetik magukat,
elnökség által, az önálló gyüjtemények
rnokok) által.
zat a kiküldöttek nevének, állásának és
g szeptember hó 25-éig közlendők az

elszállásolását helyi bizottság vállalta
óhajtó meghivottak felkéretnek, hogy
amint azt a körülményt, hogy mikor
megérkezni, dr. Adorján Ármin urral,
váradon, legkésőbb szeptember hó 30-ig

ezelése alatt álló helyiérdekű vasutak
natnak igényt, melynek alapján úgy a
sztályban II. osztályú egész jegygyel, a
l és a III. osztályon II. osztályú féljegy-
vonatkozó óhajok a mellékelt szelvény

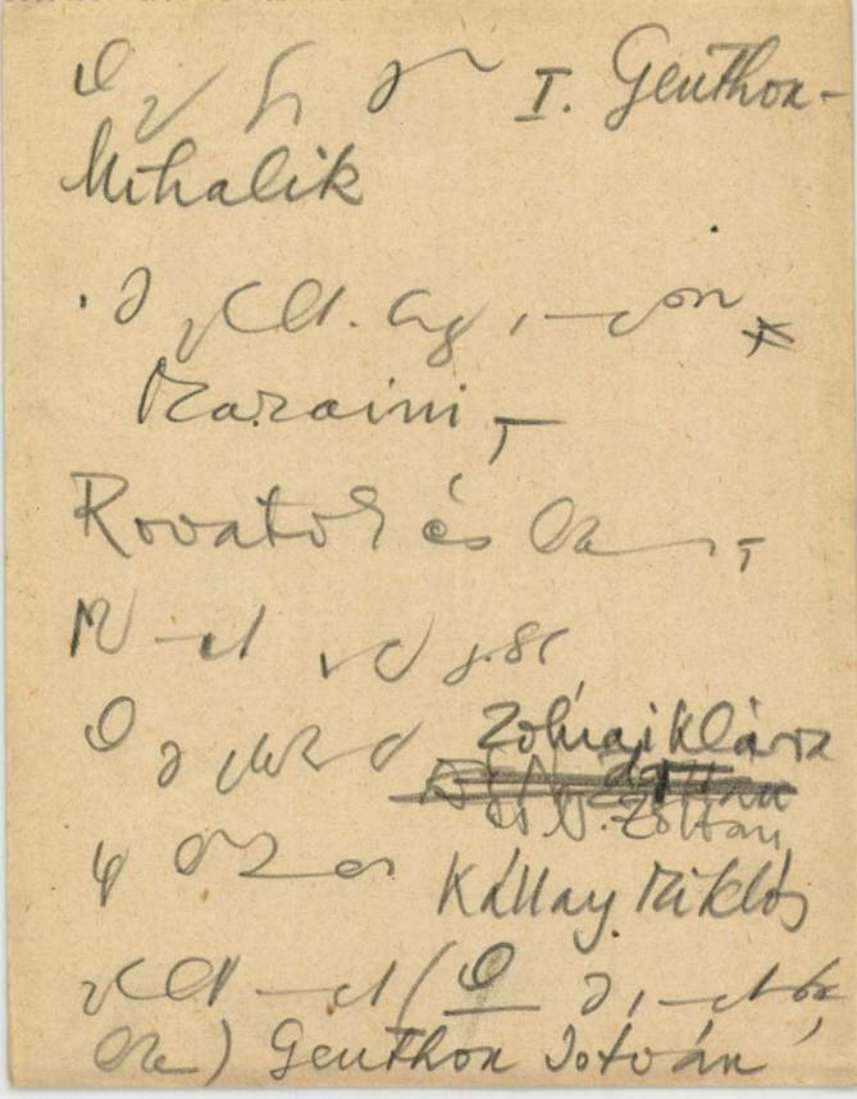

[illegible] I. Genthon-
Mihalik

[illegible]
Marainí

Rovatok és [illegible]

[illegible]

[illegible] Zolnai Klára
~~[illegible]~~
[illegible] Zoltán

[illegible] Kállay Miklós

[illegible] ([illegible]
[illegible]) Genthon István

Basch Árpád

festő és grafikus

erőd

Ujv MZs L

92. l.

Basch Árpád

Basch Árpád festőművész, X Százados-út 9. Művésztelep 145-096

Bp lakb. 1940. dec.
u 1942 jan

Bartholdetsky Emil dr., I.
Táborsk. 5. 360-547

Basch Árpád

arck. repr.

Lex Magyar

6. tábl.

Bodajk, r. k. templ
Baracs, római cast
Csabdi, toronyrom.
Csákvár, vértes-sz.
parkban.
Csákvár, római ma
Csoór, a kastély m
fejérvári oszl
Csókakő, várrom.
Csurgó, római calda
Érd, római caldariu
római út.
Isztimér, templom r
Kikeritó, római gát.
Martonvásár, fresk
Nagy-Hörcsök, r. k.
Székes-Fehérvár,
püspöki ke
Faragványos k
Faragványos
Faragványos
kapuja alatt
Papnövelde (Ka
oratoriumá

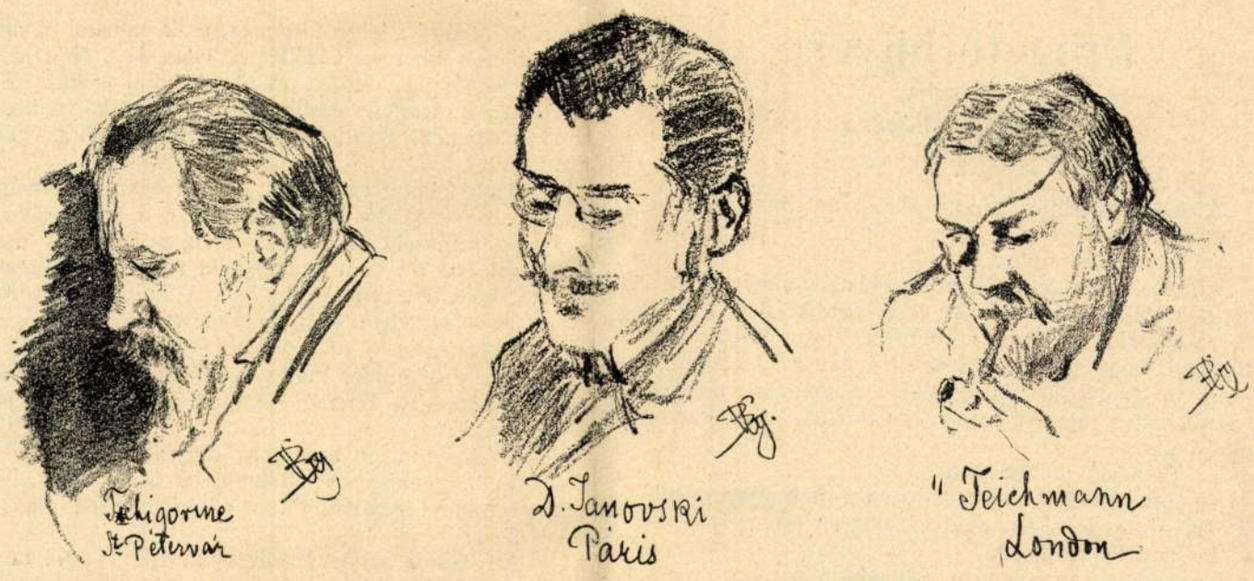

Az Uj Idők számára rajzolta Basch Árpád

AZ OSZTENDEI SAKKVERSENY SZEREPLŐI

háláját. Szegény Drugeth hiába volt hős és hazafi, mégis berágalmazták a királynál, mégpedig főbenjáró bűnnel . . . Azt hiszem különben, hogy a besugó szerelmes volt a szép asszonyába . . . Az országos törvényszék úgy döntött, hogy ordáliával intézzék el az ügyet és hirnököt menesztett Drugethhez, hogy jelenjék meg a kitüzött napon a páros viaskodásra, amelyben azé lesz az igazság, aki jobban kezeli a fegyvert . . . Hirnököt pedig azért kellett küldeni, mivelhogy abban az időben még hiányos volt a távirdai közlekedés. S ebből nagy baj származott, mert úgylátszik a hirnöknek fontosabb dolga akadt útközben: tán ő is ottfelejtette magát egy szép asszonynál?

— Most már tudom a többit, — szakította félbe Olga. — Amikor a hirnök nem adta át az üzenetet és Drugeth nem jelent meg a határidőre, a hitvese titokban magára öltötte férjének legdíszesebb fegyverzetét és megverekedett az ura helyett. Megölte a gaz árulót, de ő maga is halálos sebet kapott. Olvastam erről egy nagyon szép balladát.

— Nos hát, az a ballada meg fog ismétlődni, azzal a különbséggel, hogy Drugethné nem kap halálos sebet, hanem megszerzi férjének a képviselői mandátumot, — ha úgy akarja.

. . . Egy asszonytól azt kérdezni, hogy akar-e képviselőné lenni: igazán szánalmas naivság. Drugethné, azaz, hogy Baranyay Imréné alaposan le is nézte ebben a pillanatban Bohuszlav urat, de volt annyi esze, hogy észre ne vétesse. Inkább kijelentette túláradó érzéssel:

— Mindig is sejtettem, hogy maga nagyon derék ember . . . kedves Bohuszláv.

III.

— Hol van Imre? — kérdezte a választást megelőző nap estéjén a kiadó.

— Elutazott, — felelte Olga.

— Hová?

— Budapestre.

— S éppen most? Amikor legnagyobb szükségem volna rá!

— Muszáj volt. Sürgönyt kapott, hogy betörték a lakásunkon.

A kiadó a körmét rágta dühében.

— Ilyen a közbiztonság Budapesten! . . . Az ember el sem mozdulhat hazulról, mindjárt fejetetején áll minden . . . Amint hazajövök, cikket íratok a rendőrség ellen és tudom Istenem, hogy a főkapitány nem teszi ki az ablakába! . . . De addig! Mi lesz velem addig?

— Hisz itt vagyok én. Megcsináltam már a beszédet, amelyre holnap szüksége van a kiadó úrnak: nincs egyéb hátra, mint hogy betanulja az éjjel.

Hatalmas kéziratot adott át a kiadónak, aki megriadva nézte és sóhajtva megjegyezte:

— Ördög vigye ezt a sok szószaporítást. Még belebondulok a magolásába . . . Az az Imre is bolondot cselekedett, hogy elment . . . Mintha itt nem volna betörő.

Olga megértette az oldalvágást és csakhamar kiparirozta:

— Az én rendőrségem nem szorult intő vezércikkekre, hanem anélkül is tudja a kötelességét. Bizzák csak rám Bohuszláv urat.

Ezzel el volt intézve az incidens és a kiadó úr hozzálátott a dikció bemagolásához. Hajnali két óra elmult, mire bevágta az utolsó szóig.

De végig el nem mondhatta. Pedig olyan szépen kezdődött a dolog. Ahogy kilépett a korcsma előtti dobogóra, egetverő éljenzés fogadta. Lengtek a zászlók — kétszáz darab, darabja kilenc korona: a számla a zsebében volt, — puffogtak a mozsarak és intett feléje a a választók tömege. O pedig szónoki állásba vágta magát és elkezdett beszélni tótul:

— Cteni volicania, zo spravodlioim srcom davam na znamost, ze ste vi velki zbojnici. A ked si vi mislite, ze dostanete kazdi tje slubenje djeszadj zlati, sa velmi milite. Tje pety zlatyi, co te us dostali tjes ne boli dobjre penyaze . . .

Tovább nem jutott. Azt látta, hogy nagy a megrökönyödés a választók arcán. Most pedig dühös üvöltés támadt, a zászlók fenyegetően emelkedtek a levegőbe és mindannyinak nyele feléje fordult, kövek repültek és valahonnan előkerült egypár záptojás is.

— Mi ütött ezekhez? — hebegett elsápadva a szónok.

— Tán félreértették a szavait, — magyarázta ártatlan arccal Olga, — majd megkérdezem tőlük, hogy mit akarnak?

Drugeth hitvese

Elbeszélés

Irta TÁBORI RÓBERT

I.

A kiadó magához kérette Baranyay Imrét és így szólott hozzája:

— Kedves barátom...

Amikor pedig egy napilapnak a kiadója „kedves barátom"-nak szólítja a nem éppen első hegedűn játszó hirlapírót, az mindig aggályos körülmény. Semmiesetre sem azt jelenti, hogy föl akarja emelni a fizetését. Baranyay Imre is rezignációval nézett elébe a megkezdett mondat folytatásának s roppantul megkönnyebbült a lelke, amikor ezeket hallotta:

— Ugyebár, ön tud tótul?

— Egy kicsit! — válaszolt óvatosan Baranyay, mivelhogy az óvatosság ilyen esetben sohasem árt.

— Tud beszélni, írni?

— Amióta megnősültem, volt módomban, hogy megismerkedjem a hazai filológiának ezen ágával.

— Tán ő nagysága?

— Ő nagysága: Baranyay Imréné, született Devigni Olga... hogy is mondjam csak? Igen! A feleségem „felsővidéki". Ez féltve őrzött titkunk volt, míg az Operánál mint énekesnő működött. De amióta fölcserélte a primadonnai hivatást a főzőkanállal, semmi szükség többé arra, hogy a született franciát adja és nyiltan kimondhatom, hogy Mózes is megirigyelte volna Baranyayné tót ékesszólását, ha véletlenül tótok között hirdeti Jehova igéjét.

— Nagyon örvendek! — lelkesedett a kiadó. — Ez majd nagyon elősegíti az én tervemet. Arról van ugyanis szó, hogy egy árvamegyei kerületben megüresedett a képviselői állás.

— Csak tán nem a feleségemet akarja fölléptetni, kiadó úr? — kérdezte ártatlan kedélylyel Baranyay.

— Sőt ellenkezőleg: magam aspirálok a mandátumra... De a baj éppen az, hogy egy kukkot sem tudok tótul. Pedig azt megkövetelik a választók attól, aki az ő képüket viseli... Szükségem volna tehát egy teljesen megbizható titkárra, aki megcsinálja tótul a szónoklatokat, amelyeket én bemagolok és elmondok... Mesés memoriám van és teljesen megbizhatom benne... Magammal viszem tehát ő nagyságát.

— De kérem, kiadó úr...

— Félre ne értsen, ön is velünk jön. Még pedig az én költségemen és dupla fizetéssel. Akarja?

Egy embertől, aki egyebet várt és most dupla fizetést kap, megkérdezni, hogy akarja-e: szánalmas naivság. Baranyay Imre alaposan le is nézte ebben a pillanatban az ő kiadóját, de volt annyi esze, hogy észre ne vétesse. Inkább kijelentette túláradó érzéssel:

— Mindig boldog vagyok, ha szivességet tehetek a kiadó úrnak...

II.

Baranyay Imre cseppet sem túlozott, amikor a felesége tót nyelvtudását magasztalta. Mert hogy Olgából nem lett világhírü drámai énekesnő, csak azon múlt, hogy Turdosinban még nincs tót nemzeti opera. Amikor olaszul vagy franciául énekelt — a magyar nyelvtudás nagyon mellékes operaénekeseknél, — rendesen megbicsaklott a nyelve a szövegben, de annál könnyebben és szinesebben fejezte ki az érzésnek minden nüánszát, valahányszor Szvatopluk nyelvén tombolhatta ki a benne rejlő művészi ihletet.

Harmadnapra a leírt beszélgetés után már egy tót faluban hirdette a kiadó úr, mint hivatalos jelölt, a közös vámterület áldásait: kissé idegenszerü akcentussal ugyan, de annál mélyebb meggyőződéssel. Olga és a férje mellette állottak és úgy tettek, mintha semmi közük sem volna ehhez a meggyőződéshez. Mert ki volt kötve, hogy úgy viselkedjenek, mintha a tót nyelv szanszkrit volna rájuk nézve.

Mindenki elhitte ezt nekik, csupán egy ember nem: Bohuszláv úr, a kiadó főkortese. Abban a hírben állott, hogy nagy pánszláv és titokban levelez Prágával meg Moszkvával, de ez nem akadályozta meg abban, hogy formaliter beleszeressen Olgába. A politikai meggyőződés nem ojt be a szerelem ellen és Bohuszláv tüzet fogott Olga szép szemétől.

Egy napon, amikor már valahol az ötödik faluban házaltak voksokért, hirtelen ezzel a kijelentéssel lepte meg Olgát:

— Asszonyom, én szerelmes vagyok önbe!

Tiszta magyarsággal mondotta, de Olga mégis úgy nézett reá, mintha meg nem értené s körültekintett, nincs-e közel a férje?

— Ne háborgassuk Baranyay urat, — folytatta Bohuszláv, — mert nincs reá semmi szükség... Hogy én szerelmes vagyok önbe, az a privát szerencsétlenségem és nem kötelez semmire. De ha Isten is úgy akarja, ebből még szerencse is származhatik önre.

— Nem értem...

— Majd megérti. Mondja meg előbb: ismeri Drugeth hitvesének az esetét?

— Nem emlékszem rá.

— Lássa, ilyenek maguk magyarok. A saját históriájukat sem ismerik jól... Ellenben mi... No de engedje meg, hogy előadjam önnek Drugethné esetét. Nagy vitéz volt a férje és a végvidéken harcolt királyért és hazáért, de rendesen otthonhagyta a feleségét. Ami nem volt egészen okos eljárás tőle, mert az ember mindig magával vigye asszonyát, ha az ifju és szép.

— Láthatja, hogy Imre is egy véleményen van önnel, — mondotta naiv önhittséggel Olga.

— Hálás vagyok neki érette, mert máskülönben nem volnék abban a szerencsés helyzetben, hogy szerelmet vallhassak önnek!

— Beszéljünk inkább Drugethnéről!

— Jól van, beszéljünk hát róla: a magunk dolgára majd később áttérhetünk, ha kiérdemeltem a...

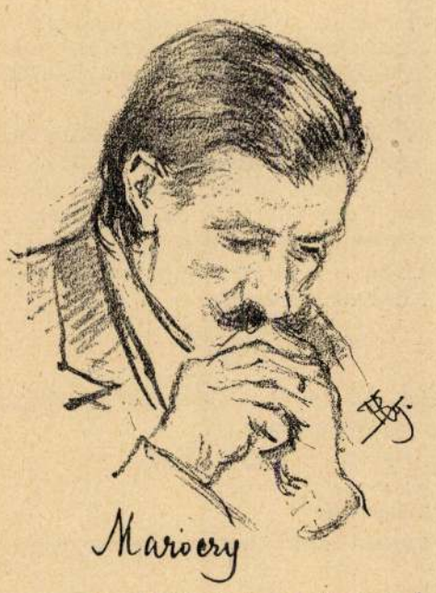

Az Uj Idők számára rajzolta Basch Árpád

Az osztendei sakkverseny szereplői

beszüntetik a munkát, egyszerre megállnának a hatalmas szivattyúk; a magas fatornyok nem ontanák a fekete füstöt, amely egészen elfödi az égboltozatot és az óriási ezer hektár nagyságu terület, a kétezerháromszáz fatornyos szivattyu-kéményekkel olyan lenne mint egy óriási temető, fekete, kormos gigászi sírkövekkel.

Van a városnak egy igen szép kertje, amely a régi tatár-vár és a tenger között fekszik. Mesterséges úton messziről vezetik ide a vizet, a kert öntözésére, mert Bakuban édes, tiszta víz alig van és nagyon drága. Ez a kert most telve van diákokkal: ezek is sztrájkolnak. De amíg például nálunk a diákok sokszor azért szeretnének sztrájkolni, mert a tanárok túlterhelik őket, addig itt azért sztrájkolnak, mert a tanárok egyáltalán nem törődnek a tanítványokkal.

Ilyen állapotok mellett aztán nem csoda, hogy az iskolák épületébe bevonult a katonaság és bevonult azokba a gyárakba is, amelyekben nem dolgoztak, sőt a kikötőben is katonaság teljesítette a teendőket. Az idegen, akit sorsa e városba vetett, legalább is azt hihette, hogy minden szállodában valami nagy és magasrangu tábornok vett szállást, mert a kapukban szuronyos őrszemek állottak, míg bent a folyosókon és éttermekben szintén katonák sürögtek-forogtak és szolgáltak ki. Persze ez azért volt, mert a pincérek is mind sztrájkoltak.

Az utcákon folyton lehetett látni a járőröket, az utcasarkokon meg kozákok állottak. Az idegen addig le sem szállhat a hajóról és legkevésbbé mehet a szállodákba, amíg az útlevelét nem láttamozták és le nem bélyegezték.

Eközben itt-ott fölhangzik egy-egy lövés és hol egy lelőtt tatárt, hol egy-egy agyonütött örményt, sőt nem ritkán orosz rendőrt is hoznak elő.

Hónapokon keresztül rémhírek jönnek mindenfelől. Ez okozza aztán, hogy az emberek folyton a legnagyobb izgalomban élnek és a rémhírek hatása alatt vannak a kedélyek a rémülettől, az iszonyu félelemtől. Igy történt, hogy egy hölgy meglátott az ablakából egy perzsát, amint egy göngyöleg vásznat vitt. Megrémülve rohant el az ablaktól és kiáltozott:

— Istenem, a tatárok megint kezdik a mészárlást és a zsákmányolást! — és rámutatván a perzsára, — az ott már viszi is a prédáját.

A kétségbeesett hölgynek hiába magyarázták: hiszen vásárolhatta is azt a vászont!

— Oh, nem, — felelte hölgy, — mert akkor papirosba csomagolták volna.

Tifliszben sem volt kedvezőbb a helyzet, mint Bakuban, habár junius havában nem hullott úgy a bomba, mint mostanság, de a közbiztonság bizony nem állott jó lábon.

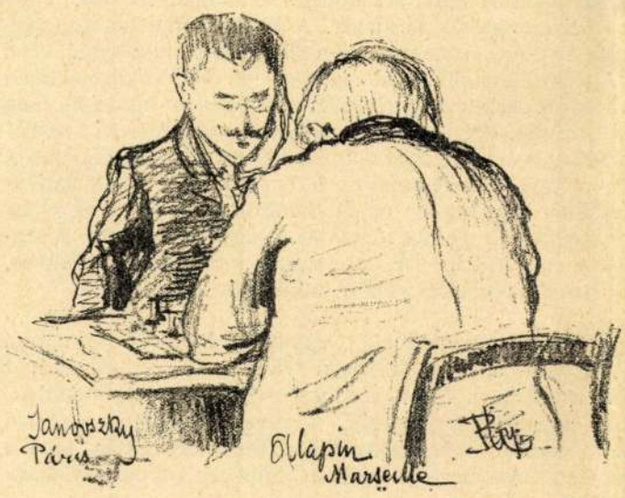

Az Uj Idők számára rajzolta Basch Árpád

Az osztendei sakkverseny szereplői

Egy napon, a délutáni órákban jött az osztrák-magyar követségnek a titkára és magából egészen kikelve beszélte el, hogy fényes nappal, délben, a város közepén levő lakásába négy rabló tört be és ha fiatal nejének nincs elég lélekjelenléte és ereje, hogy revolverrel a kezében megfélemlítse a vakmerő rablókat, talán mindenökből kifosztották volna és élete is hajszálon függött. Azóta éjjelenként csak fölváltva mertek aludni, mert többször megkisérlették, hogy betörjenek.

A Batumba vezető vasuti vonal mentén mindenütt a legkisebb helyet is megszállva tartja a katonaság s vonatunkon egy tábornok is utazott, aki a vasuti közlekedést biztosító csapatok fölött tartott minden bizonnyal szemlét. Minden állomáson, még a megállóhelyeken is egész csapat katona állott sorban. Minden őrház, minden híd és alagut mellett, erős katonai osztagok, századok, vagy szakaszok állottak őrt, akárcsak a mandzsuriai harctérre vezető útvonalakon.

Batumban már akkor ki volt hirdetve az ostromállapot és a statárium, de ez nem vezetett eredményre. A sztrájk csak terjedt tovább Szerencsére ott volt a városban Stevens úr, az osztrák-magyar konzul, aki minden átutazó honfitársának szívesen rendelkezésére bocsátotta a lakását. Ő beszélte, hogy itt minden órában lehet valamitől tartani. Már eddig is találtak vagy húsz bombát és sok dinamitot elrejtve és a legközelebbi vasárnapra forradalmi gyülés van hirdetve, amely bizonyára nem fog elmulni vérengzés nélkül.

És valóban csodaszámba megy, hogy Oroszországban, ahol még csak egy évvel előbb elég okul szolgált a Szibériába való deportálásra a forradalom szónak csupán a kiejtése is, a konzulunk inasa ebédidején minden félelem nélkül és bátran merte jelenteni urának, hogy estére nem teljesíthet szolgálatot, mert a „forradalmi bizottság" — melynek ő is tagja — ülést fog tartani.

... Batum környéke nagyon gazdag a tropikus vegetációban. Itt terem a tea és az olajfa. Batum közvetítője a Feketetenger és Perzsia közötti kereskedelemnek. Kikötőjében folyton lehet látni az osztrák Lloyd, a francia és német hajózási társulatoknak hajóit, sőt nem egy görög, vagy török hajó fut be a kikötőbe. Csakhogy idejutni, most éppen nem könnyü. Oroszországban olyan felfordult állapotok vannak, hogy a rablás, a merényletek egész sora mindenütt napirenden van, különösen az orosz Kaukázusban. Egy epizódot mondok el. A Bosphore nevü francia hajó éppen indulásra készen állott a kikötőben. Lehetett úgy délutáni négy óra és a nép összegyült a francia hajózási ügynökség elé, hogy megbámulja a hajó indulását. Eközben az ügynökség helyiségébe észrevétlenül behatolt négy ember és az ajtót kulcscsal belülről elzárták: kettő közülök az ügynök és pénztáros fejének revolvert szögezett, míg a másik kettő egész nyugodtan hozzáfogott a pénztár kirablásához. Megtörtént, hogy néhány rubel a földre esett és odagurult a szekrény alá.

— Nem lenne olyan kegyes, — szólott az ügynökhöz az egyik rabló nagy udvariasan, — ide kölcsönözni a sétabotját, hogy kihúzhassam a pénzt a szekrény alul. Az időnk drága s minden kopekára ügyelnünk kell.

Aztán elővette a sarokban álló sétapálcát s amikor már kikotorta a pénzt, meglátta a bot szép ezüstfogantyuját.

— Ejnye, — mondta a gazember, — milyen gyönyörü és értékes ez a fogantyu! Megengedi, hogy emlékül megtartsam magamnak

S engedelemre nem is várva, megtartotta a botot és ezzel intett a többinek és eltávoztak.

Ezt a kis, nem magában álló epizódot, pár órával később beszélte el nekünk a Bosphore hajó fedélzetén a „Messagerie maritime" ügynöke, aki a hajóra kisért bennünket, amely hajó francia trikolórja alatt most már biztosabban éreztük magunkat, mint a katonai és rendőri hatalom országában . . .

S—s

Séták a nagyvilágban

A forrongó Kaukázusban

Nadaschitze, a volt bakui kormányzó, ez év február hónapjában körülbelül négy- vagy ötszáz örményt mészároltatott le... Hát az igaz, hogy az örményeket Oroszországban senki sem kedveli valami nagyon. Tudvalevő dolog, hogy kiváló kereskedői talentumuk van, de bizony néha az eszközökben éppen nem válogatósak, ha arról van szó, hogy meggazdagodjanak... Politikailag is meglehetősen összeférhetlenek és sehogysem tudnak a kormánnyal jó viszonyban maradni. Ennek legfőbb oka az, hogy egy nagy és független Örményországról álmodoznak és e céljuk elérésére úgy Törökországban, mint Oroszországban, mindenütt az elégedetlen elemekkel szövetkeznek.

Nadaschitze, hogy szolgálatot tegyen a pétervári kormánynak, Bakuban és környékén föllázította a tatárokat az örmények ellen. Ennek a lázításnak meg is volt a maga rettenetes foganatja. Február végén történt, hogy a felbőszített tatárok berohantak a városba és valódi vérfürdőt rendeztek. Négy nap és négy éjjel tartott a mészárlás. A kozákság és a rendőrség, amely szemtanuja volt a borzasztó eseményeknek, összetett kézzel nézte mindezt. Jellemző magatartásukra az is, hogy még azt sem engedték meg, hogy az örmények az utcákon heverő halottaikat elvihessék.

A kormányzó palotájától nem messze volt egy gazdag örménynek a háza. Ez nem adta meg magát oly könnyen. Mint jó vadász és lövő elbarikádozta a házát és összes szolgáitól körülvéve három napig védelmezte az életét és a családját a dühös ostromló tömeg ellen. A negyedik nap a tömeg az egész házat körülrakta fahasábokkal, ezeket leöntötte nafta-olajjal és aztán fölgyújtotta. A ház természetesen leégett egészen és odaégtek azok is mind, akik benne élő lények voltak. És jellemző az orosz viszonyokra, hogy mindez ott történt, alig háromszáz lépésnyire a kormányzó palotájától, ahol éjjel-nappal egy zászlóalj katonaság állott őrt...

Amikor már azt hitték, hogy mind kipusztították az örményeket a városból, akkor, talán az ötödik napon jöttek elő a fuvarosok, összeszedték a halottakat az utcákról és felrakták a kocsikra és úgy szállították el. Eljöttek a pópák is, prédikálták a békét, de persze akkor már talán alig volt élő örmény a városban.

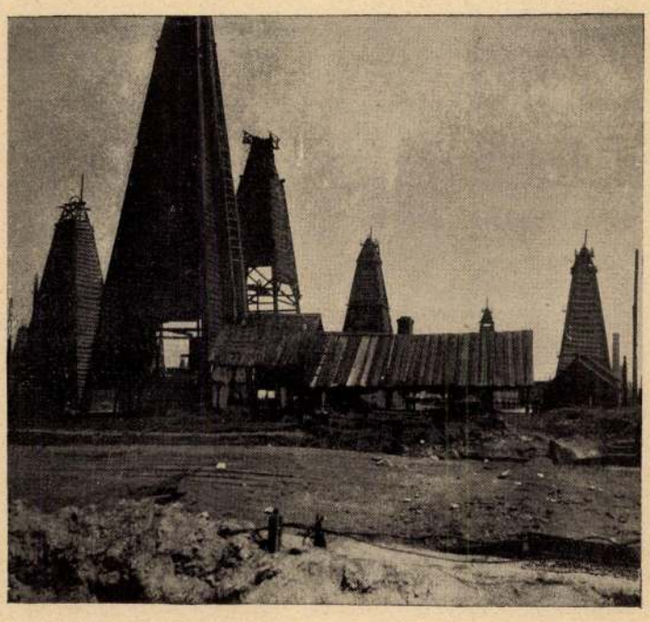

A forrongó Kaukázusból

A BALAHANJE-NAFTAFORRÁS BAKUBAN

A forrongó Kaukázusból

GEORGIAIAK BAKUBAN

Nadaschitzet is utolérte a végzete. Amikor májusban egyszer kikocsikázott, valamelyik ablakból a kocsija elé bombát dobták, amely szétszaggatta őt. Nevezetes, hogy a merénylet előtt két nappal egy teheráni örmény megírta Enselibe (perzsa kikötő a Kaspi tengeren), hogy mely napon történik majd a merénylet, s hogy Teheránba két nappal Nadaschitz megöletése előtt, már eljutott a kormányzó halálhíre...

Politikailag majdnem oly megbizhatatlanok, mint az örmények, a georgiaiak. Régi, nemes törzsek ivadékai ezek, akiknek csaknem minden másodika hercegi, vagy királyi családból származik. A komoly munkát nem szeretik és ezért, hogy úrimódon élhessenek, manapság inasi vagy szakácsi állásokat foglalnak el. Május közepe táján az egész Kaukázusban ezek a georgiaiak kezdették meg a sztrájkot. Az inasok, szakácsok és a pincérek a szállodákban beszüntették a munkát. Akadt egy georgiai élclap (mert van saját georgiai nyelvök és irásuk), amely karikaturákban mutatta be az új korszakot, amidőn az orosz úr kiszolgálja pezsgőző inasát, vagy úrnő söpör a szakácsa szobájában. De ez a sztrájk nem volt veszedelmes, sokkal fenyegetőbb volt a munkások magatartása.

*

És most mondjunk el egyetmást Bakuról. Baku régi perzsa város, a tengerparton fekszik, de környéke kopár és terméketlen. Egyetlen kincse a gazdag, kiapadhatatlannak látszó naftaforrások, amelyek a várost egészen körülveszik. A leggazdagabb a Balahanje-forrás, ahol a párisi Rotschildnak számtalan kútja szivattyúzza a naftaolajat.

El lehet tehát képzelni, mit jelent itt a sztrájk. Nagy veszedelmet, óriási pusztulást. Mert ha a munkások

Uj Idők 1905. XI. 44. sz.

MDK.

Basch Árpád

festő, grafikus

rajza díszíti az Allemanne tomb-naptárát.

÷ Naptárak és üdvözlő kártyák.

Grafikai Szemle 1906 évf 1 sz. 7 l.

Boris Pregel

Paris, 9e arr.

MDK

Basch Árpád

Női tanulmány, of.

Tájkép, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

18 l.

Árv. Csaru

1926 (XXXI.)

Ötri táj
késő d. u. } of

1927. (XXXVI. s.)

Öntöző nő, of

1927 (XXXVII.) Tájkép, of

1927 (XXXIX.) Miniatűr tájkép, of

1930. (LIV.) Sabác ostroma
gouache

1933 (LXVIII.) Tájkép, of
Odysseus, szénr

1936 (5. rk.) Nőcsillagtól:
Herczeg F. tudor harcban
Pap Z. Requiem
Ha a halhatlanság
forrásáról
Naptár

Anleciós

Árv. Czarn. fort

1936. (LXXX.) : Női Tanulmány
Tájkép of

~~1936. (IV. rk.) k.a.~~

~~1937. (LXXXI.)~~

1937. LXXXII. : Parkrészlet, of

1939 XCII. : A földgömb, gomoly

1940. XCVI. Pókháló, tollr.

1945. (113.) Kilátás a virágos rétre
Erdei hegy kép of

Basch Árpád

Lód

Namreklám

III. 17. l.

BUDAPEST
1939 MÁR. 15 23.
4

N. Szal

1894. ~~okt.~~ : Mère Mathieune
Utonálló (Paris) } virf

1897. dec. : trobavázlat

1898-1899 Téli :
Csimlap, virf

1909 dec. ~~[illegible]~~
Besnyői ciprusok
Mecsnyői erdőben } of

1910 (~~[illegible]~~ Tart.
a gödöllői út
Tanya a Csepelszigeten
Tétényi táj
a besnyői ciprusok közt } of

1917 ~~[illegible]~~ 18 (Uj kiv. csop.)

Nyári d.e. I-II of
Glár falu
Török mészárszék
Bazor határon
Buhovinai határon

1.

gyszázmegyvenezer
összeget a Hűemlé-
ottsága által rende-
űemlékei előadás-
se és rendezése
a képpen a Hűem-

Szt. Mórai Cik

Basch Árpád

XXI. aukció 1912
A. Gyűjtő 1915. 63. l.

Passani reálet 160.–
XXII. aukció
u. o. 1915. 11. l.
u. az.

XXIV. aukció
u. o. 1915. 171.
u. az

Rödl, r. k.

136

N. Kepzen. Kiáll

1933 (Kiücs

Verar a földvári erdőben

Nov. végén

1934 (K.o.)

Ressel az Adrián

Kv. cifrusok

Basch Árpád

l.
Arv. Gamok 106.
anka. kat

" " 107. anka. kat

949. sz.

" " 109. anka. kat

" " 110. " "

" " 112. " "

M. képzm-ért

1940-41 (Mind)

közeledő viras (of

Falu a Cserna völgében)

~~1943 (Mind)~~

~~— — —~~

~~közelgő viras~~

— — — —

Aukciók

Int. Gyöngyös

1912 X. Reggeli séte, of. –

1915: XXI: Passani réplet. –

~~1915: XXIV~~

Bartalits Emil

1922. Róma.

Műcsarnok

1922. ~~pub. Eiati.~~

őszi Eiall

Aukciók

MüRKV

1946 II.: Parkban
Vasút a fák közt) of

1948. VIII. Tájkép (of) ~~[illegible]~~
Az Egyre előtt, sz. kr.

Tekintetes Kiadóhivatal!

Van szerencsém értesíteni a tek. Kiadóhivatalt, hogy a Műemlékek orsz. biroltsága közleményeinek harmadik kötetét legmélyebb köszönetünk kifejezése mellett kézhez vettük.

Teljes tisztelettel

Nagykillinkán 1914. Febr. 14.

Basch Árpád

Laid

Lex Magy Társ

47. b. l.

Dunaszekcsői lelet VI. 17.

P. Brestyánszky Ilona dr.: A budai várásatások alkalmával előkerült olasz majolikák.

Az előadást vita követi.

Budapest, 1951. jun. 21.

SZAKOSZTÁLYTITKÁR.

F.k.: Domanovszky György.-
JEGYZETSOKSZOROSITÓ ÜZEM.- F.v.: Krausz Ferenc.-
Budapest, V.Királyi Pál-utca 5.sz.

Aukciók

Alex – Tel. É Mimi

1940 III.

Glasz Lázár

Basch Árpád

Szárados ut, Művésztelep
Műcsarnok

1930 tavaszi kiáll. 8, 16.

1930/31 jub. kiáll. 324, 437.

1934 nemz. képz. kiáll.
263, 301

uj 35 a). — A szegvári megyeházból ...

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Tört. Képcsarn...

1894: VII. 230.

Dep. fj 3.
A. 28

Lárár B.: A Beerkörz - Béró Henrik egyűjt.
M. M. 1929. 173. l. - (17. l.)
Lyka K. B. A. képei, Ek. 1925
Jan. 25. - ~~M. Géniusz~~ 1901.
252. l. (B. Á. karikaturája
mark lagosról.) - M. Graf. 1927
99. l. (B. Á. koll. kiáll. a N. Szal. b.)
~~1921. [illegible] 69. l.~~ Mag. Művészet. 1900.

ágos Bizottsága.

169-170. l. (Arch.) - 173-74. (kép) -
177-78. (kép) - 185-86. l. (kép.) -
209-10. (kép) - 225-26. l. (kép.) -
beadvány
száma: 191
kelte: 191
beérkezése: 191
361-62 (kép) - 367-68 (kép) -
373-74 (kép.) - 541-42. l. (kép) -
545-46. (kép.) - 865-66. (kép)
ellékletek száma:
MM. ~~1925. 51. l.~~ 1929.
táridő:
173. l. (Aftonbladet.) -
óirat száma:
M. Szalon. 1899. xxx. k. 706. h. -
óirat száma:
MTL. 47. l. 6. t. - Mor. 1925.
p. 191
Jan. 25. (B. Á. koll. kiáll.) - Műcs.
1898. nov. 27. 160. l. (Angol folyó-
irat egy m. művészről.) - 1900. márc.
18. 148. l. (m. művész sikere külföldön.) -

Varosok

4

Művészeti ~~[illegible]~~ Szalon

(kolozsvár) 1930. 2. sz. 7. l.
(kép) – ~~[illegible]~~ Nádai P.: B. A.
M. Graf. 1921. 69-71. l. –

M. Kir. Vallás- és Kö

Naményi-Hermanné-Nádai:
a reklám. Bp. é. n. 17. l.

340 - 11
NU. 1938. szám. dec. 4. (kép) –
7 - 1931.
(kép. mell.) NépSz. 1925. febr. 1.
(i. e. B. A. kiáll.) – Pásztortűz.
utiszámlája.
1930. jan. 26. (kép) – Per Sz. M.
melléklet száma.
1368. l. – P. H. 1914 ápr. 30.
(Művészek közgyűlése.) – ~~1914~~ 1915

A Müemlékek Országos Bi-
szept. 13. (Az Eldorado kérdés
zottságának,
trobrnak felavatása.) – 1917
Budapest.
febr. 25. (M. ~~Múzeum a ki-~~
~~rálynál.~~) – 1938. nov. 29. (a
Folyó
Iudov. akad. ..... évi ..... hó
P. H. ..... 120 1938. nov. 29. (kép)
8. kép. mell. ..... szám alatt kelt

sügyi miniszternek jelen kolet és

. és Csekkosztályhoz intézett ren-

számvevőséget, hogy . . . . . .
itőmester . . . . . .
Ferenc-krt 44. III. 8. . . . . :/
. . . . . .történt hivatalos
költségeiről és napidijairól ki-
érvényesitett utiszámlája alapján
. . . . . P

PN. 1938 Nov. 29. (a
kárpátok védői) – Petrovics
E.: Az Ernst Mus. leíró
lajstroma. VII. M. művének
archépei. Dp. 1931. 5. l. –
A m. kir. vallás- és közoktatá
RL. XXI. 132. l. – Saáry J.:
ügyszám alatt a keb. számv. VII
a kárpátok védői. Ma-
deletének másolata:
dovihás levente. 1937/38
36. l. (Kép) – Szabó L.:
Athenaeum. Dp. 1918. 149. l.
Szana T.: A plakátok ver-
senye. Főv. lapok. 1895. febr.
Utasitom a s
17. 545. l. – Nagrand Mihály ép
N. a: karácsonyi tárlat.
részére /:lakik: Budapest, IX.
Pr N. o. Budapest-Gödöllő és vissza
1896. dec. 2. 1-2. l
utazása alkalmával felmerült ut
Sz-Sz. I. 129-30. l. –
állitott és számvevőségem által
6 , P azaz H a t

zoktatásügyi Minisztorium.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
376 1921 szám.
Érk. 1921 év szept hó 21. n.

6

Sz. É. 1925. 5. 4. 71. l. (B.A. kiáll. (arch. és kép.) - 1925. 22. sz. (kép.) - Tábori K.: A P.N. képtára. P.N. 1913. dec. 25. 67-70. l. (arch.) - Thieme-Becker. II. 592. l.

UJ. 1905. XI. 44. sz. 422 24 l.

ügyi miniszternek jelen kelet és (képes) - 1915. XXI. 28. 4.

és Csekkosztályhoz intézett ren- (kép) - U. 1926 jul. 15. (B.A. harca a kinestárral) - ~~1927 febr. 27 (e.a.: A kép B. és [illegible]) - 1927 febr. 27~~

UZsL. 92. l. - Kendi J.: látogatás a tráz-úti műv. telepen

ámvevőséget, hogy A Nép. 1921. aug.

iegyetemi tanár 20.-

lérthegy-utca 28 ./

. . . . . .történt hivatalos

M. Kir. Vallás- és K

340 - 11
----------szám.
66 - 1930

utiszámlája.

mellékleț száma. . .

. . . . . .

A Müemlékek Országos Bizottságának,

B u d a p e s t .
- - - - - - - - - -

Folyó . . október
.....évi.....hó
20- 478
.....-n .....szám alatt kelt

felterjesztésére, tudomás és to-

7.

oktatásügyi Miniszterium.

V. V., 1897. 187. l.
(A képzőművészek jelmeg ümepélye.) - 1904. 423. l. -
1907. 800. l. (kép) - 1909.
977. l. (kép) - 1911. 953. l.
(Muzsikatró.) - Ybl. E.:
képzőmű. B. Sz. 1925.
szept. 302. l. - U. a.:
A N. Szal. csap. kiáll. B. H.
1927. febr. 27. - Zámkovszky J.: Vezető az
Országháza épületeben. Bp
1925. (kép)

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
377/1931 szám.

A m. kir. vallás- és közoktatá

ügyszám alatt a keb. számv. VII

deletének másolata:

Utasitom a s

vitéz Láczay-Fritz Oszkár müs

. . . . . .

részére /:lakik: Budapest, V. O

. . . . . .

a Budapestről-Vásárosnaménybe

. . . . . .

utazása alkalmával felmerült ut

állitott és számvevőségem által

/:.....:/ P azaz H e t v

73

. . . . . .

20

. . . . . fillért a 127.689. sz

utaljon ki.- Budapest, 1931. év

NSz

4

1927 [illegible]

[illegible]

1930 [illegible]

gazolom, hogy a

R I G Y E S U T Ó D A
emi könyvkereskedése

os intézetnek állandó könyv- és folyó-
életbevágó fontosságu tudományos ér-
eredményeit tartalmazó külföldi tu-
szállitásában fennakadás ne történ-
ltal igényelt devizák soronkivüli en-

Basch Árpád

Kilátás a Preimer Gscheid-
ről, olaj.
Schneealpe-i merőkön,
olaj.
Tatár-hágói táj, olaj.
Repr. a katalógusban

Nemzeti Szalon 1930
márc.-ápr.
Nemzetközi Alpin
Képkiállitás.

P[illegible]
3. 7. Kalkkögel I., tempera . . .
3. 8. Kalkkögel II., aquarell . . .
3. 9. A Rosskogelen, tempera . .
3. 10. Raggensee (Allgäu), tempera .
11. Seealpsee a Nebelhornnal (Al

Alkotás kek

1923 máre.

Lenarch. Egraf

M. Kir. Vallás- és K

1943 aug XVI.

Balaton a ville Bal-i táj | of

340 - 11

----------szám.

72 - 1930.

1943 XIX.

utiszámlája.

Tájkép Balaton B-i táj I-II. | of

melléklet száma.

A Müemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Folyó november

.....évi.....hó

4- 498

.....-n .....szám alatt kelt

felterjesztésére, tudomás és további eljárás céljából másolatban

ügyi miniszternek jelen kolet és

és Csekkosztályhoz intézett ren-

ámvevőséget, hogy Dr.Lux Elek . . . . . .
B. tag . . . . . .
. Szabóky-utca 40 sz.:/ . . . . . /
ssza 1930.X.10. Bpest,-Mánfa és vissza
. . . . . történt hivatalos
költségeiről és napidijairól ki-

Bpi Kujtöte és kiüvének
érem – és plakete kiáll
1924 (Ipm. ang.)

Prometheus párolyjelv
cz. érem.

ÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
Érk. 1931 szept. hó 21. n.
381/1931 szám.
ÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
Érk. 1931 szept. hó 21. n.

állitott és számvevőségem által

/:.....147.....:/ P azaz Egyszázne

. . . . . fillért a 127.689. sz

utaljon ki.- Budapest, 193[1]. év

miniszter rendeletéből: Dr. Tih

A hivata

min

érvényesitett utiszámlája alapján

gyvenhét 60 f-t . . . . . P

ámu kiadási csekkszámla terhére

i . szeptember .hó . . 3- . . - n. A

amér Lajos s.k. miniszteri tanácsos.

los másolat hiteléül:

Tarosel,

iszteri iroda s.tiszt.

Egyi kariso kiadó

1924

Tátrai Tájé

[illegible]

megküldöm.

Budapest, 1931. szeptember hó 3 n.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

[signature]

miniszteri iroda s.tiszt.

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM Művészeti ügyosztálya

Basch Árpád

Jeto

Erod

Krück, I. 75.1

Szenai Ötvösmüvészet II. 27

1907. november 15. 578

dr. Fejérpataky Lászlónak, a Széchenyi ossz. könyvtár igazgatójának: a Szegedi Somogyi-könyvtár és városi múzeum megüresedett igazgatói és esetleg megüresedő könyvtárnoki állására beérkezett pályázatok a hármas kijelölés eszközlése véget megküldetnek (796/1907.)

Basch Árpád

l. Lábbirodalmi

17. l.

EILI

Müem
Ors
/Lande
Erhalt
V
B u

KARL W. HIERSEMANN

BUCHHÄNDLER UND ANTIQUAR

LEIPZIG

KÖNIGSTRASSE 29

FERNRUF Nr. 71976

FREE

< Basch Árpád >

irod

Lyka Károly:

< > képei.

Esti Kurir

1925. jan. 25.

NYOMTATVÁNY

Basch Árpád

urod

= Ki-Kicsoda?

63 l.

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Basch Árpád

vród
i
Knerfélevn

100. l

525

1908.

kissé balrafordultan áll, szemyűket tart és gyürűs balját
álasztott haját füleire fésülte,
nydiszitésű pártás főkötőjéről söges kerek gallérját csipke szegéruhájának sárga ujja áttörött
át aranyláncz szoritja lelógó végának mentén haladó boglársorozata,
yöngyökkel és különféle szinű drá-

betétes

részben puffasz-

-- Vétetett az 1908. évi november 7-iki
-án (1807-908)

. Ritter Hoschek. Prag 1907. No 74.

Basch Árpád

l.

Déry 1927

30.78.l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Basch Árpád

festő

E-G

Művészeti Lexikon 55 l.

Henselmann Inv. II-182

Basch Árpád
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 13., 1176. old.
(Művészeti hír.)

Kalmár

Basch Árpád

A Művészet 1922.

204. l.

1922. Művészet
napok Kollekció

Mária és szt. József imádtatása.

651. Giovanni Battista Tiepolo.

Basch Árpád

Prometheus pák olyjel-
vény, erin, 4·2 cm
fentitól

mod

Cs-érin 64. l.

16684-88. Posner, Budapest.

A II. Rákóczi Ferencz és bujdosó társai
emlékének megörökítésére a passai nőkeresztyén
alkalmazandó festészeti díszítésre hirdetett pályázat
határideje folyó hó 20.-án lejárt. Mindazon a
pályázat feltételei szerint a bíráló bizottságba(x)
az Orsz. Képzőművészeti Tanács festészeti szakon-
gel rész
tagját ~~kiküldeni~~ kérjük, ~~a szóban forgó~~
~~munkákról~~, bejelentésünk szerint küldje ki
~~szem előtt tartandó~~ szempontok, hogy e szerint
~~az intézkedést megtehessük~~. Megjegyezzük, hogy a

Fogadja Mlsz, stb.

Bp. 912 IX/21.

Ügyiratok 42 Orsz. Képzőművészeti
Tanács megkeresésére a
~~kiküldte~~ a bíráló bizottság
elnöke

II.

Nagy Róna József nobrásművészi
urnak,
a Magyar Képzőművészek Egyesülete
elnökének

Bp

[-] I-ből

a Magyar Képzőművészek Egyesületének kér fentő
tagja kiküldő ki, van szerencsém Nagyságodat
kérni, hogy a kért tag kiküldésére irányuló megke-
lelően intézkedni és a kiküldöttet annak nevét
hozzám bejelenteni szíveskedjék. A bíráló bizottság ülésének
Fogadja Nagyságod, stb.
Rmk.

Letre cso a Dunán

1925 N. Sz.

Vetrgrám felé

1925 N. Sz

1927 "

Nyelső virar a B-on

1925 N.Sz.

B. pusztán

1925 N.Sz.
1927 "

V

Balaton

1925 N.Sz.
1943 Alk.

V

Virar után

1925 NSz

B-i alkor

1925, NSz
1927 "

Ederics

1925 NSz.

Alsóörbi táj

1925 NSz

Almádi táj

1925 NSz

Virar előtt

1925 NSz.

FELJEGYEZTETETT

Előleg napló: 69/1914-915
22.

Előleg főkönyv: XIII-2
XIV-4

Feljegyeztetett:

Pénztári lajstrom 25. tétel szám

1500 +
721·91
2221·91

Erősítem

ha mint építésnezető a hely minén tartódrodik,
megfelelő pótlék engedélyezését ~~van szemmel~~ tenteletteb
javaslatba hozzuk. E pótlék, valamint az utanítok
alkalmával felszámítható napidíj összegét
a Magas Minisztérium számvevősége van hivatva
megállapítani.

Bp 912 II/.

Ú

Forst

Cs. Z-né (1897 OMKT)
MSné 1905 OMKT
SVné 1907 (2/3) OMKT - 1925 N.Sz. of
SFné 1910 vírf OMKT, 1912, of ♀ 1925 N.Sz. - V
BFné 1917 OMKT - 1925 N.Sz. -
R.Sné 1913 "
G.D. 1925 N.Sz
KJ-né " "
B.Y-né 1925 N.Sz.
SMné 1927 N.Sz
K.G. " "
Sz.Sné " "
Klári 1914 OMKT - 1925 N.Sz. -
Legkor Gálos 1915 "

Réglet B-ről	B-i holostor	a bi erdőben
1903 OMKT	1903 OMKT	1909 OMKT 1910 " 1909 N.Sz V
B-i réglet	Bi cipruson	B-i völgben
1903 OMKT	1910 OMKT 1909 N.Sz. 1910 " " V	1925 N.Sz.

Estefelé

1910 Ombt

Csopek

1925 N.G.

Alexathon

1925 NG

Passani utca

1925 NG

Véső d.n.

1910 Ombt

Csendes d.n.

1925 NG

A kis tolvaj

1922 Ombtvisz f
1925 N.G. "

✓

M. cipruson

1925 N.G.
1927 "

✓

február 6.-i állapotot
kellett volna bejelenteni
és minden hónap 6.-án
jelenteni a helyzetet.

A bejelentés Budapesten
a kerületi elöljáróságok,
vidéken a közigazgatási
hatóságok útján eszközlendő és
e célra blanketták ott
kaphatók.

Perci úr értesítése nemint a
jelen vinogok közt meghatározott
értéket képező séz értékesítésére
jogunk van. Indokolt is lenne,
hogy az ott beverő anyagot,
melyre jelenleg oly nagy szükség
van, felhasználtassék.

Ő jóslóla ~~[illegible]~~
tegyja nyerni az utasi-
tást, hogy a VCZ hová
és mely cosm alatt
kaldendő. Bp IV/

Basch Árpád

A lap cimlapját készitette a müvész.
Repr.

Otthon, 1898. 1. sz.
cimlp.

Basch Árpád

Maler und Graphiker, geboren zu Budapest den 16. April 1873, wollte er sich der industriellen Laufbahn widmen, fühlte sich jedoch zur Malerei hingezogen, Schüler Bertalan v. Karlovszky's in Budapest, und Simon Hollósy's in München, setzte er seine Studien in Paris bei Jean Paul Laurens, Doucet und Brantot fort. Nach Studienreisen in Italien England, und längerem Aufenthalte in Paris etablierte er sich 1896 in Budapest als Maler.

Hu Pomagyérem 126. l.

2 mure fels.

Bród.

Az előtért szelő Sau s
szemlélhetjük a körülötte lé
oldalt jobbra, de fölül:

BRODT.
Eine kleine un
Stadt an der S
nien 8. Meille

Rm., mér. a rl. 9.

31-93-16

Bash Árpád

Az első „színházi plakátokat" állítólag a görögök találták fel, akik forgatható színes fatáblákat, úgynevezett *axonok*at állítottak fel az agorára vezető út mentén a szerzők és művek névsorával. Később számos követőjük akadt Daumier-tól Toulouse-Lautrecig, a Híres Beggarstaff-fivérektől a müncheni gúnyrajzolóig, Theodor Heinéig. Sokan közülük alapvetően meghatározták a plakátművészetet, egyéni stílust, hosszú évekre szóló divatot teremtettek. Alphonse Mucha Sarah Bernhardt-plakátja a szecesszió elterjedésében játszott szerepet, a magyar Bash Árpád pedig (legalábbis a *The Poster* című angliai szaklap szerint) virtuóz rajztehetségével gazdagította a „boldog békeidők" reklámragaszait.

Magyar Hirlap 1980/1/1

Vinkó: Minek nézel engem?

Basch Árpád.
fertő

Fővárosi Lapok 1896. dec. 2., 1-2 old.
(Szana Tamás: Karácsonyi tárlat.)

Kalmár

Basch Árpád

U. 1995

Gallienus V. 250.

Basch Árpád

U. 4318

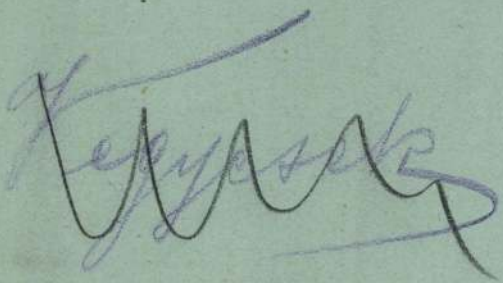

Basch Árpád

1925

Basch Árpád kiállítása. Népszava, febr. 1. Írta: i. e.

Magyar Művészet

1926. 59-ből.

BASCH Ayre'd

GMKT 3

dobyt (1922 čtvrtý)

archéptan. (Dání B. altb.)

ay ostřivě

Cr.

i lgv.tü.osztály állományába tarto-
yleges szolgálatán és a rendkivüli
-től 5 alkalommal több mint 17 hónapot
szolgálatot teljesit. Bár a légvédelmi
yomós okok esetén lehetséges, ugy
ó meghagyását a műemlékvédelmi munka
evezettnek hosszu katonai szolgálata

január 29

elnök

ásügyi Minisztériumnak
ály/

Budapest

Basch Arpad

Magyar Universel

1929. 173

V

248

46

...sraig müem-

...cünü mü IV Kötetét

...József-müegyetem rajzi-

...auschek Árpád tanár)

Tisztelettel:

...lámnár 12.

A KIR. JÓZSEF-MÜEGYETEM
RAJZI TANSZÉKE.

...zer) korsáig

...13. Dr. Lovász Ottmár

Basch Árpád

Nőiarchép

Repr

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1930. V. ép

2. sz. 7. l.

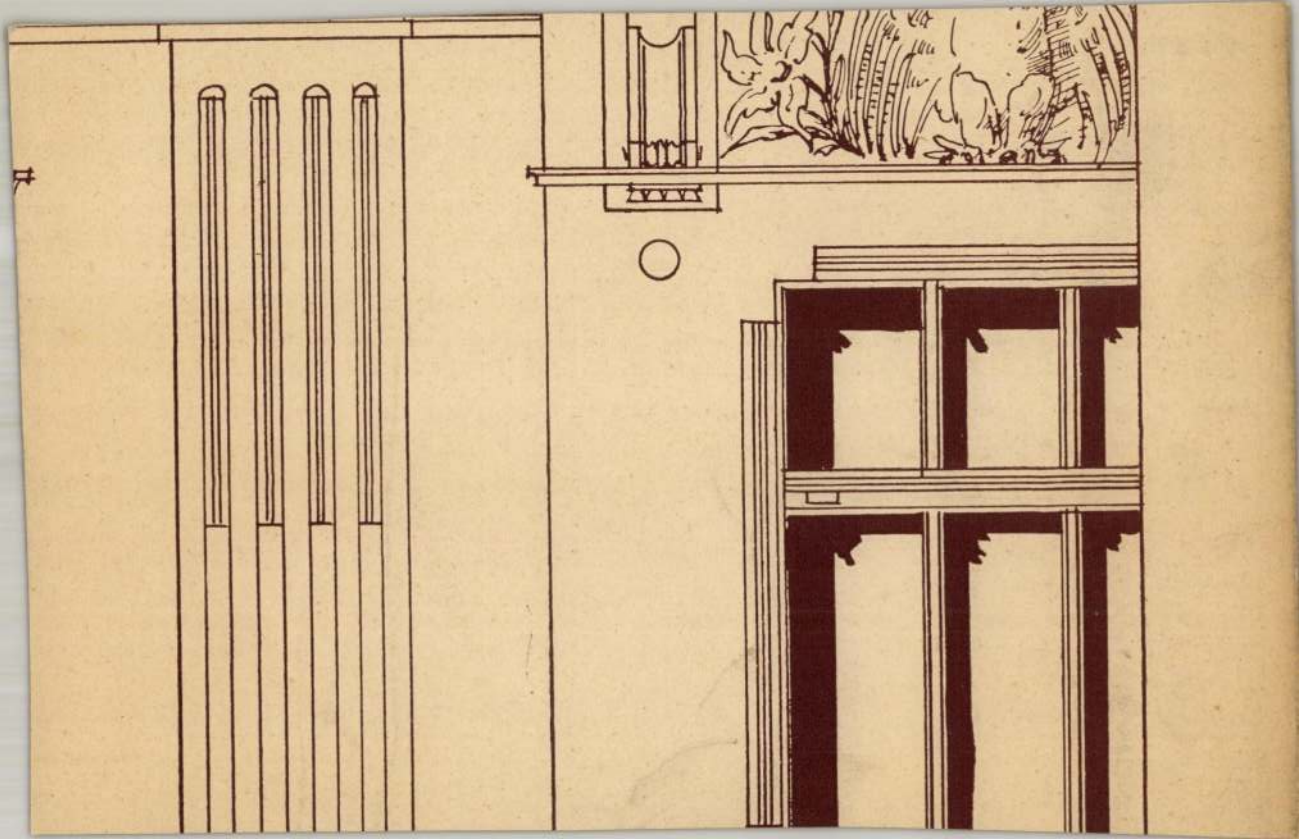

Basch Árpád

Orvos

Nemzeti Újság

Képes mell.

1938. dec. 4.

AZ
ATHENAEUM
NYOMÁSA
37321.

Basch Árpád

arod

i. e.)

(Basch Árpád kiállítása.

Népszava. 1925. febr. 1.

:sz csapat szervező bizottsága.
5. sz. — Telefon! 86—4—85.

legalább hozzá, hogy minden
idei Világjamboree-ra!

Asszonyunk!

esz a magyar cserkészmozgalomnak.
Jamborre, magyarországi megrendezése rend-
lít minden magyar cserkész csapat elé.
:ei is kiszeretnék venni ebből a munkából
:, mely parancsolja, hogy az élen járó csa-
a Jamborre megrendezésében, másfelől pedig
alálkozó lelki értékeiből, minél gazdagabban

jóbarátok áldozatkészsége és a magunk be-
tettünk, — hogy anyagiak híjján, egyetlen

N. Szal 2

1925 jan. [illegible]

Alulirott, mint a

vezetője - igazgatója ezennel i

K I L I Á N F
m. kir. egyet

a vezetésem alatt álló tudomány
iratszállitója és az intézetnek
deke, hogy a legujabb kutatások
dományos könyvek és folyóiratok
jék, miért is a nevezett cég á

OMKT 1

1915-16 Téli : ifj keglevich
Gábor arch. of

1918 Tav. : Régi jó időkből, of

1922 Őszi, együjt. kiáll : l.2.l.

Címlap I-II. Sz. Szénr.

Tűzérségi felvonulás, tollr.

Limanova, szén és tusz.

Archiptan. (Szurmay S. altáb.
Grey nép fellelő,
Zborói házrömök
3 Illusztr.: a tenger,
a virek útja
Föld anyag

Przemysl 1915
Enekló hatone
archiptan (K.E-ni)
Odysseus és Kyklops
Harci zaj után
a kárpátok védői
(Mármsiget 1915)
Szénr.

Omlíklap
Adria
a kis tolvaj
a csodaszarvas regéje
vízf

Prugnének szigetén
(Illusztr.) Sz. tussfestés

Show Card
A figelő
Dickens-illusztr.
Komédiák (Illusztr.)
Címlap (Boray J.)
Sz. r.

(1. l.3.l.)

1945. Elintézetlen aktak:

61. Műemlékvédelem
65. — " —
100. V. egyes
124. M.C.B. hiratal
125. — " —
126. — " —
127. — " —
128. — " —
129. Ingó műemlékek
130. M.C.B. hiratal
131. utinámba
132. M.C.B. foto

17
124

2

GMKT

1922 őszi, egyújt

Erős alkony a Dunán, of
Dante és Vergilius
Lankás domboh közt
Tavasz (B. Bekus arch.)
Almádi

jelenleg a M.kir 203 honv. hon
zik, mint tart. főhadnagy. Tén
fegyvergyakorlatain kivül 1939
szolgált, jelenleg is katonai
tüzérek meghagyása csak igen n
vélem, hogy dr. Pálinkás Lászl
zavartalan folytatásán kivül n
is kellően alátámasztja.

Budapest, 1944

Nagyméltóságu

Vallás- és Közokta
/Om.oszt

Basch Árpád

Kolt. kiáll.

1927. febr.

Nemzeti Szalon

Könyvkereskedés

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Basch Árpád

kiáll.

Nemzeti Szalon

1927. febr.

Föv. képt –

Basch Árpád

koll. kiállítása.

Nemzeti Salon

1925. jan.-febr.

Főv. képt.

Basch Árpád

Holl. kiállítás a Nemzeti

Szalonban 1927 febr.

120 mű.

eghel modora.

)an. † Antwerpenben 1625
-án.

ábrázol, a melyben külön-
iszlik. A virágok közűl a
Iris Germanica között, a
a két kerti tulipán között
előtt a piros Dahlia (Geor-
arcissus mögött a császár-
cinthus, a Convallaria ma-
kétágú mocsári nefelejts
szegfű (Dianthus), a hátra-
és a két szál rozmaring
ét piros Anemone között, a
ető fel. Az asztalon balról
angya, egy vöröshátú, de
egy osztrigahéj látható.
– Lelt. sz. 4059. — Vétetett
altól 350 K-án (1826–911).
)-én. — Elszámoltatott 1911
az elszámolásra nézve lásd a

III

585 (4059)
604 (796).

585

Basch Árpád

festő

Műcs. kiáll. 1894 tól
Pipics 110. l.

499/1939.

Basch Árpád

1927. febr. Kobl. Erált
a Neuretti Halonban
120 mure

Kakasdi leleter VI. 33, 34, 35

Plakát

Kühne Gépgyár pl.-ja

Basch Árpád

Magyar Iparművészet, 1931

Y. sz. 164. o.
különféle / Plakátművészet Magyarországon.)

MDK

Basch Árpád

Meseképek, of.

KMT. 1907/9. téli kiáll. kat. 53.l.

Basch

B. 2. *Árpád*, festő és grafikus. * Budapest 1873 ápr. 16. Budapesten, Münchenben és Párizsban tanult s 1896 óta, midőn Párizsban telepedett le, kivált plakátjai, könyvdísz-rajzai, illusztrációi révén vált ismertté. Tehetsége legrokonszenvesebben nyilvánult meg kisméretű tájképein, amelyek Mészöly körébe utalják. Főműve A Kárpátok védői c. nagyméretű triptichon. 1922. gyüjt. kiállítása volt a Műcsarnokban, 1925. és 1927. pedig a Nemzeti Szalonban. Több műve van a Szépművészeti Múzeumban

E. gy. I. 78 l.

649

I

298.

649. Giovanni Battista Tiepolo.

Sz. Velenczében 1696-ban. † Madridban 1770-ben.

San Fernando.

A jobbra fordult fehér lovon San Fernando ül, a ki szent Jakab apostolnak képében van ábrázolva és a jobb kezében lévő karddal az úton térdelő és a cadixi csatában legyőzött mór fejedelemnek nyakát érinti. Baljában fehér lobogót tart vörös kereszttel. A fehér köpenyt viselő szent az ég felé tekint, hol két angyal jelent meg. A sevillai fejedelem, ki kék köntöst, sárga szűk nadrágot és hermelines palástot hord, turbánját és kardját a földre tette. A háttérben Alfonzo trónörökös küzd lovasaival ellenfelének hétszerte nagyobb seregével. A földön kard hever, pengéjén a mester e jelzésével:

G. TIEPOLO F.

Vászon, méretei 317 : 162 cm. — Mündler: XIII. 43.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: IX. 31. *J. Tiepolo:* Der heilige Mauritius zu Pferde. — 1844: IX. 30. *J. Tiepolo:*

MDK

Basch Árpád

Zala György: Müvészek lakomája. Mücsarnok, 1898, nov. 2o. 16. sz. 144-145 l.

Bach Árpád

Vas. Ujs. 1897, 187. l.
(A képzőművészek
jelmezünnepélye.)

Basch Árpád MDK

A kis tolvaj, vizf.

A csodaszarvas regéje, vizf.

Pingvinek szigetén, ill.sz.tusf.

Komédiák, szinezett ceruzar.

Cimlap ifj. Tokay I.könyvéhez, sz.ceruzar.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Basch Árpád

MDK

Emléklap, vizf.

Adria, vizf.

Az esküvő, ceruzar.

Dickens-illusztráció, sz.ceruza

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Basch Árpád MDK

Przemysl, 1915.szénr.

Dr. K.E.-né arcképe, szénr.

Limanova, sz.n és tusr.

Odyssés és Kyklops, szénr.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Basch Árpád MDK

Közeledő vihar

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

Banco Árpád MNK

Készfizető váltó

Milcsarnok 1930o tavaszi kiállítás

Basch Árpád MDK

A Rax alján, olf.

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

MDK

Basch Árpád

S.F.urnő arcképe. Olajfm.Mgt.

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiáll.kat.64.

Basch Árpád MDK

A Király /Herczeg Ferenc jachtja/, olf.

Cattaro, olf.

Ragusa, olf.

Lacroma, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Basch Árpád

MDK

Zsolnalitva, olf.

Szépm. Muz.Grafikai Osztály XLVI.kiáll. 1922.
Magyar Tájak

Basch Árpád MDK

Közelgő vihar, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Basch Árpád

Illusztrációk és Cimlap, szém-és tollrajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 54.l.

MDK

Basch Árpád

A Máriánál... Of.

Mücsarnok 1903. tav. nemzetk. kiáll. kat. 42.l.

BASCH ÁRPÁD

186. Plakátterv. Vizf.
187. Plakátterv. Olajf.
188. Plakáttervek. Vizfestmények és tollrajzok.
189. Plakátterv
190. Plakátterv
191. Plakátterv

Műcsarnok 1900. tav.kiáll.kat. 37.oldal

Basch Árpád MDK

Cs. Z.-né arcképe, olf.

Műcsarnok 1897. Téli kiáll.

Basch Árpád MDK

Címlap terv, vizf.

Címlap, vizf.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

Basch Árpád MDK

Arckép

Címlap

Plakátkép

Mücsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Basch Árpád MDK

Férfiarckép, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Basch Árpád MDK

Ha értem jönne egy királyfi!...olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

MDK

Basch Árpád

Nemzetközi Alpin Képkiáll.N.Szal.1930.márc.-ápr.
16.l.

Basch Árpád.

OMKT.1895.tav.

Basch Árpád festő.

Olvasó leány. Vizf.
Anyóka. Vizf.

OMKT.1895.tav.

MDK

Basch Árpád, festö

Vihar a földvári erdöben.
November végén.

Ep.Müss.-OMKT. Nemz.Képzőmüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall
és Közokt.Min./ 1933 ápr.19-máj.25. Kép.tm. 9.1.

Basch Árpád MDK

Reggel az Adrián, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

BASCH ÁRPÁD

Plakát. Tollrajz.
" Vizf.

KMT 19ol.tav.nemzetk.kiállkat. 4o.oldal

Basch Árpád MDK

Vihar a földvári erdőben

November végén

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Basch Árpád, 1873-

Feszty óriási körképe a Városligetben

Rennetit Asbest Pala

1885-1960. M.plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

Basch Árpád MDK

Erdőmélye, olf.

Műcsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállitás

BASCH ÁRPÁD

193. Alkony a hegytetőn. Olajf.

K M T 1913.tav.kiáll.kat. ~~49.~~ 50.oldal.

MDK

Basch Árpád

A Vág.Olajf.
Homokos part Orsovánál.Olajf.
A moraváni kistemplom.Olajf.
Ada-Kaleh kapuja.Olajf.

Képzőm.Társ. 1910/11. téli kiáll. 39.1.

Basch Árpád MDK

Olvasó leány, vizf.

Anyóka, vizf.

Nos?, olf.

Műcsarnok 1895.tavaszi kiáll.

MDK

Basch Arpád

Alkony a hegytetőn. Olajf. Magánt.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat. 50. l.

MDK

Basch Árpád

A szerb hegyek között. Olajf.
A Duna Orsovánál. Olajf.
A Besnyő erdőben. Olajf.
Trencséni táj. Olajf.
Eső után /Tétény/. Olajf.

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. 39.1.

Basch Árpád

Cimkép, tollrajz

Micsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Basch Árpád MDK

Falragasztervezet, pasztell

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Basch Árpád

Kilátás a Preiner Gscheid-ről, of.

Schneealpe-i mezőkön, of.

Tatár-hágói táj, of. repr.

Nemzetközi Alpin Képkiáll.N.Szal.1930.márc.-ápr. 24.l.

Basch Árpád MDK

Uti képek, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

MDK

Basch Árpád

"Uti képek", of.

"Femmes Mondain". Képes levelezőlapok.
Olaj és vf.

Képzőm. Társ. 1901/2. téli kiáll. kat. ////
44.l.

MDK

Basch Árpád

Illusztrációk a müveltség könyvtárához, szén

Címlapok/illusztrációk/, vf.

Illusztrációk és Címlap, szén-és tollrajz

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 54.l.

Basch Árpád MDK

Falragasztervezet, pasztell

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Basch Árpád, festő.

Tájkép, of
Balaton "
Balatoni táj, "
Balatoni táj, "

Alk. Műv. Ház. - XIX. Kiáll. - 1943 okt. - Magy. Mesterdr.
Jegyz.

Basch Árpád, festő. MDK

Balaton. Of
A villa. "
Balatoni táj. "

Alk. Műv. Lár. – XVI. Kiáll. – 1943 aug. – Magy. Mesterek. Jegyz.

MDK

Basch Árpád, festő.

Délelőtt az erdőmélen. Of.-

Adah-Kaleh-i utca. "

OMKT-Vándorkiáll. 1910 nepk. 8-dec. 27.

Tm.-Hornyánszky V. kny. 75-l.

MOK

Basch Árpád, festő.

Crimlap. (Aquarel)

Neuw. Kal. 1898. dec. 16 - 1899 jan. 20. — Tm.
Karácsonykiáll.

MDK

Basch Árpád

Vihar a földvári erdőben

November végén

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.
9 1.

MDK

Basch Árpád

Klári, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Basch Árpád MDK

ifj. Keglevich Gábor arcképe, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Basch Árpád MDK

Zizi leányom, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Bäsch Árpád MDK

R.S.-né arcképe, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

MDK

Basch Árpád

B. F.né arcképe, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Basch Árpád MDK

Innstadt, olf.

Mészárszék Törökországban, olf.

Kormányosok a hajón, olf.

Utca Adah Kalehban, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Basch Árpád

MDK

Az osztrák határ Passaunál, olf.

A hajóácsnál, olf.

A brailai kikötőben, olf.

Dunai kikötő, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Bosch Árpád

Az osztrák határ Passauról, old.

A bajorokról, old.

A breslai kikötőben, old.

Dánai kikötő, old.

Basch Árpád MDK

Este Galacban, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállítás

Basch Árpád MDK

Alkony a hegytetőn, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Basch Árpád

Plakátterv.Mgt.
Plakátterv. "

Múcsarnok.1900.tav.kiáll.37.l.

MDK

Basch Árpád

Plakátterv.Vizf.Mgt.
Plakátterv.Olajf.Mgt.
Plakáttervek. Vizfestmények és tollrajzok.Mgt.
Plakátterv.Mgt.

Műcsarnok. 1900.tav.kiáll. 37.l.

MDK

Basch Arpád

Trencséni táj. Olajf.
Első után (Tétény) "

KMT 1910/11. téli kiáll. 39.1.

MDK

Basch Árpád, festőm.

Tatárhágói táj. Repr.

Nemzetk. Alpin képkiáll. 1936. márc.-ápr.
Nemzeti Szalon.

Basch Árpád MDK

Dr. S.V.né ardképe, rajz

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Basch Árpád, festőm.

190. Plakátterv.
191. Plakátterv.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 37.1.

MDK

Basch Árpád, festőm.

186. Plaketterv. Vizf.
187. Plakátterv. Olf.
188. Plakáttervek. Vizf._k és tollrajzok.
189. Plakátterv.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiáll. 1900. Kat. 37.1.

MDK .

Basch Árpád

A Vág. Olajf.
Homokos part Orsovánál. Olajf.
A moraváni kistemplom. "
Ada-Kaleh kapuja. "

KMT 1910/11. téli kiáll. 39.1.

Rusch Arpad

A Vas. ofajt.

Nemelos part orszvenul. Ulajt.

A moravani kastenplom. "

Ada-Kalen Kapuja. "

KMT 1910/11. tett Mlajt. 39.1.

MDK

Basch Árpád

A szerb hegyek között. Olajf.
A Duna Orsovánál. "
A Besnyő erdőben. "

KMT 1910/11. téli kiáll. 39.l.

MDK

Basch Arpád /1873-/

Feszty óriási körképe a Városligetben.1895 ?
126x81, OSZK

Rennerit Asbest Pala. é.n., 67.5x47.5, OSZK

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Műcsarnok.Kat. 13.1.

Basch Árpád MDK

A Máriánál... olf.

Mücsarnok 19o3. tavaszi nemzetközi kiáll.

Basch Árpád MDK

Esti hangulat eső után, olf.

Műcsarnok 19ol. tavaszi nemzetközi kiáll.

Basch Árpád MDK

Késő délután, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállítás

Basch Árpád MDK

Az erdőszélen, olf.

A vasut, olf.

A besnyői ciprusok, olf.

Estefelé, old.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Basch Árpád MDK

Reggel a B^A^ghi tóparton, olf.

A királyi parkban, olf.

Kávéházi konyha Adah-Kalehában, olf.

Utca Adah-Kalehban, olf.

Mücsarnok 191o, tavaszi kiállitás

MDK

Basch Árpád

S.F.-né arcképe, vf.

KMT 1910/11. téli kiáll. kat. 56.l.

Basch Árpád

MDK

Victoria, vizf.

Műcsarnok 1901. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

Basch Árpád, festöm.

Adah-Kaleh-i utca. Olf.

Délelött az erdö szélen. Olf.

OMKT-Vándorkiállítások.1916.szept.8.-dec.27. Eger, Miskolc,Kassa, Eperjes,B.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 75.l.

Basch Árpád

Közeledő vihar, olajf.
Falu a Cserna völgyében, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec 15 - 1941 Jan.12. 23.1.

Basch Árpád MDK

Plakát, tollrajz

Plakát, vizf.

Műcsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

Basch Árpád MDK

Babati táj, olf.

Besnyői részlet, olf.

Forrás mellett, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Basch Árpád MDK

Részlet Besnyőről, olf.

Besnyői kolostor, olf.

Gödöllő vidéke, olf.

A Baghi tó, olf.

Mücsarnok 1903/4. téli kiáll.

MDK

Basch Árpád, festöm.

355. Dr.S.V.-né arcképe. Rajz.

Képzöm.Társ. 1907/8. téli kiáll. Kat. 46.1.

MDK

Bauch Árpád, festőm.

4ol. S.F.urnö arcképe. Olf

KMT 1912/13 téli kiáll. Kat. 64.l.

MDK

Basch Árpád

Kilátás a Preiner Gscheid-ről, of.

Schneealpe-i mezőkön, of.

Tatár-hágói táj, of.

Nemzetközi alpin képkiáll. kat. Bpest. 1930. március. 24.l.

Basch Árpád

Kilátás a Freiner Gscheid-ről, of.

Schneealpe-i mezőkön, of.

Tatár-hágói táj, of.

Nemzetközi ajpia Kóphiáll. Kef. Spest. 1930.
március. 24.1.

Basch Árpád MDK

Harci zaj után, szénr.

A Kárpátok védői, 1915. szénr.

Show Card sz.ceruzar.

A figyelő, sz.rajz

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Basch Árpád MDK

Arcképtanulmány. Dáni Balázs altb. ceruza

Öreg népfelkelő, szénr.

Házfomok, Rboró,1915.szénr.

Illusztrációk, szénr.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Basch Árpád

MDK

Lankás dombok között, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Basch Árpád MDK

Tavasz /B.Babus arcképe/, olf.

Almádi, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Basch Árpád MNK

Arcképtanulmány, szénrajz

Címlap, sz.szénrajz

Tűzérségi felvonulás Zboró, 1915. toll

Címlap, sz.szénrajz

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Basch Árpád

Műcsarnok 1909/1910. téli kiáll. kat. 62.l.

Basch Árpád

MDK

Dante és Vergilius, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Basch Árpád

Dr. S. V.-né arcképe, rajz

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 46.l.

Basch Árpád MDK

S.F.né arcképe, vizf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Basch Árpád

Műcsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 44.l.

Basch Árpád

Eredeti művészi levelezőlap (1 tollrajz.)

Kézdi-Kovács László Atelier-kiáll.kat.Nemzeti Szalon.1911.febr. 11.lap

Basch Árpád

MDK

A Vág, olf.

Homokos part Orsovánál, olf.

A moraváni kistemplom, olf.

Ada-Kalch kapuja, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Basch Árpád MDK

A szerb hegyek között, olf.

A Duna Orsovánál, olf.

A Besnyő erdőben, olf.

Trencséni táj, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK.

Basch Árpád, festő

270. Hegyek közt. Of.
271. Hegyi út. "
309. Drávavölgyi táj. "

A Szegedi Képzőmův. Egy. műkiáll. Szeged. 1907. III.

Kat. 16. 17. l.

MDK

Basch Árpád, festő

Délután a tengeren, of
Boosodmegyei tanya, "
Hegyek között, "
Őz az erdőben, "
Őz a Balatonnál. "

A Műterem. 32 Csop. kiáll. - 1942 VII. 12 töl. - Kat.

Basch Árpád MDK

Seydl Jenő tábornok arcképe

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Basch Árpád MDK

Kisleány, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Basch Árpád

Leányom, repr.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

Basch Árpád

Plakát, tollrajz

Plakát, vf.

KMF. 19el. tav. nemzetk. kiáll. 4e.l.

MDK

Basch Árpád

Esti hangulat eső után, olajfm.

KMT 1901. tav. nemzetk. kiáll. 36.l.

MEK

Basch Árpád, festö

393." Uti képek." Of.
394. "Femmes Mondaines." Of-ésvizf.
Képes levelezö lapok.

Képzőművészeti Tár: 1901/2. Téli Kiáll. Kat. 43.l.

MDK

Basch Árpád, festö

"Önarckép" rajz

XXXII.
Az Alkotás Müvészház kiállitásának katalógusa.
"A Müvész Két Arca." 1947.III.9-25.

Basch Árpád

Illusztrálta Krudy: Ipuság c. könyvét (1889)

Szerepel az alábbi tárlatok

N.N: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Jelenkor 1969 ápr. 37/old.

Basch Árpád, festő

Művészek, trevezők, akik az Orsz. M. Kir. Iaprművészeti Iskloa beiratkozott növendékei voltak 1880-1896 között
Basch Árpád festő 54.old

Mezei Ottó: Az Orsz. M. Kir. Iparmüv. Iskola /1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Müv. Tört. Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Basch Árpád

festő- kok. kiáll.

a Nemzeti Szalonban

1927

Magyar Grafika

1927. 99. l.

oktatásügyi minisztertől.

BUDAPEST
935 MAJ. 13 15
5

r. Bérottsága
ének-

Bpest

IX. Rákos u. 10

BASCH ÁRPÁD

szül. Bpesten, 1873. Művészeti tanulmányait itt, Münchenben, Párisban és Olaszországban végezte. Első munkái miniatür festmények voltak. (Ha értem jönne egy királyfi, Sakkozók, Nagymama születésnapja stb.) 1896-ban készítette Rákóczi XIV. Lajos udvarában című monumentális képét. Grafikai

BASCH ÁRPÁD

nato a Budapest, nel 1873. Svolse i suoi studi a Budapest, a Monaco, a Parigi ed in Italia. Ha iniziato la sua attività con alcune molto note miniature, come „Se mi venisse a prendere un principe", „Partita a scacchi", „Compleanno della nonna", ecc. Nel 1896 dipinse il suo grande quadro „Rákóczi alla

Basch Árpád

Basch Árpád

MAGY
IPARMŰV

AZ ORSZÁGOS MAGYAR IPARMŰVÉ
ÉS AZ ORSZ. MAGYAR IPARMŰVÉS

A VALLÁS- ÉS KÖZO
MAGYAR KIRÁLYI MIN
BÍZÁSÁBÓL SZEF

GYÖRGYI KA

Basch Árpád festő és grafikus

Basch Árpád (Bp., 1873. ápr. 16. -- Bp., 1944.): festő és grafikus. Karlovszky Bertalan és Hollósy Simon növendéke volt, majd Párizsban tanult tovább. 1896-ban tért haza több éves tanulmányutjáról. Az alkalmazott grafika mo.-i úttörőjének nevét különösen plakátjai és könyvdíszei tették ismertté. 1922-ben a Mücsarnokban, 1925-ben és 1927-ben a Nemzeti Szalonban rendezett gyüjteményes kiállitást.

N.L.

Magyar Életrajzi Lexikon

M.D.K.

Basch Árpád

"Vértesy Kálmán" cimmel a fiumei tengerészeti hatóság főnöke életrajzát hozza a lap, amelyhez a müvész készitett iniciálét.

Dengi János: "A parthie" c. tréfás verset illusztrálta.

Magyar Salon, Bp. 1898. március hó. 1242.lap
"" " " 1898. április " 157. "

< Basch Árpád >

könyve

< 7 > Út a halhatatlanság forrásához. A Magyar Képzőművészeti Egyesület felmerestője. Bp. 1897.

Falképek gönüsvárnegyei középkori templomokban VIII. 49

Basch Árpád

koll. kiáll –

erod
2

Az Ujság 1927. febr. 27.
(e.a.: A két Basch
és Szentgyörgyi István)

F, melyet tollakkal ékesítettek fel,

Haagában 1662 november 12-én.
an.

balra haladó szürke lovon F[illegible]
lovának farkát felemelve [illegible] nézi, hogy
te levol [illegible] egyike zacskó-
pedig a földről szedegeti [illegible]
n, egy álló és kissé idább egy
át tartja, hogy neki is jusson
van. Kettőjök közt még egy asszony
pénzdarabot [illegible]. A háttérben
jobbra, ezt olvassuk a csikon: L papír-

I az állattól elhullatott aranya.
Kat

Goudstikker J-tól 250 frton (289-95)
16-án. (104/97).
1897: VII. 7-én a 4580 szvsz. leira2.

Basch Árpád

irod.

Lyka Károly: Basch Árpád képei. Esti Kurir 1925. jan. 25.

hivatalát visszaélésekre föl nem használta, miután igazoltam azt, hogy az etetés és itatás ugy megvesztegetésre vonatkozó állitásai kérvényezőknek csakis az ő élénk képzelőtehetségükben él:

Alázattal kérnem kell a Nagyméltóságu kir. Curiát, miszerint kérvényezőket alaptalan kérelmükkel elutasitani s Szemere Miklós orsz. képviselő urat a tasnádi kerület törvényes megválasztott képviselőjének kimondani méltóztassék.

Basch Árpád

Szövögyár plakát terve
repr.
Magyar Művészet
1900. 185–186. l.
Vocsék

Parkban c. képe
repr.
u. o. 209, 210 l.

Fényképszerű
Vázlat egy női arc-
képhez.
Repr. u. o. 225, 226 l.

Europa

Könyv és Lapterjesztő

Budapest

V Rotemere - u 12 III 2

3 HAGYÁR KIR. POSTA
LEN
942 APR. -2 N 6

Basch Árpád

Plakátterek
repr. -
Magyar Műveszet
1900. 361, 362. l.,
367, 368, 373, 374

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Basch Árpád

Plakát terve

Magyar Iparművészet

1900. 541, 542, 545, 546. l.

Basch Árpád

Arad

Magyar Géniusz

1901. 25.2. l.

(B. Á. karikatu-
rája Márk Lajostól.)

lapon fölül „Kossuth Lajos"-t s
ucz"-et és „Lajos Tódor"-t vállon
s feliratai – eltekintve az ideiett ne-

egen Nachdruck"
H. Gerhart, Margarethen Grüngasse 32 Wien".
a keretnek 35 : 48.3 c/m.

(szinezve).

102/93 N: 15.

Basch Árpád

festő

Műterem 93. sz

XXXII. csop. kiáll. kat.
(1942)

Délutáni a tengeren
Borsodmegyei tanya
Hegyek között.
Ősz az erdőben
Ősz a Balatonnál,
olajfest-
mezek

MECHIAO

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**

címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Basch Árpád

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. 433
1915-16. téli kiáll. 144
1918. tav. kiáll. 244.
1922. ősi kiáll. kollektív

kiáll.
234, 253, 257, 267, 268
368 – 393

Kat. életrajz –

Szinnyei József, id. / III. 52, 60, 169.

Basch Árpád

BASCH ÁRPÁD.

195 Este Galacban. Olajf. Magánt.

PÁLLYA KÁROLY.

196 Reggeli hangulat. Olajf. Eladó.

BASCH ÁRPÁD.

197 Innstadt. Olajf. Magánt.
198 Mészárszék Törökországban. Olajf. Magánt.
199 Kormányosok a hajón. Olajf. Magánt.
200 Utca Adah Kalehban. Olajf. Magánt.
201 Az osztrák határ Passaunál. Olajf. Magánt.
202 A hajóácsnál. Olajf. Magánt.
203 A brailai kikötőben. Olajf. Magánt.
204 Dunai kikötő (St. Nikola). Olajf. Magánt.

VII. TEREM.

GERGELY IMRE.

205 Felsőolaszországi tájrészlet. Olajf. Eladó.

JENDRÁSSIK JENŐ.

*206 K. M. k. a. arcképe. Olajf. Magánt.

CSÁNKI DÉNES.

207 Kecskék. Olajf. Eladó.

JÁVOR PÁL.

208 Kellner Mancika arcképe. Olajf. Magánt.

SZÖLLŐSI JÁNOS.

209 Facsoport. Olajf. Eladó.

BÉLI-VÖRÖS ERNŐ.

*210 Hazafelé. Olajf. Eladó.

KUNWALD CÉZÁR.

211 Mrs. M. arcképe. Olajf. Magánt.

Képzőm. Társ. 1913.
Sav. Eiall Eat

BÖRTSÖK SAMU.

212 Téli borulás. Olajf. Eladó.

KÖVÉR GYULA.

*213 Arckép. Olajf. Eladó.

BÖRTSÖK SAMU.

214 Őszi táj. Olajf. Eladó.

KUNWALD CÉZÁR.

215 F. J. úr arcképe. Olajf. Magánt.

BÉLI-VÖRÖS ERNŐ.

216 A varrónő. Olajf. Eladó.

BESZÉDES J. LÁSZLÓ.

217 Baka nem lóra termett. Gipszszobormű. Eladó.

MÁNYAI JÓZSEF.

218 Karolina völgy. Olajf. Eladó.

DAMKÓ JÓZSEF.

219 Kőrösfői asszony. Szobormű eredeti terrakotta.

220 Menyecske. Szobormű eredeti terrakotta.

MURÁNYI GYULA.

221 Golyódobó. Bronzszobormű. Eladó.

MESTER JENŐ.

222 Bajnok. Szobormű. Eladó.

HOLLÓ BARNABÁS.

*223 József Ferenc főherceg. Szobormű. Magánt.

RÁPOLTI LAJOS.

224 Dr. Térfi Gyuláné mellszobra. Szobormű. Magánt.

MESTER JENŐ.

225 Merengő nő. Szobormű. Eladó.

BETLEN GYULA.

226 Férfiakt íjjal. Bronzszobormű. Eladó.

REMÉNYI JÓZSEF.

227 Vándor. Szobormű. Eladó.

Rasch Árpád

Mucsarnok

1933. nemz. képzm. tárl.

32, 33

Basch Árpád

Árverési Csarnok Kat. ankara

31. sz. 1926. febr.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.
39. sz. 1927. okt.
40–41. nem szerepel

a fordult. Rövid haja göndör, álla kiberet-
Ingének széles gallérja szétáll, atillája zsinó-
Felirata fölül:

ALUDY

's „1830."

tszet, az alak nagysága 3.6 cm.

9261.

140/95 № 166.

Bosch Edit

MAGYAROK AZ EURÓPAI MŰVÉSZNŐK PÁRISI KIÁLLITÁSÁN

Basch Edit

Párisból jelentik: Jean Zay közoktatásügyi miniszter pénteken délután nyitotta meg a Jeu de Paume csarnokában az európai művésznők nemzetközi képzőművészeti kiállítását, amelyen tizenhat nemzet művésznői vesznek részt. A kiállítás fővédnökségét *Lebrun* köztársasági elnök vállalta. Magyarország gazdag képzőművészeti anyaggal jelent meg a kiállításon. A magyar művészek alkotásai — olajfestmények és vízfestmények, szobrok, kerámiai munkák, színpadi tervek, stb. — az egyik nagy terem egész falát elfoglalják és Páris müértői körében nagy érdeklődést keltettek.

A kiállításon az alábbi magyar festőnők szerepelnek: *Basch* Edit, *Hollósné Mattioni* Eszter, *Lesznay* Anna, *Gráber* Margit, *Glatzné Wildner* Mária, *Járitz* Józsa, *Polacsek* Lili, *Marsovszky* Miklósné, *Péter* Mária, *Székely-Kovács* Olga, *Ferenczy* Noémi. Szobormüveket állitottak ki: *Kernstok* Gina, *Földes* Lenke, *Lőte* Éva, *Kövesházi* Elza, *Saár* Erzsébet. Kerámiai müvekkel szerepel: *Kovács* Margit és *Rähmer* Margit. *Sztehló* Lili festett üvegablakokkal, *Szunyoghné Tüdös* Klára színpadi díszletekkel szerepel. *Ferenczy* Noémi a vízfestmények mellett egy nagy művészi kivitelü gobelinszőnyeget is kiállitott. A kiállitás magyar részének megszervezését *Városyné Kozma* Andrea, *Marschalkóné Őszi* Kató és *Zsigmondy* Teréz végezte.

A megnyitáson jelen voltak a külföldi diplomaták, a művészi és társadalmi élet előkelőségei, közöttük gróf *Khuen-Héderváry* Sándor párisi magyar követ és felesége, valamint *Cerrutiné Paulay* Erzsi is.

II. 12.

N. U. 937 II. 13

Basch Edit

PESTI HIRLAP 937 II/13

— **Magyar festő- és szobrásznők kiállítása Párizsban.** Párizsból jelentik: Jean Zay közoktatásügyi miniszter nyitotta meg a Jeu de Paume csarnokában az európai művésznők nemzetközi képzőművészeti kiállítását, amelyen tizenhat nemzet művésznői vesznek részt. A kiállítás fővédnökségét *Lebrun* köztársasági elnök vállalta. Magyarország gazdag képzőművészeti anyaggal jelent meg a kiállításon. A magyar művészek alkotásai az egyik nagy terem egész falát elfoglalják és Párizs műértői körében nagy érdeklődést keltettek. A kiállításon az alábbi magyar festőnők szerepelnek: *Basch Edit, Hollósné Mattioni Eszter, Lesznay Anna, Gráber Margit, Glatzné Wildner Mária, Járitz Józsa, Polacsek Lili, Marsovszky Miklósné, Péter Mária, Székely-Kovács Olga, Ferenczy Noémi.* Szoborműveket állítottak ki: *Kernstok Gina, Földes Lenke, Lutz Éva, Kövesházi Elza, Saár Erzsébet.* Kerámiai művekkel szerepel *Kovács Margit* és *Rahmer Margit. Sztehló Lili* festett üvegablakokkal, *Szunyoghné Tüdős Klára* színpadi díszletekkel szerepel. *Ferenczy Noémi* a vízfestmények mellett egy nagy művészi kivitelű gobelinszőnyeget is kiállított. A kiállítás magyar részének megszervezését *Városyné Kozma Andrea, Marschalkóné Ossy Kata* és *Zsigmondy Teréz* végezte.

M.D.K

Basch Edit

Leslő

Az utóhor számána magyarázhi-
tette Balits Mihályt.

Vagyné Libolen Ágnes: Balits-illusztrációk
Művészet, 1967. február – 22 lap.

Basch Edit MDK

A Római Magyar Akadémián 1948 máj 26-jun 12. ig rendezettkiállitáson szerepelt.
A kiállitást méltatva megemlitik őt:
Michael Biancale: Mostre d'arte. All'Accademia di Ungheria.
/// IL MOMENTO. 1948.....

M.V. : Pittura.
LA REPUBLICA. 1948. .....
Ercole Maselli: .....
L UNITÁ. 1948 iun 1.
Beszámol a kiállitásról még az AVANTI iun. 3. 3. lap és az ~~Espresso~~ ESPRESSO-ban Nicola Ciarletta.
/Egyéb adatok a kivágott cikkekből nem voltak megállapithatók./

Barch

B. 3. *Edit*, festő, Budapesten és Párizsban tanult, majd hosszabb időt töltött Rhodus szigetén, hol a szigetlakók jellegzetes alakjait örökítette meg. 1931. a római nemzetk. gyarmati képz. kiállításon szerepelt egy kollekcióval, 1932. az Ernst-Múzeumban volt gyüjteménykiállítása, amelyen purisztikus klasszicizmusával, egyéni hangjával nagy feltünést keltett. Arcképei közül kiemelendő: Török Sophie, A. P. Street stb. Babits Mihály arcképe a Szépm. Múzeum tulajdona.

2.4.I.781

650.

I
299.

650. Francesco Zuccherelli.

Sz. Pitiglianóban 1702-ben. † Firenzében 1788-ban.

A híd.

A hegyek közül előtörő és többszörös zuhatagot képező patakon bolthajtásos híd vezet át, a melyen a lovon ülő pásztor után, ki két tehenet és négy birkát terel bal felé, egy nő hajtja az elmaradt szarvasmarhát. Az asszony jobb kezével a vállára tett hosszú botot fogja és balján kosarat visz. Mögötte kutya rendetlenkedik. Az előtérben, a hídon innen, a jobb kezére támaszkodó és a parton fekvő nő figyelemmel hallgatja a mellette ülő férfit, ki balra mutat. A háttér hegyes vidék, hol pásztor őrzi nyáját, ketten beszélgetnek, itt-ott városok épületei tünnek fel, a magasban madarak röpködnek és az égbolt felhős.

Vászon, méretei 56 : 73 cm. — Mündler: XI. 22.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1865, 1866, 1867, 1869: XI. 22. *F. Zuccarelli:* Tájkép nyájjal.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XI. 22. *F. Zuccarelli:*

Basch Edith

Szül. 1895 szept. 30.

Tanárai: Grünwald Béla
és Réti Istvánné

Nagybányán is dolgozott

Kiállított:

1928-1930 Párisban
(Salon d'Automne, Tuileries
és egy jury mentes kiállításon)

1931, 1932, 1933 Rómában

itt 1931 őszén, a Coloniális
kiállításon elismerő okle-
velet kapott Rhodos szigetről
c. képéért.

1932 = Ernst Museum,
1933 és 1934 Szinyei Társ.
1933 és 1934 Nemz. képzőm. kiáll.

Tatin	40
4	10
4	35
	13.8.4
	1107.2

Basch Edit MDK

festő

Budapesten született Réti István tanitványa volt.

Kiállitásai Európa fővárosaiban:
Párizs 1928-, és 1939.
Róma 1931.
Budapest 1932.
London 1937.

Catalogo della Mostra Artistica dell' Accademia d'Ungheria in Roma. Roma 26 Maggio -12 Giugno 1948.

Basch Edith

2 olajf.

Nemzeti halon
Munkács, Cóh
VIII. repr. kiáll. kat
1935. márc. 30 –
ápr. 14.

munkatársak :

Nánási Sándor

Oberschall Magda

Pálinkás László

Pigler Andor

Polgár Julia

Rados Jenő

Révhegyi Réh Elemér

Schoen Arnold

Supka Ervin

Voit Pál

Zádor Anna

Basch Edit

l.

Bírómag festőnők

51. l.

Bíró Á (gnes)

a XIX. sz. m. festőnői.

Bp. 1938. 51. l.

BASCH EDITH
18 Olasz anya gyermekével 700.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1934

Sarló vasból, római VIII. 188.

Basch Editto

l.

Ki - Kicsoda ? 63. l.

K. L. Dp.
1937

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Basch Edith

festő

Koll. kiáll. az Ernst ben

1932. ápr. ei tájkepek

Figurális ~~kepek~~. Babits

Mihály arch. Török

Sophie arch. A. P. Street

arckeje.

Cotvin
Cotvin

Basch Edit

festő

Műcs. kiáll. 1933 tól
Pipics 110-l.

Vjirbátori
minorita - tpl.

trust (2)

1932 máj

Fehérrukás nő

Budapest,V.Csáky-utca 36.I/5

/lakik: Bpest,II.Zárda-utca

lében évek óta hasonló kérdé

megalakuló Egyesületben hasc

Budapest, 1926.

Hazafias

MAGYAR MÉR

EG

Majorovy Cuk

főtitkár.

)rszágos Bizottsága

:s Elnökségének

B u d a p e s t.

és Épitész Egylet választmánya

rszágos Bizottságának azt a magasz-

s nemes törekvését, hogy hazánk meg-

usztulástól való megvédését országos

ával szélesebb alapokra óhajtja fek-

Basch Edith

festő

I. Tavaszi Salon

XV. 152. sz.

1934

1944.

Am.kir.postatakarékpénztártól

BUDAPEST 44 VIII.-2 11 B 54 B

16136

52

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest 54.

IX. Hőgyes Endre u.10.

— 9.000 — [illegible]
— 9 — [illegible]
— 5.121 — [illegible]
— 512 pt.

Hivatalból
Díj átalányozva

Sz. T. Tav. fal. Basch Edit

1933 (N. fal.)

Maris és Veron, of

1934 (U. o.)

Olaz anya overmarcóch

ad. 452. szám
kgb. 1914.

Tek.

Gottermayer
Könyvkere

Szivesbedjék
a T. Cimhez intézett
értelmében a válasszt

Basch Edith

Mücsarnok

1934. nemz. képz. kiáll.
390.

JK. 615

II

611

615. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

Mária Terézia.

Egész alak, balrafordultan áll. Jobbkezével vállra vetett piros bélésű palástjának szélét fogja, balkezét pedig úgy tartja, mintha beszélne. Diademát visel. Haja rizsporos, kivágott ruhájának ékkövekkel díszített derekán férjének koronás arczképe van, ingvállának kétszeresen leszorított ujja csipke. Balról az asztalon lévő párnán négy korona és jogar látszik.

Vászon, méretei 212 : 115 cm. — Át. Képt. 282. — Dep. [illegible] 1859-ben.

Basch Edit
festő

Nemzeti Szalon

B a s c h E d i t.

1933. Tavaszi Szalon.

Maris és Veron,olajf, V

1934. Tavaszi Szalon.

Olaszanya gyermekével, V

1945. Munkácsy Céh kiáll.

Amazilis,olajf, V
Aktok a müteremben,olajf,

Kut

1940 körül

Félalak, olaj

oktatásügyi Miniszterium.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
382 1931.
1931 szept. 21.

A m. kir. vallás- és közoktatá
ügyszám alatt a keb. számv. VII
deletének másolata:

Utasitom a s
Dr. Szónyi Ottó el
. . . . . .
részére /:lakik: Budapest. VI. .
a Budapestről Kaposvárra és vi
. . . . . .
utazása alkalmával felmerült ut
állitott és számvevőségem által
/ 29 / P azaz H u s z
/. . . . . / . . . . . .

Basch Edith

Basch Edith festőművésznő, XII.
Városmajor-u. 48. 366-617

Bptaöb. 1940 szept.
" 1942 jan

Basch Edit

MAGYAR MUVESZET

1932. 196 (kiállítások)

I. Budapest, 1933. március

I V A D A R

és antiquarium

k 311.

Telefon 87-3-30

-.-

Y V E K V Á S Á R A

z e m é n y e k

-.-

MOZARTS. Mit 40 Bildern /P 8.25/ P 2.80

Beleuchtung. Mit einem
l. Leinen. "Dieses Buch
wirkliche Gestalt" /P 31.70/ " 7.20

IKOLAJEVITSCH. Sein Leben
soktav. Leinen /P 13.5o/ " 5.60

RDIGKEITEN der Gräfin...
6 Bildern. Leinen /P 19.- / " 6.60

AR WILDE. Mit 8 Bildtafeln /P 15.-/ " 4.40

it 62 Bildern. Geschichte
sias in Schönbrunn, /P 12.75/ " 5.40

feln. Vornehme Ausgabe
inen. 406 Seiten /P 14.25/ " 5.80

XIKO. Mit 23 Bildtafeln
inen /P 16.-/ " 5.20

Illusztr. IX. táblán.

. ÉS SZAMÁRRAL.

Grützner Eduard (szül. 1846).

93. A TITOK. Jelzés lent: Eduard G
Vászon. 51 × 35.

Guercino Giovani Francesco modorában

94. ECCE HOMO.
Vászon. 130 × 102.

Haas Johann Meno (1752—1833.) Govaer

95. ÁBRAHÁM ELÜZI HÁGÁRT.
Rézmetszet. 49 × 63.

Haensbergen Johannes van (1642—1705)

96. DIANA ÉS ACTAEON.
Vászon. 59 × 71.

Haffner Melchior (17. század).

97. MOROSINI FRANCISCUS KÉPM
Rézmetszet. 25,5 × 15,5.

Hanson Christian Heinrich (1791—1850?)

99. ÖREG ASSZONY KÉPMÁSA. Je
Vászon. 56 × 45.

Föv. képt

1947 okt

képzm.-ünk a feltrab.-ótó

Gyümölcs tradók, vírf

M. Kéjrs Sz. Sz

Bad(?)

1945 jul.

Borsiki erdő
Pirenés } vis f.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
Érk.: 1926 évi 2. n.
424. 1926. szám

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
Érk.: 1926 évi 2. n.
424. 1926. szám

tságának.

Budapest,

llitandó Hősök emlék szobrát Gabay Sán-
fogadva el, Dunaharaszti esetleg buda-
ó szobrot magát ruszkicai márványból a-

k anyag ellentálló képességéről, élet-
natóságáról tudomásunk nincs, azon tisz-
. Cimhez, ha módjában van, méltóztassék
rtesitését és ajánlatát részünkre meg-

któber hó 29.-én.

Kriston Gyula

biró

Basch Edit

koll. Eiäll.

Ujság. 1932. ápr. 17.
(e.a.: Az Ernst-
museum csoport-
kiállítása.)

nemsokára már be sem fognak fér
mat, ami szintén nincs, ami ennek
sára de facto hiányzik. Még kise
területeken történtekkel (és ilye
szép számmal dicsekedhetik), álla
tisztában lehessen. Éppen ezért eg
tes munkaelosztás, ami alatt pon
dást szabad értenünk, múlhatat
nek a kereteknek bizonyosfokú
mert e határvonalak átlépése úg
külön-külön elbírálandó és vég
egyéni munkabírásából, befogadó
sától függ. Sőt eltekintve minde
épp ilyen esetek a legszerencsésebb
lehet egy Alois Riegl, egy Max
egy Wöfflin, egy Schmarsow, eg
eredményes munkásságából mi
követeléseket támasztani. Nagyált
kongresszusok és hasonló vállalk
az ilyen javaknak és termékenyí
hogy a Magyar Psychologiai Tá

megírva

Basch Edit

pestő

Városmajor u. 78.

MKSz 1947

Barch Edith

l.

Ernst Mur 131. kl. all

120, sq.

Württemberg IV. 103.

oktatásügyi Miniszterium.

13 2/1946

t
ki-
ljon

n.

A magyar vallás-és közokt
ügyszám alatt a keb. szám
másolata.

A keb. Számvevő:

Uta

Költségvetési év: 1946. F
vészeti célok támogatása.
Rovat: 10. Bélyegilleték:

Felhivom, hogy a 12
müemlékek és müvészeti al
jus hóra, pótellátmány ci
három milpengőt dr.Dercsé
rékpénztár Főpénztára utj

Budapest, 1946.évi

Basch Edit

festőnő életrajzi
adatai

dr. Basch Lorand
közlése.

Nagy Klerdi – Pliodoszos
Lépelitt – Mester
1932 Ernst Museum
1933* – 1934 Vinzé Tam
1933 – 1934 Wenzel
Kratt

Bonk Edith

Kiel. 1895 szept. 30 —

Eltv. Grünwald Béla Mag.

Réti Istvánnál

Magyarországi, 1928 – 1930

Párisban: 1931, – 1932 – 1933

cverben Romálnyi

Kiállítok Párisban a Salon d'Automneban, Tuileriesben és Jungmentes Kiállítokban.

Romában a Colonnali Kiállításon 1931 őszen, Olasz

Basch Edith

Ernst Mus. Kiállítási

CXXXI. 1932

120,

Feladó: Bobéty Albert „ „ —
m. kir. ny. csendőrőrmester
Tusnádfürdő
Csikmegye

Boston

Paris 1928, 1930

London 1928

Rome 1931, 1932, 1933

[illegible] alelnöke fog értesítés [illegible]

I

T. cz. Kalatovics Vendel
az Andrássy-Mausoleum
őrének

Krannebotka-Váralja

Az Andrássy-Mausoleum
őrházának padlásán levő rézanyag
ügyében folyó hó 25.-én kelt jelentésre
hivatkozólag értesítjük, hogy a
falragaszokon és hírlapokban is
megjelent felhívás nemt a
kérlelt már folyó évi február
6.-án bejelentendő lett volna

T
7

BASCH EDITH

9 Maris és Veron olajf. 500.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933.

1333. Bartolomeus van der Helst.
Sz. Haarlemben 1611-
Férfi és nő képe:

Az iróasztalnál ülő férfi
a melylyel a már megirt levél sa
Jovultan hallgatja a ~~feléje~~ vissza
ráló kutyára mutat, a melynek cz
fekete bő köntös és lehajtott sz
vel. Előtte az asztalon tintatar
irásokat látunk. A hölgy pedig
reczeket és kis-ujjain gyürüt ho
vák ki, ruházata: kivágott fehé
kabát fehér prémmel. Nyakéke ket

Vászon, méretei 119:156 cm.
Vétetett D. et P. Colnaghi
Elszámoltatott 1895: VI.4-
Az elszámolásra nézve l. a

904 V 9

Basch Edit

festő

részt vett az alábbi

kiállításon

Művészet · 1938. 56. l.

(Magyar képzőművészek

párizsi londoni kiállítása.)

Maszlaghy II., 154—155. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Leopold—Homor 97. l.

SSEN, OTTO LEOPOLD (német festő, működött 1860 körül)

p
n, olaj, 97×123 cm.
Maszlaghy II., 448. szám.

p
n, olaj, 94×119 cm.
ve jobbra lent: Otto Jansen Düsseldorf,

Maszlaghy II., 126. szám.

IRAD, L. (osztrák festő, XIX. sz. eleje)
renc császár
s miniatűr, 13×10 cm.
ve jobb középen: L. Kamrad.
n Marco gyüjteményből.

T, JULIUS (német festő, 1807—1888)
adászok a kocsmában
n, olaj, 42×55 cm.
ve lent jobbra: J. Kost, 1838.
Maszlaghy II., 239. szám.

MBACH HANS VON (német festő, 480—1522)
nna Jézussal (141. kép)
empera, 39·5×28 cm.

Basch Edit

Erdő

Forum 1933. 136. l.
(A Szinyei Merse
Pál Tarsaság ta-
vaszi szalonja).

N. Képzőm. Kiáll

1933 ápr (Kinder)

Glan férfi
Női alet } of

1934 ápr (K.o.)

Anya alvó szerencsével, of

átadása iránt a nevezett vár felügye-
vágó kegyes intézkedéséről engem ér-
végből, hogy az illető plebánost a kel-
hassam.

a, hogy az említett vár mostani felügye-
olna tartozékait annak idején leltári-
szerünek vélném, hogy a zólyomi járás-
szas kutatás után megtalált régi lel-
ül, a kápolna mostani állapotáról s föl-
~~s felügyelő~~ s az átvevő lelkész együttesen
nek föl, amelynek egy példánya a vár
~~a~~, második és harmadik példánya pe-
illetve az egyházmegyei levéltárban

./.

ster Gyula úrnak,
Bizottsága elnökének.

ámu kiadási csekkszámla terhére

i . . . . . szeptember hó . . . 3- . - n. A

amér Tajos s.k. miniszteri tanácsos.

los másolat hiteléül:

Tóthné

iszteri iroda s.tiszt.

Budapest, 193 1 szeptember hó 3- n.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM Művészeti ügyosztálya.

BASCH Edit
91 3.61

Új Müvészet

MDK

Basch Edit

Gyümölcsszedők, vf.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv. Képtára

30. kiáll. 1947. okt. 6 l.

MDK

Basch Edith, festö

D.G. arcképe. Olajf.

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 16.1.

Basch Edit

MDK

D.G. arcképe, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Basch Edit

Szerepel a Munkácsy-céh VIII.kiáll.-án.

Ujság, 935.III.30.

Basch Edit

Párizsi őszi Szalon kiállításán neve szerepelt.

PH-930. XI. 18.

Basch Edit, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. k. 609-613. l.

Gerevich Tibor: Kisgrafikai kiállítás a Műcsarnokban.

Basch Edit festő.

Magyar Nemzet.
1946. VII. 7.; II. évf. 148.
(: Bezámoló :)

Basch Edit festőművész.

Megy Nemzet.

1948. VI. 4. 3. old.

(:Bezámolé:)

Bash Edit festő

Művészet, 1940

V. évf. 32. sz. 50. o.
A Szinnyei Társaság XV. tavaszi
kiállítása. /jelzet nélkül./

Basch Edit

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

PN. 934.IV.28.

Bosch Edy

A C. mensch Bäpp-Mümmeli: hüdelijoor
e Mütziomuebbou ässepäri.

P.U. 7.3.V.2.8.

Basch Edit

Művével szerepel a Salon d'Automne párisi kiállításán. Kiemelik négy nő c. művét.

m. k. 929. XI. 10.

Basd

Basch Edit

Tavaszi kiállításon a Nemzeti Szalonban szerepelt.

M o . 934.IV. 1.

Basch Edit.

Párisban, a Grand Palaisban, az 1928. évi őszi Szalon tárlatán egy képe szerepelt.

Ujság, 1928. Nov. 11.

Basch Edit

Szinyei M. Társaság Tavaszi Szalonjain portrékompozícióival szerepelt.

NM. 934. IV.h.

MDK

Basch Edit

Arckép

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 14 l.

BASCH Edit

M.D.K.

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola
t agja

Réti: Nagybánya..... Bp.1954.333.1.

és veszélyére.	Egység ár		Összesen	
udapesten, készpénzben, élkül.	Kor.	fill.	Kor.	fill.
	Basch Edith Fehérruhás nő			

Ernst-Museum CXXI. /jubiláris/ kiállítása,
1932. május 15 1.

Sokszo

Budape.

VIII Kisfaludy-u

M

T. Magyar Müemlékek Országos Bizotts

Szállítás		Szives megrendelése folytán számlájára é
Kelte	Száma	Feltételek: Egyéb megállapodás hijján fizetendő: Bu 8 napon belül, minden levonás né

elöséget

MDK

Basch Edit

Olvasó nő, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Mus.
1946. jul. 13 l.

MDK

Basch Edith

Olasz férfi

Női akt

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.
9 l.

MDK

Basch Edit

Arckép

Munkácsy Céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc. 14 l.

MDE

Basch Edit

Olvasó nő, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig
13.lap

Basch Edith MDK

Olasz férfi

Női akt

Műcsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

M.D.K.

Basch Edit

"Krumplihámozó" c. müvét emliti meg a lap a "Tavaszi Szalon" c. kiállitásról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. május 24-3o. III. évf. 21. sz. 18. lap

Basch Edith MDK

Anya alvó gyermekkel, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

M.D.K.

Basch Edith

"Feketekendős nő" c. képének repr.-ját bemutatja a lap az Ernst-muzeum csoportkiállításáról.

Szinházi Élet. Bp. 1932. május 1-7. XXII. évf. 19. sz. 39. láp.

MDK

Basch Edit

Leány gyümölccsel, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 18.1.

MDK

Basch Edith

Művével résztvett a Munkácsy céh kiállitásán.

Művész-Élet, 1933. II. 5-6.sz. 9.l.

MDK

Basch Edit

A párisi őszi szalon. /S.L.cikke/ Képzőművészet
1929. 25.sz. 235 l.

MDK

Basch Edit, fwstő

305. Arckép. Olf.

315. Leány az erkély előtt. "

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért". Képzőm.kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat. 14.l.

MDK

Basch Edith

Amarillis, of.

Aktok a müteremben, of.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

MDK

Basch Edit, festöm.

Akadémián kivül itt élö már ismert müvész, föleg akvarelljei aratta k nagy sikert.

Fóthy Ernö: Magy. kulturális sikerek és eredmények Itáliában. M.Nemz. 1948.jun.4. 3.l.

Basch Edit
Félakt, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 194o. nov. 2 l.

MDK

Basch Edith, festö

390. Anya alvó gyermekkel. Olf.

Bp. Műcs. -OMKT. Nemz. Képzőműv. Kiáll. 1934. ápr. 29.-jun.
Kat. 17.1. 17.

MDK

Basch Edith,

Olasz férfi.
Nöi akt.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend. M.Kir.Vall.-
és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 9.1.

BASCH EDIT

47o. Leány gyümölccsel. o.f.

KMTárs.Magyar Művészetért kiáll.194o-41.18.1.

Róma. Basch Edith.

Pesti Hirlap. 1931. dec. 31. 5

Magyar festőművésznő nagy sikerl

Rómában

MDK

Basch Edith, festöm.

Amarilis. Olg.
Aktok a müteremben. " "

Nemz.Szal.- A Munkácsy Céh VIII. repr.kiáll.-a.
1935.márc.30.-ápr.14. Kat.

Basch Edit

Leány az erkély előtt, olf.

[redacted] 1942 [redacted]
A magyar müvészetért c.kiáll.

Basch Edith MDK

Női arckép

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Basch Edit MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1942 [redacted]
A magyar művészetért c.kiáll.

Bach Adit.

Párisban, az „Grand Palais"-ban az 1924. évi tárlaton egy képe szerepelt.

Pesti Napló, 1924. Nov. 9.

Basch Adit.

Párisban, a „Grand Palais"-ban, az 1928. évi őszi tárlaton egy képe szerepel.

Magyarság. 1928. Nov. 9.

Basch Edith

Alkotása, az Ernst-Múzeum jub. kiállitásán.

P.H.932.V.29.

Basch Edith

Alkotása, az Ernst-Múzeum jub. kiállitásán.

P.H.952.V.29.

BASCH EDIT

KURIR 1990. december 8.

Art jockey a Vigadóban

Először gyapjút, kávét, kakaót árvereztek a kikötővárosokban. Aki többet fizet, az viszi. A műtárgyak aukciója a nemzetközi műkereskedelem fontos megnyilvánulása. Az eredményeket számon tartják, a becslésnél útmutatóul szolgálnak. Hotel Druot, Dorotheum, Bizományi. Jean-Claude Anaf és az ő elefántcsont kalapácsa. Szinyei Merse, Paál László, antikok és modernek.

Első ízben ütközik a magyarországi konkurencia a karácsonyi nagy aukción. A Műgyűjtők Galériája a Vigadóban, a Bizományi Áruház pedig a MOM kupolatermében. A különbség csak három nap. A Vigadóban 14-én kerülnek kalapács alá a festmények, a kupolateremben 18-19-én licitálhatnak a vásárlók. A Vigadóban a lyoni aukciósház igazgatója mutatja be a vásárolni szándékozóknak a festményeket és színes, magával ragadó stílusában buzdítja a licitálókat, majd hatalmasat koppint elefántcsont kalapácsával. Valóságos art jockey ő, s még az is megtalálja személyében a szórakozását, aki csak sóvárgó néző. A kupolateremben nincs art-show és nem elefántcsontból van a kalapács, de ott is koppan, immár nyolcvanharmadik alkalommal. Mert a Bizományi Áruház élesztette fel itthon az aukciókat, azokban az időkben, amikor a piaci viszonyoknak még hírük-hamvuk sem volt, s javában virágzott a tervgazdálkodás. Az aukciókon viszont már a szigorú műtárgypiaci értékítélet uralkodott. Ez pezsdítette fel a műgyűjtést, ez irányította a pénzbefektetők érdeklődését a festmények, régi ékszerek, bútorok felé.

Az aukciókat megelőzi a tárgyak kiállítása, amelyek különös értékét az adja, hogy egyszeri, megismételhetetlen verniszázs, hiszen ezeket a festményeket így, együtt csak a kiállítás időtartama alatt lehet látni. Aztán szétszóródik magán- és remélhetően közgyűjteményekbe is. A Vigadó tegnap nyílt aukciós tárlatán albumnak is beillő, ízléses katalógus igazítja el a látogatót. *Dr. Virág Judit* és *Pátzay Vilma* bírálta az aukcióra ajánlott festményeket, melyek között 17-18-19. századi remekművek éppúgy találhatók, mint az akadémikus festők művei, vagy a különböző izmusokhoz, stílusokhoz tartozó festmények. A finom ecsetkezelésű Basilides Barna Női arcképe, Molnár C. Pál Angyali üdvözlet című munkája, Diener Dénes Rudolf Notre Dame a Szajna-partról című festménye, Basch Edit izgalmas elrendezésű kettős portréja, Czigány Dezső szuggesztív Család című képe egyaránt szerepel a kiállításon.

A Bizományi Áruház 293 festményt kínál tízmillió forintos kikiáltási áron. A kiállítás és valószínűleg az aukció sztárdarabja *Molnár József* munkája, a Ruth és Boáz, de hasonló szépségű *Paál László* Erdő mélye című képe, az annyiszor megcsodált és megfestett, de benne mindig újat találó művész rácsodálkozása a francia tájra. *Markó Ferenc* romantikus tájképe, a Vásárra induló román család ragyogó világos színeivel számíthat sikerre. *Csók István*, *Deák Ébner Lajos*, *Ferenczy Károly*, *Feszty Árpád*, *Lotz Károly*, *Iványi Grünwald Béla* egy-egy munkája nyújt áttekintést a magyar festészet legnagyobbjairól. *Endre Béla* napsütötte Mártélyi utcája, vagy *Kmetty János* finom ízlésű, mértéktartó színvilágú *Csendélet* című képe már a modernekhez vezet. Nagy sikerre számíthat a hosszú ideig oly méltatlanul mellőzött *Vörös Géza* két festménye, *Scheiber Hugó* vad, expresszionista látásmódja vagy a Balatont lírai szépséggel megfestő *Szentiványi Lajos* derengő színei.

A kiállítást *Nagy György* főbecsüs rendezte jó ízléssel, gondosan csoportosítva a korokat és egymáshoz illő festőket. Ő ritka karriert futott be, 31 éve van a vállalatnál, és egyszerű segédmunkásból küzdötte fel magát vezető becsüssé.

Megnyitás előtt a BÁV aukciós kiállítás

Mindkét cég felkérte szakértőül a Szépművészeti Múzeum munkatársait, a Nemzeti Galéria képviselői pedig védettségi szempontból vizsgálták a magyar festők munkáit. Nagy biztonságot jelent ez a vásárlóknak!

A párizsi Hotel Druot, a bécsi Dorotheum kezdte a műtárgyaukciókat, ma már London, Brüsszel, New York nagy aukciós házai nemcsak felzárkóztak, hanem alighanem meg is előzték a kezdeményezőket. Ha a magyarok ezekre a helyekre feltehetően nem is jutnak el vagy csak ritkán, a Vigadó-kiállítást és a ma nyílt Bizományi-kiállítást viszont megnézhetik. Aki szereti a szép festményeket, az kedvére gyönyörködhet bennük, s ne mulassza el az árverést sem. Ugyanis itthon ez még nem kerül pénzbe, csak annak, aki vásárolni akar.

L. RÉTI ANNA

10.p

Basch Edit

Szinesi Társaság fiatal művészeinek kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Auch eine italienische Mutter und ihre Kinder richten verwunderte Augen auf uns aus einem feingemalten Bild der Edith *Basch*.

Pester Lloyd 934.IV.1.

Basch Erdit

Olvasó nő, olajfestmény

Magyar Képzőművész
I. Kiáll. Katalógus 1946.

Basch Edit

festő

Rómában él.

Dr. Gál I: Babits a Fiszónál 59.
Jánhúnság, 1972. ~~4.~~ 2. n.

Basch Edit (1885–). festőművész

Gyakori vendég volt Babits esztergomi házában.

Kaposi Endre: Az ezeséves Esztergom.
Dolgozók Lapja, 1972. okt. 27.

Basch Edit

P.H. 931. XII/31.

— **Magyar festőművésznő nagy sikere Rómában.** Nemrégiben nyílt meg Rómában a nemzetközi képzőművészeti kiállítás, amelyen a magyar festőművészetet *Basch Edith* képviseli. A művésznő, akinek képei párizsi kiállításokon évek óta feltűnő sikereket aratnak, tíz festményét állította ki, gyarmati tanulmányfejeket és tájképeket. Basch Edith, akinek művészetéről az olasz sajtó a legnagyobb elismeréssel számolt be a kiállítás kritikáiban, legközelebb Budapesten az Ernst-múzeumban rendez kiállítást.

PH. 931. XII. 31.

M.D.K.

Basch Edit

Képeit emliti Őszi Kató: "Nagy sikert aratott /Párizsban/ a magyar női képzőművészet" c. beszámolójában.

Szinházi Élet. Bp. 1937. febr. 21-27. XXVII. évf. 9. sz. 34-35. lap

Basch Edith

Ujság, 932. IV. 17.
B.H. 932. IV. 17.
P.H. 932. IV. 17.
E.K. 932. IV. 19.
8 O.U. 932. IV. 19.
Az Est, 932. IV. 17.

KÉPZŐMŰVÉSZET

Az Ernst-muzeum csoportkiállitása

Hat fiatal festő, meg egy szobrász gyüjteményéből tevődik össze ez a kiállitás. Néhány uj tehetség először jelenik meg közülök a nyilvánosság előtt. *Basch* Edith is közéjük tartozik. Fiatal leány, aki szokatlanul alaposan megtanulta a mesterségét, kivált annak rajzbeli részét. Ami a megtanulhatón tul való müvészetében, az a jellemzés képessége. Basch Edith arcképei summázva adják vissza a modelt; festése módja sikszerü és részletezés nélkül való. Az előadásnak ilyen módja könnyen a sematizálás felé visz. De Basch Edithben, mint emlitettük, finom egyénitő képesség keresi meg az arcképen a modelből azt, ami különösen jellemző rajta. Igen sikerült Török Sophie arcképe, Babits Mihályé is, különösen szép munka Fehérruhás nője és általában a müvésznő aktos képei. Az emberábrázolás körén innen és tul, ugy látszik, nem eléggé érdekli még a világ Basch Edithet. De „Görög város"-a (28.) finom szinharmóniájával tájképnek is megragadó. Ennek a müvészetnek még sok a fejlődési lehetősége nemcsak a nagyobb és elevenebb szinesség, hanem az emberi alakokkal való komponálás irányában is.

Dési Huber István egyelőre nagyobb mértékben munkása egy ideológiának, semmint igazi festő. Amit megábrázolni törekszik, az politikai, vagy szociológiai programm s az ábrázolás módja is inkább egy eleve elfogadott elméletnek a kipróbálása, semmint vérbeli piktura. Bármilyen erőszakolt is azonban Dési Huber müvészete, helyenként felbukkanik belőle a tehetséges ember. Több képének kompoziciójában, a motivumok elrendezésében finom müvészi érzék munkája látszik. Vannak finom szinharmóniái is a kevésbé szerencsések szomszédságában.

Gergely Tibor megint az uj emberek közé tartozik. Uj, mint kiállitó. Az, amit bemutat, kevésbé uj, vagy helyesebben: kevésbé eredeti. Gyors kézzel papirosra marasztalt megfigyelések: pihenő emberek, kévekötő földmivesek, cigánybanda. Ügyes és tetszetős vázlatok. Régebben a fiatal müvészek nagyobbigényü munkákkal szoktak első izben a nyilvánosság elé lépni.

Fried Pált régebbi kiállitásokról ismerjük. Évekkel ezelőtt olyan készen bukott fel az ismeretlenségből, hogy az ember régi és rutinos müvésznek hitte volna, Az ilyenfajta kora-készség rendszerint kora-befejezettséget is jelent. Az elmult évek sodra nem vitte müvészetében előbbre Fried Pált. Csapkodó ecsete széditő virtuózitással szórja a szinfoltokat, de anélkül, hogy igazi szinességet tudna teremteni a vásznon. Képei csupa nyugtalanság és csupa tüntető ügyesség.

Román György szintén uj név, sőt talán fogalom is. A kiállitásnak ő a legeredetibb jelensége. Képei főként tárgyukkal és a téma feldolgozásában nyilvánuló szokatlan erejü képzeletükkel ragadják meg a figyelmet. Az álomidézésnek — minden müvészet egyik fő hatóeszközének — teljesen ujszerü, semmi elődd el és kortárssal sem rokon példái a képei. Annak a folyamatnak, amelyből lettek, talán az a kép a magyarázója, amely „Játékkirakat" névvel függ az egyik falon. Egymás mellé és fölé rakott dobozokban játék-katonák sorakoznak: egy gyermek harci és lidércnyomásos álmainak a szereplői. Mintha azokból keltek volna életre Román György többi festményének alakjai és mintha belőlük alakult volna a fiatal müvész nagy vásznainak az álombeli lidércnyomásra és fantasztikumra emlékeztető cselekvénye. A gyermekkor valóságos és álombeli élményeinek, egy-egy szorongásos percnek a megérzékitése a többi kép is. Közöttük különösen szuggesztiv munka az „Egy ház és lakói" cimü. Mesehangulatu eredeti elképzelés a „Bagolylakás az erdőben" cimü festmény. Két csendélet, meg egy kis budai utcakép

képviseli ebben a gyüjteményben a valószerü életet, azt, amit realitásnak nevezünk. Azokon jól mérlegelő elrendező képesség és a szinekkel és annak fokozataival bánni tudás ad mutatót a fiatal müvész felkészültségéből. Nagy vásznai, bármennyire megragadók is, sokkal kevésbé készek. A müvész bő mondanivalója zsufoltságot okoz rajtuk s a természettanulmánytól [illegible] támogatott rajz sokszor torzitó hatásu.

Réfi-Kády János a kiállitás grafikusa. Még nem ütközik az egyénisége.

Annál biztatóbb tehetség a kiállitás szobrásza, *Mikus* Sándor. Egyelőre csak fejeket mintáz, de azt ösztönös stilusérzéssel és finom jellemzőképességgel.

(e. a.)

** **József királyi herceg látogatása a Nemzeti Szalonban.** A Chilston angol követ felesége által kezdeményezett Müvészeti Segély Akció-kiállitást szombaton délelőtt megtekintette József királyi herceg, akit a rendezőbizottság részéről Lady Chilston, Kertész K. Róbert államtitkár és Széchenyi Károly gróf, valamint a Nemzeti Szalon részéről Déry Béla igazgató fogadtak. A királyi herceg örömmel vett tudomást az akció sikeréről és egyuttal megtekintette a többi termekben lévő, a segélyakciótól független kiállitást is.

Ujság, 932. IV. 17.

Ujság 932. IV. 17

Jelentette az *Ujság*, hogy a magyar-német kliring-egyezmény létrejött és április 20-án lép életbe. Az egyezmény ugy a régi tartozásokra, mint a jövőben keletkezőkre vonatkozik és ugy mint a többi kliring-megállapodások, *a két ország nemzeti bankjaira bizza a fizetések lebonyolitását.* A Német Birodalmi Banknál a magyar hitelezők javára könyvelt márkaköve-

Gyönyörü

portálos üzlethelyiség

Nagykörut tőszomszédságában május 1-re kiadó.

Rákóczi-ut 45. Ugyanott irodának, rendelőnek is alkalmas kétszobás udvari lakás.

Butor – lakberendezés

Olcsón vettük, olcsón adjuk!

amig készletünkből tart. Szép teleháló **275** pengő, modern fazonhálók **420,** keményfahálo 188, konyhaberendezés **87,** ebédlőberendezés székekkel **300,** kombinált berendezések, rekamlék, gyönyörü mübutor-kivitelü hálók, ebédlők hasonló olcsón. Fizetési kedvezmény, dijmentes csomagolás.

Royal butorcsarnok, Baross-utca 34.

Kevés pénzért izlésesen és **jó butorral** tud berendezkedni

Kovács butorcsarnok Üllői-ut 30. (Mária-u. sarok) Komplett berendezések és egyes darabok **minden árban** és minőségben. **Kisipari munka.** Fizetési kedvezmény.

Mult évben készült 20 különféle **szobaberendezés és ülőbutorok** garniturák igen olcsón eladók. **Simay, IV, Váci-utca 31**

Ujrendszerü butorhitel Lakását berendezheti minden állami, fővárosi alkalmazott és minden más véglegesitett **30 egyenlő havi részletre előleg nélkül.** Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatéritjük. **Kardos Testvérek Butoráruháza** Budapest, VII., Wesselényi-utca 18. szám. (Kazinczy-utca sarok.)

BUTOR ÁRBAN, MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLEN

RÉSZLETFIZETÉSRE IS! BAROSS-U. 47 József-körut saroknál, ERNST BÉLÁ-nál

BUTOR-szenzáció! **Kombinált butorok** hálószoba- és ebédlő-berendezések nagy választékban, mélyen leszállitott árakon!

BOG-MIL r.-t. butoráruháza

VI, Vilmos császár-ut 43, Nagymező-u. sarok mellett

Állványok • Lakdiszek
Pergament-,
Cellophan- és Felyemernyők

[illegible] A főtanács megállapitotta, hogy az emlitett pénztárjegyek, ha ezeket a budapesti tőzsdén hivatalosan jegyezni fogják, a kölcsönüzletben kézizálogul elfogadhatók.

A jegybank főtanácsának döntését örömmel és megelégedéssel fogadja az egész ország, mert a termelési költségek aránylagos csökkenése a fogyasztók helyzetén is könnyit. A különböző gazdasági ágazatok vezető köreinek felfogását alábbi információink világitják meg:

A Magyar Nemzeti Bank

vezetőségét az a szándék vezette javaslatának előterjesztésénél, hogy a gazdasági élet rendkivül nyomasztó terhein a hivatalos kamatláb csökkentésével is enyhitsen. Emellett nem kevésbé fontos szempont volt a hitel olcsóbbitásának pszichikai jelentősége, mert a közönség ebből megállapithatja, hogy *a magyar jegybank eléggé megnyugtatónak itéli a helyzetet* arra, hogy a hasonló külföldi intézkedésekkel párhuzamosan haladjon. A kamatláb leszállitása azonban nem jelentheti a kapuk nagyobb kitárását a jogosulatlán hiteligény előtt, mert tovább is a valutavédelemre kell a döntő sulyt

Basch Edith

M.H.932.VII.24
N.U.932.VII.24

A Szépművészeti Múzeum újabb gazdagodása

A Szépművészeti Múzeum gyüjteményei újabban ismét több értékes ajándékkal gazdagodtak. A régi képtárba szánt ajándékok közül ki kell emelni a költői működéséről is nevezetes Sebastian *Vranex* antwerpeni festőnek (1573-1647) egy meleg színezésű, poétikus, szignált képét, mely az őszt ábrázolja s bizonyára az évszakokat ábrázoló négyes sorozathoz tartozik. Ezt a képet néhai *Glück* Frigyesnek, a kitünő gyüjtőnek és művészetbarátnak családja ajándékozta az ő emlékére.

Szerencsés véletlen következtében egyszerre három olyan kép jutott ajándékozás útján a képtárba, amely mind a múzeum 18. századi barokk-képeinek és vázlatainak újabban szépen kiépülő gyüjteményét gazdagítja. Ezek Johann *Zick* délnémet festőnek (1702—1762) Dávid királyt Náthán prófétával ábrázoló, szignált képe, melyet a Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete adományozott, azután Jannarius *Zick*nek, az előbbi fiának (1735—1797) Elizeus prófétát a sunemi asszonnyal ábrázoló, jellemző festménye, amelyet *Bedő* Rudolf igazgató, az ismert lelkes gyüjtő ajándékozott s végül Christian *Winck*, ugyancsak délnémet művésznek (1738—1797) a keresztrefeszítést ábrázoló, a művész jelzésével is ellátott, mozgalmas olajvázlata, amely dr *Meller* Simon nyugalmazott múzeumi osztályigazgató (München) ajándéka. Néhai gróf *Pejacsevich* Jolán végrendeletében Ambrosius *Boschaert*, 1600 körüli flamand festőnek virágcsendéletét hagyta a múzeumra, mely letétként eddig is ki volt állítva a képtárban. Ugyanő két XIX. századi képet is hagyományozott a múzeumnak, úgymint a magyar festészet történetében is gyakram említett bécsi Karl *Rahlnak* id. gróf *Andrássy* Gyuláné, *Kendeffy* Katinka grófnőt ábrázoló szép képmását és Johann *Ender* ugyancsak bécsi művésznek Kemény bárónét ábrázoló festményét.

A modern képtárt gyarapították még ajándékaikkal: *Ledofsky* Géza kormányfőtanácsos, aki *Ferenczy* Károlynak „Nyári est" című 1904-ben festett képéhez készült szép vázlatát szerezte meg a múzeum részére, továbbá báró csetei *Herzog* Mór Lipót, a nagyhírű gyüjtő, aki *Basch* Edithnek Babits Mihály költőt ábrázoló festményét adta ajándékba. A modern szoborgyüjtemény részére özvegy *Kerekes* Pálné úrnő, a korán elhalt, nagytehetségű *Szamovolszky* Ödönnek dr *Kerekes* Pált ábrázoló mellszobrát adományozta. A grafikai gyüjteménynek szánt számos ajándék közül ki kell emelni *Jankó* Jánosnak a *Mult és Jövő* című folyóirat által ajándékozott karikatúrasorozatát, *Rippl-Rónai* Józsefnek egy szép vízfestményét, melyet *Wertheimer* Adolf igazgató ajándékozott; Bernáth Aurélnak három rajzát, melyeket dr *Hoffmann* Edith, *Dános* Géza és *Fruchtner* Lajos ajándékoztak; *Vadász* Miklósnak „Szeparéban" című vízfestményét, amely *Ledofsky* Géza ajándéka, továbbá a *Melly* Béla nyugalmazott árvaszéki elnök és *Bedő* Rudolf igazgató által adományozott érdekes grafikai lapokat.

M.H. 932. VII. 24

ben messzemenően tisztázták egy provizórikus rendezés kérdését is, amely a közbeeső időre szólna. *Most már az osztrák kormángon áll, hogy ennek a modus vivendinek kérdésében véglegesen állást foglaljon.*

(MTI.)

felé, ahol nemrég újból kitörtek a harcok a kínaiak és a japánok között. Mukdenből nagyobb japán csapat indult el ismeretlen rendeltetési helyre.

Növeli házbérjövedelmét

és a

kokszbeszerzés gondjaitól szabadul,

ha szabadalmazott

„LILIPUT" vándorrostélyt

szerelteti központi fűtésének kazánjába.

Hazai olcsó, könnyen beszerezhető daraszénnel üzembiztosan müködik.

Rendkivül olcsó.

A berendezés költsége a nagy megtakaritásból 1—2 év alatt megtérül.

Készletről szállitható.

Üzemben (bérházakban) bármikor megtekinthető.

Ajánlat, szaktanács és mérnöki
látogatás teljesen díjtalan

MDK

Basch Edit

kitüntető elismerés

N.Szal. Tev.Szal.kiáll. 1934.

MDK

Basch Edit, festő.

(meglepően fejlődik).

(Nem volt római öntöndijas, mégis modern olasos stílusban dolgozik.)

Mücs. - Nemz. képzőmüv. kiáll. - Attagy. Szemle. 1933.
XVIII. 2. - 165. l. - Gerevich.

Trust Muz (1)

1932 ápr. 129. csop. kiáll

Görög város
Alvó nő
Almák és narancsok
Álomváros
Néger anya
Babits mikáj arch.
Profil
Fiúfej
Ülő akt
Török sophie arch.
A.P. Street arch.
Tatár asszonyok
Glas ifjú pár
Fehérruhás nő
Gyerek dadával
Török fej
Shejk Szulejman

festm.

Félakt
Piros ruhás nő
Nő férfi vissel
Strandon
Amoita hindu lány
Arckép – Gyerek

Vetett. hiköstő
Fehetekendős nő
Tanya az alföldön
Merengő
Görög szegény
Pihenő akt

(./.)

14		15		16		17
folyó évi téritmény		mult évi téritmény		Kifizetendő összeg		Az átvételt elismerő aláírása
P	f	P	f	P	f	
				180	00	
				705	81 Cr	
				150	00	
				582	28 Cr	
				75	00	
				215	99 Cr	

Basch Edit festőművész

Pesti Napló 1931.XI.2

— Magyar festőnő sikere Rómában. Nemrégiben nyílt meg Rómában a *Nemzetközi Gyarmati Képzőművészeti Kiállítás*, amelynek exotikus motívumú képei között egy kiváló tehetségű, fiatal magyar festőművésznő, *Basch* Edith is szerepel kollekciójával. Basch Edith hosszabb időt töltött Rhodus szigetén s friss színekben pompázó vásznain a szigetlakók legjellegzetesebb típusait vonultatja fel, époly karakterizáló erővel, mint festői kulturáltsággal és egyéni előadással. Mind a közönség, mind a komoly kritika előtt nagy sikert arattak ezek az érdekes portrék és figurálisok, amelyekről a *Piccolo*, a *Giornale d'Italia*, az *Il Messaggero* és a *L'Illustrazione Italiana* is a legőszintébb elismerés hangján emlékezik meg. Piero *Scarpa* és Corrado *Zoli* kritikái különösen a festőnő studiumokban elmélyedő, gondos analizisét, markáns jellemző készségét és összefogó erejét emelik ki. Basch Edith egyik legszebb képét mai képes mellékletünkön mutatjuk be olvasóinknak. A kiváló magyar festőnő, akinek már több párizsi kiállításon jelentős sikere volt, valószínűleg hamarosan itthon is bemutatkozik kollektív kiállítás keretében.

Basch Edit

D

Basch *Edit*, festő, *1895. Rhodusi tartózkodása alatt a sziget lakóit festette. Képmásfestő (Török Sophie, Babits Mihály, utóbbi a Szépművészeti Múzeumban).

Uj Idők Lex.

III. k. 753. l.

USTRATIONS

Basch Edith

festő.

Pesti Napló. 1931. nov.

29. (Magyar festőnő sikere Rómában.)

A római Nemzetközi Gyarmati Képzőművészeti Kiállítás keretében szerepelt egy kollekcióval. Basch Edith hosszabb idet töltött Rhodus szigetén s fojos színekben pompázó vásznain a szigetlakók legjellegzetesebb típusait vonultatja fel. Az olasz lapok őszinte elismeréssel emlékeztek meg e képekről. A kiváló festőnő, akinek már több párizsi kiállításon jelentős sikere volt, hamarosan itthon is bemutatkozik kollektív kiállítás keretében.

U. 3097

A szöveg végén:

Jóváhagyta a ~~Kattai~~ Va
m. kir. Minister úr 16
szám alatt kelt rendelete

Bjasch Edit

Bemutatott művei:

187. sz. „Olvasó no", olaj.

Bjalogh T.: A „Magyar Képzőművészet" I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

MDK

Basch Edit

A római Magyar Akadémián 1948 máj 26- jun 12-ig kiállitott müvei. / A katalogus számozása szerint./ 1-10.

1. Olajfaerdőben /akv.
2. Taormina /akv.
3. Palermo egy tere /akv.
4. Szirakuzai piac /akv.
5. Este a citromkertben / akv.
6. Bárkák /akv.
7. Porto Empedocle / akv.
8. Porto di Siracusa /akv.
9. Olajszüret /akv.
10. Arckép. /olaj.

Catalogo della Mostra Artistica dell'Accademia d'Ungheria in Roma-26 Maggio-12 Giugno 1948.

Basch Edith

— **Az Ernst-muzeum csoportkiállitásának bezárása.** Az Ernst-muzeum nagysikerü kiállitása, melyen *Basch Edith*, *Dési-Huber István*, *Fried Pál*, *Gergely Tibor*, *Réti-Rády János*, *Roman György* festőművészek és *Márkus Sándor* szobrászművész vesznek részt, május elsején, vasárnap zárul. Utána a muzeum azonnal hozzákezd uj kiállitásának rendezéséhez, amelyen gróf *Batthyány Gyula*, *Feiks Alfréd*, *Feiks Jenő*, *Lesznai Anna* és mások vesznek részt. A kiállitás május 8-án nyilik meg.

P.H.932.V.1.

M.D.K.

Basch Edit festő

1932. április csoportkiállitáson szerepel az Ernst Muzeumban

Dési Huber Istvánné: Dési Huber István, Bp.1964

66.l.

M.U.K.

MDK

Basch Edit

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N. Szal. 1937. máj.

4 1.

MDK

Basch Edit, festöm.

dekorativ felfogása nem meggyözö, stilusa még nem érett ki.

Képzömüvészet. 1934. 12c. 1.

MDK

Basch András

Délfrancia táj, o.

Oltványi Imre emlékkiáll. Türr I.Muz.Baja, 1963.

Basch András
grafikus

M.D.K

Krudy könyvet életében, sőt
pályája elején kezdte illusztrálni.

Genthon István: Krudy Gyula illusztrátorai
Művészet, 1969. február - 43 lap.

MDK

Basch Edit

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi Szal. 1937.

3000 db – 65.13679 Közl. N

M.D.K.

Basch Edit

Az Önálló Hivatásu Nők Világszövetségének londoni müvészeti szakosztálya által rendezett kiállitásán vett részt.

Magyar Képzőművésznők sikere Londonban c. Szinházi Élet. Bp. 1938. ápr. 23. XXVIII.évf. 18. sz. 44-45. lap

M.D.K.

MDK

Basch Edit festő

Művei az Ernst-Muz.csoportkiállitasán.

Dr.Jajczay János: Az Ernst-Muz.csoportkiáll.

Képzőművészet, 1932. 107.l.

Basch Edith

Münsarnok

1933. neuz - Képzm - Kiäll -

34. 35.

BASCH EDIT

15. Félakt, olajf.

Nemzeti Szalon

Kiá 1940 nov

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ

HUBAY-CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ-EGYLET
BUDAPEST, IV., REÁLTANODA-UTCA 13—15. SZ.
TELEFON: 9—45.

201/1926.

Münkácsy Cék

1933 máre (Ernst)
arckép, festm

A Müemlékek O

tekintete

1935 máre (N. Ital.)
Amarillis
Aktok a műteremben

of

A Magyar Mérnök-

örömmel üdvözli a Müemlékek O

tos célokat szolgáló tervét é

maradt emlékeinek a további p

jellegü egyesület megalakitás

./ és dr. Bierbauer Virgil épitészt

57./ küldjük ki, kik Egyletünk kebe-

sekkel foglalkoznak s hajlandók a

nló müködést kifejteni.

évi október hó 23.-án

üdvözlettel

NÖK- ÉS ÉPITÉSZ-

YLET

elnök.

Basch Edith

Babits Mihály
arckéje fentitől
a Szépművészeti
Muzeumban.

Repr.

Műveltség - 1946.

1. sz. 3. l.

MDK

BASCH EDIT

kitüntető elism.

17.Tav.Szal. dijnyert. névsora. N.Szal. 1942. jun.

Basch Edith

wód Edouard-Joseph:
= Dictionnaire biographique des artistes contemporains. Paris 1930.

Ed Dict. VI. 87. l.

1929. Pariserbau
Kiállitott 2 Egyet
Cuvlitt

Basch Edit

"Aktok a műteremben" c. műve a Munkácsy-céh VIII.kiáll.-án.

Az Est, 935.III.31.

Basch Edit

Párisi őszi kiállításon "Női akt"-jával szerepelt.

NU. 930. XI. 18.

Basch Edit MDK

Leány gyümölccsel, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Basch Edit
Istörnüvér

Szinyei Merse Pál Társaság Tavaszi Szalonja – Nemzeti Szalonban – képével szerepel. „Mariás verem". –

Pest. Hirlap
1933 III 19.

Basch Edit

„Olasz anya" c. festménye szerepel a képzőművészek párisi kiállításán (emlékül)

Nemzeti Újság 1937 II. 17

Basch Edit

festőművész

A Szinyei Társaság a VIII.Szinyei Tavaszi Szalon-on kiállitott képéért dicsérő elismerésben részesitette.

Nemzeti Ujság
1933.III.25.

Basch Edit

festőművész

Szinyei Merse Pál Társaság VIII. Tavaszi Szalonja - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1933. III. 19.

Basl Edit

festőművész

A Szinyei Társaság a VIII.Szinyei Tavaszi Szalonon kiállitott képéért kitüntető elismerésben részesitette.

Budapesti Hirlap
1935.III.25.

Basch Edit

festőművész

Szinyei Társaság kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarország
1933.III.19.

Basch Edith

festőművész

Szinyei Társaság tavaszi kiállitása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel.

B s t .
1933.III.19.

MDK

Basch Edit

Magyar Képzőművésznők sikere Londonban. Színházi Élet 1938. 18. sz. 44-45. l.

Basch Edit

festőművész

Szinyei Társaság tavaszi tárlata - Pesaeti Éza ónban
-kiprével szerepel.

Magyar Hirlap
1933.III.19.

Basch Edit festő.

Európai müvésznők kiállitása Párizsban: Pesti Napló 1937.febr.13.

szövarch 20.- 200. lap

Basch Edit.

Müveit kiallitotta az Ernst muzeem 1932-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Basch Gyula

A Műcsarnokban rendezték meg a "Tavaszi kiállitás"-t, melyet Margitay Ernő ismertet. A felsorolt művészek nagy részének csak a neve szerepel, ami magában véve is fémjelzi a tárlatot, mint kritikus megjegyzi.
Falus Elek, Perlrott Csaba, Szinyei-Merse Pál, Mednyánszky László, Bednár János, Szenes Fülöp, Jávor Pál, Pentelei Molnár János, Rákosiné Gedeöny Ilona, W. Gyenes Gitta, Kandó László, Mányai József, Basch Gyula, S. Kalivoda Kata, Glatter Ármin, Kernstock Károly, Vaszary János, Iványi Grünwald Béla, Benczur Gyula.

Basch Gyula: összeszedve minden tudását, művészetet ad munkáiban,- mondja Margitay Ernő.

ÉLET, Bp. 1912. május 5. IV. évf. 18. sz. 566-567. lap.

Basch Gyula

Falk Miksáról készült karikaturája nem jó, Poppert ábrázoló képe jobb, "Soha" c. müve gyönge,-irja Masque: "Az ezredik év Szalonja" c. kritikájában, mely a kiállitáson szereplő müvekről szól.

A HÉT, Bp. 1896. május 31.
VII. évf. 22. sz. 364-366. lap.

Basch Gyula MDK

Tanulmány, pastell

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Basch Gyula MDK

Reggel, olf.

Mücsarnok 1885. jun.lo.

Basch Gyula MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1885. őszi kiáll.

Basch Gyula MDK

Női arckép. olf.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll. I. sorozat

MDK

Basch Gyula, festöm.
1851-1928

27. Hajléktalan. Olf. 85x69. Jelzett.

28.. Tájkép. Vizf. 24x35. Jelzett.

Festmények,rajzok,metszetek. -97.aukció.
Árv. Közl. 1941. márc. 2.rk.sz. - Kat.18.1.

Basch Gyula

MDK

Meglepetve, olf.

Műcsarnok 1890. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Atyán arcképe, olf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

MDK

Basch Gyula, festöm.

75.	Vanitas.	Olf.
1c2.	Vanitas.	" 16.1.

OMKT ált.reni. Brassói Képkiáll. 1890.máj. Kat. 12.1.
és 16.1.

MDK

Basch Gyula, festöm.

Vanitas.	Olf.
Elvira.	" 24.1.

OMKT ált.rend. Kolozsvári Képki áll. 1890.ápr. Kat.
23.1. és 24.1.

MDK

Basch Gyula

"Fiam arcképe" c. kép repr.

KMT. 1898/99. téli kiáll.

MDK

Basch Gyula

Fiam arcképe, repr.

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

Basch Gyula

meghalt

Képzőművészet 1928. 6. sz. 32. l.

M.D.K.

Basch Gyula

"More patrio" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1905. márc. hó. 41. kötet 519. lap

M.D.K.

Basch Gyula

"Plein-air fejei igen elevenek... de jellemezni, finom intim hatást kihozni nem lehet a szabad levegőn... a sokfelől ráözönlő fény reflex lehetetlenné teszi."-irja Lázár Béla: "Téli tárlat" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 19o1. febr. hó
982-994. lap

M.D.K.

Basch Gyula

"Ez az én nótám" c. müve szerepel a "Képzőművészeti Társulat kiállitásá"-n , melyről N. Istvánffy Gyula festőművész ir idézett cimmel kritikát.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó 3. 23. kötet, 230-254. lap

Basch Gyula MDK

. Csak nevét említi "kitünő portraitfestők" közt.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőmüvészet története. Bp. 1906.

78.l.

MDK

Basch Gyula, festöm.
1851-1928

Havas Turbie. Olf.
Nöi képmás. Olf. Jelz. Illusztr. a VII.tábl
Tanulmányfej. Hagyat.bélyegz.Olf.

Árv.Közl.1940.1.rk.sz. 18.1.

MDK

Basch Gyula, festöm.
1851-1928

Hajléktalan.	Olf.	Jelz.
Feketeruhás nö ernyövel.	"	-
Akrobaták.	"	
Hagyatéki bélyegzövel.		18.1.

Árv.Közl. 1940.1.rk.sz. Kat. 17.1. és 18.1.

Basch Gyula MDK

Gizike és Iduka, repr.

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1901. tavaszi nemzetközi kiáll.

Basch Gyula MDK

Janü, olf.

Fiam arcképe, olf.

Dr. Schwimmer Ernő tanár arcképe, olf.

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Tanulmány, pasztell

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Rudi, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Bandi, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Fiam arcképe, repr.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Gizike és Iduka, olf.

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Basch Gyula

műve is szerepel ezen a hagyatéki kiállitáson.

D. A.: Kiállitások – Ernst museum.

Magyarság 930. XI. 30.

Herzl Yomtov

Mazig is Haseyrel eyns a Kneytzetik Fon Libkeyt.

G. P. Tsivilizirte – Yunge Tsvaygn.

Kneytzetik Fun Ir Sh.

Basch Gyula (1851-1928)

Miből éljünk?
Olj f. 111. 5x131 vászon. Ltsz: 1843. Sign. 1901.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke.
Budapest 1952.

Basch Gyula

Női arcképe, a Magy.Képzőművészek Egyesületének kiáll.-án.

Ujság, 934.XII.8.

BASCH GYULA

Őszi hangulat a városligetből. Olajf.

Képzőm.Társ.1907/8.téli kiáll.kat. 47.oldal

BASCH GYULA

Ujtátrafüred. Olajf.
Karlovszky Bertalanné arcképe. Olajf.
Merengés. Olajf.

KMT 1903/4. téli kiáll.kat. 43.olda 1

BASCH GYULA

Oudenburg. Olaj.
Leányom arcképe. Olajf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetk.kiáll.kat. 38.oldal

BASCH GYULA

Bűnhődés. Olajf.

KMTárs. 1902/3.téli kiáll. kat. 37.oldal

BASCH GYULA

Bűnhődés. Olajf.

Műcsarnok 1902-3. téli kiáll.kat. 37.oldal

Basch Gyula MDK

Miből éljünk?. olf.

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendeztt kiállitás

MDK

Basch Gyula, festöm.

ö is aláírta az ivet, melyet a miniszternek küldött Ujváry tiltakozásul Hock avatatlan reformkodásáért.

Ujváry Ignác: Válasz az "Okiratos válaszra".
Mücsarnok c. hiv.lap. 1898. nov.27. I.évf. 17.sz.
155.l.

Basch Gyula MDK

Női arckép

Mücsarnok 1934. dec. 1935.jan.
Jubileumi kiállitás

Basch Gyula

MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899 évi rendes közgyülésen vett részt.

Mücsarnok 1899. 215. l.

MDK

n. Basch Gyula, festöm.

Emlékkiállitása 1928.ban volt rendezve.

A Nemz. Szal. 4oo-ik jub.és a KÉVE XX-ik kiáll. 1929.febr.

Basch Gyula festőművész

Női arckép

Jubileumi Kiállitás tárgymutatója.Mücsarnok 1934

Basch Gyula MDK

Ez az én nótám, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Basch Gyula

Lyka K.: Téli tárlat 1900-1901. Bpest,1901.
25.1.

Basch Gyula

MDK

Tanulmány, pasztell

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Basch Gyula MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Heringsdorfi tengerpart, olf.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

Basch Gyula

MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Basch Gyula

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Mühlbadhi utca, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

T.Zs.

Bagch Gyula (Bp., 1851. ápr. 9. -- Baden, 1928. jan. 3.): festő. Arcképekkel, táj- és életképekkel szerepelt a Műcsarnok

Szná

MAGYAR ELETRAJZI LEXIKON

00340/1965.

kiállitás in. 1928-ban müveiből a Nemzeti Szalon emlékkiállitást rendezett.

N.L.

Basch Gyula festő

Magyar Életrajzi Lexikon

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Kegyelet, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

Basch Gyula

Elhagytottan, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

Basch Gyula

MDK

Vals patak, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

"Habták", olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
II. sorozat

Basch Gyula MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
I. sorozat

Basch Gyula MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
II. sorozat

Basch Gyula MDK

Kettős arckép, olf.

Mücsarnok 1888.őszi kiáll.
I. sorozat

Basch Gyula MDK

Az első egyenruha, olf.

Műcsarnok 1889/90. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, olf.

Mücsarnok 1889/9o. téli kiáll.

Basch Gyula

MDK

Vanitas, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

MDK

Basch Gyula

Lyka K.: Téli tárlat 1900-1901.

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Basch Gyula MDK

"Soha", olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Basch Gyula MDK

Popper D. arcképe, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Basch Gyula MDK

Dr. Falk Miksa arcképe, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Basch Gyula MDK

Popper D. arcképe, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Basch Gyula MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Basch Gyula

A Műcsarnok Háborus kiállitásan szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

MDK

Basch Gyula, festőm.

468. Iduka. Repr.

Műcsarnok. 1906/7. téli nemzetk.kiáll. Kat.

MDK

Basch Gyula, festöm.

205. Nöi arczkép. Olf.

Képzöm.Társ. 1899-1900. téli kiáll. Kat. 32.1.

MDK

Basch Gyula, festöm.

281. Kezdödö szél./Ragusa/. Olf.

MKT. 1907/8. téli Kiáll. Kat. 43.1.

MDK

Basch Gyula, festöm.

306. Téli napsütés Raguzában. Olf.

MKT.1907/8 téli kiáll. Kat. 44.1.

MDK

Basch Gyula

Dr. Schwimmer Ernő tanár arcképe, of.

Tanulmány, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 31.l.

MDK

Basch Gyula

Janó, of.

Fiam arcképe, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 31.1.

MDK

Basch Gyula

Orsz. Képzőm. Társ. Vasárnapi Ujság 1895. 344.l.

MDK

Basch Gyula

Dr. Schwimmer Ernő tanár arcképe, of.

Tanulmány, of.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll. kat. 31.l.

MDK

Basch Gyula

Janó, of.

Fiam arcképe, of.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll. kat. 31.1.

MDK

Basch Gyula

Őszirózsák, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 57.l.

MDK

Basch Gyula

Mülbach

K-n Ö-n.: A Nemzeti Szalon első kiáll. Vasárnapi Ujság 1894. 751-752.l.

Basch Gyula MDK

Rudi fiam, olf.

Mücsarnok 1902/3. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Bünhödés, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Karlovszky Bertalanné arcképe, olf.

Merengés, olf.

Mücsarnok 1903/4. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Ujtátrafüred, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Merengés, repr.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Őszi rózsák, repr.

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Basch Gyula MDK

Iduka, repr.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Basch Gyula MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Őszi hangulat a városligetből, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Téli napsütés Raguzában, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Kezdődő szél /Raguza/, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Basch Gyula

Képzőm. Társ. 1903/4. téli kiáll. kat. 58.l.

MDK

Basch Gyula, festöm.

Eze /Riviera/.	Olf.
Olajfák.	"
Paletay M. k.a. roképe.	"

Mücsarnok.1904/5. téli kiállitás. Kat. 45.1.

Basch Gyula, festöm. MDK

Pulszky Tessa k.a. arcképe. Olf.

Sajó Sándorné arcképe. "

Bruneck. "

Műcsarnok.1984/5 téli kiáll. Kat. 45.l.

MDK

Basch Gyula

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

MDK

Basch Gyula

Őszi hangulat a Városligetből. Olajf.

KMT 1907/8. téli kiáll. 47.l.

MDK

Basch Gyula, festő.

Egy jubiláris kiállitás- a 75 éves fennállását ünneplő belvárosi -Eötvös József reáliskola rendezésében, egykori növendékei révén fényes névsort tud felmutatni.

Egy jubiláris kiállitás a Nemzeti Szalonban. Képzőmüvészet. 1932. 206.1.

MDK

Basch Gyula, festő.

Egy jubiláris kiállítás - a 75 éves fennállását ünneplő belvárosi - Eötvös József reáliskola rendezésében, egykori növendékei révén fényes névsort tud felmutatni.

Egy jubiláris kiállítás a Nemzeti Szalonban.
Képzőművészet.1932. 2c6.1.

Basch Gyula.

A 80-as évek elején tünt fel.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Basch Gyula.

Müveinek emlékkiállitását rendezte a Nemzet Szalon 1928-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Basch Gyula

A "Segitség" emlék-album. Vas. Ujs. 1887. 34. sz. 568. l.

MDK

Basch Gyula

GerLonModfest. 62.1.

MDK

Basch Gyula

A képzőművészeti társulat közgyülése. Vasárnapi Ujság 1900. 17. sz. 272.l.

MDK

Basch Gyula

A képzőművészeti év története. P.H. 1930 évi naptára. 84.l.

Basch Gyula, festőművész.

579.	Akt.	Olf.
580.	Kettős arckép.	Olf.

Műcsarnok. 1911/12. téli tárlat. Kat. 68.l.

MDK

Basch Gyula

Micsurnok 1899. 13. sz. 191.1.

MDK

Basch Gyula

Arckép. Olajfm. Mgt.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 33. l.

MDK

Basch Gyula

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 57.l.

MDK

Basch Gyula

Déli napsütés /Lovrana/. Of.

Reggeli napsütés /Lovrana/. Of.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 43.l.

Basch Gyula MDK

Arckép, repr.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Basch Gyula, festöm.

Déli napsütés./Lovrana/ Olf.
Reggeli napsütés./Lovrana/. "

KMT. 1911. Tav. kiáll. Kat. 43.1.

B asch Gyula MDK

Akt, olf.

Kettős arckép, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Basch Gyula MDK

Arckép, repr.

Műcsarnok 1895-96. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, repr.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

BASCH GYULA ERZSÉBETVÁROS 1998/3

Kerámiával díszített épületek Erzsébetvárosban (II.)

A *Városligeti fasor 29.* sz. házat 1896-ban építették, Basch Gyula festő villája volt. A villát reneszánsz színezett terrakotta ornamensek díszítik. Az idők folyamán a díszítés egy részét eltávolították.

Mellette áll a Székács villa (1909-1910), melynek csak a belső terében található meg a Zsolnay-kerámia díszítés.

Az *Állatorvosi Egyetem* építésekor (1880-1881) *Steindl Imre* a kerámia díszítést még *Marchenke Vilmos* kőbányai épületszobrásszal készítette el. Az Élettani- és Chémiai Intézetet magában foglaló földszintes épület bővítésekor (kb. 1908) készült két új bejárat homlokzatát a Zsolnay-gyárak mázas kerámiái, a középső eredeti bejáratot pedig Marchenke Vilmos kerámiai díszítik.

Ezen épület Rottenbiller utcai oldalán az intézetekre utoló négy színezett terrakotta dombormű van. Az egyetem udvarán lévő emeletes épület falán két lófej és egy kosfej van, ezek gyártója valószínűleg szintén Marchenke Vilmos. A *Síp utca 16.* és a *Wesselényi u. 14.* számú sarokház (1902) homlokzatán az ablakokat kék majolika virágsor szegélyezi.

A Dohány utcában az egykori *Hungária-fürdő* (1900-1910) eozin mázas csempével volt díszítve, ma már csak emlék.

A Dohány u. 22. számú sarokház (1908-1909) homlokzatán látható „AB" jel az egykori tulajdonosra utal. Az *Árkád-bazár* játéküzlet volt itt, melyre utalnak az elsőemeleti sarokablak körül játszó gyerekek. Az épület homlokzatán és a lépcsőházi bejárat falán egyes burkolólapokon színes

babák láthatók. A belső tér pusztulóban van. A tetőfedés is egykor díszes Zsolnay-cserépből állt.

Az Ybl Lajos tervezte *Rottenbiller u. 35.* sz. házat (1910), amelynek kapuzata feletti fedeles urna és a díszítés a Zsolnay-gyárakban készültek. A zárt kapu mögött a lépcsőház csempével burkolt előterében Ligeti Miklós „Szerelem" című szobrának a Zsolnay-gyárakban készült másolata látható kútfiguraként.

Rumbach Sebestyén u. 6. és Dob u. 8 sarkán álló *Glückmann-ház* (1913). homlokzatán a vakolatba helyezett tulipánmintás lapok láthatók.

A Városligeti fasorban a *Református templom* (1912-1913) homlokzatát *Árkay Aladár* tervei szerint készült szecessziós majolika díszíti, a templom belső falát derékmagasságig szecessziós csempe burkolja.

A Kertész utcában található a FÉSZEK (Festők, Építők, Szobrászok, Zenészek, Énekesek, Komédiások), a művészek háza, amelynek udvarán lévő ívsorát magyar művészek fejét ábrázoló - Robbia stílusú - tondók díszítik, amelyeket *Lux Elek* mintázott a Zsolnay-gyárak számára sokszorosítás céljából (1922).

Mattyasovszky-Zsolnay Tamás

Az *Erzsébetvárosi Helytörténeti Klub* vezetősége 1998. március 11-én, szerdán délután 16 órakor a *Rumbach Sebestyén utcai Zsinagóga* (Rumbach Sebestyén utca 11-13.) megtekintésére hívja a kedves érdeklődőket. Ezúttal nemcsak a külső, hanem az épület belső szépsége is feltárul előttünk Gerle János Ybl-díjas építész vezetésével.

Március 10-e a negyven vértanú napja. A pogány Licinus Nagy Konstantin vetélytársa és a birodalom keleti részeinek ura volt. Alatta negyven római keresztény katona szenvedett ezen a napon Sebaste városában, jeges vízbe vetve, vértanúhalál.

Legendájukat kódexirodalmunk nem tartja számon. Hazai ikonográfiai emlékükről sem tudunk. Ha ezen a napon fagy, akkor a göcseji néphit szerint még negyven napig tarthatunk a fagytól.

Március 12-e Gergely napja, avagy Nagy Szent Gergely, mondai nevén Sziklához láncolt Gergely bencés szerzetes, majd pápa, egyháztanító, a középkori kultúra egyik legnagyobb előkészítője. Gergely pápa kezdeményezte az angolszászok megtérítését. Bencés misszionáriusait emberséges magatartásra, a pogány szakralizmus méltánylására, egyben bölcs szintézise ihlette. A körültekintő missziós munka jellemezte később a hasonlóan bencés Bonifác német, majd Gellért és társai magyar térítését is. Gergely nevéhez fűződik az egyházi ének klasszikus rendszerezése (gregorián).

Március 19-e József napja, a Benedeket VI. Pál pápa Európa patrónusává nyilvánította 1963-ban.

Március 25-e Gyümölcsoltó Boldogasszony napja. A magyar vallásos néphagyományban Gyümölcsoltó Boldogasszony az oltás, szemzés napja.

A magyar reformátusság is március 8-án ünnepli a Magyar Református Világszövetsége vasárnapját, amikor is az istentiszteleten a Tűzföldtől Észak-Amerika legeldugottabb településéig található protestáns magyarok anyanyelvükön fohászkodnak a teremtőhöz, hazánk boldogulásáért.

Szüle Zsolt

A Szent Erzsébet Plébániáért Alapítvány hálásan köszöni minden kerületi polgár jószándékú támogatását. Tudatjuk, hogy a tavalyi évben az Önök által felajánlott 1 százalékok összege 7124 forint volt, amit a rászoruló családok karácsonyi ajándékozására használtunk fel. Amennyiben az idei esztendőben is támogatni óhajtják céljainkat, tájékoztatóul közöljük az alapítvány adószámát: 18001927-1-42.

Köszönettel: *Spányi Antal* plébános, a kuratórium elnöke

megfelelően fejlődhessenek, érjenek el sikereket. Egy-egy tantárgyi fejlesztő foglalkozásra - 2x45 perc - általában 4-5 féle feladattervet, munkáltató feladatlapot készítek. Megéri ennyire szétterjedőn tervezni és cselekedni, így minden gyerek meg tud felelni a kapott feladatianak saját megítélése szerint is. Ennél a sikerélménynél véleményem szerint nem létezik nagyobb motiváló

mára, mely a VII. kerületi Cigány Kisebbségi Önkormányzat Országos Szavaló Versenyre való felhívásának házi fordulója volt. A gyerekek cigány költők, írók műveiből és népköltészeti alkotásokat adtak elő.

A CKÖ különböző értékes tárgyjutalomban részesítete a fellépő gyerekeket. Tíz gyermek jutott tovább az országos versenyre.

Menyhért Ildikó

Rózsák terei Szent Erzsébet Templom

Március 6-án, első pénteken betegeinket felkeressük * Keresztutat járunk 17 órától (és Nagyböjt minden péntekén is), 19.30-tól csendes szentórát tartunk * 7-én, szombaton video-vetítés lesz a hittanteremben 15 órától * 12-én, csütörtökön 14 órától szeretettel várjuk idős és magányos híveinket a plébániára beszélgetésre, közös imára, éneklésre és egy szerény agapéra * 14-én, szombaton a 18 órai szentmise után templomunk „Carmine Celebrat" kórusa Bach: János Passióját adja elő. Az énekkar szívesen várja új tagok jelentkezését * 20-án az esti szentmise után 19.30 órakor csendes szentórát tartunk * 21-én, szombaton 9 órakor Vox János vezetésével családi kirándulás lesz, találkozás a Szent Erzsébet szobornál * 15 órától a Szent Erzsébet Rózsák terei Egyesülete szervezésében filmvetítés lesz a hittanteremben. Az egyesület szeretettel várja új tagok jelentkezését * 22-én, vasárnap a 11 órai népénekes szentmisén a „Carmine Celebrat" kórus is részt vesz * este 19 órától a „Purcell" Kamarakórus ad hangversenyt.

Szeretettel várjuk a házasságra készülőket a plébánián. Felnőttek hitoktatása keddenként, bibliaóra szerdánként, és a középiskolások hittana szombatonként 18.45-től van a plébánián.

Barcz Mihály mür.

Prot. rzemle

1927. 282-84

Basch Mihály

Magyar Művészet, 1927

176.0.
kiállítások.

Basch Mihály feldmüvén.

8 órai Ujság.
1927. II. 27. 4. old.

MDK

Basch Gyula, festöm.

172. Arckép. Olf.

KMT 19el tav. nemzetk.kiáll. Kat. 3e.l.

Basch Gyula MDK

Kollerich Gyuláné arcképe, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Basch Gyula MDK

Akt, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Basch Gyula MDK

Gizella leányom arcképe, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

MDK

Basch Gyula

GerLonModfest. 62.1.

BASCH ~~Árpád~~ Gyula

99

Oltványi 1991

530.
Thinius, Kurt: Wissenschaf
bereichte auf dem Gebiete
1942-1945. Berlin, 1950, A

180.
Tömár Mátyás: Költségvetés
Bp, 1964, Közgazdasági é

415.
Tisza István: Magyar agrár

282.
Thinius, K.: Hochpolymere.

405.

BASCH GYULA

/Bp. 1851.- /

Gyula Basch: Vorstehhund und Rebhühner.
Öl auf Leinw., 22x19 cm. - Sign. und
dat.: 1888.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
624. Kunstauktion
Juni 1979.
Katalogus 10.sz., 16.old.
Kép: 103. t.

Basch Gyula

Anyát csecsemőjével ábrázol festménye a havas erdei uton, "Miből éljünk?" cimmel.
Repr.

Otthon, Bp. 1903. február hó
25. lap

MDK

Basch Gyula

A M.KE egyetemes ülése. Mücsarnok, 19o1. 293 l.

MDK

Basch Gyula festőművész.

Rákóczi-siremlék pályázat... Vállakozók Közl.
1909. okt. 20. 4 l.

MDK

Basch Gyula

Szokolay B: Müvészeti szemle. Erdélyi Helikon, 1929, II. évf. 1.sz.

MDK

Basch Gyula

Női arckép, of.

Képzőműv. Társ. 1899-1900. kt téli kiáll. 32 l.

MDK

Basch Gyula festő

„Hapták" a képét KT öni táslatán elodja.

1888.

MDK-A-I-1/2333

MDK

Basch Gyula futó

„Kettős archép"

„Archép" = képeit a pécsi tárlatra küldi.

1888.

MDK-A-I-1/2249.

MDK

Basch Gyula

Magyar kiállitó müv. névsora. Mücsarnok, 1899.
22.sz. 346-348 l.

MDK

Basch Gyula festő

„Női arckép"-ét KT öni tudatára hulldte.

1886.

MDK-A-I-1/1675.

BASCH GYULA, festő

Nemes Marcell 1911-ben 80 képet ajándékozott a Kecskeméti Múzeumnak.-A gyüjtemény jegyzéke:
2.-BASCH GYULA: Krisztus-fej.-vaszon,olaj,-59+45 cm.
Jelezve lent jobbra:Lanczy Ilka ONga.
Basch Gyula.-Katona József Múz.-Ltsz:
56.21. 2.kép.297.old.

SÜMEGI GYÖRGY: Nemes Marcell a magyűjtő Adalékok a magyar műgyűjtés századeleji történetéhez 275.old

CUMANIA,III.HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

MDK

Basch Gyula, sz. 1851.

Tengerparton

Magy.remekmüvek. Ernst-Muz. ~~1~~947.kiáll. 1921. máj.

MDK

Basch Gyula, festő.

Arckép. Of.

KMT. - 1911. Tav. kiáll. - Kat. 41. l.

MDK

Basch Gyula, festő.

102. Cap d'aile. Of.
164. Helsingör. –
212. Felakt. –

A Szegedi Képzőműv. Egy. műkiáll.-Szeged. 1907 IV.

Kat. 11, 13. 14

Basch Gyula, hetö:

102. Cap d'aile Gl.
164. Helsingör
212. Folakt

A Magyar Tisztviselő: Egy. mindiall - Szeged - 1907 III.

Lat. 11, 13.14

MDK

Basch Gyula 1851-1928

Feketeruhás nő ernyővel, of.

Havas Turbie, of.

Tanulmányfej, of.

Árv.Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. sukc.

18 l.

MDK

Basch Gyula

Basch Fülöp arckp festm.

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun. 3.l.

Eötvös József gimn. loo éves fennállása.

MDK

Basch Gyula

Alpesi táj, cer.

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun.
5. l.

Eötvös József gimn. 100.éves fennállása.

MDK

Basch Gyula festő

az iskola v. növ.

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun. 14 l.

Eötvös József gimn. 100 éves fennállása.

MDK

Basch Gyula 1851-1928

Női képmás, of.

Tájkép, vf.

Hajléktalan, of.

Árv.Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. sukc.

18 l.

Basch Gyula MDK

Résztvett a Lipótvárosi Kaszinó dija pályabiróságának dec.8-i ülésén. A dijat Fényes Adolf kapta.

Pályabiróságok ülései.
Mücsarnok.19ol.32.sz.382.sz.

Basch Gyula MDK

Megvárolta Tull Ödön "Kaszaverő" c. festményét.

Vásárlások a Tavaszi Nemzetközi Kiállitáson.
Műcsarnok.19o1.15.sz.213.l.

Basch Gyula MDK

Október 27-én részt a választmányi ülésen.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat
választmányi ülése.
Mücsarnok.1901.26.sz.333.l.

Basch Gyula MDK

Résztvett a nov.25-én tartott ülésen.

Az Eszterházy-dij pályabiróságának tagjává választották.

Az Orsz.Magyar Képz.Társulat választmányi ülése.
Mücsarnok.19o1.3o.367.1.

MDK

Basch Gyula

a pályázat bizottságának tagja

A téli kiáll. plakátja.

Műcsarnok, 1899. 24.sz. 382 l.

MDK

Basch Gyula festőmüv.

a képzőmüv. tanács uj tagja.

Vállalkozók Közl. 1908. dec. 9. 8 l.

MK

Basch Gyula

Tanulmány, paszt.

Szegedi Képzőműv. Egy. Tavaszi kiáll. 1901.
1.

12
5

MDK

Basch Gyula

Magyar Művészek Oroszországban. Műcsarnok, 1899. 26. sz. 4o5 l.

M.D.K.

Basch Gyula
festő

A képzőművészek a pesti Royal kávéházba
jártak, Basch is közéjük járt.

Tompa Gabriella: Gregus Imre.

32l

MDK

Basch Gyula
Arczkép, olaj

KUT 1907/8. téli kiáll.

Basch Gyula

emlékkiállitása 1928.

Nemzeti Szalon 4oo-ik jubiláris és a Kéve XX. kiállitása 1929. február

MDK

Basch Gyula , 1851-1928

Női félakt, olaj

Árverési Közlöny. 1939. 3.rk.

16 l.

MDK

Basch Gyula, 1851-1928.

Női félakt, of.

Árv. Közl. 4.rk.sz. szept. 91.sz. 15 l.
1939

Basch Gyula MDK

Résztvett az Eszterházy-dij pályabiróságának dec.11-i ülén. A dijat nem adták ki.

Pályabiróságok ülései.Mücsarnok.19ol.32.sz. 382.l.

Basch Gyula MDK

A Lipótvárosi Kaszinó dija pályabiróságának tagjai közé választották.

Müvészeti hirek.
Mücsarnok.19o1.3o.sz.372.l.

Basch Gyula MDK

Tagja annak a müvészi bizottságnak,mely a budapesti orvosszövetség által javasolt, jótékonycélu kiállitás előkészitésre alakult.

Érdekes mükiállitás.
Mücsarnok.19o1.32.sz.385.1.

Basch Gyula
Memento mori, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás, 1914. 4 l.

54

Erika

hambitusos/ homlokzataival szemben.
kóházak, az egész faluképre jellemző
ltalános és jellemző utcaképet mutat-

g István háza/.
részén az "előház" alatt pincével. Ujabb
mbitusos/ lakóház. Épült 1909-ben. Egy-
/ - pitvar /konyha/ - belsőház /szoba/
mésben, kőalapon, terméskőből, gazdasági
Gerendás födéme sárgerendán fekszik;
émgerendákat és a kinyuló sárgerendá-
t, fürészelt deszkamellvédes faoszlopok
ős, cserépfedéssel. Tetőszerkezet sza-
előreugró kontyos, vizvetős tetőzet
s deszkázattal tagolva. Egykori szoba-

Basch Gyula
Helsingőr

Szegedi Képzőműv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.
13 l.

Basch Gyula
Félakt

Szegedi Képzőműv. Egyesület kiáll. 1907. márc.
14 l.

Basch Gyula
Cap d'aile, olaj

Szegedi Képzőműv. Egyesület kiáll. 1907. márc. 11.1.

Basch Gyula
Uj-Tátrafüred, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 1904.
márc. 33 l.

et is, mert csak kettővel rendelkez-

om romjai még állanak. a rendházon
an egy nagy és két kis oltár, kórus,
ruhák és kelyhek őrzésére szolgáló
megfelelő. - Wiesner Abund kéri
hozzá Methód rendtagot, mert alkal-
szeretné az egyházban felállitandó
ni. 1758-ban Wiesner már megrendelte
yozáshoz szükséges fémet Wellech-
. 1764-ben a régi templom pilléreii-
áll, a falak is még részben megvan-
lőzően felállitották a nagy oltárt,
ázi köpenyt szereztek. 1776-ban Beit-
ja a köveket az uj templom épitésé-
1779-ben Beitler Method elöljáró az
és rakásba hányatta. 18o2-ben már
ént " emlitik, akkor épitőanyagot

Basch Gyula

7 arcképe

Az 1904-iki téli tárlat.

Basch Gyula
Bansin a tengerparton, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.
13 l.

Basch Gyula MDK

Pulszky Tessa, repr.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

MDK

Basch Gyula

Oudenburg, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 38.l.

MDK

Basch Gyula

Leányom arcképe, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 38.1.

Basch Gyula

MDK

Heringsdorfi tengerpart, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Basch Gyula MDK

Atyám arcképe, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Basch Gyula

Rudi fiam.Olajf.Mgtul.

KMTárs.1902/3.téli kiáll. 41.l.

MDK

Basch Gyula

Rudi, of.

Bandi, of.

KMTárs. 1900/1. téli kiáll. kat. 35.l.

MDK

Basch Gyula

Tanulmány, paszt.

KMTárs. 1900/1. téli kiáll. kat. 35.l.

Basch Gyula MDK

Halmos János

Mücsarnok 1924. febr-márc.

Basch Gyula.

OMKT.1895.tav.

Basch Gyula festő.

"Ez az én nótám". Olajf.
Nos? Olajf.
Tanulmány. Pasztell.
Férfi arckép. Olajf.

OMKT.1895.tav.

M.D.K.

Basch Gyula /1851-1928/

30. Miből éljünk? Olajf. 111.5x131 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 3. l.

M.D.K.

Basch Gyula /1851-1928/

29. Női arckép. Olajf. 64 x 50, vászon.
30. Heringsdorfi táj. Olajf. 39 x49.5, vászon.

Háb~~ári~~ Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 4.1.

Basch Gyula festőm. MDK

Rákóczi siremlék biráló biz. Vállalk. Közl. 1909. okt. 13. 5.l.

MDK

Basch Gyula

A Rákóczi siremlék pályázat. Épitő Ipar, 1909, okt. 31. 406 l.

MDK

Basch Gyula

Zala György: Művészek lakomája. Mücsarnok, 1898, nov. 2o. 16. sz. 144-145 l.

MDK

Basch Gyula

Választmányi ülés 1907. ... Műcsarnok 1907. dec. 15. 3.sz. 13-14. l.

MDK

Basch Gyula, sz. 1851

Női arckép

Szépm. Muz. uj m. szerzemények kiáll. 1921. jun. 6. l.

MDK

Basch Gyula mérnök

Technikus városatyák. Épitő Ipar 19o9. nov. 28.
448. l.

Basch Gyula

MDK

Oudenburg, olf.

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetk. kiáll.

Basch Gyula MDK

Leányom arcképe, olf.I-II.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Basch Gyula MDK

Őszi rózsák, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

MDK

Basch Gyula

Gyöngyösy Nándor: A mai magyar müvészet. Bpest. 1916. 2o.l.

MDK

Basch Gyula

a müvásárló bizottság h. előadójának választották

Választmányi ülés 1908 ápr. 13. Műcsarnok 1908. okt. 15. 2.l.

Basch Gyula festő MDK

„Divatos" festő a századfordulós idejében. fia: Basch Andor.

Murányi-Kovács Endre: Basch Andor emlékkiállítása 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. aug. 24.

Basch Gyula

"Az önkéntes bemutatja magát ujdon uj egyenruhájában" irja Pulszky Ferenc: "Séta a művészház termeiben" c. -a tárlatról szóló kritikájában. Arról nem beszél, hogy ez a mü cime volna-e, vagy saját meghatározása a kiállitáson szereplő festményről.

A HÉT, Bp. 189o. I. évf. I. kötet mutatványszám lo-ll. lap.

Basch Gyula.

a Nemzeti Szalon a nemrég elhunyt festőművész emlékkiállítását rendezte meg.

Új Nemzedék, 1928. dec. 2.

Basch Gyula.

emlékkiállítását a Nemzeti Szalonban rendezték meg, a nemrég elhúnyt művésznek.

Magyarország, 1928. dec. 2.

Basch Gyula

Nemzeti Szalon jubileumi tárlatán "Tót parasztasszony" tanulmányfejével szerepelt.

PH. 1932. X. 16.

M.D.K.

Basch Gyula

"Vitéz Szombathelyi Ferencné"-ről készült festményének repr.-ját bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. dec. 25-31
V. évf. 52. sz.

MDK

Basch Gyula

M. táj- és életképfáll. 19-2o. sz.

Wien. 1927. Jan.

MDK

Bascg Gyula

Jelentem alássan!, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o.sz. Mücs.
1927. jan.

néhai Basch Gyula.
festőművész.

M. 928 XII/4.

*** Basch Gyula emlékkiállításának megnyitása.** Néhai *Basch* Gyula festőművésznek a Nemzeti Szalonban rendezett emlékkiállítását *Kertész* K. Róbert államtitkár nagy és előkelő közönség és a művészek érdeklődése mellett nyitotta meg. Budapest Székesfőváros képviseletében *Lieber* Endre dr. tanácsnok jelent meg, akiket a Nemzeti Szalon részéről *Déri* Béla igazgató, *Gellért* Jenő és *Horvay* János elnökök és *Kató* Kálmán műtáros, valamint az elhunyt művész fia *Basch* Andor festőművész fogadtak.

Magyarság, 1928. dec. 4.

4

Basch Gyula.

a Nemzeti Szalonban nyílt meg emlék-kiállítása.

Magyarság, 1924. dec. 2.

Basch Gyula.

A Nemzeti Szalon öt termét töltötte meg a festőművész kollekciója, emlékkiállításakor. Zsánerképei, aktjait és portréit láttuk. (emlétve).

Pesti Napló, 1928. dec. 2.

Basch Gyula.

* **Képkiállitások.** A *Nemzeti Szalonban* *Basch* Gyula emlékkiállitását szombaton nyitják meg. — A modern kiállitásokat szervező bizottság első vernissagea december hó 1-én, szombaton délután 5 órakor nyilik meg a *Tamás-galériában* (Akadémia-utca 8. sz.), *Egry* József festőművész és *Medgyessy* Ferenc szobrászmüvész kollekciójával. — Az *Uj Művészek Egyesülete* állandó kiállitóhelyiséget alakitott a Rákóczi-ut 15. számu nagy helyiségben. *Pécsi Pilch* Dezső, *Wosinski* József, *Ecsödy* Ákos, *Vaszkó* Ödön, *Klie* Zoltán, *Emőd* Auréi, *Gadányi* Jenő állitotta ki képeit. — *Zádor* István ismert festőművész a Fészekben állitja ki rajzait és szinezett rajzait.

Magyarság, 1928. Nov. 29.

11

Basch Gyula.
festőművész.

Pénteken délután a Kerepesi temető halottasházából kísérték utolsó útjára *Basch* Gyula festőművészt. A ravatalnál a rokonok, barátok és tisztelők nagy sokasága volt jelen. A Képzőművészeti Társulat részéről megjelentek: *Wertheimer* Adolf igazgató, *Paur* Géza főtitkár, *Bosznay* István, *Szlányi* Lajos igazgatósági tagok, *Hatvany* Ferenc báró, *Tornay* Gyula, *Knopp* Imre. A Fészek képviseletében, amelynek hosszabb időn át igazgatója volt, *Győző* Lajos jelent meg. Az egyházi búcsúztatót *Raffay* Sándor püspök mondotta. Utána *Bosznay* István, a Magyar Képzőművészeti Egyesület és az Országos Képzőművészeti Tanács nevében búcsúztatta el az elhunyt művészt.

Magyarság, 1928. Jan. 28.

3

FAR AUTO

Basch Gyula.
festőművész.

Basch Gyula festőművész földi maradványait ideiglenesen a Bécs melletti Badenben temették el. Családja exhumáltatta a holttestet s utolsó kívánságához híven Budapestre szállíttatta. Basch Gyula temetése 27-én, pénteken délután 3 órakor lesz a Kerepesi-temető halottasházából a családi sírboltba. A temetést az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, valamint a Magyar Képzőművészek Egyesülete, amelynek egykor igazgatósági tagja és elnöke volt, rendezi.

Magyarság. 1928. Jan. 25.

Basch Gyula.

A Nemzeti Szalon közgyűlésén a művész hagyatéki kiállítását a jövő évi programban tervbe vették.

Nemzeti Ujság, 1928. jún. 10.

Bosch Gyula

művei aukciós árverésen

M 1930. XI. 30.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

k 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

MDK

Basch Gyula

az Esterházy-dij pályabiróságába választották

Választmányi ülés 1903. okt. 22-én. Mücsarnok 1904. febr. 15. VII. évf. 1. sz.

Basek Gyula „festő"

Prof. rzeźbie

1928.67-70.

B a s c h G y u l a : festő

M Ű V É S Z E T
II. évf. 1903.
73.
"Művásár"

MDK

Basch Gyula

a Vaszary-dij pályabiróságába választották

Választmányi ülés 1903. okt. 22-én. Mücsarnok
1904. febr. 15. VII. évf. 1. sz.

Basch Gyula MDK

Jelentem alássan!, olf.

Műcsarnok 1927 Magyar táj- és életképkiáll.

Basch Gyula

Kiváló müveiről beszél a lap munkatársa, "Téli kiállitás a Mücsarnokban" c. beszámolójában, melyben felsorolja a tárlaton szereplő müvészeket, de müveiket nem ismerteti.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. nov. 29.
XXV. évf. 48. sz. 857. lap

MDK

Basch Gyula

Évk. KMT. 1929.

MDK

Basch Gyula

A mücsarnok tavaszi kiállitása. Vas.Ujs. 1895. 16. sz. 259.l.

MDK

Basch Gyula, 1851-1928

Női félakt, of.

Árverési Közl. 1939. 4.rk.sz. 91. sz.
15 l.

MDK

Basch Gyula

Tengerparton

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek.
1921. máj. 16.l.

MDK

Basch Gyula

eml.kiáll. N.Szal.

Ybl: Képzőművészet. Budapesti Szle, CCXCII.
1929, 142-152.o.

MDK

Basch Gyula, festöm.

Gizike és Iduka. Olf.

KMTárs. 1899-1900. Téli kiáll. Kat. 28.1.

Basch Gyula MDK

Olajfák, olf.

Palotay M. arcképe, olf.

Mücsarnok 1904-5. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Pulszky Tessa arcképe, olf.

Sajó Sándorné arcképe, olf.

Bruneck, olf.

Eze Riviera, olf.

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

MDK

Basch Gyula, festöm.

Arckép. Olf.

KMT 1901 tav.nemzetk. kiáll. Kat.

DK

Basch Gyula

Női arckép, o.

Szépm. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke.
Bp.1952.

MDK

Basch Gyula

Miből éljünk?, o.

Főv.Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952

MDK

Basch Gyula (szül.1851)

Genre-képei: "Hapták", az "Első egyenruha", a "More patrio", meg a "Miből élünk?" című.
Portréi közül: Popper Dávid gordonkaművész és Falk Miksa arcmása.

Cikk: Basch Gyula.

Modern magyar festőművészek, 108.l.

MDK

Basch Gyula (szül.1851)

1867-ben a zürichi műegyetemre ment s ott 1872-ben mérnöki okl.kapott.
1873-ban abbahagyta mérnöki palyajat a festő-művészet kedvéért. 1873-ban Parisba ment és az Ecoledes Beaux Arts növendéke lett. 1885-ben Paczka Ferenc, 1888-ban pedig Horovitz tanitvanya lett.

Cikk: Basch Gyula.

Modern magyar festőművészek. 108.l.

MDK

Basch Gyula

Leányom arcképe (szürke és rózsaszinű összhang) Olajfm. Mgt.

Képzőm.Társ. 1908/9. téli kiáll. 39.l.

Basch Gyula MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Basch Gyula

MDK

Strasser Alajosné, arcképe, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Basch Gyula

Arckép, of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 41.l.

Basch Gyula MDK

Halmos János, olf.

Műcsarnok 1924 február-március

MDK

Basch Gyula

Arckép, repr.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat.

MDK

Basch Gyula

A Képzőm. Társ. közgyülése. Művészet 1911. 164.l.

MDK

Basch Gyula

"Merengés" című műve. Repr.

KMT 1903/4. téli kiáll.

M.D.K.

Basch Gyula

"Egy cigarettázó "frajla" fülébe muzsikál a cigánybanda", -irja a képről Rippl Rónai János és a „Tavaszi Kiállitás"-ról szóló kritikájában erősen birálja a müvet.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. juni. 2.
17. évf. 23. sz. 366-367. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

I. Ferencz.

Egész alakban, bal
tábornoki egyenruhában van á
forgós kalpagján nyugtatja é
mentéjét vállravetetten hord
aranygyapjas rendet viseli,
vannak feltűntetve.

Czeruzarajz, mé

Szn. 415:
1824-91(
Át. lelt.

Basch Árpád

életrajz

írod

Csókássy 63. l.

NÉHAI BASCH GYULA

(1851—1928)

EMLÉKKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

1928 DECEMBER HÓ

A NEMZETI SZALON VEZETŐSÉGE:

ELNÖK:

Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:

Gellért Jenő — Horvai János

IGAZGATÓ:

Déry Béla

ÜGYÉSZ:

Dr. Képessy József

MŰTÁROS:

Kató Kálmán

PÉNZTÁRNOK:

Eckstein M. Miklós

TITKÁR:

Bende János

TISZTELETBELI TAGOK:

† Benczúr Gyula
† Munkácsy Mihály
† Szinyei Merse Pál
Eugen svéd királyi herceg

SOCIETAIREK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)
Goltz A. D. „
Harta Felix „
Hofner Otto „
Karlinsky Stephan „
Krausz Wilhelm „
Liljefors Bruno (Svéd)
Lindberg Erik Svéd
Milles Carl „
Ranzoni Hans (Osztrák)
Schönthal Otto „
Schultzberg Anshelm (Svéd)
Skocylas Wladislaw (Lengyel)
Wilhelmson Carl (Svéd)
Wyczolkowski Leon (Lengyel)

KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

BASCH GYULA KÉPEI.

A falakról a mult század nyolcvanas és kilencvenes évei tekintenek reánk. Az akkori emberek, az ő koruknak divatja és annak az időnek festői erkölcse. Józan és szolid művészet. Az ecset nem vonaglott izgalmaktól, a festéket nem emésztette láz, a szem nyugodtan szemlélődött, s a kéz józanul és biztosan engedelmeskedett a szem parancsának. A művész küzdelme a lélekben zajlott le, s belső harcának nem a vászon volt a csatatere. A festő nem csinált közügyet idegességéből és nyugtalanságából, a természettel szemben támadt gyengeségét és zavarát szemérmesen elrejtette, mert úgy gondolta, hogy a közönséget csak a végeredmény, a kép érdekli, s nem azok a lelki események és állapotok, amelyek őt munka közben gyötörték. Ezeknek a képeknek érdekessége tökéletesen más volt, mint amit ma érdekességnek nevezünk. A néző az arckép előtt állva azt gondolta: érdekes, hogy hasonlit, én is ilyennek festettem volna meg; s a tájkép előtt: érdekes, ezt a vidéket én is ilyennek láttam tavaly nyáron, mikor egy szép délelőtt arra jártam. A harmonia kora volt ez a művész lelkében, s a művész és a közönség viszonyában. Ugy látszik, hogy ennek örökre vége van. A nyugtalan művészek és a nyugtalanitó művészet korát éljük s élik talán még unokáink is. Melyik az igazi, melyik a szebb, ez olyan kérdés, a mely okvetlenül felmerül, de bizonyosan válasz nélkül marad. Az, a mit itt látunk irigylésre méltó, mint az szép, nyugodt korszak, a melyet oly hüségesen jellemez. A csend utolsó pillanatai voltak ezek az esztendők, a melyek után rögtön megkezdődött a fejlődés-

nek az a csillagászati gyorsasága, a mely egyrészt elröpitette az emberiséget a világháboruhoz, az atomok fölrobbantásához, a repülés, a dróttalan távirat és telefon csodáihoz, a monstruozus üzletek és bűnök korszakához és az erkölcsi világrend tökéletes álalakulásához. Végeredményben oda, hogy már eddig is tökéletesen más ember tapossa a földet, mint tegnap. Csak természetes, hogy annak a tegnapnak művészete is egészen más volt, mint a mának. És az, hogy az itt felsorakoztatott képek felkeltik vágyunkat a mult nyugodt boldogsága után, az minden szónál értékesebben bizonyitja, hogy Basch Gyula igazán jó művész, s korának jó gyermeke volt. Késő aggságának két ceruzával rajzolt önarcképe még ennél is több. Ez a két egyszerü rajz oly meleg szomorusággal s megrenditő lirával tekint végig az ifjuság és férfikor alkotásain — az egész eltünt életen — hogy ezt a legtisztább meghatottsággal viszonozza minden lélek, amely meg tud rázkódni az emberi élet hiábavalóságának költészete előtt.

Kemény Simon.

ILLUSZTRÁCIÓK

1	A zenekar, ceruzarajz	80.—
2	Tengerpart, ceruzarajz	80.—
3	Kacsák, ceruzarajz	80.—
4	Kacsák, ceruzarajz	80.—
5	Stegen, ceruzarajz	80.—
6	Tournure-ős hölgy, ceruzarajz	80.—
7	Maróczy, ceruzarajz	80.—
8	Női fej, ceruzarajz	100.—
9	Alpesi táj 1883, ceruzarajz	120.—
10	Veldes kastély 1883, ceruzarajz	120.—
11	Olvasó nő, ceruzarajz	100.—
12	Leányakt, ceruzarajz	100.—
13	Női fej, tan. Jairus leányához, ceruzarajz	100.—
14	Tan. férfi arcképhez, ceruzarajz	100.--
15	Női fej, tan. Jairus leányához, ceruzarajz	200.—
16	Konstantinápoly 1880, ceruzarajz	120.—
17	A hid 1879, ceruzarajz	120.—
18	Les jetées 1881, ceruzarajz	120.—
19	A vendéglő 1881, ceruzarajz	120.—
20	Mme Marco Polo, ceruzarajz	120.—
21	Tan. egy arcképhez, ceruzarajz	280.—
22	Tan. Jairus leányához, ceruzarajz	160.—
23	Tan. a „Habták"-hoz, ceruzarajz	160.—
24	Önarckép 1921, ceruzarajz	Nem eladó
25	Önarckép 1921, ceruzarajz	Nem eladó
26	Állat tanulmány, kék ceruzarajz	100.—
27	Arckép, szénrajz	800.—
28	Magdolna, szénrajz	160.—
29	Arckép tanulmány, szénrajz	160.—
30	Önarckép, tussrajz	Nem eladó
31	Kocsi, tollrajz	80.—
32	Compositio, tollrajz	160.—

33	Donáth Gyula arcképe 1888, vöröskréta	280.—
34	Vázlat egy hölgyről, szineskréta	120.—
35	Virágárusnő, aquarellirozott rajz	80.—
36	Önarckép 1922, aquarelle	Nem eladó
37	Jegenyék 1922, aquarelle	240.—
38	Balatonfüredi mező 1923, aquarelle	240.—
39	Női fej, aquarelle	120.—
40	Badeni táj, aquarelle	240.—
41	Virágcsokor, aquarelle	240.—
42	Baden a hegyről, aquarelle	280.—
43	Badeni temető, aquarelle	Nem eladó
44	Önarckép, aquarelle	Nem eladó
45	Önarckép, aquarelle	Nem eladó
46	Olasz kocsi, 1883, aquarelle	120.--
47	Szőke félakt, 1897, pastell	1000.—
48	Hölgy lila kalappal, pastell	800.—
49	Vörös ruhás hölgy, pastell	1000.—
50	Sárgaruhás hölgy, pastell	800.—
51	Hölgy kék kalapban, 1895, pastell	1000.—
52	Krisztus feltámasztja Jairus leányát, olajf.	10000.—
53	„Miből éljünk?", olajf.	2400.—
54	Akrobaták 1884, olajf.	2800.—
55	„Meglepetve" 1890, olajf.	2800.—
56	Gyermekarckép 1900, olajf.	Nem eladó
57	„Kegyelet" 1892, olajf.	2800,—
58	Férfiarckép, olajf.	2400.—
59	Akt zöld kereveten, 1913, olajf.	2400.—
60	Férfi arckép 1888, olajf.	2400.—
61	Női arckép, olajf.	2400.—
62	„Madonna" másolat Ber. Strozzi után 1884. olajf.	2000.—
63	Basch Fülöp arcképe 1888, olajf.	Nem eladó
64	Orientális hölgy 1884, olajf.	1200.—

65	Álló akt kék drapériával 1915, olajf.	2000.—
66	Félakt vörös drapériákkal, olajf.	1000.—
67	Önarckép 1912, olajf.	Nem eladó
68	„Elhagyatva" 1901, olajf.	1000.—
69	Vázlat a „More patrio" című képhez, olajf.	1000.—
70	Női arckép 1893, olajf.	Nem eladó
71	Heringsdorfi táj 1891, olajf.	Nem eladó
72	Gerlachfalvi paraszt 1898, olajf.	1200.—
73	Aussee-i táj 1886, olajf.	600.—
74	Tiroli malom 1886, olajf.	600.—
75	Női arckép, 1894, olajf.	2400.—
76	Vázlat a „Kegyelet" című képhez, olajf.	800.—
77	Arckép 1898, olajf.	Nem eladó
78	Tátrai táj 1903, olajf.	1000.—
79	Zöldbársonyruhás leány,	Nem eladó
80	Félakt interieur-ben, olajf.	1000.—
81	Női arckép tanulmány 1903, olajf.	2000.—
82	Szomorú nő, olajf.	600.—
83	Vöröshaju nő 1905, olajkréta	600.—
84	Vázlat az „Elhagyatva" című képhez, olajf.	600.—
85	Hölgy tükör előtt, olajf.	1000.—
86	Csendélet, olajf.	500.—
87	Tiroli malom, olajf.	600.—
88	Vöröshaju félakt 1903, olajf.	1200.—
89	Szőke nő, olajf.	600.—
90	Kikötő, olajf.	400.—
91	Paraszthház belseje, olajf.	400.—
92	Nő fekete fátyolban 1884, olajf.	600.—
93	Önarckép 1887, olajf.	Nem eladó
94	Női arckép 1888, olajf.	Nem eladó
95	Férfi arckép 1894, olajf.	1200.—
96	Alakok a gyertyafénynél, olajf.	400.—

97	Északi tenger, olajf.	500.—
98	Kis leány arcképe, olajf.	Nem eladó
99	Szürke tenger, olajf.	400.—
100	Tátrai erdő 1891, olajf.	400.—
101	Leányka arcképe 1904, olajf.	Nem eladó
102	Kelettengeri táj, olajf.	400.—
103	Semmeringi táj 1891, olajf.	400.—
104	Táj a Tarpatak völgyéből 1894, olajf.	1000.—
105	Crevette halász 1886. olajf.	1000.—
106	Gyermek arckép, olajf.	Nem eladó
107	Szepességi táj, olajf.	500.—
108	Fehérgalléros hölgy 1892, olajf.	Nem eladó
109	Táj két fával, olajf.	400.—
110	Hölgy karosszékben, olajf.	800.—
111	Sziklás erdő, olajf.	500.—
112	Női tanulmányfej, olajf.	1200.—
113	Vörösruhás nő rózsával, olajf.	600.—
114	Tátrai út, olajf.	500.—
115	Női fej, tan. Jairus leányához. olajf.	800.—
116	Klarinétos 1888, olajf.	1000.—
117	„Egyedül" 1892, olajf.	1000.—
118	Tót parasztasszony, olajf.	800.—
119	Tót menyecske, olajf.	1000.—
120	Tarpataki táj 1888, olajf.	600.—
121	Ischl-i táj 1887, olajf.	600.—
122	Tiroli kisleány 1894, olajf.	800.—
123	Templom belseje, olajf.	300.—
124	Tátrai táj, olajf. I-II.	200.—
125	Brunecki táj, olajf.	200.—
126	Cigányfej, olajf.	240.—
127	Két nő, olajf.	200.—
128	Tiroli táj, olajf.	200.—

129	Városligeti táj, olajf.	200.—
130	Ruha tanulmány, olajf.	200.—
131	Parasztgyerek, olajf.	200.—
132	Havasi táj, olajf.	200.—
133	Belgiumi táj, olajf.	240.—
134	Palermoi táj, olajf.	200.—
135	Siciliai táj, olajf.	280.—
136	Fasori havas táj, olajf.	280.—
137	Narancsliget, olajf.	240.—
138	Monacoi erdő 1904, olajf.	200.—
139	Férfi a hegyekben. olajf.	200.—
140	Havas erdő, olajf.	240.—
141	Parasztasszony, olajf.	200.—
142	maglódi Wodianer Béla arcképe 1894, olajf. maglódi Wodianer Rudolf tulajdona	
143	maglódi Wodianer Claire arcképe 1891, olajf. maglódi Wodianer Rudolf tulajdona	
144	Aebly Adolf arcképe 1895, olajf. Budapesti áru és értéktőzsde tulajdona	
145	Ullmann M. G. arcképe 1893, olajf. Budapesti áru és értéktőzsde tulajdona	
146	Gschwindt Mihály arcképe 1892, olajf. Első Magyar Részvény Serfőzde tulajdona	
147	Szirmai Imre arcképe 1896, olajf. Szirmai Imre tulajdona	
148	Dr. Falk Miksa arcképe 1895, olajf. A Lipótvárosi Casino tulajdona	
149	Popper Dávid arcképe 1894, olajf. Schiffer Adolf tanár tulajdona	
150	Egger Gyuláné arcképe 1894, olajf. Egger Gyula tulajdona	
151	jánosi Engel Gyuláné arcképe 1885, olajf. jánosi Engel Gyula tulajdona	
152	Beimel Jakab arcképe 1901, olajf. Beimel Gyula tulajdona	

153 virányosi dr. Pőzel István arcképe 1911, olajf. virányosi dr. Pőzel István tulajdona
154 kisbabi Strasser Alajosné arcképe 1891, olajf. kisbabi Strasser Sándor tulajdona
155 Kettős arckép 1888, olajf. Egger Gyula tulajdona
156 Csendélet 1885, olajf. jánosi Engel Gyula tulajdona
157 Az „Első egyenruha" 1889, olajf. Grundt Béla tulajdona
158 Fehérruhás nő 1902, olajf. dr. Márton Miksa tulajdona
159 „More patrio" 1894, olajf. Gutmann Vilmosné báróné tulajdona
160 Tiroli ucca 1893, olajf. dr. Basch Loránt tulajdona
161 Leány imakönyvvel 1891, olajf. dr. Lőw Sámuel tulajdona
162 „Habták" 1888, olajf. Sennyey Béláné grófnő tulajdona
163 „Elvira" 1888, olajf. A Szépművészeti Muzeum tulajdona
164 Női alak 1894, olajf. Villányi Ferencné tulajdona
165 Weigerth Károlyné arcképe 1907, olajf. Weigerth Aladár tulajdona
166 dentai Gomperz Miksáné arcképe 1896, olajf. dentai Gomperz Miksáné tulajdona
167 Heringsdorfi tengerpart 1891, olajf. Teleki Sándorné grófnő tulajdona.
168 néhai Falk Miksa arcképe, olajf. Radnay Károly úr tulajdona
169 Tanulmányfej, olajf. Radnay Károly úr tulajdona

Vásárlási tudnivalók.

A műtárgyak eladását kizárólag a műtárosi hivatal, illetve **Kató Kálmán,** a Nemzeti Szalon műtárosa eszközli.

A vételár 50%-a a vásárláskor, 50% pedig 8 napon belül, legkésőbb azonban a kiállitás bezárásakor fizetendő.

30. **Önarckép**

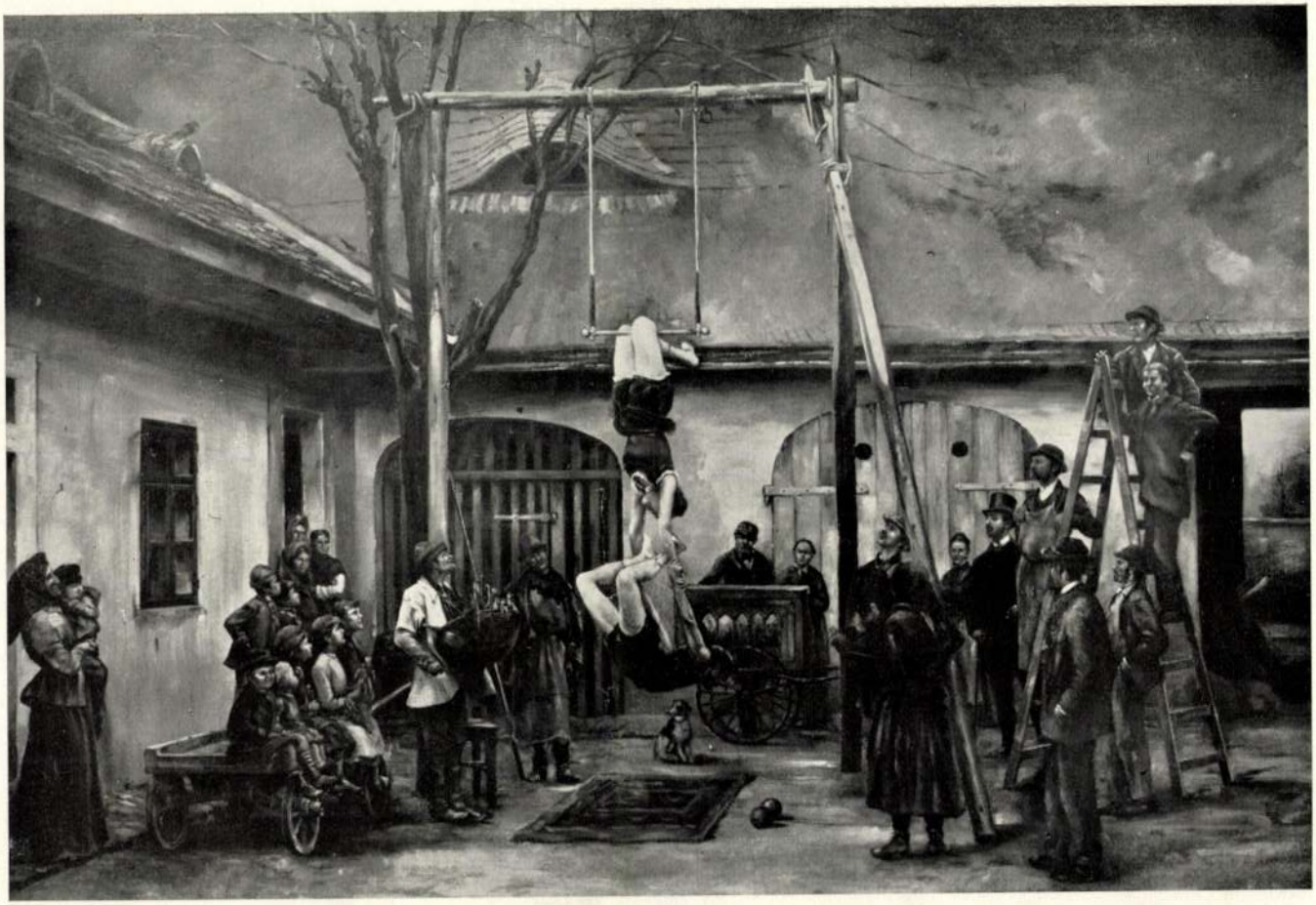

54. **Akrobaták** (1884)

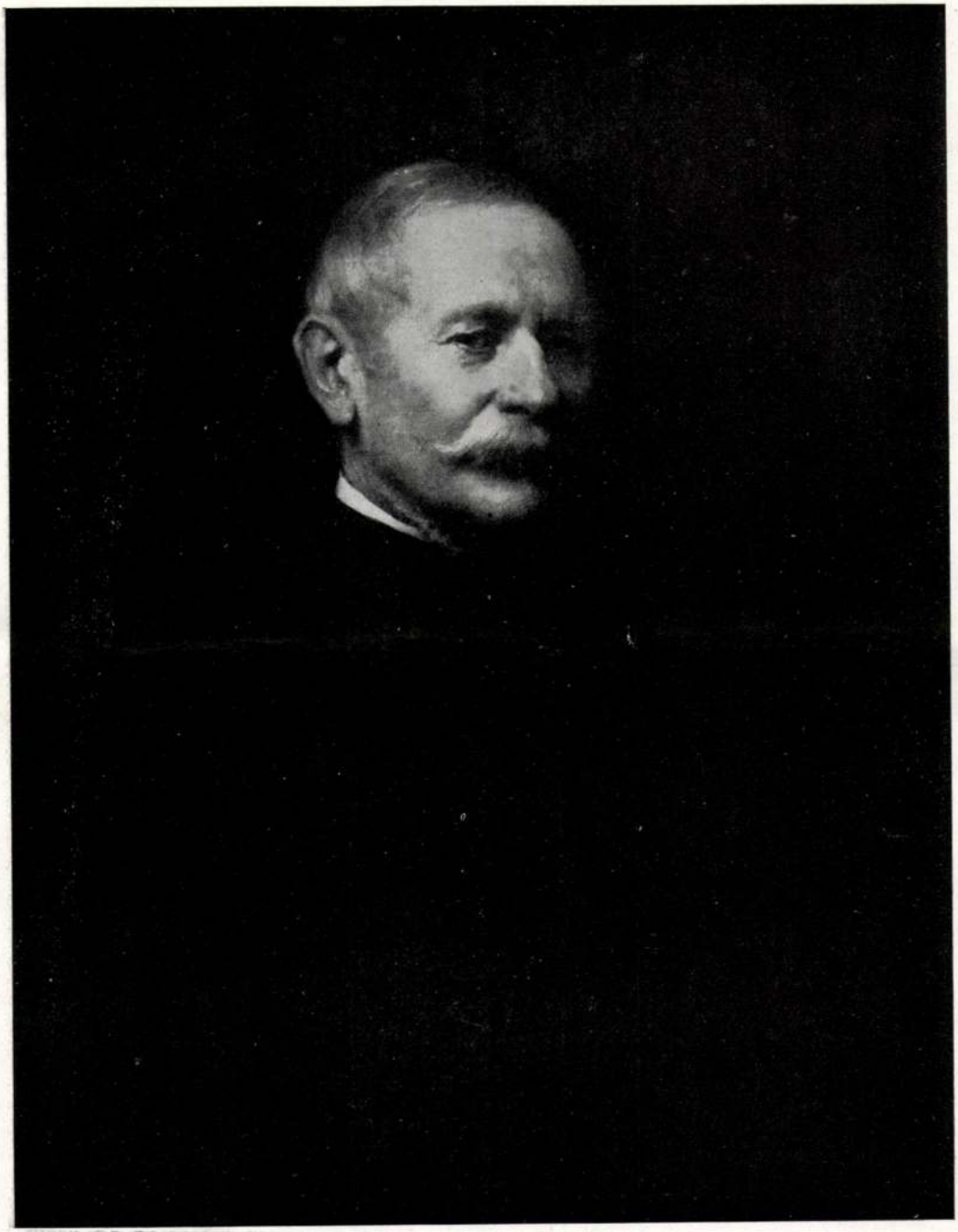

63. **Basch Fülöp arcképe** (1888)

70. **Női arckép** (1893)

71. **Heringsdorfi táj** (1891)

72. **Gerlachfalvi paraszt** (1898)

105. **Crevette halász** (1886)

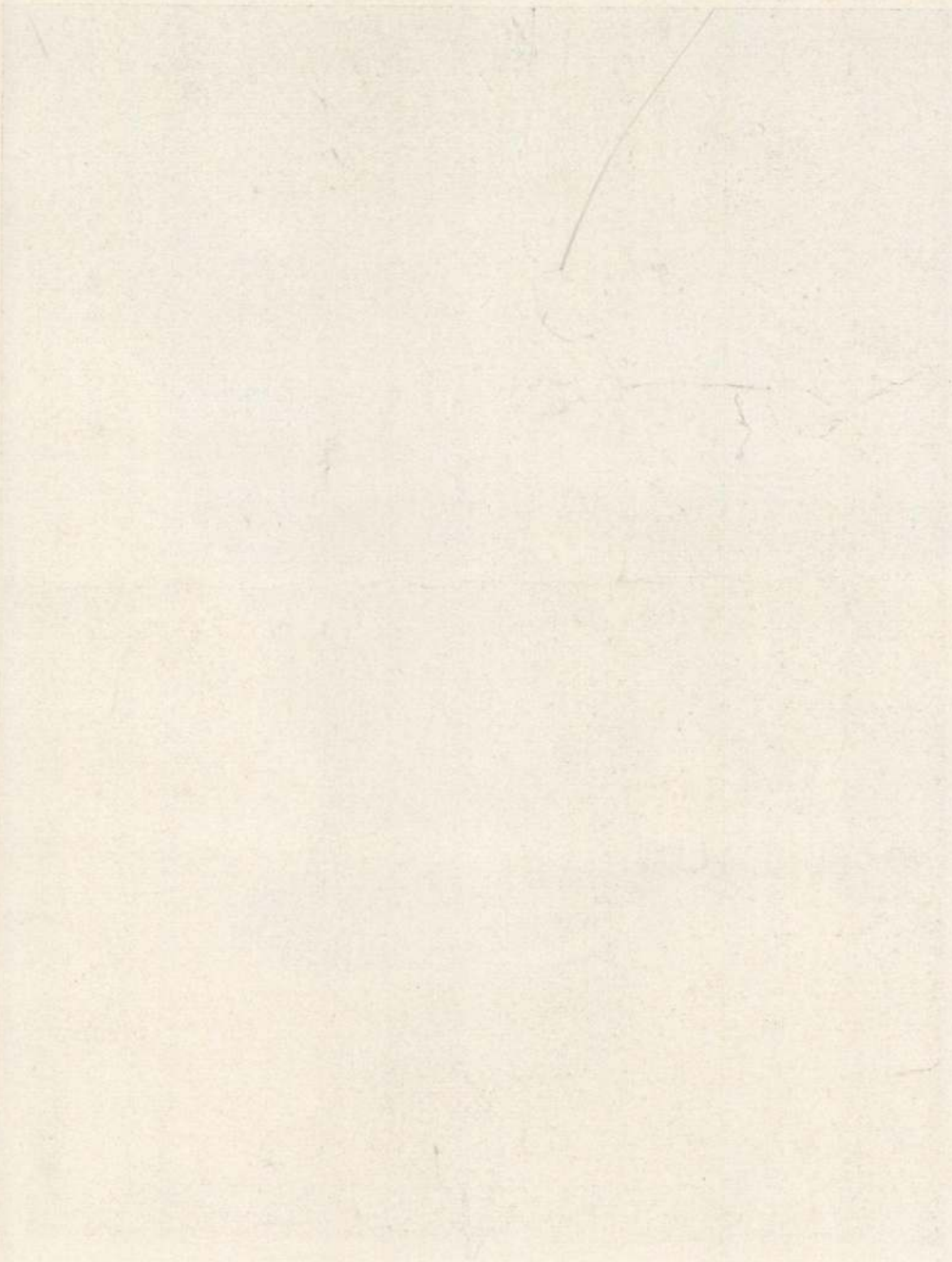

108. **Fehérgalléros hölgy** (1892)

118. **Tót menyecske**

116. **Klarinétos** (1888)

ízes és bő humor, hogy az idegen a fejét kapja el az elcsodálkozástól. Honnan vette ezt? Tehetség! Áldás, vagy átok, de megvan. Benedek Péterben igen-igen bőségesen.

Ha gyönyörködni akarnak a falusi élet szűzi szemlélésében, a finomnál-finomabb, mégis virágos pasztellszínek ragyogásában, választékosan szemérmes keverésében, aztán itt-ott egy-egy folt csodálatos kiharsanásában, nézzék meg ennek a kajlabajúszú, kistermetű, okosan pislogó, napégette, fáskezű földmívesembernek Istenteremtette művészetét, mesélőkedvét, jellemző erejét. Kifogyhatatlan festői bőségét nézzék meg és gondoljanak arra az áldott magyar földre, amely ott kint csakúgy termi tavaszi szórásban a tehetségeket, talán hogy hitet és szeretetet adjon belőle idebent azoknak is, akik már nem törődnek vele. *Miklós Jenő.*

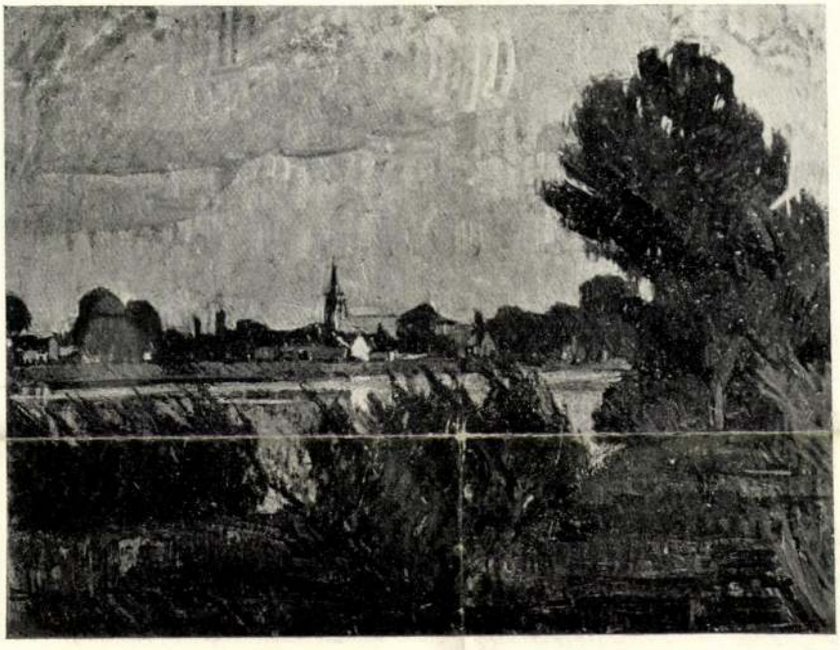

KOSZTOLÁNYI-KANN GYULA: Tájkép

A Munkácsy-céh első kiállításáról

BASCH GYULA HAGYATÉKA

A Nemzeti Szalon öt termében elmult élet s elmult kor művészete vonul fel előttünk egy halott művész erejében. *Basch* Gyula hagyatéka a maga változatos témáival s a maga fejlődésével számunkra hűséges kifejezője annak a kornak, amelyben megszülettek s művészfantáziája, természetlátása, eszközei és fejlődése pontos kifejezői e közelmúlt és mégis oly távoli idő tendenciáinak és vágyainak. Általában mindig úgy van, hogy a közvetlen tegnap érzésben és hajlandóságban, eseményeinek érdekességében távolabb áll tőlünk, mint a régebbi mult. Itt azonban más az eset. A mát ettől a közvetlen tegnaptól olyan szöges ellentétek, olyan végtelen másfelé fordulások választják el, hogy ez alig egy-két évtized távolsága már megkapta ezt a történelmi perspektivát, amely régi korok művészetét érdekessé is teszi a számunkra. A hetvenes-nyolcvanas évek genrefestészete, amelyből *Basch* Gyula akkor nagyon népszerű művészete elindult, a maga édes kis novelláival, az első egyenruha, a meglepett modell s a szobaleánynak kurizáló káplár édeskés történeteivel síma és mindig bevégzett festésmodorával ma már ebben a messzetávolságban kedveskednek meg újra számunkra. Egész kétségkívül azonban az időnek ennek az áthidalásához nagyban hozzájárul, hogy *Basch* Gyula maga nagyon kitünő, soktudású s a maga kora mértékében kitünő izlésű festő volt. Amint fejlődési útja ettől a novellisztikus pikturától tovább halad az egyszerű naturalizmus határai felé, meg kell állapítani róla, hogy a maga idejében sem kereste a könnyű népszerűség útjait. Ha a mostani tárlaton szereplő nagyszámú portréin végigtekintünk, meg kell látnunk azt is, hogy egykori nagy sikerei az arcképfestés területén nagyon is indokoltak. Ebben a sorozatban nem egyszer jó emberlátást, az arc hasonlóságán túl karakternek és egyéniségnek művészi kifejezéseit kapjuk.

Képzőművészet
II. 15.

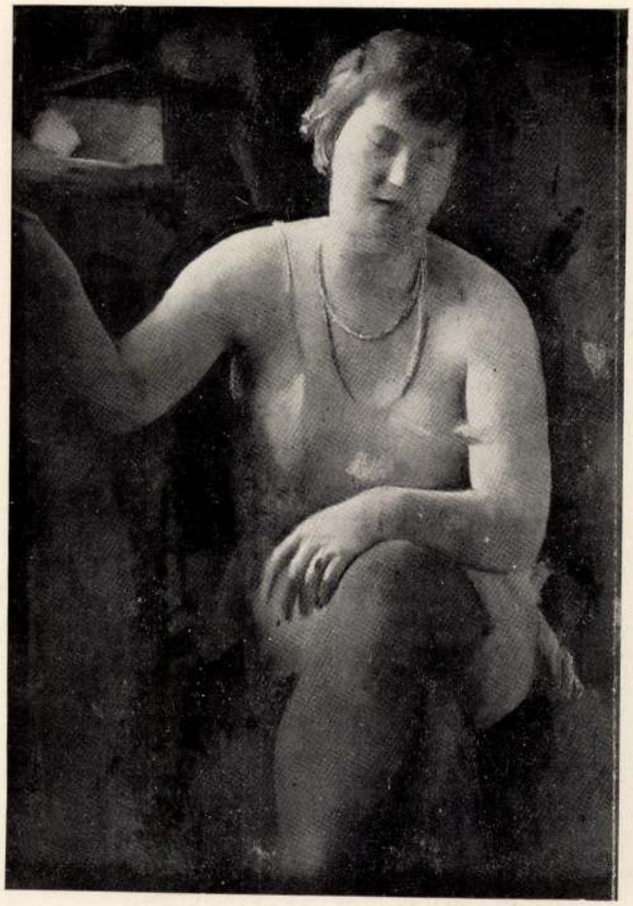

Báró HATVANY FERENC: Akt

A Munkácsy-céh első kiállításáról

KEMÉNY NÁNDOR: Falusiak

A Munkácsy-céh első kiállításáról

BENEDEK PÉTER: Baromfiudvar

A Nemzeti Szalon Tárlatáról

Rossz feleség

Írta Karczag Vilmos

Három éven át hírét is alig hallották Beregi Imrének. Ott élt valahol a hegyek között a Beregiek ősi kastélyában, mint valami tündérkirályfi az ő királykisasszonyával.

Mindnyájan, akik valamikor jó pajtásai voltunk, irigyeltük őt. Némely embernek úgy kijut az élet boldogságából. Előkelő, gazdag feleséget kapott s oly szépet, hogy a férfiak csodájára jártak, az asszonyok meg irigykedtek reá.

A mult nyáron arra vitt az utam. Mikor a szép barokkstílü kastély előtt haladt el a kocsim, nem állhattam ellen a vágynak, hogy meglátogassam

— Vajjon itthon vannak-e a kastélyban? — kérdeztem.

— A nagyságos úr az bizonyosan itthon lesz, — válaszolt a kocsisom.

— Hát a fiatal asszony?

— Az aligha . . . Behajtsak?

A kocsis gyanus felelete izgatott s kérdezősködni szerettem volna egyről-másról. De már nem volt időm.

A kocsis jobbra húzta a gyeplőt mire a kocsi befordult a szép sudar jegenyefák között s ott állott meg a kastély nagy bolthajtásos bejárata előtt.

Egy fehérsujtásos huszár sietett elő s megemelt süveggel köszöntött.

— Itthon vannak a nagyságos úrék?

— A nagyságos úr egyedül van itthon.

— Hm! Megint! Mi az ördög bujt ezekbe az emberekbe, hogy ilyen gyanutkeltő feleleteket adnak?

A Műcsarnok téli tárlata — Festette Basch Gyula

Krisztus föltámasztja Jairus leányát

A huszár bejelentett. Besiettem. — Nagy kő esett le a szívemről, mikor Imrét megláttam. Az a szamár kocsis, meg a huszár igazán megijesztettek, s én a lépcsőkön feljövet már egy családi drámára gondoltam. Imre csinos megjelenése, gondos toáletje, jókedvü arca, ruganyos, gondtalan léptei egyszerre megvigasztaltak. Kutya baja ennek a fiúnak. Szakasztott ilyenek a boldog emberek!

Imre rendeletet adott, hogy a lovakat az istállóba vigyék.

— Mert téged innen egy hétig nem bocsájtalak el.

A huszár két poharat tett az asztalra s finom ménesi bort.

Rágyujtottunk.

Bármennyire is érdekesek voltak ifjúkori emlékeink, melyeknek bájos részleteiből talán ki se tudnánk fogyni, úgy egy félórai beszélgetés után kellemetlenül kezdtem magamat érezni.

Kérdezzem, ne kérdezzem?

Vagy talán várjak, mig Imre magától rátér.

Ejh mit, csak illik talán, sőt kötelesség is a ház urnője után kérdezni.

— A feleséged nincs itthon?

Reám bámult, mint a bolondra

— Azt hittem, — felelt, — hogy gyöngédségből nem kérdezted eddig, hát én se beszéltem róla. Pedig bátran beszélhetsz róla . . . Volt . . . nincs.

Most én rajtam volt a sor, hogy elbámuljak. Majd hanyattvágódtam.

— Hát te nem tudod?

— Mit? Nem tudok én semmit.

— Hogy elváltunk.

— Ugyan ne tréfálj.

— Becsületemre!

— Szerelmi házasság . . .

— Igen, szerettük egymást, míg nem ismertük egymást. Nagy veszedelem az, barátom, hogy a fiatal emberek mindig csak a házasság után ismerik meg egymás jó és rossz tulajdonságait s csak azután látnak bele egymásnak lelkébe. Addig tetszelegnek, alakoskodnak, szépre festik a csunya szokásokat. Aztán mikor pongyolában jelennek meg egymás előtt, bekövetkezik a kiábrándulás. Még az olyan nagy szellemnél is, mint a mienk volt.

— De hisz' mindenki azt hitte, hogy ti vagytok a legboldogabb pár a világon. Példálóztak a ti békés, költőileg szép egyetértő, szerelmes családi életetekről.

— Persze, megőriztük a látszatot. Mint ahogy a legtöbb férj és feleség teszi. Hanem itthon . . . itt . . . ezek között a falak között itt lakott az örökös viszály, elégedetlenség. Hej, sokat tudnának beszélni ezek a néma szobák.

— De hiszen olyan jókedvünek látszol, mintha mi sem történt volna.

— Miért szomorkodjam? Amiért, hogy megszabadultam egy asszonytól, aki nem szeretett s akit már én sem szerettem. Te! Igazán nevetnem kell, ha ezekre a falon függő képekre nézek, amelyek ma épp úgy mosolyognak le reám, mintha most is szerelmes turbékolást vagy botrányos perpatvart látnának . . .

— De hát, hogy történt?

— Tudom is én. Az asszony ideges volt, szeszélyes, finnyás . . . ami mind nem lett volna nagy baj. De

Uj Idők 1900. VII. évf. 11. sz.

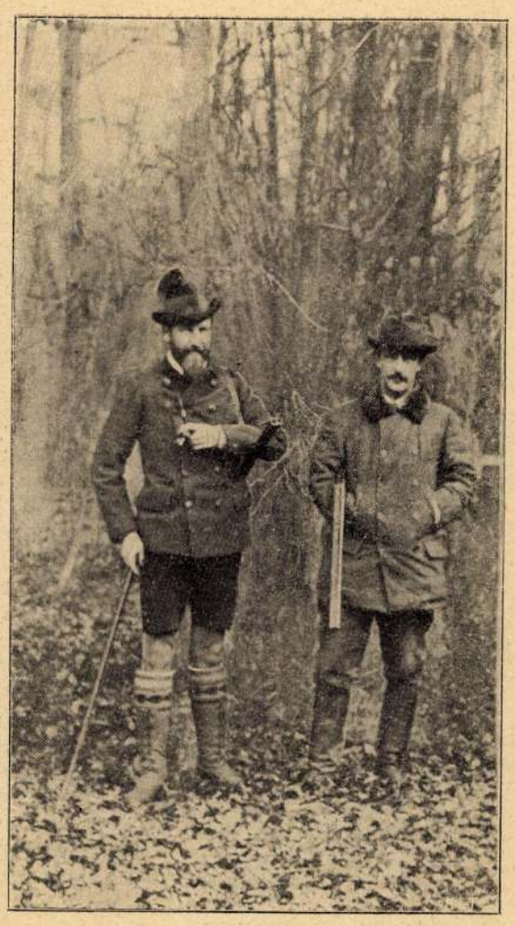

Fülöp orleansi herceg és József Ágost királyi herceg
Szigeti Henrik fényképe

külföldön utazgattunk, Nizzában, Monte-Carloban, Párisban, Londonban s ekkor mintha csak kiforgatták volna egész valójából. Nem talált méltónak magához. Azt hitte ettől fogva, hogy csupa exfejedelmekből, hercegekből és milliárdörökből áll a világ. Hát jól van... ne érezze, hogy én kevesebb vagyok másoknál, teljesítettem minden óhajtását, s egy-egy utazásunkból húsz-harminc kosár fényes drága toálettel jöttünk vissza. Persze, aztán itthon kicsinyelte a komposszeszoratust, melyben nem talált magához méltó társaságot. De azért még mindig meglettünk volna valahogyan. Ezek nagy dolgok voltak, ezeken lehetett segíteni utazással és pénzzel. Hanem mikor a kicsinyes kedések, aprólékos szamárságok kezdődtek el, s mérgezték meg minden percemet... akkor... akkor láttam, hogy ez az élet tűrhetetlen. Szégyellem elmondani, hogy mik voltak az állandó, rendes veszekedések okai. Semmiféle bíróság ezekért a dolgokért a válást ki nem mondaná, s te is ki fogsz nevetni. Hol is kezdjem? Nézz végig rajtam, ugy-e meglátszik, hogy csárdás kis kalapommal, sajátos bajuszommal magyar embernek teremtett az isten? Azt mondta, hogy az ripők viselet . . . nyírjam le angolosan. Megtettem, olyan voltam mint egy majom, akkor aztán azért tett szemrehányást, hogy én nem vagyok világi ember, mert ez alól a maszk alól is kilátszik a paraszt. Reám parancsolt, hogy hét kilót le kell fogynom, mert az én körfogásom már nem illik egy előkelő társaságba, hogy parasztosan ejtem a szót, az ebédnél nem jól tartom a kést s szürcsölve iszom a forró fekete kávét, hogy keresztbe rakom a lábam, hogy bot módjára viszem az esernyőt, hogy nem parfümözöm magam, mielőtt közeledem hozzá. Persze, te azt mondod most, hogy mindez jogos kívánság. De az ördög vigye el, az ember a saját otthonában néha konceziókat tesz a kényelemnek s bizony ebéd után kinyújtózkodik, akár szép az, akár nem. És édes barátom, én ezek alatt a kellemetlen órák alatt rájöttem valamire. Arra, hogy miként a főfájás is csak okozata valamelyes elrejtett betegségnek, ennek az örökös idegességnek, elégedetlenségnek is valami magyarázata kell, hogy legyen. Meg is találtam a megfejtést. Már nem szeret s a terhére vagyok. Bántja, izgatja minden mozdulatom s bosszantja a jelenlétem.

— És nem próbáltad sohase kigyógyítani?

— Dehogy nem. Homeopátikus gyógymóddal. Elmondom ezt is, s így jutunk el az én történetem végére.

Rácsky Sanyinál voltunk vadászaton. Zimankós idő járt. Mire hazakerültünk majd holtra fagyott bennünk a lélek. Ez a mi szép otthonunk még soha olyan kedves, nyájas, meleg nem volt, mint akkor este, mikor kihámoztam magam nagy muszka bundámból s ide állottam a kandalló elé melegedni. Elfelejtettem az asszonynak minden eddigi szekaturáját s valami édes boldogságot éreztem a szívemben.

— Fene mokány gyerek az a Sanyi, — mondom, csakhogy éppen mondjak valamit. Az is lehet azonban, hogy volt ebben a mondásomban valami kis önzés is. Mintha csak azt akartam volna mondani: Látod, édes, van a világon még nálamnál is nagyobb paraszt.

— Mit gondolsz, mit felelt a feleségem? Csak ennyit mondott:

— Csinos fiu!

Mintha villám ütött volna belém. Egyszerre a homeopátikus gyógymódra gondoltam. Meghivom pár napra Sándort. Hadd lássa az asszony, milyen a csinos fiu közelről. Talán így megnő az én értékem is. Mindjárt elő is állottam a tervemmel:

— Meghívtam Sándort pár napra.

Egy barátságos mosolylyal jutalmazott s akkor este vacsora után csókra nyújtotta felém a homlokát.

Hatalmas élvezetem volt azalatt a pár nap alatt, míg Sándor nálunk volt. Képzeld el meghatványozva mindazt a sok ripők rossz szokást, amivel a magunk fajta embert megverte az Isten? Külföldön barbárnak néznék az ilyen embert s kivennék a kezéből a kést villát, hogy az ujjaival egyen. Gyönyörködve lestem minden tettét, minden szavát, minden mozdulatát s kárörömmel tekintettem az asszonykára, mintha mondanám: Ilyenek a csinos fiúk.

Mikor magunkra maradtunk, nem állhattam meg, hogy ne szóljak.

— Ugy-e nemcsak én követek el hibát. Láttad. Hát az nem izgatott? A tizedik pohárnál olyan volt, mint a zsák s azért ivott tovább s úgy öblintette le a torkán, mint egy kanász. A késsel evett, a szivar végét megrágta s a teát úgy szürcsölte, mint egy lokomotiv . . .

— Hiába, — válaszolt, — azért mégis fess fiu. S ő nála az nem olyan bántó s izléstelen, mint magánál. Minden illik neki, amit tesz, mert abban van valami sajátszerü eredetiség, az ő parasztságában van valami ősi, valami festői, valami ami lebilincsel.

Egyszóval . . . de hisz' a többit kitalálhatod. A harmadiknak megbocsátotta ugyanazokat a hibákat, sőt ugyanazokat a tulajdonságokat, amelyek én irántam ellenszenvet ébresztettek benne, egy harmadiknál bájosaknak, kedveseknek, szeretetreméltóknak találta. Így tudtam meg a homeopátikus gyógymód révén, hogy nem az én szokásaim voltak rosszak, türhetlenek és ellenszenvesek, hanem vége volt a szerelemnek, amely nélkül nincs nyugalmas, napsugaras, boldog házasélet. — S a vége? A vége az, barátom, hogy harmadnap megszökött a feleségem Rácsky Sanyival.

— Szegény tatár!

— Igazad van, szegény tatár, mert hát éppen tegnap hallottam, hogy már Sándorra is ráunt az asszony . . . Nem feleségnek született. Fogadni mernék, hogy a télen Monte-Carlóban fogok vele találkozni.

tük is a mult számunkban. Ma pedig megint egy ily apró dombormű képét mutatjuk be: Kallós Ede munkája ez, Vásárfia a címe.

Mindezeket különféle anyagban reprodukálja a Könyves Kálmán műintézet. Csinálja bronzban, galvanoplasztice, karrarai porcellánban, Zsolnay lüszteres, leheletes agyagában. Szebbnél szebb dolgok ezek, főképp a magyarosságukat és a szép anyagukat szeretjük. És jelét látjuk ezekben annak is, hogy a magyar szobrászok kezdenek a magyar otthon számára is dolgozni. Művészetük csak igy mehet át a mi vérünkbe. Amit régóta várunk és kivánunk.

—⟡—

Képeink a téli tárlatról

Ebben a számunkban folytatjuk a téli tárlat bemutatását; reprodukcióink közt van a kiállítás egyik legnagyobb szabásu képe, Basch Gyulának biblikus festménye is. Jézus föltámasztja Jairus leányát s a csodát álmélkodva állják körül tanítványai és azok, akik a szívükben kétséget tápláltak a Mester isteni hatalma dolgában. A csodás esemény megfestése nem közönséges művészi föladat: évek munkája ez a nagyszabásu kép, rengeteg studium van belétemetve, művészi ihlet és ambició kellett az ily föladat megoldásához. Basch Gyulától éveken át nem látott képet a magyar közönség, szinte azt lehetett hinni, hogy a művész elhallgatott, holott íme most e nagy műgonddal megfestett óriás kép arról tanuskodik, hogy e nem közönséges föladat megoldására szentelte egész idejét, művésztehetségét. Mai számunk első oldalát Knopp Imre Arany-ranét cimü képe díszíti. A fiatal művész erősen haladt az utóbbi időben, e kiállításon is több olyan képe van, amelyek magukra vonják a finom amatőr figyelmét, úgylátszik, hogy ez a sokoldalu művész meg sem érzi, hogy szabad óráiban a Biharival közösen vezetett festőiskolában még professzori föladatokat is végez. Harmadik képünk Szenes Fülöpé: ő is erősen haladt és nagyon figyelemreméltó komolysággal látott érdekes tárgya megfestéséhez. A Bölcs tanácsok nemcsak jellemző genre, hanem igen hangulatosan megfestett kép és számottevő darabja a téli tárlatnak.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

H. P. *Csurgó.* Levelét átadtuk Lampérth Gézának, a kérdéses cikk irójának, aki arra a következőkben válaszol: A Repülj fecskémnek eredeti hiteles szövege nem maradt ránk, hiszen a szerzője is ismeretlen. Bizonyos azonban, hogy a kurucvilág valamelyik nótafája termette ezt a bájos dalt; nem lehetetlen, hogy éppen a fenkölt lelkü fejedelem, II. Rákóczi Ferenc szeretö szivének epedő sóhaja volt az, Bécsben fogvatartott szép ifju hitveséhez. A nép ajkán, mint minden népdal, az idők folyamán módosult, változott ez is. Alakitotta ki-ki a maga dalos kedve, meg az egyéni izlése szerint. Dalolhatták a jelzett változatban is. De emez sokkal egyszerübb, természetesebb, szebben csengő s különösen annak a helyzetnek, melybe itt állítva van, sokkalta megfelelőbb. Lehetetlen észre nem venni a „Kérdd, hogy nyissa meg a szavára" erőltetett voltát Az a sok félmult is rosszul hangzik, különösen az „irám". Általában tévedés azt hinni, hogy a régiek csak félmultban beszéltek, kivált ha daloltak. Használták biz' a mult időt is, aszerint, hogy szebben csendült. Az utolsó két sor meg éppen lehetetlen igy:

S azon valék, hogy nevének
Nagy ünnepet szentelnének.

Hisz az egész kis dal bájos költői képek halmozása. A daloló azt üzeni kedvesének, hogy nevét ezüstös lapra aranynyal irta, képét gyémántlapra festve rubintkő ládába rejté, de végtelen szerelme még többet szeretne. Azt szeretné (azon volna), hogy nevének nagy ünnepet szentelnének. Ezt nem mondhatja mint megtörténtet (azon *valék*), ez csak egy édes, szinte elérhetlen vágya, óhajtása szerelmes szivének. — Koszorús irónk Jókai Mór is az általam használt alakban ismeri és használja e dalt a Szeretve mind a vérpadig cimü regényében.

Máramaros-Sziget. Köszönjük a szép cikket s azon leszünk, hogy mielőbb közölhessük.

Bisztricsény. A kiadóhivatal minden szombaton délben pontosan a postára adja a lapot, a mulasztás tehát minden valószinüség szerint a postát terheli. Utána járunk majd a dolognak, addig is újból elküldettük a hiányzó számokat.

Szerencsétlen. Átadtuk orvos-munkatársunknak, ki válaszolni fog soraira.

B. M. Nem szokás.

H. I. *Kaposvár.* Próbálja meg benzinnel kitisztitani. — Selymet mosni legjobban lehet burgonyavizzel, melyet úgy készitünk, hogy a nyers burgonyát először megreszeljük, s azután kipréseljük. Ebben a vizben mosva a selyem nemcsak hogy megtisztul, de szinét sem veszíti el, sőt ellenkezőleg, sajátságos megnyerő fényt kap. Szappant ilyenkor használni nem szabad.

Nyári Rózsa. Kézimunkák dolgában azt hisszük a nők leleményessége sokkal nagyobb, mint férfiaké. Mi azt hisszük, hogy leghelyesebb lesz, ha szivartárcát, névjegytartót, irómappát, vagy más effélét hímez.

V. Sz., *E.-Sümeg.* Szeréna és nem Ilona. A másik nevét eltalálta.

G. Sir a tanár úr. A témája nem nekünk való, jóllehet a kidolgozása elég csinos.

Irma. Kedves apróság. Alkalomadtával majd helyet szorítunk neki. De ne legyen türelmetlen, mert nagyon sok a már jóval előbb közlésre elfogádott eikk.

—szky. A régi romantika kisért az ön elbeszélésében, de csak úgy, mintha erőszakosan ráncigálták volna elő. Ütött-kopott és sablonos, új vonás nincs benne, a köntöse sem olyan, hogy a jövőre nézve biztatna.

Tündér Ilona. Inkább élclapba való. Ahhoz, hogy novella legyen, nagyon is rövidre van szabva, humoreszknek nagyon szomoru a vége, tragédiának nagyon vig az eleje. Ami benne kétségkivül irói érdem, az egy bizonyos foku szatira. Megérdemelné, hogy jobb és ujabb témára találjon.

Katonaszökevény. Nem üti meg a mi mértékünket.

Az életből. Megkaptuk és a legközelebbi számban véleményt mondunk róla.

Gy. E. *Stefike baba.* Az észrevételnül s öntudatlanul támadó gyermekded szerelem kedves jeleneteiben gyönyörködtünk. Kár, hogy éppen a naiv ereje nincs teljes művészettel kiaknázva. A jövendő képét csillogtató szerelmi vallomásokat még harmatosabb virágmezbe kellett volna öltöztetnie, hogy a hatás tökéletes legyen. De igy is kétségbevonhatatlan tehetség nyilatkozik meg költeményében. — *Egy este.* Erről keveset mondhatunk. Jelentéktelen téma jelentéktelen földolgozásban.

Z. T. *Románc.* Dallamosan zengő vers ez a két mélabús strófa, de irójától, úgy hiszszük, telik még szebb is, jobb is.

O. G. *Nagyszerü kor.* Hatalmas szárnyu költemény, de a vége felé megtörik. A két utolsó versszak helyett újat kellene irnia.

M. I. *A sipláda.* Érdektelenül, hosszadalmasan és költői művészet nélkül elmondott történet.

T. I. *Miért?* Ismert tartalom hanyag formában. Szebben elmondta ezt Arany János ebben a sorban: „Fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze." De ha már nem is új a téma: a kidolgozására nagyobb gondot kéne fordítania. A jambus nagy ellensége a trokheusnak. Ebben a költeményben úgy birkóznak egymással, hogy jobban se kell.

Cz. Cz. J. *Egy felföldi temetőben.* A refrén aranyszálára nem egyenlő sikerrel fűződik minden versszak. Egy-egy strófa sikerül, de az egész még nem üti meg a mértéket. Csak azon csodálkozunk, hogy aki egy ilyen költői gondolatot képes lelkéből fakasztani s azt szépen gördülő sorokban fejezi ki: hogy tud ilyen rímeket leírni: temetőbe—fölébe; sirját—rózsát; szünetlen – velem.

H. I. *Erdőben. Látomás. Hegyeimhez.* Mindegyikben találunk valami méltányolni valót; de egyik sem olyan, mely irójának komolyabb elismerést biztosithatna. Jobbat, jobbat?

D. L. *Hulló levelek.* A levélhullató ősz szomoru szakában tavasz virul a szivében, mikor kedveséről álmodozik: ezt a témát dolgozta föl ritmikusan hömpölygő strófákban. Ha bensőséggel teljesebben festené a szerelem tavaszát: egész szép vers lenne belőle. Ha megpróbálkozik vele, küldje be még egyszer.

Sz. J. *Falusi történet. Az öreg révész. Asztagrakás. Félkéz-félláb. A leánykérő. Guszti bácsi csalódása.* A sok kozmopolita tárgyu és hangu vers között el-elfér egy-egy tőrül metszett magyar tárgyu és hangu is — irja hozzánk intézett levelében. El bizony s nagy gyönyörüséggel olvassuk, valahányszor egy-egy ilyen verset kapunk. Az ön költeményei egytől-egyig tőrülmetszett magyar tárgyuak és hanguak. A formájuk is jó magyaros. Csakúgy gördülnek a strófák. De egy kicsit bőbeszédü valamennyi s mintha az is látszanék rajtuk, hogy keresve keresi a népies hangot s mintha a kellő beosztás művészetét még nem sajátította volna el egészen. Érdeklődésel kisérjük működését. Nagy a bizodalmunk, hogy az ön tollából még mi nagyon szépet kapunk. Egyszerre azonban kevesebbet küldjön be.

Sz. Gy. Beküldött versei se nem egészen jók, se nem egészen rosszak. A jóból tán mégis több van bennük, de nem annyi, hogy közlésüket igazolná. A *Ravatal* és az *Álmodtam* cimüekben van egy kis eredetiség is. A *Megtörve* cimünek a végéhez szép verset lehetett volna irni.

N. V. *Nem tud a nagy világ . . .* Két rövid versszakban elég csinosan hangzó sorok, de mi különösebb figyelemreméltó hang nem csendül ki belőlük.

N. I. *Vigyetek el engem . . .* Hogy lehet azt kivánni tőlünk, hogy egy verséből itéljük meg: lesz-e önből költő vagy nem lesz? Ez a vers egy kicsit fiatalos, érzelgős, de azért rossznak nem mondható. Hanem, hogy ebből olvassuk ki a jövendőjét: az lehetetlen. Olvasson sokat s csak akkor irjon, ha van valami uj mondanivalója. Néha-néha küldjön be egy-egy verset: majd több versből itélve jobban meg tudjuk mondani véleményünket.

Bilak. Szíves megemlékezéséért hálás köszönet.

Vilma. Nem szükséges, hogy a leány is megmondja a nevét, mert föltehető egy jónevelésü fiatalemberről, hogy mielőtt bemutatja magát nőnek, tisztában van azzal, hogy ki az a nő és van-e joga neki bemutatkozni.

Fenyvesi Aranka, *Zala-Egerszeg.* Szíves figyelméért fogadja köszönetünket. Önön is bevált az Uj Idők varázsa, hogy a leányelőfizetői nagyon gyorsan menyasszonysorba jutnak. Sok szerencsét és tartós boldogságot kivánunk.

Magda. Annak van igaza, ki azt mondta, hogy a fiatalember vehet virágot, miután az ön barátnőjéről van szó, ki bizonyára tudja, hogy a fiatalembert az ön családjában vőlegénynek tekintik és ön hivta meg a névnapi ünnepre.

Lenke. Azt kérdezi tőlünk: támadhat-e a szívben szerelem az ész befolyásából és tanácsára? Lehet-e egyáltalában szerelemnek tekinteni azt az érzést, mely az ész utbaigazítása folytán keletkezik a szívben?

Az ész tanácsára igenis támadhat szerelem, föltéve, hogy a szív nincs már elfogulva valaki iránt. Eszünk irányt adhat érzésünknek, ha olyan kedvező színben tudja föltüntetni valakinek erkölcsi értékét, jó tulajdonságait, hogy szeretetreméltóvá teszi előttünk. Ez a szuggeszciónak egy neme, mely úgy hat az érzésünkre, hogy előbb rokonszenvnek, aztán barátságnak és végül szerelemnek adhat helyet az illető érdemes férfiu iránt. De parancsszóra az még sem megy. Tegyük föl, hogy a szülők akarják okos érveléssel befolyásolni a leány szivét, lehet, hogy sikerül, de korántsem annyira, mintha az autoszuggeszció magából az illető leánynak elmélkedéséből indul ki. Veszedelmes azonban ilyen esetben is az érzést erőltetni, mert könnyen ellenségeskedésbe keveredik az ész-szel, az okoskodással. A szerelemben, mint minden igazi érzésben, az erőltetéssel semmire sem lehet menni, mert a mesterkélt hajtásokat nem birja el a szív termőföldje.

Hogy állandó lehet-e ilyen szerelem? Mindenesetre állandóbb, mint a másik, mely okoskodás, megfontolás és bírálgatás nélkül fogadta el jelöltjét. Az ilyenben a mámor szerepel, melyet tudvalevően hamar eloszlat a mindennapi élet és akkor, elkésve jelentkezik a bírálat, rendesen szigorúbb és következik csakhamar a kiábrándulás. Ellenben, ha érett megfontolásból támad és megerősödik a szerelem érzése, nem kell attól tartania, hogy később önmagára rácáfol.

Beáta. Szépen van megírva, de kevés a magja: a története. Azután, amit mutat, biztosra vesszük, hogy kerül onnan még jobb is.

L. V. Tyukröpítőnek nevezik Csikmegyének azt a kis készüléket, mely arra való, hogy megakadályozza a tyukok betolakodását a szellőztetés céljából nyitva hagyott ablakon. A két ablakfa közzé egy 12—15 centiméter átmérőjü kis kereket állítanak be s a kettőt pálcikákkal úgy kötik össze, hogy az egy rácsozatos hengert alkot. Ha most az ablakot nyitva hagyják, ami szellőztetés céljából múlhatatlanul szükséges, ha munka idején huzamosabb időre elhagyja a házat a család: az otthon maradt tyukok beröpülnének a nyitott ablakon és igen sok kárt tennének a házban; de arra való a tyukröpítő hogy ezt megakadályozza. Mert valahányszor fölugrik a szárnyas, hogy a lakásba bejusson, a fogaskerékre kapaszkodik körmeivel, ez pedig fordul egyet s az állat visszaesik. Bármennyiszer ismételje a fölszállást, mindig csak ledobja a mozgó masina s igy fölhagy a kisérlettel.

J. D. *Pozsony.* Kérdésére a Természettudományi Közlöny egyik utóbbi számában találtuk meg a feleletet. A fehérnemü penészfoltjainak eltávolítására alkalmas a hidrogénszuperoxidoldat, mely kereskedésben kapható. Tessék ezzel a foltokat megnedvesíteni. Az a szövetnek nem árt és a foltot mégis eltávolítja.

Nem közölhetők: Vörösmarty szellemének. Sötét, borús estén. Elmondok egy történetet... Őszi estén. Viharban. Lehet. Isten veled! Az én dalom. Hervadó szép erdő... Oly szomoru a táj, róna... Vágy. Aeolhárfa. Évfordulón. Oly furcsa álmom volt az éjjel Az élet színpadjáról. Nővéremhez. Valamikor... Őszi dal. Ha látom... A mogorva úr. Hogyha... Mikor az ég... Őszi estén. Álmok. Az első szerelem. Elmegyek már... Vörösmarty. Margithoz.

—⟡—

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI

Lapunk e heti számában előfizetőink egész sorát találják olyan nagyobb munkáknak és gyüjteményes kiadásoknak, melyek két-három- és négykoronás havi részletekben való törlesztésre is megszerezhetők. Aki szép és értékes karácsonyi ajándékot akar vásárolni, vagy aki szereti a szép és jó könyveket, választhat ebből a gazdag gyüjteményből, mely a modern magyar irodalom legjelesebb termékeit foglalja magában. Megrendelés esetén kérjük a rendelő-lapot levágni és cégünknek beküldeni, magától értetődik, hogy a jegyzékben fölsorolt könyvek egyenkint különkülön is kaphatók. Miután a rendelések elintézése néhány napot vesz igénybe, mindenki saját érdekében teszi, ha főleg az ünnepekre való tekintettel rendelését sürgősen beküldi.

—⟡—

Singer és Wolfner kiadásai, Budapest.

Karácsonyi
kisebb **ajándékkönyvek**

	kor. fill.
Kiss József összes költeményei. A kötetben található *Mese a varrógépről* és a *Jehova* című költői elbeszélés is. 7. ezer. Díszkötésben	3 —
Szabolcska Mihály. Szabad órák. Legújabb versek. Ára díszkötésben	4 —
Rákosi Viktor. Korhadt fakeresztek. Elbeszélések, történetek a magyar szabadságharcból. Ára díszköt.	4 80
Petőfi Sándor összes költeményei. Sajtó alá rendezte Baróti Lajos. Az első teljes és hibátlan Petőfi-kiadás. Ára díszkötésben . .	2 —
Gáspár Ferenc. Negyvenezer mértföld vitorlával és gőzzel. A legérdekesebb magyar útleirások egyike. 120 eredeti képpel. A vaskos, nagy kötet ára díszkötésben .	13 —
Herczeg Ferenc. Arianna. Elbeszélések. Ára díszkötésben . . .	3 —
A Gyurkovics leányok. Ára díszkötésben	3 —
Makai Emil. Poétasors. Költemények, drámai művek. Díszkötésben .	4 —
Mikszáth K. Almanach az 1901. évre. 18 elbeszélés a legkiválóbb magyar íróktól. Páratlanul olcsó és kedves ajándékkönyv. Ára díszkötésben	2 —

—⟡—

Tartalom

Szöveg: *Két halott regénye.* Írta Kabos Ede. — *Férfi szerelem.* Írta Jakab Ödön. — *Az utolsó nomádok.* Írta Tömörkény István. — *Magyar művészek a Műcsarnokban.* Írta Lyka Károly. — *Rossz feleség.* Írta Karczag Vilmos. — *A limvölgyi vasut.* Írta Michailovits István. — *Rovatok:* Mindenféle. — A szerkesztő üzenetei.

Képek: Arany ranett, Knopp Imre festménye. — Bölcs tanácsok, Szenes Fülöp festménye. — Őszi est, Ujváry Ignác festménye. — Anyai öröm, Munkácsy Mihály festménye. — Bácskai agarászat (tíz kép). — Vásárfia, Kallos Ede szobormüve. — Krisztus föltámasztja Jairus leányát, Basch Gyula festménye. — József Ágost király, herceg és Fülöp orleánsi herceg. — Az új bosnyák vasút. — Széchenyi Béla gróf. — Lónyay Elemér gróf és felesége Stefánia királyi hercegnő. — Csatai Zsófi. — Márkus Dezső.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Laptulajdonos: Singer és Wolfner.
Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 10. szám.

Ha őszül a haja,

használja a *„Stella"* vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti szinét adja vissza. Üvegje 2 korona. Zoltán Béla gyógyszertárában Budapest, Sétatér-utca, Szabadság-tér sarkán.

Köszvényt, reumát, fejszaggatást, ischiast biztosan gyógyit a már sokszorosan kitüntetett

MIRACULIN.

Egy üveg ára két korona. Kapható *Török József* gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12., továbbá az ország összes gyógytáraiban.

Nehéz hallás.

Egy gazdag hölgy, ki Nicholson dr. műfüldobjai által a nehézhallás és fülzúgástól kigyógyitva lett, hálából intézetének 25.000 forintos alapitványt tett, mely összegből oly süket és nehézhalló egyének gyógyittassanak és műfüldobokkal elláttassanak, kiknek nem áll módjukban maguknak ezen füldobokat beszerezni. Levelek az alanti címre küldendők: No. 4997. Das Institut Nicholson, „Longcott" Gunnersburg, London, W.

MEGAY

Bohéme-tortája a legjobb torta! 2 kor 50 fil. beküldése után Megay Róbert cukrász Miskolcon, megküldi önnek bérmentesen. Kapható Budapesten: Szenes Ede cs. és kir. udvari szállító, Seidl József és Szimon István uraknál, Budán: Gaizler Béla, udvari szállító. Aradon: Ring Zsigmond, Szombathelyen: Kikaker János, Fehértemplomon: Stefanovics János, Debrecenben: Geréby utódai uraknál. Nagy-Váradon: Kádár János uraknál.

Kitünő szer a fogak ápolására.

Dembitz Mátyás dr. fogorvos antiszeptikus *szájvize 1 frt, fogpora 40 kr.* Kapható a fogorvosi műteremben VII., Kerepesi-út 10.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

Ha egy játékszerről mondható, hogy a gyermeket komoly gondolkozásra serkenti és szemet és kezet egyaránt képezi, úgy ez bizonyára a *Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrényről* mondható, melynek ezen előnyök tulajdoníthatók. A Horgony-Kőépítőszekrény különféle alakja val az előbbi faszekrénynyel szemben igazán új játéknak tekinthető és már a mindegyik szekrényhez mellékelt pompás mintalapok egyszerü megtekintése elég arra, hogy magunk is ugyanazon meggyőződésre jussunk. Igazán bámulatraméltó, milv nagy és pompás épitmények állíthatók föl már egy aránylag kis szekrénynyel. Tehát valamennyi szülőnek, kik még kétségben vannak mit vegyenek ez évben gyermekeiknek karácsonyi ajándékul, legjobb és legsikerültebb ajándéknak a Horgony-Kőépítőszekrényt ajánlhatjuk. Nehogy bevásárlás alkalmával értéktelen utánzatot kapjunk, arra kérünk figyelni, hogy mindegyik valódi kőépítőszekrény a Horgony-gyárijegygyel el legyen látva.

WOLFNER MÓR

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

Karácsonyra

kézi munkáknak stilszerü és izléses kikészitését (montirozás) elvállalja. — Továbbá minden e szakmába vágó munkákat izléses kivitel és olcsó árak mellett. . . . .

BUDAPEST,

VI., IZABELLA-UTCA 61. SZAM.

(Andrássy-út közelében.)

Basch Gyula

senki a pletykapadra ne kerüljön, ha majd halála után idegen kéz kutat a papirosai közt. Ki az ördögnek jutott volna eszébe, hogy felesége is van?!

Most is tréfált még:

— Hát azt hiszed, neked nem lesz feleséged!

Nem mertem megkérdezni, hogyan jutott eszébe megnősülni? Bizonyosan azt felelte volna:

— Bizalma volt hozzám a kicsikének . . .

Már azután nem tudtam eleinte, tréfál e vagy komolyan beszél? Ő csak dadogva, keservesen, de félarcával mind olyan szívesen, olyan jóságosan mosolyogva mondta körülbelül az, amit most ismétlek itt. Azt kívánta, gyújtsak szivarra, üljek le, kényelmesen.

— Reménylem, hamarosan végem lesz. Szamárság volna így élni . . . Az ember legyen következetes. Léha fráter voltam, de a feleségem jó asszony. Mindig ügyeltem, hogy ő boldog legyen. Soha életemben asszonyt meg nem keserítettem, őt sem. Ma is olyan ép minden ábrándja, mint menyasszony korában. Majd meglátod. Arra kérlek, eredj le hozzá. Félkettőkor indul a vonat, hatra ott leszel. Szolnokon kocsit fogadsz, onnan Karagát félóra. Készítsd elő erre a heccre szegény asszonyt! Aztán pakold föl, hozd ide! Hozd ide . . . Gavallérosan, fiam! Te ne beszélj sokat, hagyd csak őt beszélni s aszerint igazodj. Egy áldott lélek boldogságát teszem a kezedbe . . . Meghalok, az nem baj, gyászolni fog, szerencsétlen lesz . . . csak az illuzióit ne bántsuk . . . higyjen a boldogságában . . . ez a fő.

II.

Félkettőkor tehát indultam, Bódi bácsi, az öreg méltósága feleségéhez.

Folyton előttem volt: amint ül a karosszékben, felöltözve, gomblyukában a fehér szekfü, egy ezüstnyelü tükör az ölében — és a félarca mosolyog, arcának a másik fele pedig már halálosan szomoru . . .

És egyre hallottam, amint dadogva, keservesen tépett mondatokban, el-elcsukló hangon beszéli:

„Léha fráter voltam, de a feleségem jó asszony. Mindig ügyeltem, hogy ő boldog legyen. Ma is olyan ép minden ábrándja, mint menyasszony korában . . . Meghalok, nem baj, gyászolni fog, szerencsétlennek érzi magát majd . . . csak az illuzióit ne bántsuk . . . higyjen a boldogságában . . . ez a fő . . .“

És az egész úton mindig ügyeltem, hogy meg ne fázzék, meg ne hervadjon az ibolya, amit Bódi bácsi küldött feleségének, a pezsgős pohárból. Tavaszi ibolya.

Szolnokon kocsit fogadtam s a barkásodó füzek mentén, a Tisza-parton haladtunk Karagát felé.

Tanakodtam: mit mondjak? hogyan mondjam? . . . Iszonyu hivatal: tudtára adni a feleségnek, jöjjön, haldoklik az ura! . . .

A kocsis szólt hátra hozzám:

— Hát aztán mikor gyüjjek majd ki az úrért?

Nem értettem, mit akar mondani.

— No! Mikor vissza tetszik gyünni, megin csak kocsi kell Szolnokig. Mert hát, tetszik tudni — —

És gondolkozott, mondja-e tovább? Győzött benne az élelmesség, kimondta:

— Nincs már hámos állat a karagáti portán. A mult héten vezették be vásárra a két utolsó lovat. Szép két szürke volt, még a régi jó világból. Kicsit vénecskék már az igaz, de meg nincs is ára most erre mifelénk az állatnak . . . Szegény jó tekintetes asszony! — s emberségesen sóhajtott.

Tán csak nem a Bódi bácsi, az öreg méltósága feleségén sajnálkozik ez?! . . . Pedig hát igen.

Hogy utóbb megeredt belőle a szó, Karagátig meg sem pihent.

— Mert nincs annak párja a Tiszamentén! A pogány is elmondana érte egy Miatyánkot, olyan asszony az! . . . Amíg tartott a birtokban, szeme vót, keze vót annak mindenre, meg a szegényember se húzott azért kurtát mellette. Tudom, a Gáti Balog Mihálynak öt gyerekiből nevelt embert, a pedig csak afféle igás kocsis vót a portán, akkor csapták agyon, amikor a tekintetes urat választottuk követnek. Régen vót! Azér még sincs jobban ma se. Az, hogy megvénültünk. Az adó ma is csak annyi. Még több. A tekintetes asszony mind kuporgathatott idehaza, már csak a kert maradt, meg az udvar, a többi birtok elment, mióta a tekintetes úr az ország dógát vigyázza ott, Pesten. Iszen tetszik ismerni bizonyosan?

Bólintottam. Hogyne ismerném az öreg méltóságát, illetve a tekintetes urat, aki az ország dolgát vigyázta, ott Pesten s azalatt itthon kuporgatott az asszony, a tekintetes asszony és már csak a kert maradt, meg az udvar.

Gondolkoztam: ne dobnám ki az útszélre az ibolyát?

De nem! Csak az illuzióit ne bántsuk . . . higyjen a boldogságában . . . ez a fő . . .

Megérkeztünk Karagátra.

Rendes porta, egyszerü nobilis, a zöld zsaluk már az ablakokon voltak, csak a csönd, a kevés cseléd, meg még valami, nem tudom megmagyarázni micsoda, de valami olyan szomoru, ami a birtok nélkül maradt régi magyar portákon úgy szíven markolja az embert: ilyen szomoru volt a karagáti porta.

— Az én jó uram ibolyát küldött nekem! — fogadott a tekintetes asszony, de nem lelkendezve, nem hangosan, nem olyan túláradó örömmel, mint amilyentől előre féltem.

Szépen őszülő, nemes, magyar arcu asszony volt, egyszerü, tiszteletgerjesztő alak s éppen ezért szép. Nem afféle, aki előtt eszibe jutna az embernek letérdelni, de akivel letérdel az ember az oltár elé és a gyermeke bölcsője mellé.

Nem hazudtam neki semmit, nem is tudtam volna, nem is kellett. Elég volt annyi, hogy az urától jövök: szívesen látott.

— Valami rossz hírt hozott? — kérdezte, de ezt se rémülten, inkább megadással, úgy, mint aki megszokta, mint aki már várja a rossz hírt.

Egy csöppet se olyan asszony, amilyennek az ura szavai után képzeltem.

És hát csakugyan olyan nagyon boldog, olyan épek az illuziói, mint menyasszony korában?!

Az ibolyát gondosan elhelyezte egy vizes pohárban. Volt a mozdulataiban valami édes, megnyugtató, amint a kezében az ibolyás pohárral, egy ajtó felé mutatott, hogy odamenjünk.

— Az uram szobájába.

Nékem az jutott eszembe: milyen boldog lehet az az ember, akinek fáradt fejét ez az asszony öleli keblére! milyen édesen, jóságosan súghatja az urának: piherj, angyalom, ugy-e sokat dolgoztál?!

Es éppen ott, az ura szobájában, amit bizonyosan ő tartott rendben, ő gondozott, hogy mindig otthon érezze magát, mindig érezze a felesége gondoskodó, szeretetét az ura, — aki csak nyáron ment haza familiát látogatni! . . .

Hát persze, Bódi bácsi szentül meg lehetett győződve, hogy boldog a felesége. Már csak ez a szoba is! . . . Hónapok óta nem járt benne s a kancsó teli friss vízzel, meg a ragyogó pohár is ott ált az íróasztalán; hálóköntöse egy karosszékre terítve, s a hirlapok az asztalon; néhány kulcs, zsebkés, szivartárca, egy asztalkán, mintha csak az imént tette volna oda. Igy csak egy boldog asszony visel gondot arra, akit szeret.

Leült, helyet mutatott nekem is.

Most következik az én missióm! Mit mondjak, hogy mondjam? . . .

Megelőzött. Ő szólt.

Láttam a szemét. Őszinte, tiszta kék szem, igazán, mintha minden ábrándja ott szenderegne még azon szűzen, a leánykor álmainak búzavirág párnáján.

A Műcsarnok téli tárlata — SZOMORU ÓRÁK — Basch Gyula festménye

hozta, vagy más valaki, egy másik Annuska, akinek bizalma volt. Tavaszi ibolya.

Amikor beléptünk, félarccal ült felénk s mosolygott, oly szivesen, mint mindig.

— Hát mi lelt öregem?

Nem mozdult, csak mosolygott s dadogva — milyen rettentő volt az a béna hang! — mondta;

— Nézd csak, hogy nyakon teremtett a guta . . .

Szájának csak a fele nyilt meg, — eléje lépek, hát akkor látom, milyen szomoru az arcának a másik fele! Abban már összeroskadt az élet.

— Az egyik kezem még tán . . .

Azzal a kezével fogta a tükröt, ujjai mozogtak, de fölemelni nem bírta.

És arcának az egyik fele olyan barátságosan mosolygott.

Annuska nem mert sírni.

Biz' Isten elhiszem róla, hogy imádkozott s mind azt sóhajtozta:

— Mit csináljunk? . . .

— Orvos után sietek.

Bódi bácsi intett, azzal a félarcával, hogy maradjak s Annuskához szólt:

— Maga, Annuska, majd meglátogat holnap. Addig megtanulok újra . . . kezet csókolni magának . . . Holnap majd hozzon friss ibolyát . . .

És a félarca mindegyre mosolygott.

Sírva fakadok, ha soká nézem . . .

Intett, hogy hajoljak közelebb hozzá:

— Fizesd ki, szegénykének, a szivarokat . . . Az ibolyát is . . .

Annuska, meghatottságában, kezet akart csókolni neki. Úgy térdelt eléje, mintha a leánya lett volna. Dehogy engedte meg, hogy kezet csókoljon! Azok a bénult ujjak, milyen rémülten reszkettek a leány ajka előtt!

— Megbecsüljétek ezt a gyereket! — dadogta, hogy Annuska távozott.

Magam is meghatottan vártam, mit kiván tőlem.

— Egy kis szívességet, cimbora! — s mindazon iparkodott, hogy terhemre ne legyen. — Ez a pimasz guta! Ilyen alattomosan! Sejtelmem se volt róla! De még egyszer eljön, érzem. Nem voltam hozzá berendezkedve, fogadjuk illően . . .

— Parancsolj velem.

Azt hittem, testamentumot akar iratni.

— Van itt egy rakás holmi, hánynád tűzre, kérlek.

És kért, szedjem össze az arcképeket. Aztán be, a kályhába! . . . Egyet-egyet megnézett.

— Ni, az okos Laura! . . . A kis Nelli! Hogy tudott táncolni! . . . Hát ez ki? . . . Add ide csak!

Az ölibe tettem. Gondolkozott, ki lehet? Nem emlékezett rá, pedig az volt a kép alá írva; „Örökre."

Azt kívánta, gyújtsak gyertyát s úgy lobbantottam lángra a kályhában az arcképeket. Aztán egy csomó levél, sok félkeztyü, minden, ami az íróasztal-fiókban volt — mind, mind a tűzre.

Olykor elszomorodott arcának a másik fele is: attól féltem, összeesik.

— Micsoda őrültség! Megyek orvos után.

Intett, hogy csak csöndesen! Arra is sor kerül majd. Előbb ezt kell eligazítani.

— Képzeld, ha itt halok meg s így talál a feleségem, szegény . . .

— A feleséged?

Erre nem is gondoltam. Azt hittem, amilyen gavallér volt teljes életében, azért intézkedik most is, hogy

Ujdonk 1903. IX. 19.

Basch Gyula.

Ujság, 1928. dec 1.

** **Basch Gyula emlékkiállitása.** Egy éve sincsen, hogy a patriárkák korában, hetvenkétéves korában, elköltözött ebből az életből Basch Gyula. Azok közé a festőink közé tartozott, kik egy bizonyos kor számára születnek, benne kiélik minden képességüket s az utána következő művészi korszak számára már kevés a mondanivalójuk. Kiállitásainkon rég idő óta nem szerepelt, annyira régen, hogy egész nemzedékek számára mit sem mondott halálának a hire. A gyermeki kegyeleten tul, müvészetünk történetének teljesebb megismerése érdekében is helyes cselekedet volt azért, hogy az elhunyt művész fia összegyüjtötte és a nyilvánosság elé tárta apja hosszu munkásságának eredményét. A Nemzeti Szalon valamennyi termét megtöltik Basch Gyula festményei és rajzai. Bizonyos, hogy a kiállitott anyagnál jóval többet alkotott, mégis bölcs elhatározás volt a gondos válogatás, mert a kiállitás egésze igy zavartalanabb hatásu. Jól áttekinthető, összefüggő és egységes képe rajzolódik ki annak a müvészeti korszakunknak, melynek néhai Basch Gyula jeles szereplője és egészben véve jó képviselője volt. Akiknek emlékezése elég messzire visszanyulik — a régi Mücsarnok 1880—1890-es éveinek látogatói —, bizonyára megindult érzéssel ismernek egykori festményekre, melyekről annak idején sok szó esett a kritikában, még több a közönség körében. Olyan korszak volt az, melyben a jobb művészek törekvései szokatlan mértékben találkozott a jobb közönség érdeklődésével és izlésével. Az adomázó genre-festés fénykora volt ez az idő. A festők tartalmuknál fogva is mulattató jeleneteket szerkesztettek a vászonra s még mulattatóbb cimmel fokozták csattanósra a hatásukat. A «Meglepetve» (egy szegény anya akkor nyit be a festő műtermébe, mikor ott a leánya áll modelt ruhátlanul), a «Hapt'k» (a huszárkáplár előtt tollseprővel áll haptákot a szobacicus), az «Első egyenruha» (a család önkéntes fia bemutatkozik vadonatuj huszár-egyenruhájában), a «More patrio» (cigánymuzsika mellett mulató uriasszony), megannyi mücsarnoki kiállitásnak a csattanója volt, a «clou»-ja, ahogy régebben volt divatos mondani. Mindezek a képek becsületesen megrágott és részleteikben gondosan megfestett kompoziciók. De festett náluk megmaradóbb értékü képeket is Basch Gyula. Talán a legszebb müve — a szó festői értelmében — Elvira cimü női feje, amely megérdemelten és méltán képviseli az elhunyt művészt Szépmüvészeti Muzeumunkban. Basch Gyula korának keresett arcképfestője is volt s különösen pénzügyi köreink akkori vezető férfiai festették meg vele magukat szivesen. Az arcképek hosszu sorában mégsem az ő fejük, hanem érdekes beállitásával és kifejező erejével Szirmai Imrének 1896-ban készült festménye ragadja meg leginkább a figyelmet. Rá kell igy mutatnunk azután a «Virágcsokor» cimü vizfestmény finom szinességére. *(e. a.)*

mesét nem csupán kitalálta-e és nemcsak puszt
kalandvágyból akartak-e elutazni? Valószín
hogy útközben meggondolták a dolgot és ezzel
mesével igyekeznek enyhíteni tettüket.

— **Szerencsésen végződött villamoselgázolás** Ma délben Óbudán, a Lajos-utca 106. számu há előtt egy villamos elgázolta *Quittner* Klárát, eg közelben lakó tisztviselő 5 éves kis leánykáját A kisleány a villamos mentődeszkája alá került ugy, hogy a tűzoltókat kellett hivni, akik a ko csit felemelték és ugy vették ki a kisleányt villamos alól. Amikor a mentők kezelésbe vet ték a kis Klárát, örömmel állapitották meg, hog *jelentéktelen horzsolásokat szenvedett, má semmi baja nem esett.* A szerencsésen megmene kült leánykát átadták szüleinek.

— **Vizállás.** A földmüvelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A Duna Linz—Pozson és Dunaremete között apad, máshol árad. Ala csony vizállásu. Mai dunai vizállások: Passa 270, Stein 0, Bécs minusz 25, Komárom 253 Budapest 168, Paks 36, Mohács 120. A Tisz Záhonyig apad, lejebb árad, alacsony vizállásu Mai tiszai vizállások: Tokaj 101, Szolnok 120 Szeged 23.

Az országsz
NEMZETI

Basch Gyula.

Est, 1928. dec. 2.

— A mult és a legmaibb ma — két kiállításon. Két érdekes kiállítás nyílik meg ma délután. *Basch* Gyula hagyatékát állítják ki a Nemzeti Szalónban és a modern művészet új otthonának, a *Tamás szalónnak* lesz a premierje, amely *Egry* Józseffel és *Medgyessy* szobrászművésszel, a legújabb magyar képzőművészeti kultúra két egyénegével indul harcba.

Basch Gyula az epikus kultúra egyik kiválósága volt. Teljesen lezárt korszakot jelent a neve, a mai generáció már alig ismerte, pedig néhány évtizeddel ezelőtt erősen hozzájárult a magyar publikum képzőművészeti neveléséhez. A régi Műcsarnokban akkor az volt a fontos, hogy kedves jeleneteket pontosan, precízen adják vissza és ezen aztán elmulottak a tárlatlátogatók, ahol szólt a cigánymuzsika és ahol a büfében teát ittak az előkelő társaságok ismert alakjai.

Ehez a pikturához meg volt minden készsége *Basch* Gyulának. Pompás rajztudása, a színek harmoniába öntése és nyugodt elgondolás módja.

Legtöbbet mondanak tanulmányfejei, sőt még a portrékban se akart csak sablonosat adni.

Ezekben a munkáiban felszabadul az akkori festői »divat« nyűge alól, olyan vonásokat, színeket lát, amelyet különben nagy vásznain igyekszik elsímítani. Néhány pasztelfejein már ragyognak a színek, a rajzaiban a művészet hallatlan tisztelete bújik meg. A Nemzeti Szalón kétségen kívül nagy szolgálatot tett ezzel a kiállítással, mert visszahozta a mult egy darabját.

Ezzel szemben a legmaibb ma a másik kiállítás. Már maga a kiállítóhelyiség jelent valamit. Modern művészek tömörültek egy csoportba, csak a művészi bírálóbizottság pecsétjével jelenhetik meg valaki a közönség előtt. Egy terem az egész. Egy embernek kell annyi mondanivalójának lenni, hogy le tudja kötni mindenki érdeklődését.

Nagyon szerencsésen választották elsőnek *Egry* Józsefet és *Medgyessy*-t. *Egry* a fény szerelmese. Nem lehet megállani az impresszionizmusnál, a plenaire csak kiindulás lehetett. Ma, amikor a rádió röpíti a hangokat egyik világvégből a másikba, amikor a tudomány alkotóelemeire bontja a fényt, a művész sem kábulhat el a fény felvillanásától, hanem új színeket, új szépségeket kell kiemelnie.

A magyar pikturában ezt senki se oldotta meg eddig ilyen szépen és komolyan, mint *Egry* József. Egészen mindegy, hogy mit csinál, öntudatlanul mindig ez érdekli, még akkor is, amikor grafikához nyúl. Nem új színeket csinál, hanem *új színeket enged megláttatni* a természet csodálatos palettájáról.

És éppen ezen a pontom mutatja meg, hogy becsülni való művész. Nem sablon nála, hogy új szépségeket hoz, — mert valóban új színeket kopogtat meg. Sokan azt hiszik, hogy a fantázia szárnyán röppen, pedig erősen a földhöz van kötve, ezért fog meg, mert a Balaton, a napos tájak, az arcok felszínén a fényben fel tudja olvasztani a színeket.

Medgyesy néhány tanulmányt állított ki. Leegyszerűsített formák, nemes előkelőség, mindig meghozza a sikert, ezúttal is. **(p. ö.)**

van nálam!

** A KIRÁLY SZINHÁZ — úgy halljuk — *vendégrendezővel rendezteti*

sérlet a magyar népi dráma megújítására. Súlyos probléma ez, mely több százéves. Már diák koromban nyugtalanított ez a kérdés és rajongó, kipirult arccal olvastam *Ballasi Menyhért árultatását*. Ez a formájában még megoldatlan színpadi játék a legszebb és legdrámaibb magyar nyelven szólal meg. *Pázmány* Péter idejéből való és nyelve az életből reneszánsz nyelve, a késői reneszánszé és hellyel-közzel Shakespearere emlékeztet.

— Utána jön *Omnia vincit amor*, a vonal fejlődni kezd, most már a forma is egyéni vonásokat mutat. Kifejezetten eredmény már *Bessenyei* Ponty figurája. Utána *Kisfaludy* és ezen a vonalon belül szinte csúcspont *Szigligeti* műve. Benne szóhoz jut, ha nem is a paraszti magyarság, úgy a progresszív, jogot követelő, polgári szabadelvűség. Szigligeti hangja, a maga idején belül, lázadó. Nála jelenik meg először az angyali paraszt, de a paraszt angyalisága itt nem elmélyítő, mert ideológia, mert friss, lendületes erő, a szabadság vágya. Ezzel szemben *Tóth* Ede *dekadenciát jelent*, mert nála ugyan újra és ismételten jön az angyal a parasztban, de most már minden politikum nélkül, csak mint a realizálás legkezdetlegesebb foka. És utána jön *Gárdonyi*. És azt kell mondanom, hogy *Gárdonyi* újabb dekadenciát jelent *Tóthtal* szemben is. *Gárdonyi*

Harsányi, Justh

rántott csirkét, — mindennapos tárcatémáért fohászkodik a reggeli imádságában s a ki a mezők liliomait ruházza, teljesíti az ő kívánságait is.

A sátoros ünnepeken, a mikor semmiféle lap se jelenik meg a világon, mikor sehova se lehet írni aktuális vagy örökbecsü cikkeket, akkor Szomaházy könyveket csinál. Így lehet, hogy minden dupla ünnepre megjelenik egy vaskos kötete: karácsonykor, husvétkor, pünkösdkor. Még jóformán idejök se volt a kritikusoknak a *Huszonnégy óra*-ról írni, máris itt van a *Clairette-keringő és egyéb történetek*, ismét egy 240 oldalas könyv, benne 14 novellával. S várjunk csak egy-két hétig, már hirdetik majd a könyvkiadók:

Sajtó alatt:

SZOMAHÁZY ISTVÁN-tól.

PÁN MESÉI.

Elmélkedések, karcolatok, rajzok.

Nagyon csalódik, a ki azt gondolja ezek után, hogy Szomaházy írásainak ártalmukra van ez a nagy termékenység. A sok csak a nehéz eledelekből, meg a pecsenyeborokból árt; parfait-t és pezsgőt sokat elbir az ember. Szomaházynak pedig könnyü a témája és könnyü az irása. Talán összes irodalmi munkáiban sem ölt meg egyetlen embert se; a főbelövések, Dunába ugrások és mérgezések, valamint a megőrülések is a lehetetlenségek sorába tartoznak nála. Novellahősei sohase hordanak arzenált magukkal, hogy a kellő pillanatban gyilkolhassanak vagy öngyilkolhassanak, sőt még a társaságot se törik, legföllebb csak a porcellánvázát.

Szomaházy István nem vet föl és nem old meg nagy problémákat, szociális, társadalmi kérdéseket, hanem meséket, apró történeteket mond el, kedvesen, szellemesen, ötletesen. Olyan folyékonyan, világosan, símán és egyszerűen beszél, hogy mindenki megérti, s olyan ötletes, jó kedvű, találékony és formás, hogy mindenki szívesen olvassa. Ő nem a fejét töri az olvasójának, hanem foglalkoztatja, szórakoztatja, mulattatja. S ezért van, hogy Szomaházy könyvében az olvasó sohase fog visszafelé lapozni, hanem mindig csak előre és sohase fog egy történetet a felében abbahagyni, hanem ha belekezdett az olvasásába, inkább megtoldja még egygyel.

A Clairette-keringő nagyon szép kiállitásban, vaskos kötetben Singer és Wolfner kiadásában jelent meg s az ára 1 forint 50 krajcár. Azt hisszük, nemsokára második kiadást is megér.

—*i.* —*r.*

Basch Gyula szép és eleven genreképe mostani számunk egyik műmelléklete. Basch egyike ama ritka művészeinknek, a kik a magyar szalonélet felé fordulnak érdeklődésükkel és így ennek az életnek az érdeklődését is nagyban élesztik a művészet számára. Basch útját már sok és vidám genre

Basch Gyula.

és jellemzetes portrait jelzi, tekintve azonban életkorát: még több jó munka van előtte. Tehetsége, ereje, kedve és ötlete is van hozzá, hogy ezek a képek puszta tervek ne maradjanak.

A kacér pisztrángok. A pisztrángoknak ezt a tulajdonságát még eddig nem ösmerte a zoológia, de a most elmondandók fényesen igazolják, hogy a pisztráng közönséges gígerli s bizonyosan vörös nyakkendővel, lapos kalapban, öles cipőben és monoklival járna az Andrássy-úton, ha ez a szép út véletlenül pisztrángországban épült volna. Igazolja ezt a föltevést az a körülmény, hogy a pisztráng egyenesen bolondja a parfümnek. Különösen a mósusz a kedves illatszere. Ez ugyan rossz izlésre vall, de hát a gigerliknek mindig rossz az izlésük. Kitapasztalták pedig a pisztrángnak ezt a nagy kacérságát Genf kantonban, a hol nemrég nagy mósusz-gyárat alapítottak, a mely mesterségesen csinálja ezt a természetes illatszert. Mióta a gyár dolgozik, a Rhone partjára seregesen tódulnak a pisztrángok s a halászok temérdeket fognak össze belőlük, noha azelőtt csak ritkán került egy-kettő a hálójukba. Turistáink, a kik most szerteutaznak kirándulásokra, megpróbálhatják a mósusz hatását, hátha így fognak pisztrángot.

A nótapályázatunk.

Elismerés és díj járt azoknak a dalköltőknek, a kik az *Uj Idők* nótapályázatán résztvettek. Mult számunkban megírtuk, hogy az első díjat DANKÓ Pista, a híres cigány nyerte meg s már akkor jeleztük, hogy a második díj LÁNYI Gézának, a népszínház kitünő cimbalmosának jutott.

Ez a 74-ik számu pályamunka, mely-

Legujabban megjelent könyvek:

BENEDEK ELEK. *Kismama könyve.* Elbeszélések. Címképpel. Ára 1 frt 50 kr. — Díszkötésben 2 frt. 50 kr.

KÓBOR TAMÁS. *Marianne.* Címképpel. Ára 1 frt. — Díszkötésben 2 frt.

SAJÓ ALADÁR. *Kaszárnyatitkok.* Elbeszélések a Katonaéletből. Ára 1 frt.

SZOMAHÁZY ISTVÁN. *A Clairette-keringő és egyéb elbeszélések.* Ara 1 frt 50 kr. — Díszkötésben 2 frt 50 kr.

Mind a négy könyv a Singer és Wolfner budapesti könyvkiadó cég kiadásában jelent meg.

— **Államtitkári cim.** A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére dr. Vadnay Tibor helyettes államtitkárnak nyugalomba helyezése alkalmából buzgó szolgálata elismeréseül az államtitkári cimet adományozta.

— **Az Irónők Körének jubiláris ünnepe.** A Magyar Irónők Köre január 9-én ünnepli megalakulásána első évfordulóját. A Otthon Kör vezetősége erre az alkalomra átengedte disztermét. Schöpflin Aladár tartja az ünnepi felolvasást, utána diszbankett lesz.

— **Ujfajta dohánnyal töltik a szines Bajadér-cigarettákat.** Ismeretes, hogy a magyar dohányjövedék néhány hónappal ezelőtt rózsa, kék és sárgaszinü papirosban aranyvégü szopókával Bajadér elnevezés alatt ujfajta cigarettákat hozott forgalomba. A Bajadér-cigaretták ize kissé erősebb lett, mint ahogy azt tervezték, de ennek a papir szinezése az oka, pedig a magyar Bajadér-cigarettának összehasonlithatatlanul jobb a dohánya, mint az e minőségben a világpiacon első helyen álló belga gyártmányu „Miss Blanche"-nak. A magyar dohányjövedék, hogy e szines cigaretták is megnyerjék a magyar közönség izlését, még gyengébb, még finomabb dohánnyal tölti ezentul és igy ennek folytán az a csekély érdesség, amit a cigarettapapir szinessége okoz, sem lesz érezhető.

— **Vitéz Dolhof Daróczy Henrik tábornok hirtelen halála.** Sopronból jelentik: Vitéz Dolhof Daróczy Henrik tábornok, aki egyike volt a világháboru érdemes hadvezéreinek, 58 éves korában hirtelen meghalt. A tábornok korai halála igen tragikus körülmények között következett be. Schnell Alfréd bankigazgatónál volt épen ünnepi ebéden, amidőn étkezés közben szivszélhüdés érte. A népszerü tábornokot nagy katonai pompával temetik el.

— **József Ferenc kir. herceg a Bem-akció élén.** Nemrég szerte az országban ünnepségek voltak, melyeket hasonlóan a lengyelországiakhoz, Bem halálának évfordulóján rendezett a Magyar-Lengyel Egyesület. Lengyelország a török Aleppoban nyugvó Bem tábornok hamvait Karlowba akarják vitetni, a hamvak érintik Csonkamagyarországot és a Magyar-Lengyel Egyesület mindent elkövet, hogy Erdély hős védelmezőjének méltó fogadtatása legyen. Ennek kapcsán aziránt is történtek lépések, hogy Bem Józsefnek a lerombolt marosvásárhelyi szobor helyébe itt Budapesten mielőbb szobrot állitsanak. Ennek érdekében társadalmi akciót inditott a Magyar-Lengyel Egyesület vezetősége, melynek nevében herceg *Radziwill Sándor*, *Kratochwill Károly* altábornagy, báró *Nyáry Albert* és *Miklóssy Ferdinánd Leó* keresték fel *József Ferenc* kir. herceget, aki szivesen tette magáévá az egyesület akcióit, azzal, hogy a felajánlott elnöki tisztséget elvállalta.

— **Basch Gyula festőművész meghalt.** Egykor ismert festő volt *Basch Gyula*, aki vasárnap hetvenhat éves korában Badenben meghalt. Basch Gyula a zürichi egyetemen megszerezte a mérnöki oklevelet, azután elhatározta, hogy festő lesz. Párizsban végzett tanulmányokat, majd hazatért és már több kiállitáson szerepelt olajfestményeivel, amikor tovább folytatta tanulmányait *Paczka Ferenc* és *Horovitz Lipót* műtermében. Később — egy ma már tulhaladott izlés jegyében — jónevü magyar zsánerfestő lett és egyrészt novellisztikus festményekkel, — melyek közül az „Első egyenruha" a legismertebb, — másrészt arcképeivel vivott ki elismerést. Jólétben, saját villájában élt mintaszerü családi életet. Már rég felhagyott a festéssel s azóta fiai, a Párizsban élő *Basch Andor* és a Münchenben tartózkodó ifju *Basch Gyula*, folytatják apjuk mesterségét. Basch Gyula 1920 óta a badeni Lakatos-szanatóriumban tartózkodik kisebb megszakitásokkal. Két esztendő óta azonban nem távozott a szanatóriumból. Az érelmeszesedés egyre erősebben rombolt szervezetében és vasárnap kiszenvedett. Temetése csütörtök délután lesz Badenben. Résztvesznek a temetésen két festő-fián kivül harmadik fia, *Basch Rudolf* gépészmérnök, továbbá leányai, *Baumgarten Nándorné* és *Markovics Jenőné*.

— **Szövőmunkások sztrájkja Bombayban.** Londonból jelenti a *Pesti Hirlap* tudósitója: Bombayban tizenháromezer szövőmunkás sztrájkba lépett. A rendőrség és a sztrájkolók között összeütközés volt. A sztrájk a munkaadók üzemkorlátozó intézkedéseinek következménye.

— **Az Ernst-muzeum kiállitásai.** Az Ernst-muzeum nagysikerü Fényes Adolf kiállitása január 8-án zárul és a muzeum azonnal hozzáfog uj kiállitásának rendezéséhez. Az uj kiállitáson *Csók István* és *Márffy Ödön* festőművészek és *Lux Elek* szobrászművész kollektive vesznek részt.

— **Francia lap cikke a magyar-francia szellemi kapcsolatokról.** Párisból jelentik: A Journal des Debatsban Horn Emil hosszu cikket közöl a magyar-francia szellemi kapcsolatok történetéről a Sorbonneon most lefolyt ünnepély alkalmából, melynek során a magyar diákok emlékplakettet adtak át a Sorbonne professzorainak.

— **Egerben kifosztották az egyik templom perselyét.** Egerből jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: Kedden délelőtt a Szerviták-templomában az összes perselyeket és pénzgyüjtő ládákat felfeszitette és kirabolta egy katonaruhába öltözött férfi. A templomot takaritó asszony tettenérte a rablót, aki azonban elmenekült, miközben az egyik persely felfeszitése alkalmával véresre sebezte kezét. A rendőrség a tanuvallomások alapján egy embert őrizetbe vett, de csak a szembesités fogja majd kideriteni, hogy a templomrablást az őrizetbe vett ember követte-e el.

EHES FARKASCSORDA —

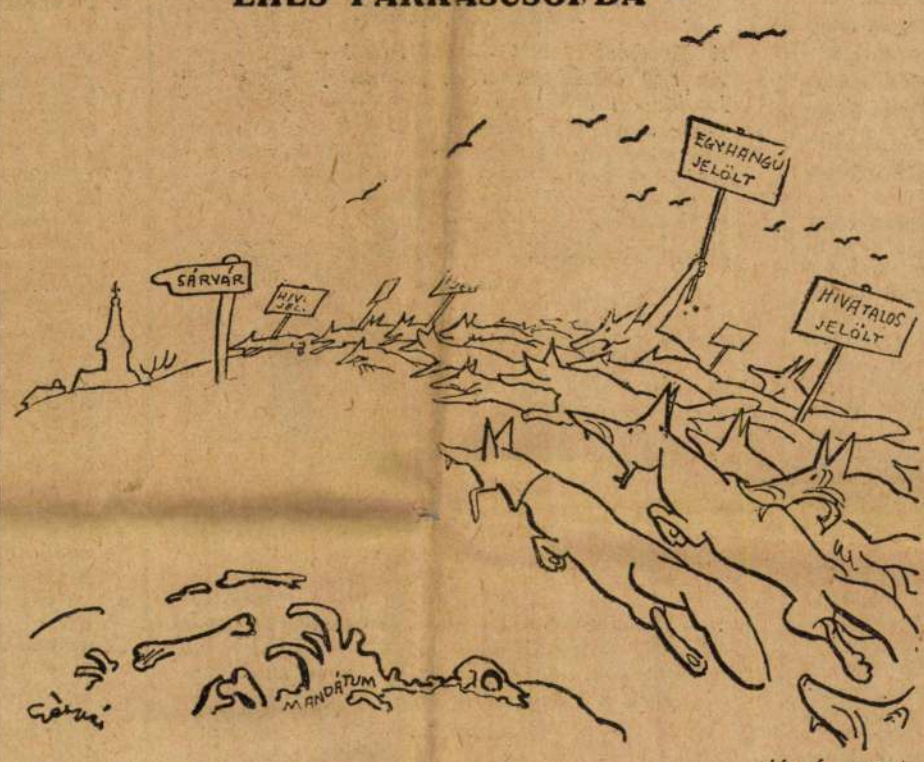

(Gáspár rajza)

— garázdálkodása a védtelen falvakban.

(Lapzártakor vettük észre, hogy a szedő eltördelte a kép szövegét és e helyett a cim helyett: „Képviselő jelölés a megüresedett kerületekben . . ." a fenti szöveget adta. A két szöveg között nem nagy a differencia, mégis kérjük a nyájas olvasó elnézését.)

RÁDIÓ.

BUDAPEST SZERDAI MÜSORA 557.5 (3).

9.30 Hirek. **12** Időjelzés. **1** Időjárás. **3** Hirek. **4** Mesedélután **4.45** Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, mozik müsora. **5** Közgazdaságtudományi előadás. **5.30** Szimfónikus hangverseny. Vezényel: Unger Ernő. Közreműködnek: Gellért Ferenc hangversenymester és Laurisin Lajos, a m. kir. Operaház művésze. **7** A m. kir. Operaház „Fidelio" előadása. Vezényel: Walter Brunó, a berlini városi opera főzeneigazgatója. **10** Pontos időjelzés, hirek, közlemények. **10.30** His Masters Voice művész- és tánclemezek.

BUDAPEST CSÜTÖRTÖKI MÜSORA 557.5 (3).

9.30 Hirek, közgazdaság. **11** Zongorahangverseny. **12** Pontos időjelzés, hirek, közgazdaság. **1** Időjárás- és vizállásjelentés. **3** Hirek. **4** Csérer Gyula előadása. „Fásitsuk falvainkat." **4.45** Időjelzés, időjárás, vizállás és mozik müsora. **5** Veress Károly és cigányzenekarának hangversenye. **6.15** Dr. Huttkay Lipót jogakadémiai tanár felolvasása: „Mükincsek végzete." **6.50** A Magyar Rádió Ujság félórája. **7.30** Rádió amatőr posta. **8.30** Előadás a a Studioból. Musset két egyfelvonásosa. 1. „Szeszély." Személyek: De Chavigny: Nagy Adorján, Matild, a felesége: Végh Sári, Madame de Lery: Szabados Piroska, inas: Ragályi Elemér. 2. „Az ajtó tárva, vagy zárva legyen." Személyek: A gróf: Nagy Adorján, a marquise: Szabados Piroska. A darabban előforduló Strauss-walzert Polgár Tibor játssza. **10.30** Időjelzés, hirek. **11** Bachmann jazz-band.

— **Angol politikus előadása Budapesten.** Pethick Lawrence, az angol alsóház tagja a Feministák Egyesületében e hó 4-én, szerdán este 6 órakor előadást tart, mely alkalomból tájékoztatni fogja a magyar közönséget az angol politikai helyzetről.

— **Cionista nagygyülés Budapesten.** Tudvalevő, hogy a belügyminiszter nemrégiben jóváhagyta a Magyar Cionista Szövetség alapszabályait. A cionista szövetség január 5-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a régi képviselőházban nyilvános nagygyülést rendez, amelyen ismertetik a cionizmus kérdését és válaszolnak az utóbbi időben elhangzott támadásokra.

— **Belga kitüntetések.** A belga király dr. Schandl Károly földmivelésügyi államtitkárnak a II. Lipót-rend nagy tiszti keresztjét, dr. Weisz István népjóléti minisztériumi osztálytanácsosnak pedig a mezőgazdasági érdemrend első osztályát adományozta. A kitüntetettek személyesen vették át a kitüntetést gróf Davignon Jakab belga követtől.

— **Csónakkatasztrófa öt halottal.** Belgrádból jelentik: A belgrádi kikötő közelében néhány ember csónakon akart keresztülmenni a Száván. A csónak a sötétben nekiment egy gőzösnek és elsüllyedt. Öt ember a hullámokban lelte halálát.

— **Éber Antal ünneplése.** A VII. ker. polgári kaszinóban az ujév alkalmával dr. Vértes Ödön főtitkár lendületes beszédben üdvözölte a kaszinó elnökét, dr. Éber Antalt, ki válaszában rámutatott azokra a gyakorlati momentumokra, amelyeknek minden téren leendő érvényesitése biztositathatja csak az ország gazdasági és pénzügyi megerősödését. A nagy számban megjelent tagok a nagy hatást keltő beszéd után lelkes ünneplésben részesitették Ébert.

— **Serédi Jusztinián hercegprimást vasárnap szentelik püspökké.** Rómából jelentik: Vasárnap a sixtusi kápolnában szenteli püspökké a pápa Serédi Jusztinián bibornokot. A szertartás után Serédi bibornok átveszi Rómában tituláris templomát, a Celio-hegyen levő Szent Gergely székesegyházat.

— **Egy volt képviselő leleplezései a román petróleum-panamákról.** Bukarestből jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: *Florescu* mérnök, volt képviselő, a *Cuvantulban* érdekes leleplezést közöl. Florescu szerint a román államot a bányakataszter hiánya miatt a *petroleumvidékeken óriási összegekkel kárositották meg.* Legalább kétezerötszáz hektár kiterjedésü petroleumterületet használtak ki, hamis bizonylatok alapján idegen személyek. Az államkincstár kára szerinte legalább háromszázhetvenötmilliárd lei, ami *elegendő volna Románia összes államadósságainak kifizetésére.* Florescu azt irja, hogy az üzelmekben része van a román-amerikai petroleumtársaság több vezető tagjának. A leleplezés adatai ügyében szigoru vizsgálat fog megindulni.

— **Uj ötvenfrankos bankjegyek.** Párizsból jelentik: A Francia Bank uj 50 frankos bankjegyet hozott forgalomba.

— **Földi Mihály: A másik élet.** Földi Mihály komoly és választékos, szinben, hangban, célban és formában egyaránt sokszinü és nagycélu irói pályáján uj és érdekes állomás ez az elbeszéléskötet: „A másik élet". Novellák. De alaposak, élők, mélyek és mert mindenek felett emberiek, tehát mindenekfelett érdekesek is. Földi egészen világosan látja és érzi a mai embert. Ezt az idegekből, bajokból, csalódásokból és csalattatásokból szőtt gépet, mely birja-vállalja az iramot, mit ép a modern kor, a kultura, az ezer érdek diktál neki, aztán egy szép napon meginog és utat tör benne az, amit hanyatlásnak és összeomlásnak is lehetne nevezni, de az igazi életnek is lehet mondani. Ez jellemzi vezetőnovelláját, de ez csillan meg a többiek közt is, melyek mindegyike egy olyan embernek, egy olyan talpig-irónak a meglátása, ki érzi és sajnálja embertársai minden közös kicsinységét, szenvedésre elhivatottságát, szenvedélyei szépséges tragikumát. Igazi témákat talált tolla alá Földi s ez a toll kecses szépséggel és müvészi öntudattal szántja előttünk mélyebbre az élet barázdáit, miknek mindannyian robotosai és szerelmesei vagyunk. Az értékes kötet a *Franklin Társulat* kiadásában jelent meg.

(b. a.)

— **Bonyodalmas halálos verekedés Hevesmegyében.** Egerből jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: A hevesmegyei Hort községben hétfőn halálos verekedés volt, amely körül érdekes irányban indult meg a nyomozás. *Szekér József* vasutas és *Varga Pál* 36 éves földmives együtt boroztak a kocsmában. Szóváltás támadt köztük, amelynek során Szekér bottal ugy halántékon ütötte társát, hogy az elvesztette eszméletét. Félóra mulva az eszméletét vesztett ember jobban lett, a két ember ujra vitatkozni kezdett, pár perc mulva azonban Varga Pál feje lehanyatlott s nyomban meghalt. Szekér önként jelentkezett a csendőrségen s letartóztatását kérte. Az elrendelt boncolás azt állapitotta meg, hogy Varga *szivszélhüdésben halt meg, ami a nagymérvü szeszfogyasztás folytán következett be*, a halántékára mért ütés azonban azt nagyban elősegitette. A boncolás eredménye után érdeklődéssel várják, hogy miyen cimen fog az eljárás Varga halála miatt megindulni.

— **Házasság.** *Semmel Mór* üvegárunagykereskedő leányát, *Bözsit*, eljegyezte *Szőnyi József*, az Európai Áru- és Podgyászbiztositó Rt. igazgatója.

Traub Szöszike és dr. *Szarka Sándor* jegyesek.

Kenessey Péter hirlapiró eljegyezte *Hercz Anna* festőművésznőt.

— **Kölcsön ad** belépőket, *bundákat esküvőre, bálra, estélyekre* Palugyai szücs, VI., Nagymező-utca 20. (Andrássy-ut sarok). Telefon L. 999—57.

— **Mussolini kegyelme egy politikai elitéltnek.** Rómából jelentik: Az egyik politikai bűncselekmények miatt felügyelet alá helyezett elitélt családja *Mussolinihez* kérvényt nyujtott be, amelyben az elitélt számára, leánya betegségére való hivatkozással tizenöt napi szabadságot kért. Mussolini a kérést teljesitette és amikor arról értesült, hogy a leány meghalt, az elitélt hátralévő büntetését elengedte.

— **Megkötötték a cseh-osztrák futballbékét.** Budweisből jelentik: A cseh futballszövetség és az osztrák futballszövetség képviselői kedden dr Eberthallernek, az osztrák küldöttség vezetőjének elnöklésével ülést tartottak, amelyen a két szövetség közti feszültséget sikerült tisztázni. Az elfogadott határozati javaslatban mindkét szövetség kötelezi magát arra, hogy gondoskodni fog arról, hogy államuk területén a játékosokkal és a hivatalos kiküldöttekkel szemben semmiféle tulkapást ne kövessenek el. Minden évben külön dijat tüznek ki a legszabályszerübben játszó és legkifogástalanabbul viselkedő klub javára, azonkivül egységes szabályzatot állapitanak meg a játék szabályai ellen vétő klub vagy játékosok megbüntetésére.

A takarékosság intelligencia és jellem kérdése.

— **Veszedelmes kaland a repülőgépen.** Londonból jelenti a *Pesti Hirlap* tudósitója: *Miss Müllernek*, aki *Lanchaster* kapitánnyal együtt a Vörös-rózsa nevü repülőgépen utban van Ausztrália felé, *Rangoon* és *Tavoi* között veszélyes kalandja volt. *Lanchaster* kapitány észrevette, hogy a repülőgépen *Miss Miller* kabinjába egy kigyó kuszik be, de nem mehetett utitársnőjének védelmére, mert a kormányt egy pillanatra sem hagyhatta el. Miss Millernek sikerült a kigyót, amely valószinüleg Rangoonban került a repülőgépre, kabinjában agyonvernie. A Vörös-rózsa azután szerencsésen megérkezett Tavoiba.

— **Hirek a sakkvilágból.** A Budapesti Sakkör e hó 7-én, vasárnap, délután 5 órakor tartja gyorsversenyét. A sakkör vezetősége ez alkalommal uj klubhelyiségében (VI., Andrássy-ut 25. félemelet) vendégeket szivesen lát. — A *hastingsi* nemzetközi mesterverseny első három fordulóját tudvalevően az Ostendében rekedt *Colle* (Párizs), *Kmoch* (Bécs) és *Steiner Lajos* (Budapest) távollétében játszották be. A *Major Open*-verseny több résztvevője szintén később érkezett Hastingsbe. A negyedik fordulót az összes résztvevők jelenlétében bonyolitották le. A sorsolás következő párositást adott: 1. *E. G. Sergeant* (London), 2. *R. P. Michell* (London), 3. *F. D. Yates* (Leeds), 4. dr. *S. Tartakower* (Párizs), 5. *E. Colle* (Párizs), 6. *Steiner L.* (Budapest), 7. *H. Kmoch* (Bécs), 8. *Sir G. A. Thomas* (London), 9. *Normann* (London), 10. *V. Buerger* (London). A negyedik fordulón *Steiner* mesterünk *Normann* felett fényes győzelmet aratott. Ellenfele sziciliai védelme ellen hatalmas támadást inditott s rövid éles küzdelem után megadásra birta. Az ötödik fordulón *Steiner* mint sötét a londoni *Normann* ellen vakmerő támadást kezdett, melyet ellenfele leszerelt s a végjátékban győzött. A magyar mester pillanatnyilag 3 nyert ponttal második helyen áll. A verseny élére dr. *Tartakower* három és fél ponttal került. A *Michell* elleni függőjátszmája eldöntetlen maradt. A *Yates* elleni partiját nem fejezték be. A félbeszakitott állásban egyenlően állnak. *Buerger* vesztett *Sir Thomas* ellen s igy most *Yates*szel együtt 2½ ponttal harmadik és negyedik. A belga *Colle* megverte *Michell*-t, mig a *Sergeant* elleni függőjátszmáját remisre adta. *Colléval* (2 pont) egyenlően áll *Kmoch*, aki a *Normann* elleni győzelmével a vezetők üldözésére indult. Az utolsó helyen állnak egyformán *Sir Thomas*, *Michell* és *Colle* 1½—1½ nyert egységgel. — A *Budafoki Mémosz* 5½ : 3½ arányban győzött a Budafoki Munkás Testedző Egyesület sakkcsapata ellen.

— **Letartóztatott tolvaj.** December 31-én délután hat órakor a Gödöllő-Cinkotai HÉV Kerepesi-uti végállomásnál Hideg József napszámostól jegyváltás közben kabátja külső zsebéből ellopták negyvenöt pengő pénzét. A mellette állott és általa gyanuba vett férfi futásnak eredt, de elfogták. A főkapitányságra történt előállitása után megállapitották, hogy Kricska István cipészsegéd, aki hét esetben volt büntetve hasonló lopás miatt. A lopás elkövetését beismerte. A szembesitések során dr. Eckenberger Imre orvos és felesége Kricskában ráismert arra az emberre, aki november 17-én a keleti pályaudvaron a bécsi gyorsvonatba beszállás után, mig ő férjétől a perronon bucsuzott, a fülke pamlagán fekvő táskájának ellopásakor a közelben tartózkodott, gyanusan viselkedett, majd a táska eltünése után ő maga is eltávozott. A táskában hatszáz pengő volt. A rendőrség Kricskát letartóztatta s a nyomozást azirányban folytatja, hogy nem terheli-e több hasonló bűncselekmény.

— **Uj könyvek.** Impozáns munka dr. **Aczél József** ny. főgimn. igazgató „Szittya-görög eredetünk" cimü könyve. Tárgya: a magyarok eredete. Érdekes és eredeti. Nyelvi alapon kutat, a nyelv lelkéből szüri le az eredményt, hogy a magyar izigvérig ősgörög ivadék, egy család a hellénnel. Ennek igazolására megdöbbentő hasonlatokat talál, amely hasonlatok, közös gyökök mögött az értelem, a fogalom azonossága még meglepőbb. Háromezer tőszavunk egyezik a hellén-göröggel, a székely-szittya és az óhellén irás azonos; e történelmi és nyelvészeti tanulmány még sok hozzászólásra, vitára, méltánylásra ad majd alkalmat. A vaskos kötet a *szerző* kiadása. — *Virány Egon* tollából nemkülönben érdekes tanulmány jelent meg: „Magyarország utja az európai egyesült államok felé". Európa politikai balkanizáltságából mutat kiutat; egy latalmas balkáni vámközösség vezető államának képzeli az országot, mely felcserélve Nyugat-védő szerepét, Kelet és Dél élén aktivabban kell küzdenie boldogságáért. Fejtegetésének alapja tisztán gazdasági, statisztikus, de ép ezért érdekes, meggyőző és még laikus számára is élvezetes. *Athenaeum* kiadása. — *Tisza Lajos* kis könyve ezt a cimet viseli: „Az isteni lángész és a baromi ősember". Szerző igaz és érdekes dolgokat mond el a mi büszke „kulturánk"-ról, bevallottan Shaw-hatás alatt, de szellemesen, őszintén, maró szatirával, sok életismerettel. Véle a modern életet ugyan megjavitni nem tudja, de egy kis lelkifurdalást s néhány elgondolkoztató órát szerez vele olvasójának. A könyv a *szerző* kiadásában jelent meg.

Takarékosság.

A Munkásbiztositó — aki lelke! —
Az egy cseléd járulékát fölemelte.
Legjobban aránylag
Azok a gazdák járnak,
Kik nem egy cselédet tartanak, de hármat.
Rágja is azóta kedves nőm a fülem
S ki akarja csikarni belülem,
— Mert oly csábiló a csalétek —
Hogy spórolásból tartsunk három cselédet...

Vén sas.

Dal a hidegről.

Az ember dideregve gondol
Most az utcára menni le,
A hőmérőhöz igy szóltam reggel:
Hogy süllyedhettél ennyire?!

*

A szinházaknál is intézkedtek,
Mivel ők haladnak a korral,
Hogy a sikamlós darabokat
Be kell hinteni fürészporral.

*

Én viszont azon gondolkozom,
Mig kályhámban a tüz hunyorgat,
Hogyan van az, hogy az én pénzem
Még a hidegben is elolvad?

K. J.

— **Részeg katonák összeszurkálták a varsói haditörvényszék elnökét.** Varsóból jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: Grosisk állomásán két részeg katona megtámadta és oldalfegyverével összeszurkálta a varsói haditörvényszék Revski nevü elnökét, akit két vasutas közbelépése mentett meg a további bántalmazásoktól. A támadókat letartóztatták. (T. U.)

— **Az olasz utak javitására 140 millió lirát forditanak.** Rómából jelentik: A pénzügyminiszter a közmunkaügyi és a közlekedésügyi miniszterrel egyetértésben az állami utak autonóm közigazgatási szervének külön alapot bocsátott rendelkezésére, amelynek bevételét az utak javitására szolgáló hozzájárulások fogják alkotni. Ez az uj illeték mintegy 140 millió lirát fog jövedelmezni.

— **A lisztvámok kérdését rendezik a magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalásokon.** Bécsből jelenti a *Pesti Hirlap* tudósitója: Az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások, amelyek még ebben a hónapban ismét megkezdődnek, csak a lisztvám ügyére fognak kiterjeszkedni, mert a többi tételek tekintetében már a korábbi tárgyalásokon létrejött a megállapodás. Magyarország kivánságai és az osztrák vámtételek között hir szerint már nincs nagy eltérés.

— **A bibornoki testület fele külföldi.** Rómából jelentik: A lapok megemlitik, hogy az uj bibornokok felavatása után az idegen bibornokok száma ugyanannyi, mint az olasz bibornokoké, amire az ujabb történelemben még nem voi példa. A bibornoki testület jelenleg szám szerint harminchárom külföldi és harminchárom olasz bibornokból áll. A bibornokok fele, még pedig huszonhét olasz és hat külföldi bibornok, Rómában lakik. A XIII. Leó pápa által felavatott bibornokok közül még hárman élnek: *Vanutelli*, a szent kollégium legátusa, *Francica Nava* catániai érsek és *Skrbensky* prágai érsek. A legidősebb a kilencvenegy éves *Vanutelli*, a legfiatalabb az uj magyar hercegprimás, aki negyvenhárom éves.

— **Hazatért emigráns.** Farkas Antal szocialista költő a forradalmak előtt a Népszava munkatársa volt. A kommün elfojtása után azzal vádolták meg, hogy tagja volt a péceli direktóriumnak. Farkas Antal Bécsbe utazott, ott telepedett meg állandóan, de összeköttetését fenntartotta lapjával, amelynek *Róka Tóni* és *Bujdosó Péter* névvel küldött cikkeket. Egyik cikke miatt, amelynek *Bőjti prédikáció* volt a cime, az ügyészség eljárást inditott. Minthogy a cikk szerzőjét nem tudták megállapitani, a felelősséget *Vanczák János* felelős szerkesztő vállalta, akit hathónapi fogházra itéltek. A közelmultban, mikor az itélet jogerőssé vált, dr. *Györki Imre* orsz. képviselő beadvánnyal fordult az igazságügyminiszterhez, bizonyitani kivánta, hogy Farkas Antal nem volt tagja a péceli direktóriumnak, egyuttal kérte, hogy *hazatérhessen és mint a Bőjti prédikáció igazi szerzője, szabadlábon védekezhessék.* Farkas Antal kedd este visszaérkezett Budapestre, jelentkezett az illetékes hatóságnál és most várja, hogy kérvénye sorsát elintézzék.

Mussolini szigoru jegyzéke Oroszországhoz.

London, jan. 3. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* A *Daily Telegraph* értesülése szerint *Mussolini* éles jegyzéket intéz a szovjetkormányhoz az odesszai olasz alkonzul meggyilkolása miatt.

özv. id. Wiener Józsefné szül. Leichter Rózsi, valamint egyetlen gyermeke, Olga fájdalomtól megtört szivvel jelentik, hogy imádott férje, illetve édesapja

idb. Wiener József

az ujesztendő elsején 56 éves korában, ideális, boldog házasságának 17-ik évében a jó Teremtő kifürkészhetetlen akaratából kifolyólag, rövid, de kinos szenvedés után elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 3-án kisérjük utolsó utjára. Emlékét őszinte kegyelettel őrizzük mi, testvérei, sógorai, sógornői és az egész rokonság.

Fegyvernek, 1928 január 1.

A veszedelmes puderpamacs.

Nők, rettegjetek! Egy amerikai doktorkisasszony megállapitotta, hogy azokon a kis puderpamacsokon, amelyekkel oly kedvesen dörzsölitek rózsaszinüre arcotokat, nem kevesebb mint husz millió baktérium él és veszélyezteti életetek épségét. A kecses kis mozdulattal tehát, amellyel retikülötök mélyéből előhalásszátok a puderdobozt és kinyitott tükrös fedelét orrocskátok elé tartva, ugyanolyan mügonddal rakjátok fel arcotokra a fehér és piros port, mint a festő vásznára a szineket, ezzel a ma már oly általános mozdulattal... ó, borzalom!... lassu öngyilkosságot követtek el. Hogy minő célja lehetett ennek a kétségtelenül alapos amerikai doktorkisasszonynak ilyen szörnyüséges felfedezést tenni, az még titok. Vagy tán nem is titok. Ez az érdemes és tudós hölgy bizonyára azok közül a kiszáradt, éltesebb kisasszonyok közül való, akiknek minden, ami a modern csinos nőt még csinosabbá teszi, szálka a szemében, annál az egyszerü oknál fogva, mert ők már pudert és ruzst is hiába használnának. — ettől sem válnának szebbekké. Viszont, kedves mai nők, akik puder és ruzs nélkül is csinosak vagytok, ezekkel az ártatlan, bár, ugy látszik, korántsem ártalmatlan szépitőszerekkel pedig csinosabbak, — ti kedves modern lányok, asszonyok, azt hiszem, annyira még birtokában vagytok az asszonyok ősi fegyverének, a beszédnek, hogy megfeleljetek az illető doktorhölgynek. Például a következőképen. A vizről is kimutatta a tudomány, hogy egyetlen cseppjében a baktériumok milliárdjai élnek, mégis egészségesebb ital a bornál, amelybe csak keresztelés utján kerül némi baktérium. Nos, — és ki halt meg még egy pohár viztől? És ki halt meg attól, hogy a levegőben, a legkristályosabb tisztaságu levegőben is baktériumok élnek, nem is szólva ételeinkről, amelyeknek — mint a viznek is — néha egyenesen a baktériumok adnak izt. A puderpamacson élő baktériumok tehát mintha egyenesen azt szimbolizálnák, hogy az életnek néha ép azok a dolgok adnak szépséget, bájt és zamatot, amelyeket ártalmasaknak itél a szörszálhasogatás, az álszenteskedés, sőt néha a tudomány. Amint a szép női arc még szebbé válik a pudertől, pirositótól, ugy az Élet szép arca is halaványabb, unalmas és szintelen volna egy-egy ártalmasnak hiresztelt szépitőszere nélkül. Ilyen szépitőszer például a szerelem is. És emlékezhetünk, hogy nemrégiben meg ettől akarták, ugyancsak tudományos alapon, elvenni a kedvünket, kimondván, hogy a csókban — mint akár a puderos pamacson — baktériumok milliárdjai terjednek át ajkról ajkra. De azért senki sem vesztette el kedvét és bátorságát a csókolódzástól, mint ahogy ti is tovább puderozzátok hamvas kis arcotokat, — ugy-e hölgyeim...? (—)

— **A külügyminiszter szabadságon.** Walkó Lajos külügyminiszter két heti szabadságra Hof-Gasteinba utazott.

Takarékoskodjunk gyermekeink jóléte, családi boldogságunk megalapozása érdekében.

— **A bolt titka.** Ezzel a cimmel tartott előadást *Dán Leó* kormányfőtanácsos, a Budai Klubban. Kiemelte, hogy mig minden régi 100 kereskedő helyén, ma 173 működik, akinek forgalma: 46%-ra, tőkéje, a kényszer és hadikölcsönök, valamint a devizaközpont késedelmes intézkedései következtében 39%-ra csökkent, addig üzemi költségei 138%-ra emelkedtek, amiből a házbér 23%, adó, vám, illeték és közszolgáltatások 34%-ot, a személyzet 18%-ot tesz ki.

— **Összeütközött vonatok.** Ujvidékről jelentik: Vasárnap reggel félnyolc órakor a Tamásfalva és Titel között közlekedő vegyesvonat Perlesz állomás mellett összeütközött az Ujvidékről Tamásfalva felé haladó tehervonattal. A mentési munkálatok során tiz sebesültet emeltek ki a romok alól, akik közül háromnak igen sulyos a sérülése.

— **Az idegrendszer egészségtana** cimen tartott előadást dr. *Hajós Lajos* egyetemi tanár. Előadásában vázolta, hogy a legértékesebb idegműködés az, amely a legrövidebb idő alatt a legnagyobb eredményt éri el és ugyanez az idegrendszer jó fejlődésének és jó egészségben tartásának alapja. Az ilyen idegműködés mindig intenziv, vagyis teljes figyelmet foglal le, az igy teljesitett munka nem vontatott, nem elhamarkodott, könnyü megkezdeni és könnyü abbahagyni. Aki immel-ámmal fog munkába és nehezen végzi, egyuttal nehezen kél fel és rossz alvó is. Aki figyelmetlen a munkában, annak elsorvad a munkakedve és betegesen fáradt a munkájától. Ezenkivül meg kell tanulni a türést kellemetlenségekkel, fájdalmakkal, fáradsággal szemben. Ennek is legjobb mestere *az intenziv munka.*

— **Egy kisgyermek balesete.** Hartmann Antal 3 éves kisfiu, Hartmann József kocsis fia, szüleinek Zuglói-ut 2. számu házban levő lakásán beleesett egy lavor forró vizbe és sulyos égési sebeket szenvedett. A szerencsétlenül járt gyermeket a mentők a Stefánia-kórházba szállitották.

— **Hirtelen halál.** Barsi Dezső 44 éves tisztviselőt az Aréna-ut 150. számu Népszálló egyik szobájában halva találták. A rendőri bizottság megállapitotta, hogy szivszélhüdés következtében halt meg.

— **Harminchat halálos alkoholmérgezés Newyorkban.** Newyorkból jelentik: A karácsonyi ünnepek alatt csupán Newyork városában harminchat ember halt meg az egészségre ártalmas szeszesitalok élvezetétől.

— **Egyesületi hirek és előadások.** A Polgári Egység Klubja ismeretterjesztő előadásai során január 5-én, csütörtökön, este hat órakor dr. *Jakab László* tart előadást „A pesti ember idegélete" cimmel. — A *Magyar Mérnök- és Epitész Egylet* ut-, vasut- és hidépitési szakosztálya január 5-én, csütörtökön, délután hat órakor az egyesület székházában (IV., Reáltanoda-utca 13—15) ülést tart, amelyen *Sámy Sándor* „A bécsi és lipcsei utkongresszusokról" cimmel tart előadást.

tulajdona. — Női arczkép, olajf. — Popper Dávid arczképe, olajf. — »Soha!«, olajf., 1500 frt.

1897. tavaszi nemzetk. kiáll.: Tanulmány, pastell, 300 frt. — Női arczkép, olajf.

1898—99. téli kiáll.: Janó, olajf., 200 frt. — Fiam arczképe, olajf. — Schwimmer Ernő dr. tanár arczképe, olajf. — Tanulmány, olajf., 400 frt.

1899—1900. téli kiáll.: Gizike és Iduka, olajf. — Női arczkép, olajf.

1900—1901. téli kiáll.: Krisztus feltámasztja Jairus leányát, olajf., 8000 K. — Tanulmány, pastell, 200 K. — Rudi, olajf. — Bandi, olajf.

1901. tavaszi nemzetközi kiáll.: Arczkép, olajf.

1901—2. téli kiáll.: »Miből éljünk?«, olajf., 1600 K. — Éva, olajf., 900 K.

1902—3. téli kiáll.: Bűnhödés, olajf. — Rudi fiam, olajf.

1903—4. téli kiáll.: Újtátrafüred, olajf. — Karlovszky Bertalanné arczképe, olajf. — Merengés, olajf.

1904—5. téli kiáll.: Pulszky Tessa arczképe, olajf. — Sajó Sándorné arczképe, olajf. — Bruneck, olajf. — Eze (Riviera), olajf. — Olajfák, olajf. — Palotay M. k. a. arczképe, olajf.

1906—7. téli nemzetközi kiáll.: Fél akt, olajf. — Cap d'Ail, olajf. — Neuhof, olajf. — Helsingör, olajf. — Iduka, olajf. — Ostende, olajf. — Banzin, olajf. — Marienlyst, olajf.

1907—8. téli kiáll.: Női arczkép, olajf. — Kezdődő szél (Raguza), olajf. — Téli napsütés Raguzában, olajf. — Őszi hangulat a Városligetből, olajf.

1908—9. téli nemzetk. kiáll.: Oudenburg, olajf. — Leányom arczképe (zöld és fehér összhang), olajf. — Leányom arczképe (szürke és rózsaszínű összhang), olajf. — Őszi rózsák, olajf.

1911. tavaszi kiáll.: Arczkép, olajf. — Déli napsütés (Lovrana), olajf. — Reggeli napsütés (Lovrana), olajf.

1911—12. jubiláris téli kiáll.: Akt, olajf. — Kettős arczkép, olajf.

1913—14. téli kiáll.: Kollerich Gyuláné arczképe, olajf. — Akt, olajf.

Őszi rózsák, Krisztus feltámasztja Jairus leányát és »Miből éljünk?« cz. műveiről a Könyves Kálmán Magyar Műkiadó R.-T. fénykép reprodukcziókat adott ki.

Emlékkönyv a Budapest székesfővárosi IV. ker. főreáliskola félszázados fönállásának évfordulójára. Budapest, 1905. (képpel). — *Ezredéves orsz. kiállítás.* A képzőművészeti osztály képes tárgymutatója. Budapest, 1896. 95. l. — *Fekete József:* Magyar képírók. *Pesti Napló.* 1893. 299. sz. — *U. az:* Magyar festők műtermeiben. Budapest, é. n. (1894). 43—46. l. (arczképpel). — *Gerő Ödön:* Új művészet, új művészek. *Modern Magyar Festőművészek.* Budapest, 1906. 62. l. — *Goldschmied Lipót:* Magyar zsidó művészek. *Az Izr. Magyar Irodalmi Társulat évkönyve.* Budapest, 1895. — *Keleti Gusztáv:* Fes-

Batthyány Gyula gróf, festő és grafikus, szül. 1888 máj. 10-én Budapesten. Első mestere Vaszary János volt, azután Münchenben és Párisban folytatott tanulmányokat. 1914 február havában az Ernst Múzeumban kollektiv tárlaton mutatkozott be. Ez alkalommal a következő műveit állította ki:

Ifjúkori önarczkép, Bar, Az auteuili lóversenytér, Kettős arczkép, Verseny után, Illusztrácziók Herczeg Ferencz »Éva boszorkány«-ához, Násznép a XVII. században, Illusztrácziók, Divathölgyek, Bál, Palais de glace, Konstantinápolyi bazár, A győző, Bag-

Barch Gyula

sch Gyula

A festészet terén alig van műfaj, amelyben nem működött volna, azonban főleg arczképfestéssel foglalkozik. Kiválóbb művei: Atyám arczképe (1888), a művész tulajdona. — »Habták!« (1888), életkép, Zichy Nep. János gróf birtokában. — Szalay Péter államtitkár arczképe (1888), a Szalay család tulajdona. — Dessewffy Aurél gróf arczképe (1888), Dessewffy Aurél gróf birtokában. — Az első egyenruha, (1889), életkép, Grund J. birtokában. — Akt a műteremben (1890), a művész tulajdona. — Kegyelet (1892), életkép, a művész tulajdona. — Rebicsek operai karnagy arczképe (1892), Rebicsekné tulajdona. — Ullmann tanácsos arczképe (1893), a tőzsdetanács birtokában, Budapest. — More patrio (1894), életkép, Gutmann Vilmos báró tulajdona. — »Nos?« (1894), életkép, Petényi Vendel tulajdona. — Popper Dávid tanár arczképe (1894), Popper Dávid tulajdona. — Wodianer Béla arczképe (1894), Wodianer János dr. tulajdona. — Falk Miksa dr. arczképe (1895), a Lipótvárosi Casino tulajdona. — Aebly Adolf arczképe (1895), a tőzsdetanács tulajdona, Budapest. — »Soha!« (1896), életkép. — Schwimmer dr. tanár arczképe (1897), a bőrgyógyászati klinika tulajdona, Budapest. — Grötschl Imre arczképe (1899), a Központi Takarékpénztár tulajdona, Budapest. — Krisztus feltámasztja Jairus leányát (1900), a művész birtokában. — »Miből éljünk?« (1901), életkép, a művész tulajdona. — Az üdülő (1901), életkép, Márton M. dr. tulajdona. — Bűnbödés (1902), életkép, a Szépművészeti Múzeum tulajdona, Budapest. — Pulszky Tessa arczképe (1904), Pulszky Tessa tulajdona. — Sajó Sándorné arczképe (1904), Sajó S.-né tulajdona. — Reggeli napsütés Raguzában (1908), a művész tulajdona. — Halmos János v. polgármester arczképe, Budapest székesfőváros tulajdona.

A Műcsarnok kiállításain a következő képekkel vett részt:

1886. őszi kiáll.: I. sorozat: Női arczkép, olajf.

1887. őszi kiáll. II. sorozat: Vanitas, olajf., 200 frt.

1888. őszi kiáll. I. sorozat: Arczkép, olajf. — Kettős arczkép, olajf.

1888. őszi kiáll. II. sorozat: Arczkép, olajf. — »Habták!« olajf., 600 frt.

1889—90. téli kiáll.: Az első egyenruha, olajf., 1000 frt. — Férfi arczkép, olajf.

1890—91. téli kiáll.: Női arczkép, olajf. — Atyám arczképe, olajf. — Meglepetve, olajf., 800 frt.

1891—92. téli kiáll.: Női arczkép, olajf. — Női arczkép, olajf. — Heringsdorfi tengerpart, olajf., 500 frt. — Női arczkép, olajf.

1892—93. téli kiáll.: Elhagyottan, olajf., 500 frt. — Kegyelet, olajf., 700 frt. — Férfi arczkép, olajf. — Férfi arczkép, olajf.

1893—94. téli kiáll.: Vals patak, olajf., 200 frt. — Mühlbachi utcza, olajf., 300 frt. — Férfi arczkép, olajf. — Férfi arczkép, olajf.

1894. tavaszi kiáll.: A kis makacs, olajf., 200 frt. — Női arczkép, olajf. — Férfi arczkép, olajf. — Tanulmány, olajf., 300 frt.

1894—95. téli kiáll.: Férfi arczkép, olajf. — Női arczkép, olajf.

1895. tavaszi kiáll.: »Ez az én nótám!«, olajf. — »Nos?«, olajf., 900 frt. — Tanulmány, pastell, 150 frt. — Férfi arczkép, olajf.

1895—96. téli kiáll.: Férfi arczkép, olajf.

1896. évi ezredéves orsz. kiáll.: Falk Miksa dr. arczképe, olajf., a Lipótvárosi Casino

A MŰGYÜJTŐ HIREI

YBL ERVIN ELŐADÁSA

A brüsszeli Musée de Cinquantenaireben december másodikán tartotta meg előadását a »Művészetek fejlődéséről Magyarországon« Ybl Ervin doktor, a kitünő művészeti iró. Az előadás vázlatosan felölelte középkori és újkori művészetfejlődésünk egész anyagát s különös szeretettel foglalkozott a németalföldi Roiger van der Weyden-hatással, (a szepeshelyi Szt. Mihály-oltár főalakján), valamint a renaissance olasz kapcsolataival. Az előadás részletesen kiterjeszkedett a tizenkilencedik század magyar festészetére is. Végezetül pedig emelkedett szavakban célzott a belga és magyar érintkezés háború utáni lehetőségeire. Előadását e szavakkal fejezte be: »A nemes belga nemzet az első népek egyike volt, amely a háború után szeretettel nyujtotta felénk segitő kezét és magához vette jobb sorsra érdemes gyermekeinket. Ezt a részünkről felejthetetlen kapcsolatot az idén tavasszal azzal is tetézte, hogy műkincseiből páratlan jelentőségű és sikerű kiállitást rendezett Budapesten. A gyermek és a művészet közel hozta egymáshoz a belga és magyar nép szivét, érdek nélkül való barátságot teremtett a két ország között, melynek ápolását mi kötelességünknek tekintjük. Ennek a kölcsönös megértésnek nevében tartottuk meg mai előadásunkat és ennek nevében igyekeztünk itteni barátainkat megismertetni egy hálás nemzet multjának emlékeivel, jelenének értékeivel.«

NÉPMŰVÉSZETI KONGRESSZUS ÉS KIÁLLITÁS

A »Szellemi Együttmüködés Nemzetközi Intézete«, mely a Népszövetség alkotása és amelynek székhelye Párizsban van, tudvalevőleg a képző- és iparművészetek részére is alkotott albizottságokat, amelyek feladata az e téren szükséges nemzetközi kapcsolatok megteremtése. A M. Luchaire igazgatása alatt álló intézet első jelentős szereplése az a népművészeti kongresszus lesz, melyet ez év nyarára hivtak össze Prágába. Minthogy a szellemi együttmüködés ily irányú munkájában minden ország résztvesz, Magyarország részéről is felszólitást kapott egy kijelölt bizottság a cseh kongresszuson bemutatandó javaslatokra. Ez a bizottság a maga javaslatait már be is terjesztette a magyar tudományos Akadémiához, amelynek hatáskörébe tartozik a kongresszuson való részvétel tárgyában a döntés. Ez a májusban tartandó kongresszus fog egy 1929-ben tartandó nagy népművészeti kiállitás helyéről és módozatairól is tanácskozni.

A MUZEUM-KÉRDÉSRŐL

A Műgyüjtőnek a mostani számában egy cikket talál az olvasó, mely a modern múzeum kiválló példáját, a brüsszeli Cinquantennaire-t ismerteti. Nemcsak a gyüjtés, hanem a magyar múzeumpolitika ügyének is hasznos szolgálatot akarunk e cikk közlésével tenni. Amióta a mi múzeumaink sorsát bizonyos mértékben a gyüjtemény-egyetem intézi, egységes irányelvek szerint, azóta sok minden megvalósult a nagy, demokratikus külföldi múzeumok példájából. Sürün változó kiállitások, igen ügyesen szerkesztett népszerű kalauzok, újabban pedig olcsó képeslapok (az Iparművészeti Múzeum 16 legszebb tárgyáról készültek el most a 30 filléres képeslevelezőlapok), mind alkalmasak a múzeumok népszerűsitésére. Ama jelzett cikkből a mi múzeumvezetőink pedagógiai hivatásérzése egész bizonyosan meg fogja találni a megvalósitható reformokat. A tömegek tudásvágya sohasem volt nagyobb, mint manapság és ezért hisszük, hogy az okos múzeumpolitika minálunk is érteni fogja, miként kapcsoljon be új társadalmi rétegeket a múzeumok látogatói közé.

BASCH GYULA HALÁLA

Egy hetvenhatéves festőt temettek el nemrég a badeni temetőbe, akinek nevére alig emlékszik már e nemzedék, pedig valamikor népszerű és kedvelt festő volt. Mérnöknek indult Basch Gyula, de kedve, bohém természete és művészhajlamai a festőpályára vonzották. Paczka és Horovitz növendéke volt s épp oly kedvelt portréfestő lett, mint amennyire szerették genre-képeit, abban a vidám és kedélyes korszakban, mely egy kis humort, derűt szivesebben látott, mint mély festői értékeket. Basch Gyula inkább egy passzionátus dilettáns szeretetével űzte e mesterséget gazdag, társaságbeli ember létére. Két festő fia is gyászolja: a Münchenben élő ifj. Basch Gyula és a Párisban élő Basch Andor.

DUNAPENTELE ÉS ÓSZÖNY

Mind a kettő szinte kimeríthetetlen forrása a római régiséggyüjtésnek hazánkban. S alig mulik el év, hogy az ott folyó ásatások néhány érdekes és ritka tárgygyal ne gazdagítanának a Nemzeti Múzeumot. Dunapentele római emlékeit már a XVIII. században is ismerték s az ott folyó kutatások eredményei a külföld figyelmét is felkeltették. Még Mommsen is foglalkozott ezzel a kérdéssel. Hampel, Mahler és mások végeztek útóbb nagyarányú kutatómunkát Dunapentelén s ennek újabb eredményeiről most Paulovics Iván számol be az 1926 évi leletek kapcsán egy illusztrált munkában. Harminckét sír, óriás kőszarkofág, egy állatviadalt ábrázoló relief, férfiszobor, mécsesek, csattok, üvegedények, kanalak, kulcsok, ezüst kanál, pénzdarabok stb. kerültek mostanában napvilágra. Ószöny is ritka érdekességű tárgyakkal gazdagította újabban a múzeum régiségtárát. Köztük a legérdekesebb egy agyagpohár »Bibite« (igyatok) felírással, melynek ornamentikája felrakott üvegpasztaszerű anyagból van. Kikerült innen egy finom arany amulett is, drágakövekkel kirakva, afféle babonás védőszer, mellyel kis gyermekeket oltalmaztak szemverés ellen. Egy érdekes, pálcaformájú üveg-fogadalmijelvény is Ószöny ásatásai nyomán jutott a tudományos gyüjteménybe.

RÓMAI VILÁG PÉCSETT

Dr. *Fejér* György úrtól, a pécsi múzeum igazgatójától érdekes levelet kaptunk. A levelet lelkes örömének közvetlen hangjával szószerint adjuk: Az Önök megállapításaival ellentétben legyen szabad kimondanom, hogy egy múzeum sohasem stagnál. Egy múzeumigazgató mindig dolgozik. De a múzeum élete, a múzeumigazgató munkája olyan, hogy nem mindig van a laikus előtt látszata. Sőt a hivatottak sem látnak azonnal munkát. Pécs városát csatornázzák. Ez régészeti szüret a számomra, különösen római emlékeket illetően. Csodálatos sok, csodálatos szép tárgyak kerültek elő. Olyanok, amelyekhez foghatók a hetvenezer tárgyat számoló pécsi múzeumban eddig még nem voltak. A római korból és a XVI—XVII. századból, a török megszállás idejéből. A sok közül legyen szabad egyet itt felemlítenem. Ez az értékes római emlék egy fogadalmi oltárkő, 65 cm. magas, 32 cm. széles. Talpazati része kissé kiugrik. Ezen áll egy hasáb, melynek elülső oldalán sima felületén a következő felírás van:

	Megfejtése:
I. O. M.	Jovi Optimo Maximo
IVNONIR	Junoni Reginae
VLMART	Julius Martius
NVSETAVR	Anus et Aurelius
DINES ET	Dines et
MEMO INA	Memorina
V. S. L. M.	Votum solvunt libens merito.

A római fogadalmi oltárkövet a Zsolnay-szobor mellett találtam egy római templom romjai közelében. Ugyanitt szobor- és relieftöredékeket, sok téglát stb. találtam. A Rákóczi-út végén van a Zsolnay-szobor és a Rákóczi-úton — 39 római ház alapfalait találtam. Pécs régi római városának, Sopianaenek felbecsülhetetlen értékei e leletek.

A Könyvtár 1928, 2. f.

Basch Gyula

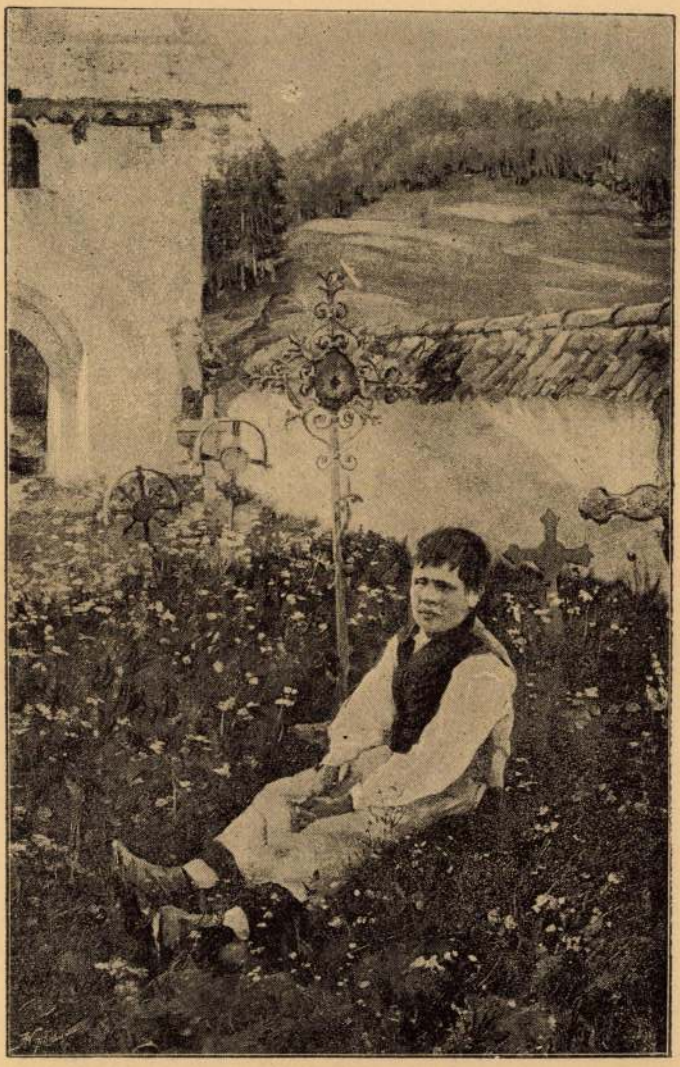

PASCH GYULA. ELHAGYOTTAN.

Műcsarnok 1892/93 kölik

Basch Gyula

48. Basch Gyula: Krisztus feltámasztja Jairus leányát.

Münchenből 1900/1. téli tárlat.

19. Horthy Béla: Menekülés Egyptomból.

Basch Gyula: Miből éljünk?

A kikelet ez évben különös enyhén és verofényesen köszöntött be. Az ő életének sem volt még ily borútlan tavasza. Örült az életnek, a napsugárnak, a légnek; örökké a szabadban kivánt lenni s fáradhatatlan volt a messze sétákban.

Ki gondolt volna akkor betegségre, halálra, enyészetre?

S mégis, mintha őt magát néha balsejtelem szállta volna meg. Egyszer azt mondta nőmnek: «Nekem ilyen jó dolgom nem volt soha, mint nálatok. Talán nem is lesz többé soha. Ki tudja, mi vár reám? Hidd el, Gizikém, legokosabb volna, ha most hamarjában meghalnék.» — Mikor nyári lakásba készültünk, elrakosgatta csecsebecséit, emlékeit s aztán mutatta nőmnek, mit hova tett: «Ha meg találok halni, tudjad, mit hol kell keresned.»

Ápril végén talán meghűthette magát, köhögni kezdett. De nem az a gyanus köhécselés volt ez, a mit oly kínos hallani a tüdő-betegeknél, hanem erős, hangos, harsány köhögés, mint az ép emberé, ha hurutot kap. S ez sem sürűn jött reá. Eszünkbe sem jutott aggódni miatta. Különben is készültünk nyári lakásba a városligeti vidékén: ott a májusi meleg napok majd véget vetnek az egész bajnak. De pár napi kinnlakás után (május 18—19.) aggódva vettük észre, hogy némi láza is mutatkozik. Azonban

De a halál gondola
is — úgy látszik, több
Egyszer mosolyogva
Gizikém, ha én most h
halni, sok szép koszorú
Máskor egy barátján

Basch Gyula

Vas. Ujs. 1901. 754. l.

(A Műcsarnokból.)

Basch Gyula a tél kietlenségét az emberi szenvedéssel hozta összhangba «Miből éljünk» című képén. Egy szegény fiatal asszony, karján pólyás kis gyermekével jön a havas úton. Ez a városok szegénysége. Mutatja ezt a rendezett kert, útján padokkal, hátul valami épülettel, mely alighanem mulató hely. Mikor zöldek a lombok, itt vídám nép szokott járni-kelni, zene és ital mellett mulatni. Most elhagyatott, néptelen minden, és elhagyatott a szerencsétlen nő is, kinek sötét alakja olyan komoran válik ki a hó fehérségéből; mintegy megtestesülése az aggasztó kérdésnek: «miből élünk.»

Basch Gyula

Vas. Ujs. 1901. 634. l.

Budapesten. — Basch Fülöp József kereskedelmi tanácsos és földbirtokos, az első budapesti gőzmalom-részvénytársaság elnöke és az első magyar részvény-serfőző igazgatósági tagja, Basch Gyula festőművész édes atyja, Budapesten. A temetésnél a gyászbeszédet Kohn Sámuel főrabbi mondta. — Smerczka

Basch Gyula

Basch *Gyula*, festő, *1851. †1928. Arcképeket, bibliai jeleneteket (Jairus leánya), tájképeket festett. 1928-ban a Nemzeti Szalon emlékkiállítást rendezett műveiből.

Uj Idők lex.
III. k. 753. l.

Basch Gyula

Basch *Gyula*, festő, szül. 1851 ápr. 9-én Budapesten, megh. 1928 jan. 3-án u. o. Paczka Ferencnél és Horovitz Lipótnál, továbbá Párisban tanult. Budapesten letelepedve, főleg genre- és arcképeket, továbbá bibliai tárgyú képeket festett. Jelentékenyebb képei: anekdótás életképek, e műfaj haldoklásának idejéből. Bibliai képei közül *Jairus leánya* c. képével aratott jelentékeny sikert. Néhány maradandóbb értékű műve halála után került a budapesti Szépművészeti Múzeumba. SZENTIVÁNYI GY.

Gutenberg Lex V. k
349 l.

Meghalt Basch Gyula, a hires magyar képrestaurátor

Érdekes életü, békebeli pesti ember, *Basch* Gyula fejezte be tragikusan életét. Motorkerékpáron igyekezett Bádenből Bécsbe, utközben szivszélhüdést kapott és meghalt. *Basch* Gyula a régi békebeli Budapest ismert szereplője volt. Mindenhol megfordult, ahol a főváros társadalmi eseményei lezajlottak. Dusgazdag szülei ügyvédnek szánták, de a kalandvágyó fiatalember mindenbe belekezdett, hogy rövid kisérletezés után abbahagyja. *Basch Gyula volt ügyvéd, képrestaurátor, festőmüvész, hálókocsikalauz, villanyszerelő.* Apja halála után nagyobb összeget örökölt. A pénzt most már gondosan beosztotta s ujra *festészettel, restaurációval foglalkozott.* Hat hónapja Münchenben szélütés érte. A hatvanéves öregur *Bádenben élő kilencvenéves nagynénjét akarta meglátogatni.* Motorkerékpárra ült s igy indult Bádenbe. Utközben rosszul lett, leszállt a gépről s néhány perc mulva meghalt. Zsebeiben levelet találtak, *amelyben a legpontosabban felirta, hol lakik, kik a hozzátartozói s azt is közölte, hogy temetési költségeit már kifizette s holttestét Bécsben égessék el.* Utolsó akaratát teljesitették. Holttestét elhamvasztották s a hamvedre Münchenbe szállitották feleségének. *Halálát két nővére s öccse, Basch Andor festőmüvész gyászolják.*

Básch Gyula

Hírág 1937 VII. 11.

Hírág 1937 VII. 11.

Basch Gyula

Emlékkönyv a Budapest székesfővárosi IV. ker. főreáliskola félszázados fönállásának évfordulójára. Budapest, 1905. (képpel). *Ezredéves orsz. kiállítás.* A képzőművészeti osztály képes tárgymutatója. Budapest, 1896. 95. l. — *Fekete József:* Magyar képírók. *Pesti Napló.* 1893. 299. sz. — *U. az:* Magyar festők műtermeiben. Budapest, é. n. (1894). 43—46. l. (arczképpel) *Gerő Ödön:* Új művészet, új művészek. *Modern Magyar Festőművészek.* Budapest, 1906. 62. l. *Goldschmied Lipót:* Magyar zsidó művészek. *Az Izr. Magyar Irodalmi Társulat évkönyve.* Budapest, 1895. *Keleti Gusztáv:* Fes-

tészet és szobrászat. (Matlekovits S.: Az 1896. évi ezredéves kiállítás eredménye. Budapest, 1898. IX. k.) 251. l. *Könyves Kálmán* Magyar Műkiadó R.-T. műlapkiadványainak jegyzéke. Budapest, 1912. — *Kiállítási tárgymutatók.* *Losonczi Lipót dr.:* Művészeink. *Magyar Szemle.* 1892. 26. sz. *Magyar Pantheon.* 1903. 5. l. (arczképpel). *Magyar Szalon.* 1892. XVI. 69. l. (arczképpel). *Modern Magyar Festőművészek.* A Pesti Napló előfizetőinek készült kiadás. Budapest, (1906). 108. l. *Művészet.* 1911. 140. l. *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 150. l. *Szalai Emil:* Magyar festőművészet. *Magyar Géniusz.* 1894. II. 52. szám (arczképpel). *Spektátor:* Basch Gyula a Képzőművészeti Társulat új alelnöke. *Magyar Géniusz.* 1894. I. 24. szám (arczképpel). *Szépművészeti Múzeum.* A modern képtár lajstroma. Budapest, 1908. 49. l. — 1913. 5. l. — *Vas. Ujs.* 1901. 634. l. és a művész közlése nyomán. — *Önarczképe* (szénrajz) a Tört. Képcsarnok grafikai gyűjteményében.

35784/1945. szám.

VII.

Bizottság folyó é
felterjesztésére értesitem, hogy a
inek /kb. 600 kötet/ hazaszállitá
tehergépkocsit bocsátok rendelkez

Budapest, 1945. ol

A kiadvány hiteléül:

irodavezető.

A Müemlék

Basch Gyula

tulajdona. — Női arczkép, olajf. — Popper Dávid arczképe, olajf. — »Soha!«, olajf., 1500 frt.

1897. tavaszi nemzetk. kiáll.: Tanulmány, pastell, 300 frt. — Női arczkép, olajf. —

1898—99. téli kiáll.: Janó, olajf., 200 frt. — Fiam arczképe, olajf. — Schwimmer Ernő dr. tanár arczképe, olajf. — Tanulmány, olajf., 400 frt.

1899—1900. téli kiáll.: Gizike és Iduka, olajf. — Női arczkép, olajf.

1900—1901. téli kiáll.: Krisztus feltámasztja Jairus leányát, olajf., 8000 K. — Tanulmány, pastell, 200 K. — Rudi, olajf. — Bandi, olajf.

1901. tavaszi nemzetközi kiáll.: Arczkép, olajf.

1901—2. téli kiáll.: »Miből éljünk?«, olajf., 1600 K. — Éva, olajf., 900 K.

1902—3. téli kiáll.: Bűnhödés, olajf. — Rudi fiam, olajf.

1903—4. téli kiáll.: Újtátrafüred, olajf. — Karlovszky Bertalanné arczképe, olajf. — Merengés, olajf.

1904—5. téli kiáll.: Pulszky Tessa arczképe, olajf. — Sajó Sándorné arczképe, olajf. — Bruneck, olajf. — Eze (Riviera), olajf. — Olajfák, olajf. — Palotay M. [illegible] arczképe, olajf.

1906—7. téli nemzetközi kiáll.: Fél akt, olajf. — Cap d'Ail, olajf. — Neuhof, olajf. — Helsingör, olajf. — Iduka, olajf. — Ostende, olajf. — Banzin, olajf. — Marienlyst, olajf.

1907—8. téli kiáll.: Női arczkép, olajf. — Kezdődő szél (Raguza), olajf. — Téli napsütés Raguzában, olajf. — Őszi hangulat a Városligetből, olajf.

1908—9. téli nemzetk. kiáll.: Oudenburg, olajf. — Leányom arczképe (zöld és fehér összhang), olajf. — Leányom arczképe (szürke és rózsaszínű összhang), olajf. — Őszi rózsák, olajf.

1911. tavaszi kiáll.: Arczkép, olajf. — Déli napsütés (Lovrana), olajf. — Reggeli napsütés (Lovrana), olajf.

1911—12. jubiláris téli kiáll.: Akt, olajf. — Kettős arczkép, olajf.

1913—14. téli kiáll.: Kollerich Gyuláné arczképe, olajf. — Akt, olajf.

Őszi rózsák, Krisztus feltámasztja Jairus leányát és »Miből éljünk?« cz. műveiről a Könyves Kálmán Magyar Műkiadó R.-T. fénykép reprodukciókat adott ki.

bicsek operai karnagy arczképe (1892), Rebicsekné tulajdona. — Ullmann tanácsos arczképe (1893), a tőzsdetanács birtokában, Budapest. — More patrio (1894), életkép, Gutmann Vilmos báró tulajdona. — »Nos?« (1894), életkép, Petényi Vendel tulajdona. — Popper Dávid tanár arczképe (1894), Popper Dávid tulajdona. — Wodianer Béla arczképe (1894), Wodianer János dr. tulajdona. — Falk Miksa dr. arczképe (1895), a Lipótvárosi Casino tulajdona. — Aebly Adolf arczképe (1895), a tőzsdetanács tulajdona, Budapest. — »Soha!« (1896), életkép. — Schwimmer dr. tanár arczképe (1897), a bőrgyógyászati klinika tulajdona, Budapest. — Grötschl Imre arczképe (1899), a Központi Takarékpénztár tulajdona, Budapest. — Krisztus feltámasztja Jairus leányát (1900), a művész birtokában. — »Miből éljünk?« (1901), életkép, a művész tulajdona. — Az üdülő (1901), életkép, Márton M. dr. tulajdona. — Bűnhődés (1902), életkép, a Szépművészeti Múzeum tulajdona, Budapest. — Pulszky Tessa arczképe (1904), Pulszky Tessa tulajdona. — Sajó Sándorné arczképe (1904), Sajó S.-né tulajdona. — Reggeli napsütés Raguzában (1908), a művész tulajdona. — Halmos János v. polgármester arczképe, Budapest székesfőváros tulajdona.

A Műcsarnok kiállításain a következő képekkel vett részt:

1886. őszi ~~kiáll. I. sorozat~~: Női arczkép, olajf.

1887. őszi ~~kiáll. II. sorozat~~: Vanitas, olajf., ~~200 frt.~~

1888. őszi ~~kiáll. I. sorozat~~: Arczkép, ~~olajf.~~ — Kettős arczkép, olajf.

1888. őszi ~~kiáll. II. sorozat~~: Arczkép, ~~olajf.~~ — »Habták!« olajf., ~~600 frt.~~

1889—90. téli ~~kiáll.~~: Az első egyenruha, ~~olajf., 1000 frt.~~ — Férfi arczkép, olajf.

1890—91. téli ~~kiáll.~~: Női arczkép, ~~olajf.~~ — Atyám arczképe, ~~olajf.~~ — Meglepetve, olajf., ~~800 frt.~~

1891—92. téli ~~kiáll.~~: Női arczkép, ~~olajf.~~ — Női arczkép, ~~olajf.~~ — Heringsdorfi tengerpart, ~~olajf., 500 frt.~~ — Női arczkép, olajf.

1892—93. téli ~~kiáll.~~: Elhagyottan, ~~olajf., 500 frt.~~ — Kegyelet, ~~olajf., 700 frt.~~ — Férfi arczkép, ~~olajf.~~ I–II Férfi arczkép, olajf.

1893—94. téli ~~kiáll.~~: Vals patak, ~~olajf., 500 frt.~~ — Mühlbachi utcza, ~~olajf., 300 frt.~~ — Férfi arczkép, ~~olajf.~~ I–II Férfi arczkép, olajf.

Basch Gyula

Festményén azt a legendaszerü jelenetet ábrázolja, amikor Krisztus feltámasztja Jairus leányát. A kegyelmi tényt a müvész nemes páthosszal festette meg, "amely sem áradozó misztikizmusba nem csap át, sem a prózáig nem süllyed le. Tartalmas mü, erős hangulatot kelt."- irja Huba: A téli tárlat cimmel közölt kritikájában.

A HÉT, Bp. 1900. dec. 2. XI. évf.
48. sz. 770-771. lap.

néhai Basch Gyula.

BUDAPESTI HIRLAP

IRODALOM, MŰVÉSZET

Négy kiállítás

Budapesti Hírlap, 1928. dec. 2.

A Nemzeti Szalon termeiben néhai *Basch* Gyula képei fogadják a látogatót. Az annak idején népszerű, később elvonult festőművésznek teljes fejlődését illusztrálja a kegyeletes érzéssel rendezett hagyatéki kiállítás. Egy letűnt, lelkileg kiegyensúlyozott kor szelleme szól hozzánk a képekből, melyek a természet tiszteletét és a mesterségbeli készség, a tudás nagy jelentőségét hirdetik. A művészek ekkor még nem robbantották szét a természet formáit, a valóság átírása csak a szépség jegyében történt. Még nem csömörlöttek meg a múlt tovább nem fejleszthető kulturájától, még nem áhítoztak a primitív-érzések, a primitív kifejezések után. Basch Gyula, mint akkor mindegyik, lelkiismeretesen megtanult rajzolni és igyekezett a színekkel a valóságot minél tökéletesebben a vászonra varázsolni. Nem kergetett fantasztikus álmokat, nem voltak látományai, a realitás érdekelte a maga őszinte meztelenségében, minden részletével.

Abban az időben, — a nyolcvanas és a kilencvenes években — a festői naturalizmus harcolt az akadémikus páthosszal és Basch Gyula a józanabb utat választotta. A müncheni naturalizmushoz hajlott leginkább, azonban a tónusfestés végső következményeit nem vonta le. Nem akarta a formák rajzos határozottságát és a lokális színek igazát, szépségét föláldozni. A kilencvenes években van Basch Gyula ereje teljében. Ekkor bontakozik ki a kemény feketékből, színérzéke kifejlődik, látása, előadása összefoglalóbb lesz. Munkácsy meleg tónusai is fölcsillannak képein, mint ezt egy tót parasztasszony képmása (118. sz.) igazolja. Most zsánerszerű témái is mélyebbről fakadnak, sőt később szociális ízű motivumok felé terelődik az érdeklődése. A naturalizmusnak ezt a következményét mások azonban még határozottabban vonták le.

A kilencszázas években Basch Gyula még néhány karakterisztikus képet fest, egy-két arcképe az előbbi évtizedben készült legjobb munkái mellé állítható. A háború előtt aztán fokozatosan elapad festő-kedve. Az ekkor kezdődő stílusváltozás azonban már nem érdekelte. Oeuvreje a maga valójában ekkor lezáródott. Későbbi művei inkább csak a régi festői emlékek halványabb visszaálmodásai.

Nagy bibliai kompozíciója — *Jairus leányának föltámasztása* — Munkácsy stílusát követő pathétikus kompozíció, de a föltámasztott nő aktja, arca realisztikusabb fölfogásra vall.

Basch Gyula művészete ma már a multté, gyűjteményében azonban kétségtelenül találunk olyan munkákat, melyek mint a kilencvenes évek törekvéseinek kitünő dokumentumai és mint befejezett, kiváló munkák, mindig értékek maradnak.

★

Nem is vagyunk képesek nagyobb ellentétet elképzelni, mintha Basch Gyula realizmusa után *Egry* József színlátományait nézzük, amelyek keretekbe foglalva az Akadémia-utca 8. szám alatt lévő Tamás-galériában láthatók *Medgyessy* Ferenc plasztikai munkáival együtt. Ebben az intim kiállítási helyiségben a Modern Kiállításrendező Bizottság ezentúl a magyar haladó művészek munkáit fogja bemutatni.

Egry József stílusa a Balaton víztükre fölötti fény- és színjelenségekből született. A nap és a víz egymásba áramlásából keletkeznek viziói, amelyekben föloldódik a dolgok testisége és minden fény- és színképletté válik. A szivárvány Egrynél semmivel sem súlytalanabb, mint az anyagok realitását, tömörségét veszített hegyek, földek, házak, emberek. Távol Keleten fosztják meg így a művészek az ábrázolt valóságot a maga anyagiságától, hogy látományaikat megörökíthessék. De míg a kínai és a japán művészetben még a tragikus motivum is ábránddá szelidül, Egrynél az egyszerű benyomások feszültséggel teli víziókká alakulnak át. Képeit csak az élvezheti és értékelheti, aki képes őt ebbe a valóságot elhagyó, de energiákkal teli fényszférába követni, melyben minden áttetszővé válik. Bámulatos, hogy a papir, vagy a vászon fehérjeinek milyen világító erőt képes kölcsönözni Egry különleges mondanivalóihoz különleges technikát is használ. Csak az olajpasztellel valósíthatja meg igazában művészeti vágyait. Ahol súlyosabb akcentusokra van szüksége, ott olajfestékkel dolgozik, míg a könnyebb tónusokat pasztellel keni föl lapjaira. Vannak kizárólag olajfestékkel készült képei, melyeken — bár minden fényben fürdik — a technikának megfelelően anyagiasabb a föl-

fogás. Itt már jobban érdekli a művészt az ábrázolt tájrészlet mintázása.

Egry fénylátományaival szemben *Medgyessy* Ferenc plasztikája súlyos járású. Szabadon álló szobraiban e művészet ősi tulajdonságainak megfelelően a tömeg tömbszerűségét, nagyvonalú egyszerűségét keresi. Álló férfiaktjában még a test pihenő állásban való szerves kiegyensúlyozását is föláldozza, hogy épp úgy hű maradhasson az élettelen anyaghoz, mint a régi egyiptom szobrászok voltak. Relifjei igazolják, hogy milyen előnyösen fejlődött, érett újabban stílusa. Míg a régebbi táncoló nők szinte csak síkra fölrakott ornamentumok, újabb dombormüvein az alakok mozdulata a test természetes funkcióinak felel meg, a nélkül azonban, hogy reliefszerűségük csökkent volna. Sőt beállításuk még keresetlenebb lett.

Medgyessy Ferencnek kisplasztikákon nevelődő művészete kétségtelenül megérett arra, hogy mesterük egyszer már monumentális föladathoz jusson.

★

A *Fészek* Művészek Klubjában ismétlődő kiállítások sorozatában most *Zádor* István rajzai kerültek sorra, még pedig a jeles művésznek azok a munkái, amelyek után népszerű rézkarcai készültek. Zádor lelkiismeretesen tárgyilagos és mégis közvetlen hatású stílusát úgy a műértők, mint a laikusok egyformán élvezik. Kitünően találja el a művész az ábrázolt motivum sajátos jellegét, e mellett mindent artisztikus képpé alakít át. Teszi ezt pedig a nélkül, hogy az épületek, műemlékek arányain, részletein a legcsekélyebb változást eszközölne. Régi templomokról, ősi utcákról készült, sokszor halványan színezett rajzai elsősorban azoknak fognak tetszeni, akik az artisztikus városmotivumok barátai, míg tájrajzai az önálló festői benyomások kedvelőit fogja érdekelni.

★

Az *Országos Magyar Iparművészti Társulat* az Andrássy-úti Régi Műcsarnok helyiségeiben szintén megnyitotta szokásas karácsonyi kiállítását. Bútorok bemutatásától a helyiségek szűk volta miatt ismét el kellett tekinteni, viszont igen gazdag és választékos a karácsonyi ajándékoknak való műtárgyak sorozata. Ujdonságszámba megy, hogy egy teremben iparművészeti tervek is bemutatásra kerülnek. Itt olyan terveket láthatunk, melyeket csak rajzban lehet kiállítani, vagy amelyeket tervezőik anyagi vagy egyéb nehézségek miatt nem képesek megvalósítani. Legeredetibb az egész kiállításon *Jaschik* Álmosnak és növendékeinek karácsonyfaszerű, forgatható kirakatválványa. Minden részlete csupa kedves artisztikus ötlet. Stilizált magyar karácsonyfadíszei is figyelemreméltóak. Ezek hivatva vannak kiszorítani a megszokott, unalmas, régi mintákat. Nagyon gazdag a porcellán és cserép dísztárgyak csoportja. A pécsi *Zsolnay*-gyár, *Gádor* István, *Gorka* Géza, a Hódmezővásárhelyi művészek agyagipar telepe, a Keramos műhely, a kispesti porcellán- és kőedénygyár, a *Trirose* iparművészeti műhely és a herendi porcellángyár állították ki a legművészibb darabokat. Örömmel hallottuk, hogy a művészi keramikában különösen *Gádor* Istvánnak még Amerikában is jelentékeny exportja van. A Zsolnay-gyár most porcellánból készíti az égetett cserépre emlékeztető szép vázákat. Szeretnők, ha a figurális csoportok számára a mostani jeles modelleken felül modernebb mintákat is felhasználnának. Igen ízlésesek a *Kovács* Erzsébet rajzai után vasból készült világítótestek, *Tiringer* Ferenc kecskeméti lakatosmester munkái. A textiltárgyak között az Országos Magyar Házipar Szövetség, az Our Shop, Csányi Ilus, Halász Dezsőné munkáit említhetjük föl. Szobrászaink ismert kis plasztikai munkái közül nem egy szerepel a kiállításon, sőt *Kalmár* Elza egy nagy márványkutat is kiállított. *Réty* Zsuzska színezett fémdomborművei, *Haranghy* Jenő üvegmozaik tervei, *Tálos* Gyula finom érzéssel készült dekoratív rajzai, *Benedek* Kata illusztrációi, *Szikszay* Sándor békési mézeskalács mintái, *Horváth* Géza síremlék tervei, *Benczur* Elza magyaros emléktárgyai emelkednek ki még a sok látnivalóból. Két külön vitrinában a kultuszminisztérium részéről a külföldi követségek számára vásárolt dísztárgyak kerülnek bemutatásra.

Ybl Ervin.

példa a sok ezer cikk

Ernyők:

Női ernyők, elsőrendü minőségek 8.10
Férfi ernyők, kitünő minőségek 12.—

Harisnyák:

Valódi angol női harisnyák . . 1.80
Kitünő müselyem minőség . . .1.60
Valódi bemberg selyemből . . 3.90

Téli kötöttáruk:

Kitünő gyermek Pullóverek, 1. nagyság 4.80
(Számonként 50 fillér emelkedés.)
Tiszta gyapju mintás női mellények 9.80
Valódi teveszőr férfi mellények . 11.80

Reform női nadrág:

Hiszen máshol is lehet vásárolni? —

Karác

Nagy
ö

Néhány

Selymek:

Fulard selymek, nehéz jó minőség 2.50
Bemberg selymek, legujabb divatminták 3.90
Crepe de Chine, sok szinben, jó ruha minőség 6.80
Meteor Crepe De Chine, kitünő minőség 10.80
Crepe Satin, legujabb szinárnyalatok 13.50

Bársonyok:

Kalapbársonyok minden szinárnyalatban 3.30
Cordbársonyok gyönyörü mintákkal 3.50
Ruha- és kabátbársonyok, legujabb szinekben 5.90

Szövetek:

Franeia [illegible]

Ujpest-Dunakeszi keramit-út megnyitása

Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt megnyitotta az *Ujpesttől Dunakeszig terjedő nyolc kilométer hosszú, keramitból készült utat,* amelyen a főváros és Vác közötti nagy forgalmat lebonyolítják. A megnyitáson a kereskedelmi miniszteren kívül *Dessewffy* Aurél államtitkár, *Wimmersperg* Frigyes báró államtitkár, *Samassa* Aurél helyettes államtitkár, a minisztérium elnöki osztályának vezetője, továbbá az államépítészeti hivatal vezetői és előkelő közönség vett részt. *Forster* Gyula államtitkár, a minisztérium útépítési osztályának vezetője üdvözölte a minisztert és rámutatott arra, milyen jelentőségű ennek az élénk forgalmú útnak az átépítése. A most elvégzett munka a miniszter nagy útépítési programmjában az *állandó útburkolat megvalósítására irányuló törekvésnek első, igen sikerült része.* Felemlítette még, hogy ezt az utat *magyar keramitból készítették,* hogy bebizonyítsák ennek az anyagnak a kiválóságát az útépítéseknél. A miniszter és kísérete azután megtekintette az új utat.

— **(A tizenöt év óta fennálló)** és közbizalomnak örvendő *Bechár Éliás* perzsaszőnyegkereskedő-cég (VII., Dob-utca 17., Sip-utca és Dob-utca sarok) csodás választékú perzsaszőnyegeiből nagy *karácsonyi occasiót* rendez. Felhívjuk olvasóink figyelmét a kitünő cég mai hirdetésére.

— **(A világhirű „Zephir"-kályhák)** oly nagy kelendőségnek örvendenek, hogy *Héber* Sándor kályhagyárának nemcsak nappal, hanem éjjel is kell dolgoznia, hogy a tömeges rendeléseknek eleget tehessen. Üzemét megnagyobbította, a torlódás elmult és ismét *prompt tud szállítani.* Rendelések a központi irodához, Budapest, Vilmos császár-út 39. intézendők.

Az amerikai áru- és terménytőzsdék

Csikágó, *(dec. 1.) Terménytőzsdezárlat.*

	nov. 30.	*dec. 1.*
	gyengült	*szilárd*
Búza irányzata:		
decemberre	114⅜	116½
[illegible]	119¾	121

üzletét rövidesen a Belvárosba 4

YEZEM

en leszállított áraknak

ON 10%

z összes cikkekből, anyagok kivételével

R DESSEWFFY-UTCA 5.
Fiók-üzlet: CALVIN-TÉR 7.

ÁRPA

A művész úr talentumos, a neve már egészen jóhangzású, de őszintén megvallva, rendkivül hiú. Ha nem is mondhatjuk éppenséggel, hogy az a nap, amikor neve nyomtatásban megjelenik, vörösbetüs ünnepnek számit naptárában, annyi azonban mégis bizonyos, hogy ilyenkor jobb kedvü, mint máskor, sőt ilyenkor még azt is megteszi, hogy kölcsönt is ád kollegájának, ha véletlenül pénze is van.

A minap a művészt súlyos szerencsétlenség érte. A színpadon elesett, mégpedig olyan szerencsétlenül, hogy szeme egy fúróhoz ütődött. Szerencse, hogy szemevilágát nem vesztette el.

Meghatott arccal fogadta a barátok szerencsekivánatát, a szerencsétlenségben is szerencsésen végződő baleset alkalmából és ujságiró barátainak hálából részletesen elmondta az eset körülményeit.

Két nap mulva érdekes fordulat következett be. A művész, hogy-hogynem, elszólta magát. Kiderült, hogy furóról szó sem volt. Lovagias ügyedelmesen. A vágás majdhogynem karrierjét vágta támadt és ellenfele sebesitette meg ilyen veszekett, mert hiszen ha a szeme odavan, ugyebár . . .

Basch Gyula.

Pesti Hírlap, 1928, dec. 2.

Két kiállitás.

Két kiállitás? Nem. Két évszazad. Két világ.

Az egyik *Basch Gyuláé*, az év elején elhunyt festőművészé a Nemzeti Szalonban, a másik *Egry Józsefé* a Tamás-galériában.

Az egyikben egy problémátlan, boldog kor idillje, a másikban a mai fiatalság forrongó lelke.

Amint néhai *Basch Gyula* emlékkiállitásának galériájában járunk, nem hisszük, nem hihetjük el, hogy ettől a kortól, ettől a pikturától mindössze néhány évtized választ el bennünket. Hogyan? Hát igy is láthattak valaha festők szemei? A fényképezőgép lencséjének ilyen éles tárgyilagosságával? Hogy *ezt* és *csak ezt* láthatták a természet, az élet jelenségeiből, *azt* és *csak azt*, aminek meglátásához nem kell festőnek lenie az embernek?! A snájdig huszár, aki az előszobában takaritó szobacicust haptákba állitja; a huszár önkéntes, aki először jelenik meg uniformisában a nyájas családi kör szine előtt. És turmürös dámák, érzelmes zsánerek, idill, anekdóta, Makart-csokor... Hogyan? — kérdezzük, hiszen akkor, amikor ezek a képek megszülettek, már felkavarta a művészet vizeit az impresszionizmus nagyszerü forradalma és az ilyen, nem is naturalisztikus, csupán ätelier-festészet már kitárta zárt ablakait a plein air levegőjének, fényének? És mégis? Igen, mégis, vagy tán épp ezért. A művészetben épugy, mint az életben, felváltva jönnek: forradalom és idill, probléma és anekdóta, cselekvés és ernyedés. Az a kor, a Basch Gyula kora az ernyedésé volt, mintha a művészet minden erejét kiadta volna abban, hogy megszülte a művészettörténet legnagyobb viharát: az impresszionizmust. De azóta már — ó, azóta! — hol vagyunk mi az impresszionizmustól is és attól az ernyedten szelid kortól épugy, mint művészetétől, mintha évszázadok választanának el bennünket. Hiába akarunk, hiába próbálunk, hiába szeretnénk — nem tudunk többé vissza találni oda, sem lelkünkkel, sem szemeinkkel.

Mi marad hát mégis egy érdemes és a maga korában igen elismert festőművész életművéből? Lehetséges volna, hogy az a szakadék, amely a XIX. és XX. század közt feltárult, magába temessen mindent, amiben egy művész hitt, amiért rajongott, amit egy életen át alkotott? Nem, mert hiszen valami olyan örök értéknek mégis kell benne megcsillannia, ami idők, korok, izlések és világnézetek minden változásán tul is megmaradjon. Nos, az ilyen „passé" művészetben a tisztán pikturális értékek jelentik ezeket a megvillanásokat. És ezeket Basch Gyula alkotásaiban bőséggel megtaláljuk. Nem is szólva a *Jairus leánya* cimü nagy bibliai kompozició egy-egy jelentős kvalitásáról, mennyi igaz és még ma is eleven festői érték villan fel a művésznek igen sok fetményén! Néhány halk és költői pasztelljében, a *Tátrai táj* szinelnek finom játékán, egy női akt eleven husszinén, az Északi tenger egy párás, vizlehelletü kis impresszióján, egy havas fasori villarészleten, egy nemes fakturáju tanulmányfején (169. sz.), hogy a sok közül csak néhányat emlitsünk. És ime, — amikor az ember egy ilyen emlékkiállitást egy halott művésznek és halott művészetnek kijáró kegyelettel nézne, kegyelettel, amelyben több a meg nem értés, mint a jóindulat, akkor egyszerre csak ráeszmél, hogy valójában csak halott művészek lehetnek, halott művészet nincs. Mert annak a harminc—negyven év előtti kornak makartcsokros atelier-stilusán és negédes zsánerhangulatán tul, mégis van valami, ami ma sem vesztette el érvényességét, értékét és igazságát a művészetben: az, hogy igazán művész volt-e valaki. És Basch Gyula az volt. Ami munkáiban erény és érték, az az ő erénye és értéke. Ami bennük értéktelen, az a kor hibája, amelyben a művész élt és dolgozott.

A másik kiállitás — egy fél évszázad művészi fejlődésének másik pillérje — *Egry Józsefé*, az Akadémia-utcai Tamás-galériában. Ez a kiállitás, mely egy igen fontos körülménynek, a *Modern Kiállitásszervező Bizottság* megalakulásának köszönheti, hogy ebben az intim kis helyiségben megnyilhatott, a fiatal festőnemzedék egyik legtehetségesebb tagját mutatja be. Egry Józsefet nem osztályozhatjuk az avantgarde egyik táborába sem. Teljesen és erősen egyéni művész ez, akinek még tulzásai, problémakereső szertelenségei is meggyőzőek. *Ennek* a festőnek jóhiszeműségében soha nem tudnánk kételkedni, bár azt meg kell mondanunk, hogy egy-egy munkájával, különösen első festményeinek egyikével-másikával nem értünk teljesen egyet. Egry József a fény festője. Nem azé a fényé, amely a természet jelenségein felvillan és elborul, hanem magáé a Fényé, mint egészen önálló szubstanciáé. A fényt, ez a gondolkodó és nyugtalanul kereső művész, a természet ugyanolyan megfogható és cselekvő anyagának, tömegének érzi, mint a hegyet, fát, házat, embert. Nála nem a jelenségek isszák magukba, olvasztják fel a fényt, hanem a fény alakitja és változtatja át a jelenségeket a maga képére, sőt a maga, néha zuhogó sulyu, néha vibráló könnyüségü tömegévé. Ez igy, elmondva, száraz és mondvacsinált elméletnek hat. Egry József pikturájában azonban szines és eleven életté, sőt: természetté válik az, amit a művész elgondol, ahogy a művész látja és érzi a jelenségeket. És ennek az átalakulásnak, amig az elméletből élet válik, örvendetes bizonysága az is, hogy Egry József egyre leszürődöttebben, a *teóriától* egyre jobban a *piktura* felé fejlődve mutatkozik be ezen a kiállitásán, amelynek keretében *Medgyessy Ferencnek* néhány szép és nemes terrakottáját is látjuk.

Ime, két kiállitás. Két századév. Két világ. És, akármilyen paradoxul is hangzik, mégis megvan a kettőnek a maga összekötő hidja. Az egyik épugy, mint a másik, a maga korának tipikus kifejezője, — hitte! teljes, becsületes, jóhiszemü művészet mindkettő. Hogy azután a kettő közül melyik rokonszenvesebb, az izlés dolga, amint viszont a jövendő dolga megitélni, melyik született inkább a maradandó értékek jegyében.

Fóthy János.

egyik oka annak, hogy a világháború első évei Japánban tömegesen termelték a könyveket. Ebben az időben az ügyeskedő kiadók közül számosan váratlanul hadimilliomosokká vedlettek. A könyvkereskedők között is akadtak ilyen szerencsefiak és közülük is számosan meggazdagodtak. A világháboru dulása óta azonban a könyv előállitása roppant megdrágult s ezáltal a könyvek ára is. A silány könyvek fogyasztása ezzel nagyban apadt. Az olvasóközönség nem adott többé pénzt a hitványabb munkákért, csak a komolyakat kereste.

Ilyen körülmények közt a gyenge műveket a vállalkozók már nem adhatták ki. Igy történt az, hogy a háboru után a japáni könyvtermelés visszaesett. 1923-ban a nagy földrengés a japáni könyvtermelés központját, Tokiót, teljesen elpusztitotta s ez gazdasági katasztrófájává lett a japáni könyvkiadóknak is. Ez a válság azonban csak átmeneti volt.

Az ujabb japáni könyvpiacon a legkeresettebb könyvek a következők: *Nikudan* (Ágyugolyók — emberhusból), amely Port Arthur hősének, *Szakurai* főhadnagynak autobiografiája. Husz év alatt több mint félmillió példány kelt el belőle. *Nikudan* a japáni nyelven kivül még 25 nyelven olvasható. A másik *Siszen-o-Koete* (Még a halálon is tul!), mely [illegible] *Kagawa Toyohikónak*, a japáni kereszt-

Minden nemzet irodalomtörténetében tapasztalható egy olyan korszak, amikor nagy számmal forditják le a külföldi műveket, hogy meghonositsák az idegen kulturát — saját kulturájuk táplálására. Ez történt Japánban is: a *Meidzsi* és a *Taisó* korszakban (1868—1923.), amikor is lázasan szivták fel az európai kulturát a japániak. Tömegesen forditották le az európai könyveket japánira. Ma már az indiai és kinai klasszikusokon kivül, kezdve a görög-latin klasszikusoktól egészen a legmodernebb európai művekig, a nevezetesebb könyvek mind olvashatók japáni nyelven is.

A régi magyar irók közül *Petőfi*, részben *Arany* és *Jókai* művei vannak lefordítva. Az ujabbak közül *Herczeg Ferencet*, *Lengyel Menyhértet* és *Molnár Ferencet* ismerik.

Japánban nemcsak a technikai vivmányok eredményeit ültették át csodálatos gyorsasággal, hanem az európai gondolkodásmódot is. Ezzel a görög eredetü logikával és az azon alapuló európai tudományos metódussal tanulmányozták a japániak őseiktől örökölt kulturájukat. Ezt az időszakot az *átültetés korszakának* szokták nevezni. Ez volt a modern Japán irodalomtörténetnek *magvető korszaka*. Ma már tovább haladtak. Nem kell több forditás. A külföldit imádó korszak elmulott.

A magvetés után: aratás! Ez a mai Japán igazi gondolatvilága! Uj szempontokból, uj metódussal kutatni át a japáni őskultura lényegét, összes tulajdonságait. Ez az igazi, bőséges aratás!

Az uj, végtelen modern és mégis izig-vérig japáni horizontok csökkentették a forditások iránti érdeklődést is. Ma már a kiadóvállalkozók forditásokat nem szivesen adnak ki. A könyvtermelés részben ezért is csökkent a világháboru után. Ez jelenti az *Uj Nippon* fiainak — nemcsak fajilag, de lelkileg is — teljes nemzeti öntudatra való ébredését.

Főüzlet: V., Lipót-körut 22. Fióküzlet: IV., Kristóf-tér 6.

FIÓKÜZLETEMET

IV., Kristóf-tér 6. alatt megnyitottam,

ahol épugy mint főüzletemben a legválasztékosabb **kézimunkák, függönyük, csipkék, terítők, diszpárnák, gobelinek, meglepő olcsón vásárolhatók.**

Legszebb karácsonyi ajándéktárgyak!

Weisz Mariska kézimunkaüzlet. 20077

Basch Gyula

Meghalt a regényes életü Basch Gyula

Tragikus körülmények között halt meg a napokban a régi békebeli Budapest társadalmi életének egyik érdekes egyénisége, *Basch Gyula, a regényes életü képrestaurátor. Basch* Gyula, aki már tul volt a hatvanadik éven, *motorkerékpáron igyekezett Badenből Bécsbe, utközben szivszélhüdés érte és meghalt.*

Az előkelő pesti élet „Jules"-jét annakidején Budapest egyik legszebb férfijének tartották. Az elegáns, szőke, karcsu fiatalember az 1900-as évek elején mindenütt látható volt Pesten, az Operában remekbe szabott frakkjával, szürke cilinderben, sárga látcsővel a lóversenyek zöld gyepén [illegible] társa-

Bécsig szerencsésen eljutott. Néhány napig egy szállodában pihent, aztán ujra felült a gépre utazásának végcélja felé.

Fivére, *Basch* Andor festőművész mondja el nekünk a szomoru tragédiát.

— Szegény Jules utközben roszszul lett. Leült egy fa mellé s csakhamar elvesztette eszméletét. *Szivbénulás ölte meg. A csendőrök találták meg a holttestét.* Zsebében volt egy levél, amelyből megállapithatták lakcimét.

Ijj. Basch Gyula holttestét Bécsben hamvasztották el. Két nővére, Linzben lakó felesége és fivére, *Basch* Andor festőművész gyászolják.

Est Kurir 937. VII. 11.

...mi összeg ... sok helyen ... mentárokat is ...

...ban, kávéházakban. ... és ... Basch Gyula festőmüvész, ... ügyvédet akart nevelni belőle.

Vágya nem teljesült. A kalandos természetü, utazgatni szerető fiu is festőmüvész lett, képrestaurátor, aztán később halókocsikalauz, parfőmügynök, villanyszerelő, hotelportás, telekügynök és még ki tudja mi minden.

Mikor apja 1928-ban meghalt, Jules *harmincezer pengőt örökölt.* Ez az összeg sokat lenditett rajta, ujra elkezdett festeni, takarékoskodott, képeket restaurált. — Az utóbbi években *Münchenben lakott.* Sokat betegeskedett.

Hat hónappal ezelőtt szélütés érte. Mikor meggyógyult, elhatározta, hogy *meglátogatja a Bécs melletti Badenben élő kilencvenéves nagynénjét.*

— *Nem akarok addig meghalni, mig nénémet meg nem látogattam.*

Az öregur motorkerékpárra ...

Basch Gyula MDK

Krisztus feltámasztja Jairus leányát, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Krisztus feltámasztja Jairus leányát, repr.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll. /

M.D.K.

Basch Gyula

"Miből éljünk?" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap.

A "Könyves Kálmán Társaság" állandó kiállitásán is résztvesz a müvész, -irja a "Müvészet" c. rovat.

Magyar Salon, Bp. 1903. febr. 38. kötet
489, 509. lap

M.D.K.

Basch Gyula

"Miből éljünk?" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Képes Családi Lapok, Bp. 1904. juli. 31.
26. évf. 31. sz. 569. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Basch Gyula

Miből éljünk, festm.

KmTárs 1901/2. téli kiáll.

MDK

Basch Gyula festöm.

Miből éljünk. Olf.

Képzőm. Társ. 1901-2. Téli kiáll. Kat. 26. c14.

Basch Gyula

Merengés, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
19o4. márc. 37 l.

Basch Gyula
"Miből éljünk?", olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.
17 l.

MDK

Basch Gyula, festö

Memento mori. Olf.

[illegible]

MOK

Basch Gyula, festő.

168/a Bansin a Langerparton. Of.

303. „Miből éljünk?" "

A Szegedi Képzőműv. Egy. műkiáll. - Szeged. 1907. III.

Kat. 13. l.

MDK

Basch Gyula festő

„Vasutas" c képe KT-tárlatan 1887.

MDK-A-T-1/2039.

MDK

Basch Gyula, festö

"Éva" Of.

Képzőműv. Főisk. 1961-2. téli kiáll. kat. 34.l.

Basch Gyula

"Miből élünk?" c. festménye elhagyott táj, behavazott uton rémült arcu fiatal asszony pólyásgyerekkel a karjában jön.
Az ÉLET karácsonyi szines melléklete.
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. dec. 26. I. évf. 52. sz. 862-863. lapok között.

M. D. K.

BASCH Gyula festő

„Krisztus feltámasztja Jairus leányát"
(Munkácsy hatás)

Végvári 1958. 202.

MDK

Basch Gyula, festöm.

Krisztus feltámasztja J/airus leányát. Repr. 8.l.

Lyka K. Téli tárlat. 1900-1901.Bp. 1901.
? lap? Művészet? 7.l.

MDK

Basch Gyula, festöm.

Krisztus föltámasztja Jairus lányát. Repr.
/ A Könyves Kálmn jogositványa. /

Ger Lon Mod fest./?/ 46 .l. /nincs évsz.,stb./

Basch Gyula.
festőművész.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 2.

SZINHÁZ. MŰVÉSZET

Három kiállitás

Basch Gyula emlékkiállitása a Nemzeti Szalonban — Egri József és Medgyessy Ferenc gyüjteménye a Tamás-galériában — Iparművészeti kiállitás

Két képzőművészeti kiállitás nyilt meg szombaton délután, ez a két kiállitás két egész külön világot jelent, amely olyan távol van egymástól, mintha a ma élő ember nem is élhetett volna mind a kettőben. Évtizedek választják csak el egymástól ezt a két korszakot, mégis olyan, mintha már évszázadok volnának közöttük. A legcsekélyebb vonatkozásban sincsenek már egymással, de éppen azért annál érdekesebb igy egymás mellett szemlélni ezt a két kiállitást, amely a legszemléletesebben demonstrálja, milyen más utakon jár ma a művészet, mint néhány évtizeddel ezelőtt járt.

A Nemzeti Szalon emlékkiállitást rendezett a nemrég elhunyt *Basch* Gyula festőművész képeiből. A Szalonnak mind az öt termét megtöltik ennek a gazdag kollekciónak a darabjai, amelyek között bőven akad zsáner, portré, tanulmány. akt, tájkép, sőt még kompozició is. Munkácsy Mihály kortársa volt *Basch* Gyula s ez a kor nagyon szerette a kedves, novellisztikus tartalmu zsánert, társaságbeli jeleneteket. Ezek a legjellegzetesebb, ha nem is a legjobb képei a kollekciónak, amely szinte meglepetésszerü a mai generáció számára. Komoly figyelemre méltók azonban *Basch* Gyula portréi és portré-tanulmányai. A pontos rajz, a gondos kidolgozás jellemzik Basch lelkiismeretes művészetét, amely amellett eredeti jellemzésre is törekszik. Finom, szinte lehelletszerü rajz és gyöngéd, olykor kissé fantasztikus szinek kapnak meg pasztelljein. A mai generáció azonban legjobban fogja értékelni a művész ügyes és ma is frissen ható szinvázlatait. Mindenesetre nagyon érdekes és tanulságos ez a kiállitás a mai nemzedéknek, amely alig ismeri már Basch Gyula művészetét, pedig ez a maga korában igen népszerü volt.

A modern művészek uj kiállitási helyiségében, a Tamás-galériában megnyitókiállitásképen *Egri* József képeit és *Medgyessy* Ferenc szobrait mutatják be. A választás helyes, mert mind a két művész erős reprezentáns alakja a modern művészetnek.

Egry József kiemelkedő és egészen egyéni utakon járó értéke ujabb művészetünknek. Teljesen modern ez a művészet, amely feltünést keltene még Párisban is, amellett teljesen magyar, mert *Egry* legkedvesebb témája a Balaton s ennek az egész Európában páratlanul álló tájszépségnek minden költőisége megelevenedik az ő pikturájában. Azt a különös atmoszférát, amely itt a táj szineinek, a fény játékának, a viz tükröződésének remegéséből szövődik, senki olyan finoman, annyi légies könnyedséggel, annyi ragyogással és olyan sokféle változatban nem adta vissza, mint ő. Különben is a fény problémái érdeklik. Tükrözéseket, átvilágitásokat, egymásba villanó reflexeket fest a legszivesebben. Ez az erős fényfestés megbontja nála a zárt formákat, de azért *Egry* művészetében mindig ott érezzük a természetet, a reális valóságot. Kész művész már ő, aki tul van a kutatáson és nem téved a pikturától idegen absztrakciókba. Vagy harminc képet állitott ki, amelyek közül legszebbek a *Reggeli fények*, a *Balaton partján*, a *Szivárvány*, az *Ablak* visszatükröződése s a művész egyik önarcképe.

Medgyessy Ferenc a formák klasszikus tisztaságát s az erőteljes, monumentális kifejezést keresi szobraiban. Kevés, amit kiállitott — néhány akt és néhány dombormű —, de ez a kevés is méltóképen reprezentálja benne az uj magyar szobrásznemzedék egyik legjellegzetesebb és legérettebb tehetséget.

•

Az Iparművészeti Társulat a régi Műcsarnokban levő helyiségeiben karácsonyi kiállitást nyitott meg. Nagyobb darabok, butorok és más berendezési tárgyak nem szerepelnek ezen a kiállitáson, mert az volt a cél, hogy karácsonyra könnyen eladható ajándéktárgyakat mutassanak be a közönségnek. De azért a kiállitás igen tetszetős és változatos. Szépen van képviselve a *keramia Gábor* István, *Gorka* István, *Zilzer* Hajnalka, a *hódmezővásárhelyi művészek* s a *Székesfehérvári Hadiárva Intézet* munkáival. Igen szép női kézimunkákat állitottak ki a *Magyar Háziipari Szövetség* és az *Olir Shop*. A főtárgyak közül *Urmóssyné Benczur* Elza munkái válnak ki. Nagyon eredetiek *Thiringer* Ferenc kecskeméti vasmüvesnek *Kovács* Erzsébet tervei után készült kovácsolt vaslámpái. Igen szépek és finomak *Tálos* Gyula fantasztikus dekorativ vizfestményei és *Benedek* Kató rajzai és kötéstervei. Eredetiek a *Haranghy*-tanitványok üvegmozaikjai. Külön vitrinekben vannak elhelyezve azok a jellegzetesen magyar iparművészeti tárgyak, amelyeket a kultuszminisztérium a külföldi magyar követségek számára vásárolt s amelyeket *Villány* Frigyes báró, *Ugron* Gábor és *Kertész* K. Róbert h. államtitkár válogattak össze. A kiállitáson levő izléses karácsonyfákat a Jaschik-növendékek diszitették. Kisebb szobormüveket állitottak ki *Bory* Jenő, *Damkó* József, *Kisfaludy Strobl* Zsigmond, *Lupola* Yrjó, *Pásztor* János, *Vastagh* György, *Vedres* Márk és mások.

A gazdag kiállitáson általában igen nagy a választék s az árak is olcsók.

Kállay Miklós

Oberbauer A. Utóda

templomberendező vállalat

Alapítva 1863 Ant. 853—44

Betlehemi szoborcsoportok, zenés jászolok, stb. stb.

Kérje karácsonyi árjegyzékemet!

el **szerényen meghuzódom,**
rékoskodom a költségekkel,
ogy olcsón adhassak jót

sevics Milenko

etőfi Sándor-u. 3.

udvarban és az emeleten

kció, szövet-, selyem- és
k, köt-szövött és divat-
őnyeg, függöny, paplan,

Legszebb, legjobb, legolcsóbb

cipők

Domonkos Lajosnál,

Bpest, VI., Teréz-körut 27

Alapittatott 1886

Uriszoba-berendezések

állandóan raktáron

HOLLÓSY GYULA butorgyárában,

Ujpest Rózsa-utca 4.

Telefon: L. 910—50.

Z FRIGYES

UJÉVI

ÉKSZEREK,

svájci márkás órák, brilliáns tárgyak csak prima minőségben.

Leszállitott árak.

Takáts János

Budapest, József-körut 71—73.

Alapittatott 1907

Akác- és virágméz

gyógyit, erősit, hizlal.

A legjobb tápszer gyermekeknek és felnőtteknek.

Esetküldi:

Kodnár

Budapest, I., Attila-utca 23.

Telefon: Ant. 520—79.

Vesznek akác- és virágmézet.

Constant

Hirdetésemm
taka

(5 s.)

Basch Árpád, festő, * 1873. Budapesten Karlovszkynál, Münchenben Hollósynál, Párisban Laurensnál, Doucetnál és Brantôtnál tanult. Angol és francia folyóiratok művészeti munkatársa. Tájképei Mészöly körébe utalják. Iparművészettel is foglalkozott.

(6 s.)

B. Gyula, festő, * 1851. Tanulmányait Párisban és Budapesten (Paczka Ferenc és Horovitz Lipót) végezte. 1885. állított ki először. Bűnbánó c. képe (1902) a Képzőművészeti Múzeumban. Katonai életből merített zsánerképeket és arcképeket

T +

Basch 1928 jan 3

Jest. A Munkácsy által reprezentált fejlődési fokon nem jutott túl.

B. Andor,

sor.

Basch Gyula.
festőművész.

* **Basch Gyula festőművész meghalt.** A régi festőgeneráció érdemes művésze, *Basch* Gyula, hetvenhatéves korában, egy badeni szanatóriumban, szivbajban meghalt. Sok, szép sikere volt novellista-tárgyu képeivel, amelyek a nagy mesterségbeli tudás, az érdekes festői látás és az akkori időben divatos zsánerötletek révén tüntek fel. Legértékesebbek arcképei, közöttük Popper Dávid és Falk Miksa arcképe. Temetése csütörtökön délután lesz.

Magyarság, 1928. Jan. 4.

SZABADSÁG NAPJÁRA

BASCH GYULA HAGYATÉKA

A Nemzeti Szalon öt termében elmult élet s elmult kor művészete vonul fel előttünk egy halott művész erejében. *Basch* Gyula hagyatéka a maga változatos témáival s a maga fejlődésével számunkra hűséges kifejezője annak a kornak, amelyben megszülettek s művészfantáziája, természetlátása, eszközei és fejlődése pontos kifejezői e közelmúlt és mégis oly távoli idő tendenciáinak és vágyainak. Általában mindig úgy van, hogy a közvetlen tegnap érzésben és

hajlandóságban, eseményeinek érdekességében távolabb áll tőlünk, mint a régebbi muit. Itt azonban más az eset. A mát ettől a közvetlen tegnaptól olyan szöges ellentétek, olyan végtelen másfeléfordulások választják el, hogy ez alig egy-két évtized távolsága már megkapta ezt a történelmi perspektivát, amely régi korok művészetét érdekessé is teszi a számunkra. A hetvenes-nyolcvanas évek genrefestészete, amelyből *Basch* Gyula akkor nagyon népszerű művészete elindult, a maga édes kis novelláival, az első egyenruha, a meglepett modell s a szobaleánynak kurizáló káplár édeskés történeteivel síma és mindig bevégzett festésmodorával ma már

ebben a messzetávolságban kedveskednek meg újra számunkra. Egész kétségkívül azonban az időnek ennek az áthidalásához nagyban hozzájárul, hogy *Basch* Gyula maga nagyon kitünő, soktudású s a maga kora mértékében kitünő izlésű festő volt. Amint fejlődési útja ettől a novellisztikus pikturától tovább halad az egyszerű naturalizmus határai felé, meg kell állapítani róla, hogy a maga idejében sem kereste a könnyű népszerűség útjait. Ha a mostani tárlaton szereplő nagyszámú portréin végigtekintünk, meg kell látnunk azt is, hogy egykori nagy sikerei az arcképfestés területén nagyon is indokoltak. Ebben a sorozatban nem egyszer jó emberlátást, az arc hasonlóságán túl karakternek és egyéniségnek művészi kifejezéseit kapjuk.

Képzőművészet
1928. 15. 7.

R: Baromfiudvar

BENEDEK PÉTER

A Nemzeti Szalon Tárlatáról

Basch Gyula

A "Tavaszi kiállitás" c. kritikájában Bojtorján birálja a müvészt, banalitásként emlitve müveit.
Müvészet c. rovat.

A HÉT, Bp. 1895. ápr. 21.
VI. évf. 16. sz. 257-258. lap.

Basch Gyula

Yartin József: "A téli kiállitás, II." c. kritikájában erősen birálja a müvész munkáit: arcképei: „Schwimmer tanár ur ruhája fából faragott, "Tanulmányfej"-én a szivart nem a karja, hanem egy kétkaru emeltyü tartja, ruhája pedig bádogból van...

A HÉT, Bp. 1898. dec. 18. IX. évf.
51. sz. 821-822. lap.

Basch Gyula

Atyja képmásán mutatta be, hogy sok finomsággal és könnyedséggel kezeli az ecsetet, -mondja kritikájában Szana Tamás: "Téli műtárlat" cimmel, a Műcsarnokban rendezett kiállitáson szereplő alkotásokról.

A HÉT, Bp. 189o. dec. 7.
I. évf. 49. sz. 366-367. lap.

Basch Gyula

"Folyton izmosodó tehetség"-ként emliti meg Nyitray József: "Mütárlat" c. beszámolójában, mely a Mücsarnokban rendezett kiállitásról szól, s megjegyzi, hogy Horovitz hatása alatt áll.

A HÉT, Bp. 1891. dec. 2o.
II. évf. 51. sz. 827-829. lap.

Basch Gyula

A franciás impresszionizmus keveredése a quattrocento szellemében készült olaszos formakereséssel, a müvésznél modorosságot eredményez,-mint Felvinczi Takács Zoltán megállapitja, "A téli tárlat II." c. kritikájában, a kiállitáson szereplő munkáival kapcsolatban.

A HÉT, Bp. 1919. febr. 2.
XXX. évf. 5. sz. 74-75. lap.

Basch Gyula

A "nagy és kis emberek arcképei"-t festő művészek legjobbjai közé sorolja a művészt a kritika, melyet Viharos aláírással "A tavaszi kiállitás" cimmel, a Művészet c. rovatban közöl a lap.

A HÉT, Bp. 1894. ápr. 22.
V. évf. 16. sz. 252-253. lap.

MDK

Basch Gyula

A Nemzeti Szalonban Basch Gyula emlékkiallitása.

Cikk: A képzőművészeti év története.

Pesti Hirlap nagy naptára az 1930.évre.
/képpel./ 84.l.

Basch Gyula.

Esti Kurir, 1928. dec. 4.

Basch Gyula emlékkiállítás

A Nemzeti Szalón termeiben másfélszáznál több kép és rajz hirdeti egy festői korszak jelesének: *Basch* Gyulának kivételes tehetségét. *Basch* Gyula művészete talán a végső határa az ugynevezett atelierszin-problémáknak, ő egyuttal az utolsók egyike volt, akik a festőművészetben a rajztechnika minden bravurját, minden egyes alkotásukon hiánytalanul alkalmazták. Korának minden művésze s igy ő is, arra törekedett, hogy a szemlélő ne csak a lendületes vonalvezetés révén ne csak a szinek pontos alkalmazása miatt higyje el, hogy a festő a tudás teljével rendelkezik, hanem a térbeliség ábrázolásához szükséges minden szerkezeti tudás szerepel a képen, mint kézzelfogható bizonyitéka annak, hogy a festő birtokában van a rajztudás, az anyag szerkezetének és az ember anatómiájának ismerete. Akkor még az volt a bravur, ha valaki kifogástalanul tudta szétbontani a szineket az árnyékban s *Basch* Gyula ebben is mester volt. Aza festői korszak, amely miniatür-pontosan ábrázolta másolta a természetet és jelenségeit, nem rohant a müvészi impressziók után, megállapodott az eléje kerülő jelenségnél, vagy kialmodott kis novellaszerü eseménynél, azt lerögzitette s annak minden látható jelét felrajzolta. Ez a festészet talán *az elbeszélő mesélő* festészetnek jellegzetes kora, a maga nagy nyugalmával, romantikájával, amely ha drámába csendül, akkor sem több, mint a vihar egy pohár vizben. Ma már elvétve akad egy-egy követője ennek a müvészetnek, de a ma müvészei nyugodtan megállhatnak ennél a kornál, nyugodtan indulhatnak el ebből a müvészetből, amely szerkezet tekintetében mégis csak a teljesség, a forrás.

Ennek a határkőnek nevezhető müvészetnek sok remekbe készült darabját találjuk egybegyüjtve a Szalón termeiben. Még azok is szeretettel, élvezettel, meghatódottsággal szemlélhetik ezeket a képeket, akiknek lelke már teljesen át van itatva az uj irányok szellemétől.

(b. m.)

Basch Gyula.
festőművész

— A Basch Gyula-emlékkiállítás megnyitása. Néhai *Basch* Gyula festőművésznek a *Nemzeti Szalonban* rendezett emlékkiállítását szombaton délután nyitotta meg a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbizásából *Kertész* K. Róbert államtitkár, a művészeti ügyosztály vezetője nagy és előkelő közönség és a művészek legnagyobb érdeklődése mellett. Budapest Székesfőváros képviseletében *Líber* Endre dr. tanácsnok jelent meg, akiket a Nemzeti Szalon részéről *Déri* Béla igazgató, *Gellért* Jenő és *Horvay* János elnökök és *Kató* Kálmán mütáros, valamint az elhunyt művész fia, *Basch* Andor festőművész fogadtak. A kiállitás megtekinthető reggel 9-től 2-ig. A kiállitási termek az uj tüzrendészeti szabályoknak megfelelően fütve vannak.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 4.

Basch Gyula.
festőművész

— **Basch Gyula-emlékkiállítás.** Igen érdekes kiállítás nyílik meg december 1-én a Nemzeti Szalon összes termeiben, ahol *Basch* Gyula festőművész hátrahagyott műveiből rendeznek emlékkiállítást. A kiállítás iránt nagy az érdeklődés, nemcsak azért, mert a magyar képzőművészetnek olyan korszakát reprezentálja, amelyet ilyen nagy gyűjtemény keretében ritkán lehet együtt látni, hanem az elhunyt művész széleskörű társadalmi összeköttetései révén is.

Nemzeti Újság, 1928. nov. 23.

Basch Gyula.

N. N. XI. 29

— **Basch Gyula emlékkiállítása.** A *Nemzeti Ujság* már megemlékezett arról, hogy a Nemzeti Szalon *Basch* Gyula hátrahagyott müveiből emlékkiállitást rendez. Az emlékkiállitás december 1-én, szombaton délután 4 órakor nyilik meg.

Nemzeti Ujság, 1928. Nov. 29.

Basch Gyula /lakása: Fasor 31./

A lap "Müteremlátogatás" cimmel közli, hogy megszervezi a közönség és a képzőművészek kapcsolatát. Egyrészt azért, hogy a műalkotást a közönség megtanulja látni, másrészt hogy a müvész -a látás-nevelés folytán- személyes tolmácsa lehet saját művének.
A lap hétről hétre közli a cimeket, napokat és órákat, ahol és amikor a müvész a közönség rendelkezésére áll mütermében.

A HÉT, Bp. 1903. febr. 15 XIV. évf.
8. sz. 106-107. lap.
7.

Basch Gyula

Halmi Artur, Juszkó Béla, Kacziány Ödön, Kézdi Kovács László, Kiss Rezső, Knopp Imre, Kovács József, Kövér Gyula, Madarász Viktor, Matkovics Béla, Pap Emil, Pentelei Molnár János, Poll Hugó, Aggházy Gyula, Basch Gyula, Ferenczy Valér, Gergely Imre, Glatter Ármin, Gyügyei Nagy Zsiga, Tölgyessy Artur, Wellmann Róbert, Wittlich Eperjesi Károly, Zoltai-Zeihrer, Rottmann Mozart, K. Spányi Béla Teleki Antal müvészek szerepeltek alkotásaikkal a Mücsarnok jubiláris téli tárlatán.
Basch Gyula: "Akvarelles hatásu kettős arcképe -Orbán Dezső kritikája szerint: megkapóan érdekes.

ÉLET, Bp. 1912. jan.7. IV. évf. 1.sz. 25-27. lap.

Basch Gyula

Körösfői Kriesch Aladár és Glatz Oszkár művészeket együtt emliti meg Gerő Ödön: "A Művészház kiállitása" c. kritikájában: "hirben, rangban, művészetben a három művész egyaránt megállapodott," s ezenkivül arról is ir, hogy néhány kép zsürizés nélkül került be a kiállitásra, mivel az Egyesület tagjainak ezt az alapszabályok megengedik, de arról nem nyilatkozik, hogy kik azok a művészek, akiknek a munkái igy szerepelnek a tárlaton.

A HÉT, Bp. 1910. szept. 18.
XXI. évf. 38. sz. 615-616. lap.

BASCH Gyula festő

fővárostól lapott megrendeléseiről ld. – Erdei 1991 83.

405 Fred Forbát, Entwurf für ein Wohnhaus Stadthagen, Berlin-Dahlem, 1
und Osten)

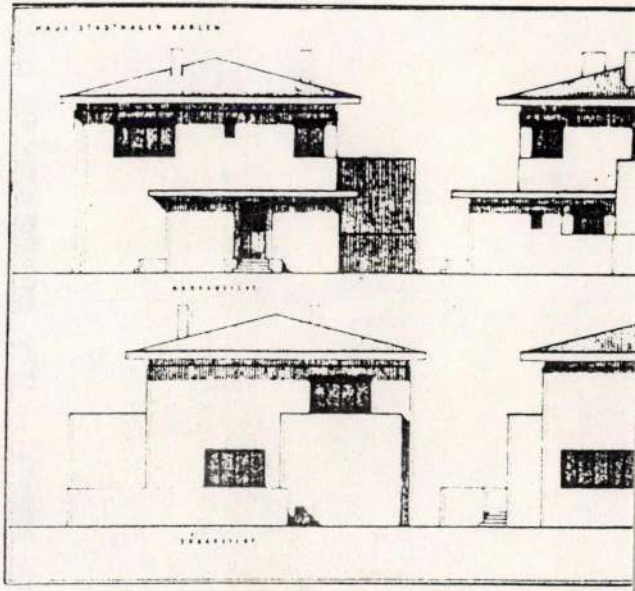

BASCH Gyula

megirva

Basch Elza

festőnő

l. Rechnitz E.

L.

Szendrey-Szentiványi

130. l.

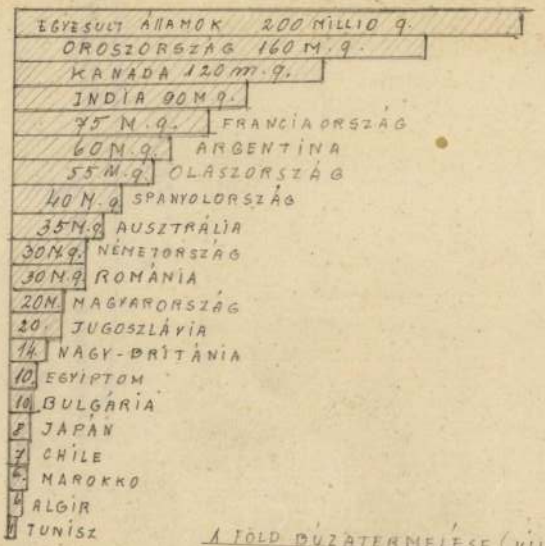

A FÖLD BÚZATERMELÉSE (VILÁGTERMÉS (1100 m q)

Basch Endre, építész

nagyemlítve

Vadász Ferenc: Búcsú Amomáriától 4.

Nirszabadság, Bp. 1979 aug. 9.

M.D.K.

Basch Gyula

"Popper Dávid"-ot ábrázoló arcképét bírálja Murányi Iván: Téli Tárlat c. beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895.
17. évf. a 848. lap után következő mellékletben.

M.D.K.

Basch Gyula

"Pulszky Tessa k.a." c. müvét bemutatja a lap a Mücsarnok téli tárlatáról.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 1904. nov. 20.
26. évf. 47. sz. 867. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Basch Gyula

"Küzdelem" c. müve "kékes tónusban tartott komoly tanulmány",-irja a lap, "A Nemzeti Szalon őszi kiállitása" c. beszámolójában a müvész munkájáról.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. okt. 12
XXIV. évf. 41. sz. 655. lap

Basch Gyula MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, repr.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Basch Gyula MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

BASCH GYULA, festo

Nemes Marcell 1911-ben 80 képet ajándékozott a Kecskeméti Múzeumnak. E gyüjtemény zegyzéke:

2.-BASCH GYULA: Krisztusfej,-vaszon,olaj.-59+45 cm.
Jelezve jobbra lent:Lanczy Ilka ONga.
Basch Gyula.-Katona József Múz.-Ltsz:
56,21. 2.kép. Fekete repr.

SÜMEGI GYÖRGY: Nemes Marcell a magyüjtő Adalékok a magyar mügyüjtés századeleji történetéhez 275.old

CUMANIA,III.HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

Hanem ahhoz bizony egy kis pofa kell. Hiszen igaz, azelőtt, mikor még nem udvarolt Velkovics Rozáliának, egy izben már kért Kozsehubától száz forintot és azt pontosan megfizette (épen ez a tény sugallta az eszmét), de az akkor volt! Most egészen más a helyzet, harczban álltak a leány miatt és egyébként. Noszty félvállról vette a zsiros czivilt, az pedig lelke mélyéből gyűlölte benne nemcsak a vetélytársat, hanem a szép hadnagyot és előkelő nevű úrfit. Nagyot bámúlt tehát, midőn az egy este nagy kardcsörtetéssel és sarkantyúpengéssel benyitott az üzleti irodájába.

— No, találd ki Tivi, miért jöttem én most tehozzád?

— Bizony nem birom elgondolni.

— Egy kis baráti szolgálatot kérek tőled, kedves öregem.

Bámulatosan melegítő, rokonszenves hangja volt.

— Ugyan? — csodálkozott Kozsehuba.

— Nem kerülgetem a kását. Katonás egyszerűséggel fordulok hozzád, nem volnál-e szives kétszáz forintot kölcsönözni?

Kozsehuba már eleget hallott a városban a Noszty pénzzavarairól s gondoskodott róla, hogy Velkovics uram fülébe is eljussanak (mert árts az ellenségnek, a hogy lehet), de annyira megszorúltnak még sem hitte, hogy épen ő hozzá merjen fordulni, a kit annyiszor megsértett hánya-veti modorával, elmés czélzásaival, épen Rozália jelenlétében. No, ez már mégis nagy szemtelenség. Akkora nagy, hogy megzavarta Kozsehubát. Ilyesmire nem volt elkészülve. Hirtelenében nem talált szavakat megbotránkozására. Azon gondolkozott, hogy a szemébe kaczagjon-e, kigúnyolja-e, vagy pedig egyszerűen üzleti ridegséggel elutasítsa?

Addig gondolkozott, míg aztán se az egyiket nem tette, se a másikat, hanem valami mást tervelt ki és így szólt a hadnagyhoz jóakaró hangon:

— Mire kell az a pénz?

— Hogy némely apró dolgaimat rendbehozzam, míg otthonról nagyobb összeget nem kapok.

(Nem mondta meg, hogy Rajeczre akar menni a pénzzel.)

— No tudod, — felelte Kozsehuba, — kétszáz forintot nem adok.

— Soknak találod?

— Kevésnek. Mire mégysz kétszáz forinttal? Az csak egy kis aether-injekczió. Vagy levegőt adok, a miben mozoghatsz, vagy nem adok semmit. Vagy ezer forintot kérj, vagy semmit.

A hadnagy el volt érzékenyűlve, majdnem a nyakába ugrott a nagy lelkesedéstől.

— Te vagy a legjobb czimbora, a legédesebb ficzkó a világon, szeretnélek össze-vissza csókolni. Tudod-e, hogy boldoggá teszel?

— No csak még ne hirtelenkedj azzal a megcsókolással. Mert igaz, hogy adok neked ezer forintot kölcsön, de nem akarok benned csalódni.

— A felől biztositlak, pajtáskám!

— Egyszer már csalódtam benned! — mondta összevont szemöldökkel Kozsehuba.

— Én bennem?

— Hát igen. Egyszer már adtam neked száz forintot kölcsön. Emlékszel?

— De hisz megadtam.

— Épen azért csalódtam benned, mert azt hittem, hogy nem fogod megadni. Ha most azt hinném, hogy megadod, másodszor csalódhatnám. A kiben én egyszer csalódom, én annak többé nem hiszek. Én üzletember vagyok, barátocskám, vagyis a hogy te szoktad mondani, filiszter. Nekem elveim vannak.

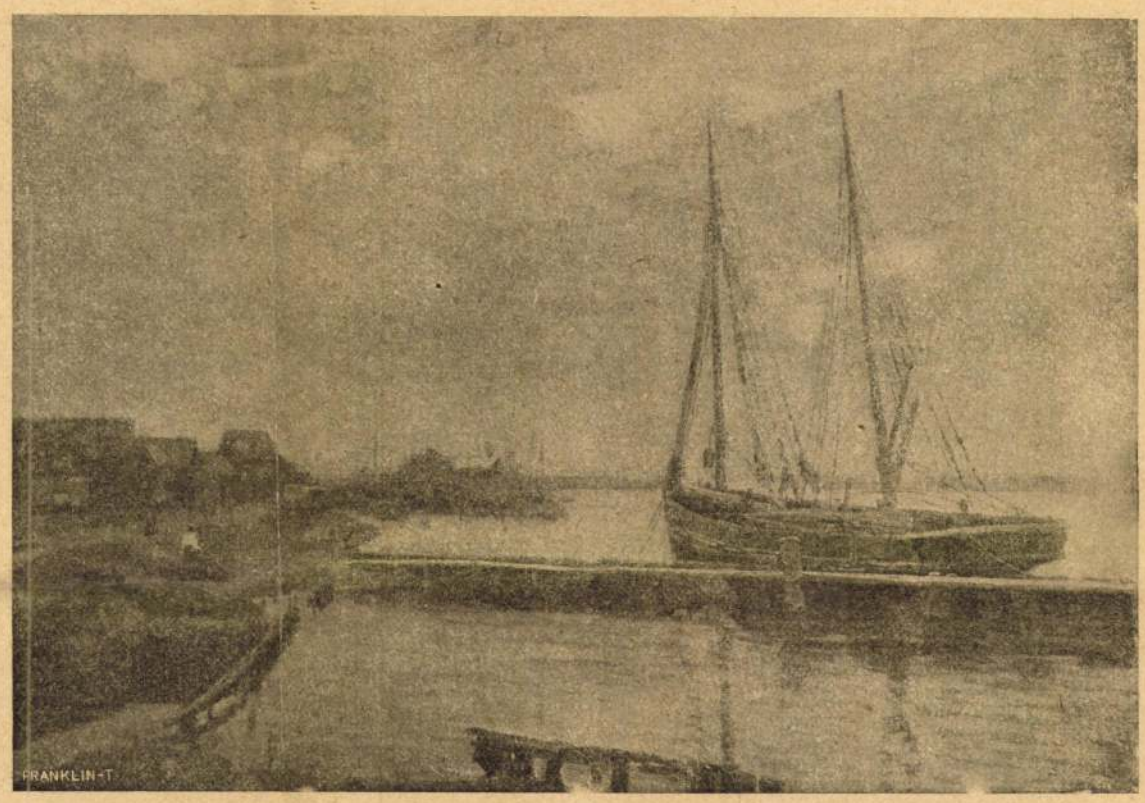

Szlányi Lajos: Halászkunyhók a Blyth folyó partján.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT NEMZETKÖZI TÁRLATÁRÓL.

— Nem értelek, — idegeskedett a hadnagy. — Adsz vagy nem adsz?

— Adok, — mond ez nyugodtan, — ha meg tudod három hó alatt fizetni.

— Hogyne tudnám!

— És ha lesz egy elfogadható jótálló, — tette hozzá Kozsehuba.

Erre bezzeg menten elsavanyodott a hadnagy ábrázata.

— Ej, te egy rosz tréfát üzöl velem, Tivadar. Hisz ha nekem elfogadható jótállóm volna, akkor egy intézethez fordulok és nem alkalmatlankodnám a barátaimnak. Hol szaladjak én itt az idegenben egy elfogadható jótálló után? Ki ir nekem alá ezer forintot itt ebben a zabpátriában?

Kozsehuba vállvonogatva fonta össze mellén a kezeit.

— Ej, hisz nem mondtam én, hogy szaladj valaki után, én csak azt mondom, hogy legyen a váltón jótálló. Hogy hol veszed, mikép veszed, mint szellem lép-e be a kulcslyukon, azzal nem törődöm, én csak azt kivánom, hogy jótálló legyen a váltón. Érted-e?

Noszty vörös lett erre, mint a láng, haragosan emelte fel fejét kevélyre.

— Te úgy látszik elfeledkezel, hogy egy Nosztyval beszélsz!

— Én csak egy ajánlatra mondtam egy föltételt, — felelte ártatlanúl a kezeit dörzsölve, mintha mosná.

— Egy elfogadhatlan, sértő föltételt!

— Ha sértőnek találod, visszavonom, ha elfogadhatlannak, ne fogadd el.

— Eszembe sincs.

S ezzel fölcsapta csákóját még a szobában s dühében hátrarúgta előrecsúszott kardját, úgy rohant ki lihegve, fújva, de a küszöbről még hátrakiáltott hevesen:

— Kozsehuba, te nem vagy úr!

Másnap a sörházban találkoztak a kuglizónál. Ebéd előtt odahúzódik az egész városi intelligenczia. Kopereczky báró is ott van ilyenkor s azonfelül mindenki, a kiben izomerő van kilökni a golyót. Nagy zaj és óriási érdeklődés mellett folyik a kriegsparthie. Ebben nyer kielégítést, a mi hadakozási ösztön a jámbor tót urakba beleszorúlt.

A hadnagy kedvetlen volt, szép hosszúkás arczán átvirrasztott vagy átdorbézolt éj nyomaival, kékes patkókkal a kék szemei alatt, hihetőleg bántotta a tegnapi eset, mert rá se nézett Kozsehubára, hanem egyszer aztán kilenczet talált ütni, a mire nagy hurrah-kiáltás támadt és a hadnagy is vidámabb lett, mert nincs az a vérbeli kuglizó a világon, a ki arra a kéjes zir-zörejre, a mit a kilencz báb összeomlása kelt, el ne felejtené minden baját és a mint ettől a dicsőségtől mámorosan Kozsehuba mellett kellett átmennie, (hisz ilyenkor még a halálos ellenségének is megbocsát az ember) nem állhatta meg, hogy meg ne szólítsa:

— Nagyon megharagítottál tegnap, Tivadar!

— Pedig nem volt okod, — mentegetődzött Kozsehuba, — mert mit kértem tőled?

— Ne beszélj kérlek olyan hangosan.

— Úgyszólván semmit, — folytatá halkan. — Hisz az egész dolgot be lehetett volna pecsételni a te pecséteddel s ráirni a borítékára, hogy csak azon és azon a napon bontható fel. Ha pedig, a mint mondod, addig kifizeted, hát akkor igazán tárgytalan az egész mesterség.

— Hiszen persze, persze, de tudod mégis. Léni, egy kriglit hozzon! (Majd megint Kozsehubához fordult.) Ugy-e szép lökés volt, mi? A mi pedig azt a tegnapi dolgot illeti, majd meggondolom, hogy mit lehetne benne tenni.

(Most már a boltomban vagy, — gondolta magában Kozsehuba.)

S valóban, estefelé újra megjelent nála a hadnagy, nagyon szelid volt, semmi negéd, semmi hetykeség a magatartásán.

— Hát mégis eljöttél? — kérdezte Kozsehuba közömbösen.

— Az ördög idehozott. Add ide azt a czédulát, hadd irom alá, — mondá fojtott hangon. — Kit akarsz?

Kozsehuba tintát, tollat és egy váltó ürlapot tett eléje.

— Hát mondjuk például az alezredest, Stromm Adalbert lovagot, — ajánlta Kozsehuba.

— Eredj a pokolba vele, — tört ki Noszty, — annak olyan szép kalligrafikus irása van, hogy ha a nyakam vágod el, sem birom megközeliteni.

— Annál jobb, — nevetett Kozsehuba. — Legalább nem kell majd irásszakértő.

Noszty összerezzent.

Basch Gyula: Iduska.

— Mit mondtál? — kérdé sötét arczczal, rekedten.

— Semmit. Mit mondtam volna? Hiszen csak üres formalitás az egész.

Hiszen csak egyet perczen a kihegyezett, meghasított lúdtoll, a papiron megiramodik egy kicsit, hejh, erős munka volt. (No, máskor nem lesz már olyan erős.)

Föllélekzett, izzadó üstökét megtörülte s lecsapta a tollat, mintha egy mázsás rudat dobna le.

— Itt van! — hörögte. — Nézd meg, rendben van-e, aztán pecsételjük le!

Kozsehuba csak úgy félszemmel pislogott rá, látta, hogy rendben van; a Noszty név fölé oda volt irva kúsza, bizonytalan betűkkel. «Adalbert von Stromm.»

Hát rendben volt. Kozsehuba benyúlt a Wertheim-szekrényébe és kiolvasta neki az ezer forintot. Most már hadd szaladjon vele Rajeczre, leányt hódítani.

(Folytatása következik.)

AZ URISZÉK.

Elbeszélés.

Irta **Zöldi Márton.**

A legfeudálisabb intézmény, az uriszék utolsó éveiben történt. Egy Marák János nevű erdőőr ellen az a gyanu merült fel, hogy a parasztokkal czimborálva, fát enged lopni az uradalmi erdőből. Ő maga nem nagyon szerencsésen védekezett a vád ellen. Valami olyast mondott, hogy tudott ugyan a dologról, de abban nem volt bizonyos, hogy kik a fatolvajok. Ennélfogva, nehogy esetleg ártatlan is szenvedjen, inkább hallgatott.

Zelenyi István tiszttartó, egy alig negyven éves erős, kövér ember, puffadt arczczal s ritka szőke szakállal, röviden végzett az esettel. Tizenkét pálczaütés elszenvedésére itélte az erdőőrt. Az elitélt komor tekintettel hallgatta a becstelenítő itéletet. Szeme ijesztő tűzben égett, mikor a tiszttartó ambitusáról, hol az itéletet kimondták, távozott.

A lépcsőn Zalay Imre, az ujonnan választott fiatal főszolgabiró találkozott vele.

— Mi ujság, Marák gazda? — kérdezte a főszolgabiró.

— Semmi különös, — válaszolt Marák, — most itéltek el tizenkét botra.

A főszolgabiró kissé megütközöttnek látszott.

— Az lehetetlen, — mondotta, — miért?

Az erdőőr elmondta az esetet, s nyugodtan hozzátette:

— Huszonhat esztendeje szolgálom az uradalmat. Mindig volt becsületem, most már nincs.

— Ne busuljon, Marák, — mondotta a főszolgabiró, — azt a tizenkét botot maga nem fogja elszenvedni. Teszek róla. Csak menjen nyugodtan a dolga után.

Marák tiszteletteljesen köszönt és távozott. A főszolgabiró bement a tiszttartóhoz, ki körülbelül tiz évvel volt idősebb nálánál. Azonnal a dologra tért.

— Spektábilisz, valami hibát tetszett elkövetni.

— Hibát? — mondotta a tiszttartó. — Az könnyen lehetséges. Egyikünk sincs hiba nélkül. És melyik hibámat méltóztatik diffikultálni?

— A legújabbat. Azt tudniillik, hogy az öreg Marákot botbüntetésre itélte.

A tiszttartó keresztbe fonta karját.

— Értem, értem, — mondotta felettesen, — ön azok közül való, kik ellenségei a testi fenyítéknek. Tudom, tudom, most sokat irnak erről a jogász urak. Olvastam a Kossuth ujságjában. Nagyon szép czikkek . . . a jogász urak kitünő stiliszták . . . irigylem őket . . . És hogy tudnak beszélni! . . . Teringettét, minden táblabiró kész orator . . . diákul is, magyarul is . . . De a dolog praktikuma nem abban van . . . A parasztságot csak bottal lehet a jó erkölcsök szűk mesgyéjén tartani.

Innocent Ferencz: Nostalgia.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT NEMZETKÖZI TÁRLATÁRÓL.

Basch Gyula

37. Basch Gyula: Arckép.

KMT 1907/8. déli kiáll

262. Szenes Fülöp: Leányom arcképe.

Basch Gyula

503. Basch Gyula: Őszi rózsák.

Képrőm Társ 1908/9
Téli Kiáll Gat

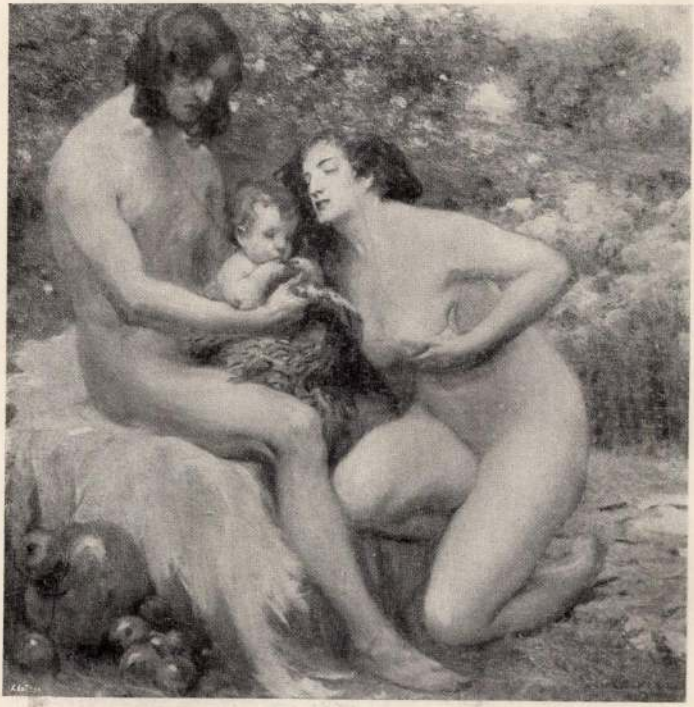

3. Hegedüs László: Az első család.

Basch Gyula

l.

Arv. Csarn. 97. ankc.

Kat.

U. ar. 99. ankc. Kat.

" " 106. " "

sorend.

	Porcellán- és üveg-tárgyak	Textíliák	Vegyesek	Szőnyegek	Hangszerek, látcsövek, fegyverek	Bútorok
1	1879–1480	1961–1990	2591–2620	—	—	2812–2370
2	1481–1490	1991–2010	2621–2650	—	—	2371–2420
3	1491–1550	2011–2030	2651–2680	—	—	2421–2480
4	1551–1600	2031–2060	2681–2710	—	—	2481–2530
5	1601–1660	2061–2090	2711–2740	—	—	2531–2588
6	1661–1720	2091–2110	2741–2760	2111–2160	—	—
7	1721–1780	—	2761–2780	2161–2200	—	—
8	1781–1840	—	2781–2800	2201–2241	—	—
9	1841–1900	—	2801–2825	—	2243–2311	—
10	1901–1960	—	—	—	—	—

Basch Lyula

1857 - 1928.

26. A modell, olaj.

100 x 79

80 P

Almásy-Teleki V. 1941

Landhaus in Stanmore bei London; erbau

Basch Gyula

17. *Basch Gyula:* Női képmás.

Árverési Közlöny

1940. 1. rk. a.

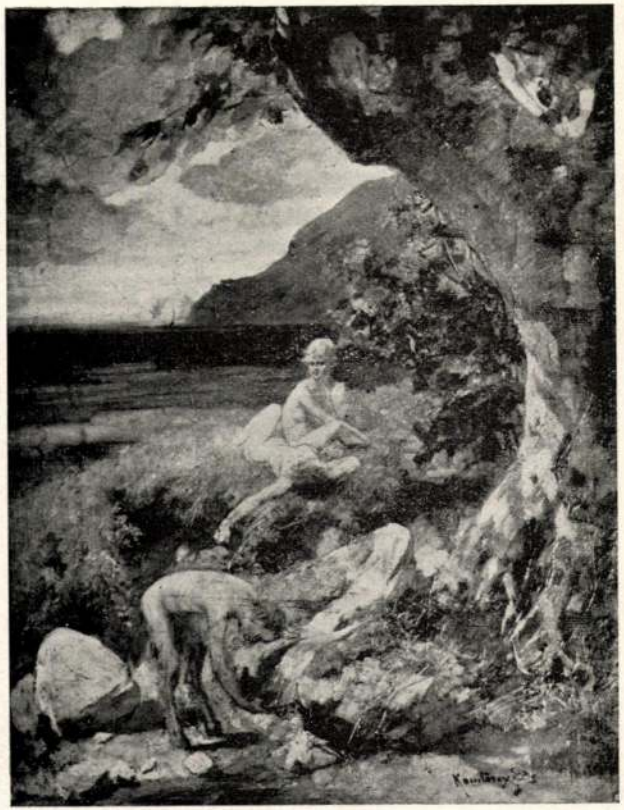

257. *Komlóssy Ede:* Faun és Nimfák.

17. *Easch Gyula:* Női képmás.

385. *Pentelei Molnár János:* Magyaros csendélet.

239. *Karlovszky Bertalan:* Csendélet.

Basch Gyula

Ernst Múz. kiáll. 47. sz

Magyar remekmünek

1921. máj

Tengerparton, Mgt.

Többnyire kerek, vagy ovális talpból kinövő szárón áll a dicsfénytől övezett üveges kis szekrényke, melyben a félholdalakú lunula tartja a kerek ostyát. A gót stílus korában a felső rész inkább tornyos kápolnaalak. Anyaga aranyozott ezüst, vagy ritkábban réz. *Csányi.*

MONTAGNA (ejtsd: *-tannya*), 1. *Bartolommeo*, vicenzai festő, * Orzinovi (Brescia mellett), † Vicenza 1523. A vicenzai iskola legjelentékenyebb mestere a XV. sz. fordulóján. Munkái páduai és velencei hatások keverékei, melyekben Mantegna ereje Giov. Bellini színeinek lágyságával egyesül. Valószínűleg Mantegna, Giov. Bellini és Carpaccio alatt fejlődött Velencében. Főleg Vicenzában, rövid ideig Velencében, Bassano, Pádua és Veronában működött. Korai munkái: Trónoló Madonna, a gyermek imádása (1480 körül, Vicenza képt.), Trónoló Madonna két szent között (1487, Bergamo képt.). Legismertebb munkái 1490 és 1505 közé esnek: a két oltárszárny (1493, Verona SS. Nazzaro e Celso), a trónoló Madonna pompás boltozat alatt, kétoldalt Szt. András és Monaca, Zsigmond és Orsolya, a lépcsőkön három zenélő angyal (1499, Brera). A fájdalom megrázó, csaknem nyers naturalizmusával hat a Krisztus siratása (1500, Vicenza, Monte Berico). Egyéb képei: Trónoló Madonna Szt. Sebestyén és Jeromos között, Krisztus Szt. Sebestyén és Rókus közt (Velence, Akadémia), Trónoló Madonna két szenttel és donátorral, a föltámadt Krisztus a térdelő Magdolnával és két szenttel (Berlin). — 2. Benedetto, előbbi öccse, * 1458 körül, működött 1541-ig. Főleg mint rézmetsző jelentékeny. A velencei mintákat követi (Szt. Jeromos, mitológiai tárgyak), gyakran Dürer-féle [illegible] felhasználásával, sokszor

Basch Gyula

emlékkiállítás Nemzeti Szalonban 1928. dec.

Basch Gyula

Basch Gyula, néhai (1857-1928. emlékkiállítási katalógusa. Nemzeti Szalon, 1928. dec.

2988

629. Walter Crane:
Sz. Liverpoolban 1845-b
A hajó és Szyrének

E fries-kép diszec
kerek medaillont ábrázol,
hagyott vitorlás hajót tü
ből halak ~~[illegible]~~
~~és kibontott~~ szőke hajú S
kik előtt egy-egy hal vet
lagok ragyognak. A fák kö
nek, a medaillonok közt l
edények mellett ágaskodó
tunk. Jelzése oldalt jobb

Lemelkednek ki

Aquarel, mér. 62 : 2
4-di gelentés forint Vétetett ~~1900-ban~~ a

Kifüggesztésére von

~~HV~~ 1900: V. 49. -- 190

49.

I – 1905. átvételi jegyzé
Hajban a sz. nban 20

574

Basch Gula

ind

Nehai Basch Gula (1857–1928) emlékkiállítás katalógusa. Bpest 1928 dec. Nemzeti Salon

169 nüvé kiállítva

Kurd 4. n. VI. 35.

Basch Gyula

emlék kiáll. 1928 dec.
~~[illegible]~~ a Nemzeti
Kalonban

vod

Néhai Basch Gyula (1857–
1928) emlékkiállítás kata-
lógusa. Bpest 1928.

169 műve kiállítás

Spanyolország X. 44.

Basch Gyula néhai

emlékkiállítása.

Nemzeti Salon

· 1928. dec.

Főv. képt.

Basch Gyula

Művészet
1915–16. téli szám. 143
1922. jún. szám. 293, 353, 403
414.
1927. magyar táj. 72

~~Agyagedények, római~~ ~~VI 131~~, ~~179~~, ~~204~~,
~~279~~, ~~280~~, ~~282~~, ~~283~~.

Basch Gyula

Árverési Csarnok aukció kat.

38 sz. 1927 máj.

39–41. nem szerepel

938 Tempesta, Antonio

Vadászjelenet. Rm.

K. 8.—

131 mm, 193 sz.

Basch Gyula

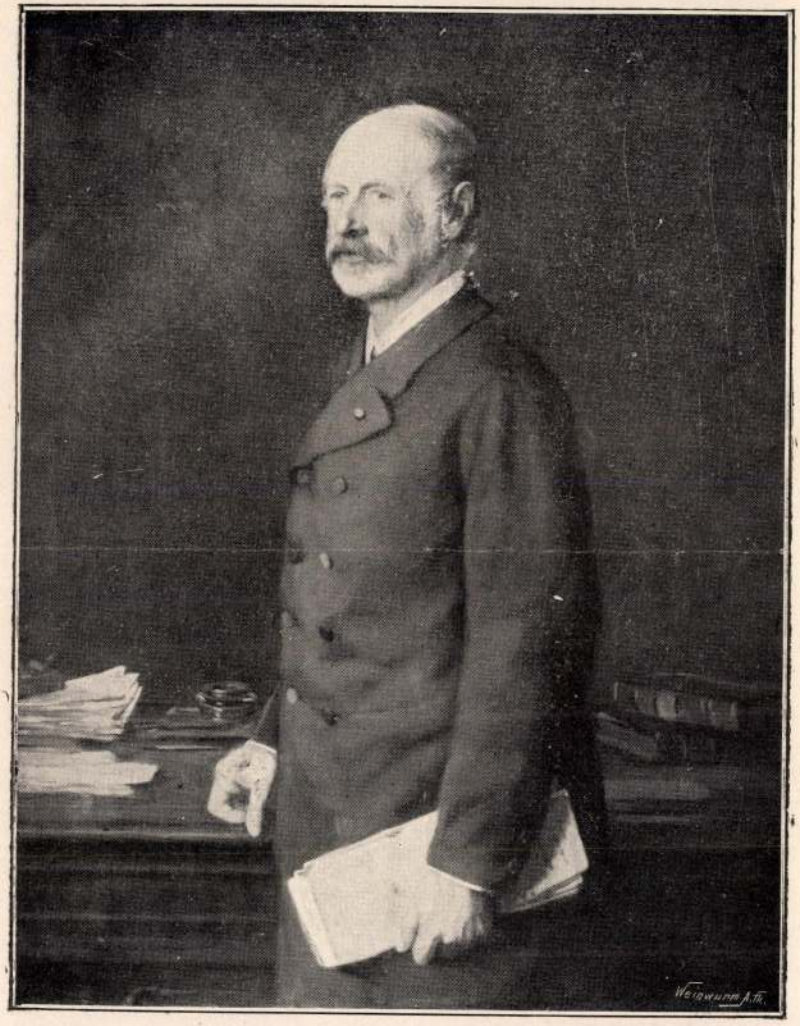

BASCH GYULA. Arczkép.

Műsarnok 1895/96, télik.

Barch Gyula

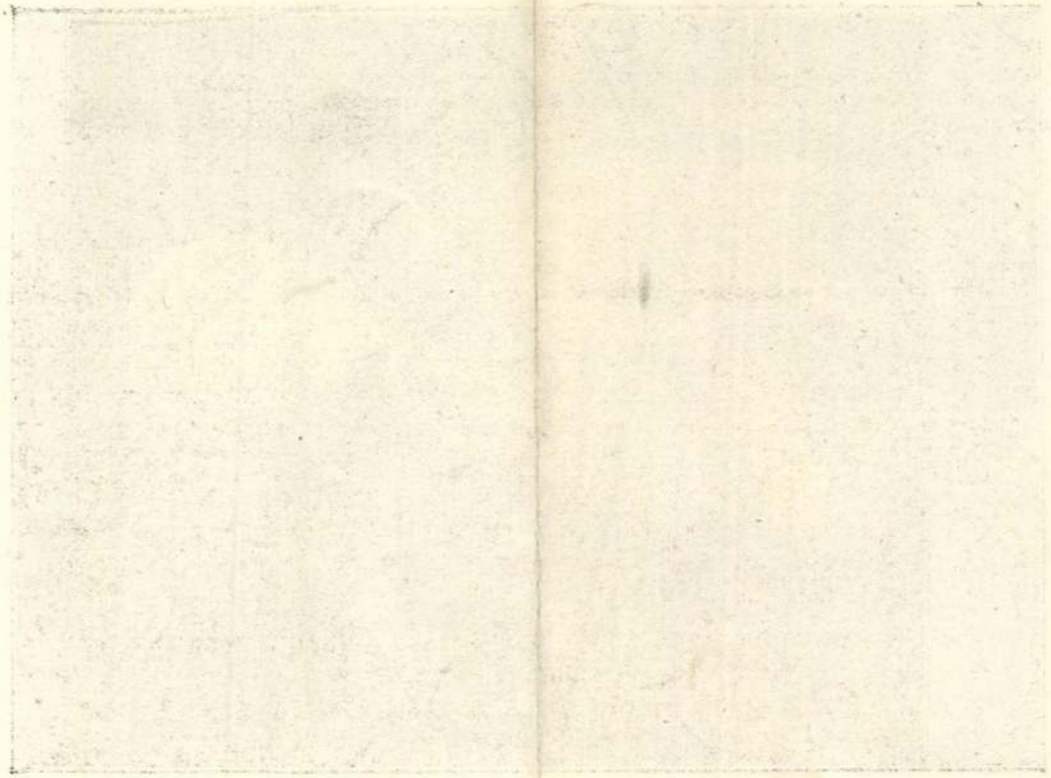

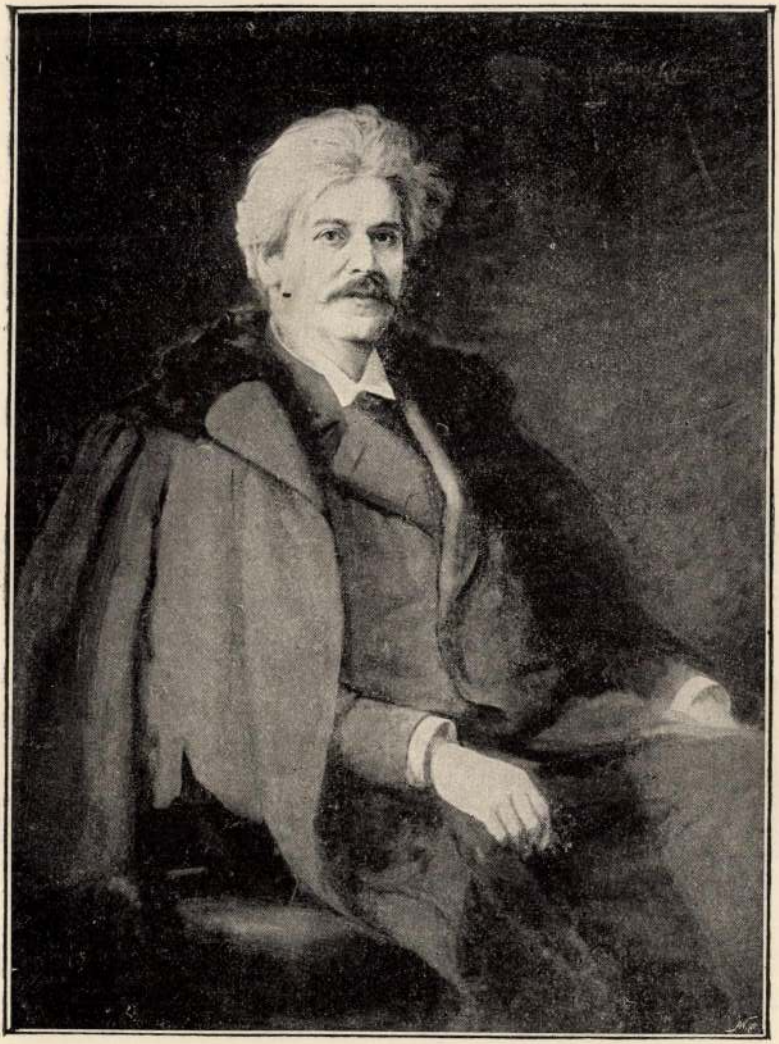

Basch Gyula. Férfi arczkép.

Műcsarnok 1894/95. 6. kép.

Basch Gyula

124. Basch Gyula: Gizike és Idúka.

Képrőm. Tass. 1899–
1900 – sili Kiall

102. Róna József: Jó fogás. (Szökőkút-tervezet)

Basch Gyula

378. Basch Gyula: Pulszky Tessa k. a.

Műcsarnok 1904/5. Acélik.

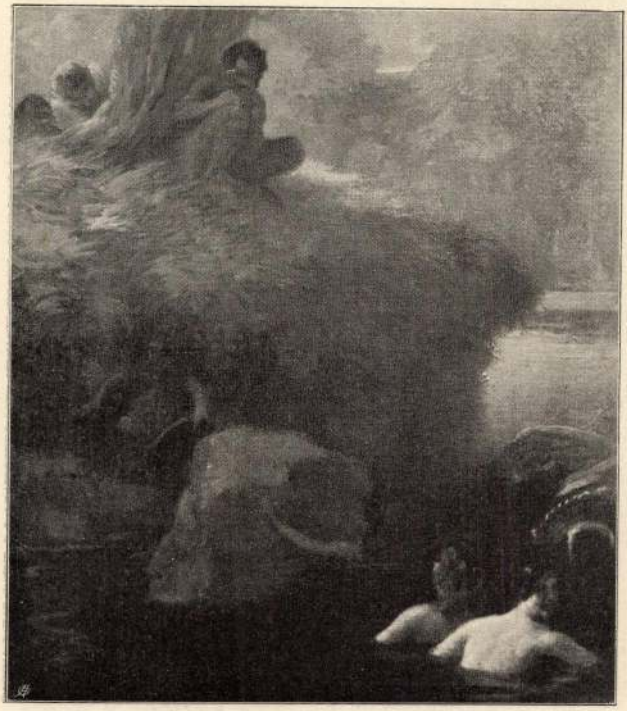

452. Háry Gyula: Nymphák és Satyrok.

Basch Gyula

Gerő Ödön, London Elek.

Modern magyar festőmű-
nészek. Budapest, é. n.
62. l,

Krisztus föltámasztja Ja-
irus lányát c. képe rep.
45. l

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Basch Gyula

versenyen kívüli
jury-tag a képzm.
csop-ban.

Közlezrkiáll
1265 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Basch Gyula

választott jury-tag
az I/A. csop.-ban
Közlerskiáll

1167. l.

Ø

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Basch Gyula
festő, lépítész

Fővárosi Lapok 1895. m. ác. 6., 734. old.
(Ujdonságok. Műrévi-Lakomm.)

Kalmán

Basch Gyula
festő"

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 6., 1091. old.
(Művészeti h.)

Kalmár

Basch Gyula
festő

Törvényi Lapok 1895. máj. 13., 1523. dd.
(Egyletek.)

Karlin

Basch Gyula
festő

Fővárosi Lapok 1895. ~~ápr~~ máj. 15., 1545. old.
(Művészetek. A művész-lábom.)

Kalmán

Basch Cupula
fertő

Fövénvi Lapok 1895. máj. 17., 1568. old.
(Műrészetek.)

Kalmán

Basch Gyula
festő

Fővárosi Lapok 1895. máj. 19., 1591. old.
(Műnészetek.)

Kalmár

Basch Gyula
épitész, festő

Fővárosi Lapok 1886. ápr. 23., 4. old.
(Munkácsy Mihály Budapesten.)

Kalmár

Basch Gyula

festő

† 1928. Jan. 2. –

77 éves korában

Kengyel vasból VII. 247.

Basch Gyula

vod
z

Din Pans

29. l.

(Basch Gyula)

cikkei

ha azonos a festővel

( ) A budapesti köz-
raktarak tervezete.
Amerikai „Elevator".
MMÉE közl
1878, 236 cikv. ll.
490 cikv ll
26, 35, 36. tábla

( ) A határörvidéki
vasutak építése
U. o. 428. l.

(Extrait des Mémoires de la Société Royale des Antiquaires du Nord pour 1868)

151 - 157. 11, 1 repes tabla

Copenhague
Thiele
1869

Basch Gyula

Gyenthon Tolvai közlése.

3.)

BASCH GYULA festő, született 1851 április 9.-én Budapesten. Tanulmányait Párisban és Budapesten Paczka Ferencnél és Horovitznál végezte. 1885-ben állított ki elővzor. Bünhöden (1902) I. képét a Szépművészeti Muzeum szerezte meg. A főváros megfestette vele Halmos polgármester arcképét. Katonai életből merített zsánerképeket fest.

L'Arte Ungherese.

Gli ungheresi venuti dall'Oriente nel bacino danubiano, attorniato dai Carpazi, territorio che possedarono per più di mille anni, vi trovarono già una ricca cultura artistica. I popoli ~~che~~ unni, avari, sciti, longobardi, che attraversarono e possedarono per più

Basch Gyula

ivod

Fekete József:
Magyar festok
mütermeiben.
Bp. 1893.

Nyilvántartásom
szerint feldolgozva.
Ezek a cikkek
megjelentek a
Pesti Napló
1893. évf. 294–
320. számaiban.
Magyar képirok
címen.
Meggyőződni, hogy
mind a két alak-
ban idézve vannak-e?

Ha nem, az előbbi mü-
mtólag cédulázan
dó.

ti saroktoronynál		
l		300.00
etékének átszerelése		
etés 9. tétel		192.00
tel		650.00
lemez		
tel		420.00
tel	a 36.00	216.00
ajtó		
tel	a 20.00	340.00
zkaboritás		
étel	a 3.50	4900.00
Átvitel.....		12302.68

Basch Gyula

festő

szül.

Erődi-Bodnár

180-l

6. *Holttestük feltalálása* (36. kép)

79·5×50·5 cm.

Fa, tempera.

1. és 4—7. Kassa vidékéről. — Az Ipolyi gyüjteményből.

2. és 3. szám. Zichy Jenő gróf gyüjteményéből a Szépművészeti Múzeumba, onnan csereképp a Keresztény Núzeumba jutott.

Vitus, Modestus és Crescentia legendája, minek Benesch és Csánky tartja, azért nem lehet, mert szakállas férfit s mártíriumot ábrázol. Vitus és társai nem haltak mártírhalált.

Az apostolvértanúságok mesterétől, kinek Bécsújhelyről származó oltárának 10 szárnyképe s egy prágai, ismeretlen eredetű szárnyképe ismeretes. A mester minden bizonnyal azonos a Winkler-epitáfium mesterével, azaz Mikó Jánossal. E sorozata magyarországi működését bizonyítja.

Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új Magyar Sion II., 1871., 373. l. — Ipolyi, Bihar-

~~F10~~

GMKT Brassói hiác,

1890 máj.

Vanitas, of

Basch Gerle

Gmkt

1915-16 Téli:

Gizella Leányom arch. of

1922 jub.:

Atyám arch. of
Heringsdorfi Tengerpart
Strasser Alaposné arch.
Női archép

1927 M. Táj

Jelentem alássan!

1934-35 Téli jub.:

Női archép

AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. STATUS FŐGYMNÁZIUM CSIKSZEREDÁN

A csikszeredai r. k.

32. szám.

1914.

Nagyság

A Műemléke

gának szíves

tünk nevéb

Basch Gyula

Nemzeti Szalon

NS1.

Basch Gyula.

1894. Első kiállitás.

Mühlbachi utca ~~olajf.~~
Mühlbach , ~~olajf.~~
Valsi vizesés, olajf.

1902. Őszi kiállitás.

Küzdelem, olajf.

1904. Tavaszi kiállitás.

Női arckép. olajf.

1928 dec Emlékkiállitás.

169 drb képpel.

1932. Jubiláris müvészeti kiáll.

Lovránai ucca, ~~olajf.~~
Tót parasztasszony, ~~olajf.~~
Havasi táj, ~~olajf.~~
Prilera bommente, olajf.

(3)

Szegedi képzm. Egcs.

1900 ősz (szeged):

Tiroli csonthány, of
~~Soha!~~

1901 Tav (k.o.):
tanulmány, pasit.

1904 Tav (k.o.)
Nyitátrefüred, of
Merengés

Főpénztár.

1 Divald elszámolás képeslap actio
2. Karacsonyi jutalmazas 1926.-ban
3 Borítékban keropénz

~~[illegible]~~

Ernst Mur

1921. máj ~~[illegible]~~

Tenzerpardon

~~[illegible]~~

Aukciók

Trust

1928. 43. s.

Grey honvéd, of
A modell, vízf

1930. 45.:

Tájkép, of

1931. 46:

Csiarekép, cr
Erdei Tájkép, of

Aukciók

Árv. Csaru → 1927. 38. sz. akttanulmány ár

1933. 68. sz.:

Női tanulmányfej, of

~~1939. 2. rk: archép tan. of~~

1939. 3. rk:

Női félakt, of

1940. 1. rk.

Hajléktalan
Fehérneméssel erővel
akrobaták
Havas Turbie
Női hejmás
Tan. fej

of

~~1940 7. rk:~~

Tájkép, virf

Ankeiöh

Alm. Tel. É

1941. V.

A modell, of

Baser Emil

A Mérnöjtő, 1928. 2. t.
(B. M. halála) – Baser M.:
A bpi hőjraktárak tervezete.
Amer. elevator. MMÉK. 1878.
236 és kv. ll. 490 és kv. ll., 26, 35,
36. t. – U.a: A határőrvidéki
vasutak építése. U.o. 428. l. –
Diner-Dénes J: M. képzm. kiáll.
Mozg. a párisi világkiáll. on. 1900.
Bp. 1901. 29. l. – É-G. I. 78. l.
Ép. Sp. 1909. nov. 28. (Technikus
városatlák.) – Erődi-Bodnár:
Emlékkönyv a bpi 10. m. Eötvös
J. reálisk. fennállásának 75.
évfordulójára. Bp. 1931. 180. l. –
Fekete J: M. festők műtermei-
ben. ~~Bp. 1893.~~ ~~Bp.~~ Bp. 1893.

2

Fův. Lapok. 1895 márc. 6. 734. l. (~~tejdonsejok~~ Mnóch-lakomc.) – ápr. 6. 1091. l. (Művészetek) – máj. 13. 1523. l. (Eklektek) – 1896 ápr. 23. 4. l. (Munkálsy M. Bpesten) – máj. 15. 1545. l. (Művészlákorú) – máj. 17. 1568. l. (Művészetek) – máj. 19. 1591. l. (h. a.)

~~1900. dec. 23. 14. l.~~

Gerő-Londes: Mod. m. festő művészek. Bp. é. n. 62. l. (Nap) – 108. l. –

G. L. V. K. 349. h. – Jurás L.: ~~Tromb~~ Képzm II. 15. sz. 247. l. (B. Gy. hagatíre) Képpel

Kemény S.: B. Gy. eml. kiáll. kat. 1928. dec. –

Kincses kalendarium. 1929. 101. l.

Krücken-Parlagi. I. 75. l. Lyka K. Nemzeti romantika Bp. [1942] 144. l. – h. a.: Téli Sárlat 1900-1. 8. l. h. a.: B. Gy. MM 1928. 64. l. –

3.

M. Géniusz. 1901. 246. l.
(Vallomások) – 1901. 253. l.
(B. M. karikaturája Mark Lagosról)
MMÉE. Évk. 1934. 186. l. –
M. M. 1928. 64. l. (B. M. élet.)
720. l. (nézai B. M. evel. kiáll.)
~~1909. 359~~ Mucsarnok 1899.
24. sz. 382. l. (A téli kiáll.
plakátja) – 1899. 26. sz. 405. l.
(M. művészet brosyoszt. ban.) –
1901. 197. l. (M. művészet Berlinben) –
– 293. l. (A MKE. egyetemes
ülése.) – M. Szalon. 1892. okt. 62. l. (kép) –
Muv. 1. 1903. 73. l.
(Vásárlások a Mucs. 1902/3. téli
kiállán.) – 1912. 164. l. (A
Mucs. uj ~~[illegible]~~ vezetősége) –
Myskovszky E.: A m. képzm. tört.
Tud. Jsebkot. 196-198. Bp. 1906.
78. l.

Pacher B.: Bp. szfv. műv-i vasárlásai és rendelései 1928. ben MM. 1929. 359. l. – Per állag III. 1368. l. – P.H. 1928. jan. 4. (B. Gr. megbalt.) – Petrovics E.: Ugarról és rézíchről. Műv. dolgozator. Bp. 1923. 85. l. – R.L. XXI. 132. l. – Schoen A.: A pesti Deák téri evang. teplom. Bp. 1939. 10. l. I – Szana T. Tavaszi kiáll. Föv. lapok. 1895. ápr. 19. 1245. l. – Sz-Sz. 130. l. I Szépm. mus. évk. IX. k. 279. l. – ~~Tanulmány~~ TBM. ~~Bp. múltjából~~ VIII. k. 82. l. – Thieme-Becker II. 592. l. – Thirring G.: Bp. Fiál utcalanza. Bp. 1919. 125. l. –

Mob saját házi 1

1.) Visegrádi vezetőkönyv Mefter
300 példány ára
2.) Nagrand visszatérítés (Gesai állv.)

6.

1894. 831. l. (kép) - 1897. 202. l (Mučeńměják a Mucs. Gau, képpel) - 217. l. (Aivaszovszky Ivan oroszfestő Bp-en.) - 1900. 817-18. l. (Mucs. Téli kiáll, képpel) - 1901. 634. l. - (B.M. apje +) 754. l. (A Mucs-ból) - 756. l. (kép) - 1904. 817, 821. l. (kép) - 1906. 744. l. (kép) - Yartin: Az 1904. i Téli tárlat. Bp. 1904. (ArU útmutatója) 12. l. - Ybl E: Nép kiáll. BH. 1928 dec. 2. - h.a: kiprm. B.Sz. 1929 ápr. 148, 149. l.

ad 7.-9/4-1943 om.

N é v s z e r

a Műemlékek Országos Bizottsága 1943

1. Dr. vitéz Nagy Zoltán, 1908, muze
beosztva a
Polgári sz

2. Dr.Deresényi Dezső, 1910, műem
beosztva a
Polgári sz

Budapest, 1943. május hó 2

U.Y. ~~1892. [illegible] 62. l. (kép)~~

1895. I. 13. sz. (kép) – I. 24. sz.
65. 1 kép
458. l. – 1900. VII. évf. 11. sz.
241. l. (kép) + 247. l. (Téli tárl.)
1903. IX. 19. sz. 437. l. (kép.)
1904. X. 48. l. (kép) – 1904-5
XI. 9. sz. (kép) – 1906 XII. 48. sz.
(kép) – 1906. 53. évf. 46. sz.
744. l. – 1908. XIV. 52. sz.
549. l. (kép) – 1928. II. 704,
705. l. (kép) – UZSL. 92. l.

U. 1928 dec. 1. (e.a.: Bl[illegible]
kunb. kiáll.) – Vajda E.: Téli
tárlat. Föv lapok. 1900 dec. 23.
14. l. – Váll. közl. 1908. dec.
9. (A képzem. Tanács ny tagja)

VU. 1889. 308. l. (A m. képzem.
a párisi kiáll-on) – 1894. 745. l.
(kép) – 822. l. (a kincs. téli kiáll.) –

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
371 / 1931 szám.
Érk. 1931 év szept hó 16 n.

Basch Gyula

— Nem akkor, ha a három közül kettő szerelmes egymásba, — nevetett Mák Pista. — Menjetek csak magatok . . .

Mentek is.

Előkerült a kocsis és a szomoru szürke megint egykedvüen döcögött velük a város felé. Este volt, nagyon szép, szelid este, némasággal és illattal teli. Olyan este volt, amelyen a szívek megnyílnak és belé jük lopózik egy csomó sejtés, egy sereg vágy. Vilma lelke is megcsöndesedett az este szelídségében, elmult belőle az, ami Mák Pistával történt. Most már megint mosolygott a lirai költő szenvedésein, ártalmatlan fájdalmán.

Viszont Béluska mélységesen elérzékenyedett a mérhetetlen és csillagos ég alatt. Eszébe jutott egész kalandos élete, gyér örömeivel és sűrű küzdelmeivel, követelődző vágyaival és sovány sikereivel. Visszagondolt arra, hogyan került ki Párisba, hogyan akarta a világ fővárosát meghódítani, diadalt diadalra halmozni, öreg mestereket legázolni. Mindebből vajmi kevés sikerült. Százszor elfáradt és százszor elől kezdte a harcot. És most végleg elfáradva, végleg reménytelenül jött haza Párisból, kétségbeesve a tehetetlenségén, kételkedve a tehetségében, a tudásában, az erejében. És alig hogy hazajött, a Végzet megajándékozta őt ezzel a gyönyörü leánynyal. Most először, szinte lehetetlennek látta, hogy ez a ragyogó teremtés szeresse őt; méltatlannak ítélte magát arra a boldogságra, hogy ezt a leányt a magáénak mondhassa. A szegény kis masamódleányt királynői fényben, elérhetetlen magasságban látta ragyogni . . .

Mindeddig egy szót sem beszéltek. Egy kissé elvesztették egymást, gondolataikban kissé elkalandoztak egymástól. Mindaketten valami csalódás-félét éreztek. Amikor délután a szomoru konflissal elindultak, azt mond mindent. Különben Klári könnyü szerrel kitalálhatta, hogy mi történt. Még büszke is volt arra, hogy mindezt előre megjövendölte.

— Azt akarom, hogy mindig mellettem légy! — mondta Béluska Vilmának.

És Vilma boldogan mondott le a tollakról, a szalagokról és a kitömött madarakról. Boldogan engedelmeskedett Béluskának. Hiszen az olyan természetes volt, hogy ők ketten most már mindig együtt lesznek, hogy egy pillanatig többé nem lesznek egymás nélkül. Valami fenséges és gyönyörü őrületben éltek mindaketten, rózsaszínü tébolyban, amelyben a napok és a hetek szédületes gyorsasággal követték egymást. Mind egyforma volt és mégis mindegyik hozott valami új örömet.

— Szeretsz?

— Szeretlek.

— Mindig is szeretni fogsz?

— Mindig!

Ezzel kezdték és ezzel fejezték be a napot. De napközben is százszor elmondták. Egyszer Vilma kezdte, egyszer Béluska. Egy mozdulat, egy tekintet elegendő volt ahhoz, hogy a kérdések és a vallomások özöne tóduljon az ajkukra. És most már nevették azt a kicsinyes aggodalmukat, amely az első csók előtt megrémítette őket. Hogy mi lesz ennek a vége? Hát lehet ennek vége? Mi tartson örökké, ha ez nem? Oh, igen, örökké szeretni fogják egymást, ugyanabban a bodogító lázban, amelynek most a betegei.

Egész nap csavarogtak. Korán reggel elmentek hazulról, ki a hegyek közé, ki a ligetbe. Akárhányszor vasutra ültek és elkalandoztak Gödöllőre, Visegrádra, ahogy az eszükbe jutott. És Vilma mindig ugyanazzal a fohászszal indult el hazulról:

A Műcsarnok téli tárlata

Basch Gyula: Iduka

hunyorítással sem árulta el, hogy Vilma van neki olyan régi, kedves, jóbarátja, mint Béluska. Viszont Vilma is úgy bámult Mák Pistára, mintha először

csak megbarátkozott valahogyan, mert arról tudta, hogy Vilma nem szereti. De hogy Vilma szeressen valakit és ez a valaki ne ő, Mák Pista legyen, ezt sehogyan sem tudta megérteni. Ezért hangzott el annyi szerelmes vers, annyi ömledező kritika? . . .

Vilma is megilletődött egy kicsit. Az elébb még ingerkedve mondta, hogy szereti Béluskát. Boldog elbizakodottságában nem is gondolt arra, hogy Mák Pista immár hosszu esztendők óta reménytelen epekedéssel ostromolja a szivét; nem gondolt arra, hogy Mák Pistának szomorúság lesz az ő kettejük boldogsága. Egy kicsit azt érezte, hogy meglopta Mák Pistát; hogy Béluskának ajándékozott egy kincset, amelyre Mák Pista több joggal áhitozott. De ha Béluskát szerette!

A Mák Pista szeméből nagy fájdalmat olvasott ki. És most olyanformán érezte magát, mint a kis lány, akit rajtakapnak valami csínyen. Lesütötte a szemét, azután könyörögve, bocsánatkérőn nézett a Krajcáros Igazság főmunkatársára.

— Nem tehetek róla. Őt szeretem, — ez volt a szemében.

Mák Pista mosolygott. Azzal a mosolylyal, amely a tépett szivü lirai költőket jellemzi. És lelkében talán már faragta is legujabb versének a rimeit, a csalódás és az elkeseredés verssorait . . .

A kis tragédia elkerülte Béluska figyelmét. A boldog emberek felületességével és bizalmával nézett maga elé. Nyugodt volt, mert érezte, hogy Vilma az övé, senki tőle el nem veheti. És diadalmasan szívta a pipáját, mint a nagy hadvezérek dúló csaták után . . .

— No, Isten áldja meg magukat, — mondta Mák Pista. — Nekem mennem kell.

Fölugrott és kezet csókolt Vilmának.

[illegible] ajánlotta

Hanem ahhoz bizony egy kis pofa kell. Hiszen igaz, azelőtt, mikor még nem udvarolt Velkovics Rozáliának, egy izben már kért Kozsehubától száz forintot és azt pontosan megfizette (épen ez a tény sugallta az eszmét), de az akkor volt! Most egészen más a helyzet, harczban álltak a leány miatt és egyébként. Noszty félvállról vette a zsiros czivilt, az pedig lelke mélyéből gyűlölte benne nemcsak a vetélytársat, hanem a szép hadnagyot és előkelő nevű úrfit. Nagyot bámúlt tehát, midőn az egy este nagy kardcsörtetéssel és sarkantyúpengéssel benyitott az üzleti irodájába.

— No, találd ki Tivi, miért jöttem én most tehozzád?

— Bizony nem birom elgondolni.

— Egy kis baráti szolgálatot kérek tőled, kedves öregem.

Bámulatosan melegítő, rokonszenves hangja volt.

— Ugyan? — csodálkozott Kozsehuba.

— Nem kerülgetem a kását. Katonás egyszerűséggel fordulok hozzád, nem volnál-e szives kétszáz forintot kölcsönözni?

Kozsehuba már eleget hallott a városban a Noszty pénzzavarairól s gondoskodott róla, hogy Velkovics uram fülébe is eljussanak (mert árts az ellenségnek, a hogy lehet), de annyira megszorúltnak még sem hitte, hogy épen ő hozzá merjen fordulni, a kit annyiszor megsértett hánya-veti modorával, elmés czélzásaival, épen Rozália jelenlétében. No, ez már mégis nagy szemtelenség. Akkora nagy, hogy megzavarta Kozsehubát. Ilyesmire nem volt elkészülve. Hirtelenében nem talált szavakat megbotránkozására. Azon gondolkozott, hogy a szemébe kaczagjon-e, kigúnyolja-e, vagy pedig egyszerűen üzleti ridegséggel elutasítsa?

Addig gondolkozott, míg aztán se az egyiket nem tette, se a másikat, hanem valami mást

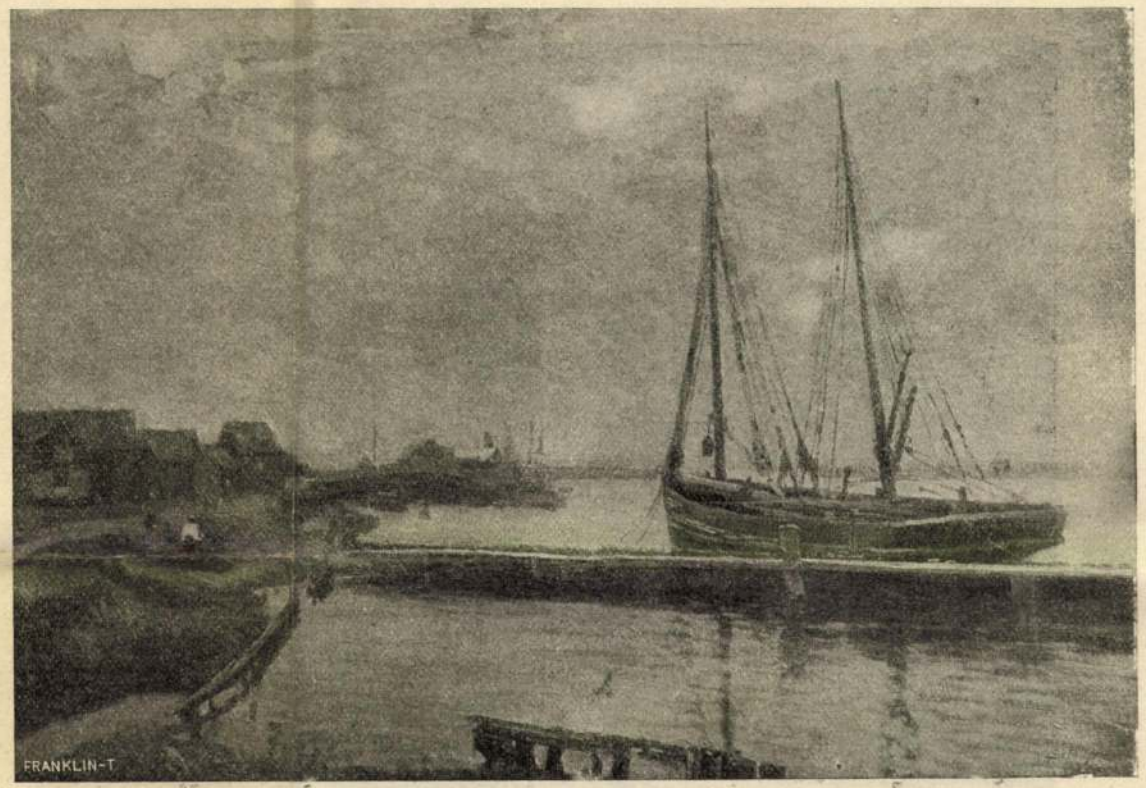

Szlányi Lajos: Halászkunyhók a Blyth folyó partján.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT NEMZETKÖZI TÁRLATÁRÓL.

— Nem értelek, — idegeskedett a hadnagy. — Adsz vagy nem adsz?

— Adok, — mond ez nyugodtan, — ha meg tudod három hó alatt fizetni.

— Hogyne tudnám!

— És ha lesz egy elfogadható jótálló, — tette hozzá Kozsehuba.

Erre bezzeg menten elsavanyodott a hadnagy ábrázata.

— Ej, te egy rosz tréfát űzöl velem, Tivadar. Hisz ha nekem elfogadható jótállóm volna, akkor egy intézethez fordulok és nem alkal-

maival, kékes patkókkal a kék szemei alatt, hihetőleg bántotta a tegnapi eset, mert rá se nézett Kozsehubára, hanem egyszer aztán kilenczet talált ütni, a mire nagy hurrah-kiáltás támadt és a hadnagy is vidámabb lett, mert nincs az a vérbeli kuglizó a világon, a ki arra a kéjes zir-zörejre, a mit a kilencz báb összeomlása kelt, el ne felejtené minden baját és a mint ettől a dicsőségtől mámorosan Kozsehuba mellett kellett átmennie, (hisz ilyenkor még a halálos ellenségének is megbocsát az ember) nem állhatta meg, hogy meg ne szólítsa:

Basch Gyula: Iduska.

Zelenyi István tiszttartó, egy alig negyven éves erős, kövér ember, puffadt arczczal s ritka szőke szakállal, röviden végzett az esettel. Tizenkét pálczaütés elszenvedésére ítélte az erdőőrt. Az elitélt komor tekintettel hallgatta a becstelenitő ítéletet. Szeme ijesztő tűzben égett, mikor a tiszttartó ambitusáról, hol az ítéletet kimondták, távozott.

A lépcsőn Zalay Imre, az ujonnan választott fiatal főszolgabiró találkozott vele.

— Mi ujság, Marák gazda? — kérdezte a főszolgabiró.

— Semmi különös, — válaszolt Marák, — most ítéltek el tizenkét botra.

A főszolgabiró kissé megütközöttnek látszott.

— Az lehetetlen, — mondotta, — miért?

Az erdőőr elmondta az esetet, s nyugodtan hozzátette:

— Huszonhat esztendeje szolgálom az uradalmat. Mindig volt becsületem, most már nincs.

— Ne busuljon, Marák, — mondotta a főszolgabiró, — azt a tizenkét botot maga nem fogja elszenvedni. Teszek róla. Csak menjen nyugodtan a dolga után.

Marák tiszteletteljesen köszönt és távozott. A főszolgabiró bement a tiszttartóhoz, ki körülbelül tiz évvel volt idősebb nálánál. Azonnal a dologra tért.

— Spektábilisz, valami hibát tetszett elkövetni.

— Hibát? — mondotta a tiszttartó. — Az könnyen lehetséges. Egyikünk sincs hiba nélkül. És melyik hibámat méltóztatik diffikultálni?

— A legújabbat. Azt tudniillik, hogy az öreg Marákot botbüntetésre ítélte.

A tiszttartó keresztbe fonta karját.

— Értem, értem, — mondotta felettesen, — ön azok közül való, kik ellenségei a testi fenyítéknek. Tudom, tudom, most sokat irnak erről a jogász urak. Olvastam a Kossuth ujságjában. Nagyon szép czikkek . . . a jogász urak kitünő stiliszták . . . irigylem őket . . . És hogy tudnak beszélni! . . . Teringettét, minden táblabiró kész orator . . . diákul is, magyarul is . . . De a dolog praktikuma nem abban van . . . A parasztságot csak bottal lehet a jó erkölcsök szűk mesgyéjén tartani.

Basch Gyula
festő

Fővárosi Lapok 1900. dec. 23., 14. old.
(Vajda Ernő: Téli dalok.)

Kalauz

Basch Gyula

festő

wód

Ujv. M. Zs. L.

92. l.

Rappar [illegible] báró Villani [illegible]

Pannoniai Entatások

Alföldi András

Szász frekvenciák

[illegible]

Gerevich Tibor

[illegible] ~~Bintray~~

~~Gyula~~ Bintray ~~Kallay~~ [illegible]

[illegible] Huszti József

Basch Gyula

Elvira
repr
Uj Idők
1928. II. 705

Fehérgalléros hölgy
repr.
M. O. 704. l.

A szerb emiszárius külföldön

Mühlbeck Károly rajza

arca nem árult el semmit a Zöld Faluban történtekről; mindössze annyi változás mutatkozott rajta, hogy egy árnyalattal sápadtabb volt.

Kezet fogtak, azután beültek egy droskéba, amely csöndes kocogással indult meg a város felé.

Egy ideig hallgattak, a kocsi ódonszagu levegőjében ünnepélyes komolyság ült, mint a temetési díszfogatok fekete kárpitjai között.

Végre Vera törte meg a csöndet.

— Dénes, — szólt és hangján meg lehetett érezni, amint egy benső erő nyugalmat, okosságot parancsol rája, — Dénes . . . ne haragudjon rám azért, amit mondani fogok és . . .

A férfin nyugtalan érzés szaladt végig.

— Mi történt? — kérdezte türelmetlenül.

Vera egy percig hallgatott, azután újra fölemelte fejét és erős elhatározással folytatta.

— Dénes . . . Mindent elmondtam a férjemnek, úgy, ahogy történt, nem mentegetve magamat, nem alázkodva meg . . . Nehéz órák köszöntöttek rám, sokat szenvedtem és lassan egész megtörtem . . .

A visszaemlékezés megtompitotta hangját, de az asszony rögtön újra urrá lett benseje fölött és nyugodtan beszélt tovább, csak az ajka rándult meg néha fájdalmasan.

— A férjem kétségbe volt esve, — szólt megmegállva a mondatok közt, — rohama is rátámadt, és levette lábáról . . . Amikor jobban lett, arra kért, adjak neki gondolkodási időt másnapig. Ő minden földi nyomorúsága dacára mindig kemény lélek volt, aki sok mindennel le tudott számolni . . . azt reménylettem, hogy az akarata, a becsületes gondolkodása most is győzni fog . . . Hiszen nem vétettem ellene semmit, és én is csak gyönge lélek vagyok, akármennyire fegyelmeztem magamat a multban akaratommal.

Illésfalvy visszafojtott lélekzettel, meg-megrázkódva a belső idegességtől, figyelt.

— És mi . . . és mi történt? — kérdezte tágra nyílt szemmel.

Vera ránézett Dénesre. Szeme újra gyermekes fényben csillogott, amint a férfi pillantását viszonozta, azután tekintete egyszerre elborult és ijedten szegződött Illésfalvyra.

— A férjem, — szólt és a hangja gyöngülni kezdett, — azt kívánja, hogy ha . . . hogy ha elszakadunk egymástól, ha csakugyan a válást kívánnám, úgy mondjak le a gyermekemről . . . . Ezen az áron visszaadja a szabadságomat . . .

Az asszony megtört. Amikor kimondta az utolsó szót, egyszerre magába omlott és szomoru, kihunyt tekintettel nézett Dénesre. E percben mindabból, ami életében oly fontos szerepet játszott: az akaratából, öntudatából, érzéseiből, félénk szerelméből, nemes bánatából semmi sem maradt benne: roncsként húzódott meg az ócska kocsi szögletében, és reszketett, mintha kísértetet látna.

Illésfalvy, bár a kép lelke mélyéig hatott és összeszorította a torkát, egy kis megkönnyebbülést érzett. Ő férfi volt, aki tudta, hogy áldozatok nélkül ezen a világon egy lépést nem lehet tenni. Amikor világos tudatára ébredt, hogy szereti Verát, leszámolt vele, hogy nagy küzdelem előtt áll és rögös, nehéz úton kell végigvándorolnia, amíg célhoz tud érni. Büszke akarata azt súgta neki, hogy elég erős e harcra és becsülettel, kemény kézzel fogja végigvívni a döntő csatát. Lelkében a makacs emberek nagy önbizalma ült és minden egyéb érzést félrerakott bensejéből: ha megtépázva, ha összetörve, ha megalázva is, de győztesen kell kikerülnie az ütközetből!

A férfi ránézett Verára és megfogta annak jéghideg ujjait.

— Igazán szeret? — kérdezte nyugodtan.

Vera lehajtotta fejét és nem válaszolt, de szomoru szeméből, amely — valami messzi tűz fényétől — újra-újra megcsillant, kétségbeesve sugárzott ki a felelet: hogy igen, csak Illésfalvyt szereti és az övé marad mindörökre.

— Ha szeret, — folytatta Dénes, — akkor tudom, hogy mit fog cselekedni. A szerelemnél nincs nagyobb hatalom ezen a földön. Hiába próbálunk ellene tiltakozni . . . az győzni fog minden emberi és isteni szabály fölött.

Az asszony félénken emelte föl tekintetét, egy pillanatig önkéntelen, szomoru mosoly lebegett ajkán, majd ismét néma ijedtség ült vonásaira, mintha egy idegen hatalommal állana szemben, amely ellen védekeznie kellene, de amellyel szemben gyönge az akarata, a karja, a lelke. Egyszerre nagy nyugtalanság vett erőt rajta, szédült, majd arca lázban égett, a következő percben pedig dermesztő, fekete hidegség borult szivére.

— Nem tudok megválni a gyermekemtől, — szólt kishitüen és kegyelemért esdekelve nézett Dénesre.

A férfi gyöngéd kézzel simított végig Vera arcán.

— És ha választania kellene köztem és a gyermeke között? — szólt bizonytalanul.

A kocsis megállt és hátraszólt, hogy hová menjen?

Illésfalvy találomra egy színházat nevezett meg célul, elfelejtve, hogy világos dél van.

Pár percig csönd volt. A kocsi egyformán kocogott tovább. Az asszony arcán a pihenő alatt újra fölébredt a legyőzött akarat és friss erőt adott a fáradt vonásoknak.

— Ha választania kellene, — szólalt meg a férfi és a hangja e percben oly könyörtelennek tetszett, — mit cselekedne, Vera?

A meggyötört áldozat a sarokba húzódott és szemét lehunyva felelt:

— A gyermekem volt az életem, Dénes . . . Ő miatta tűrtem, szenvedtem, ő adott éveken át erőt az élethez, a küzdelemhez . . . Nem tudok választani, — tette hozzá egyszerre kétségbeesve, — nem tudok választani!

Vége köv.

A Műcsarnok téli tárlatából — Basch Gyula: Őszi rózsák — A Könyves Kálmán jogositásával

tette a beszélgetési tárgyat és pihenésnek látott. Illésfalvy szemét elkerülte az álom, így hát tovább nézegette a szürke kárpit mögül közelebb lépő vidéket, az ódon malmokat, magasvállu gyárakat, fehér falakba takarózó temetőket, amelyek tarkán váltakoztak az erdőkkel, bércekkel, nedves vetésekkel. Már messze bentjártak a szomszéd országban, mikor a kalauz belépett hozzá és titokzatos arccal levelet adott át neki. A férfi a halovány fény dacára rögtön megismerte Vera ceruzával irt sorait.

A levélnek nem volt sem megszólítása, sem gyöngéd befejezése, aláírása, a mondanivalói is higgadtan sorakoztak egymás mellé, mégis végtelen melegség és közvetlenség sugárzott belőle. Vera arra kérte Dénest, hogy higyjen mindig neki és legyen oltalmára azokban a küzdelmekben, amelyek előtte állanak. Szinte egészen nyugodtan mondta el, hogy szereti Illésfalvyt, szerette az első pillanattól fogva és szeretni fogja az élete végéig. Soha nem tudott hazudni és most is becsületesen akar eljárni Isten és ember előtt. Az egyetlen út, amelyet követhet, az, hogy mindent őszintén megvall férjének, s azután bocsánatát kéri, majd pedig a szabadságát próbálja visszanyerni. Férje, minden gyöngéje dacára, együttlétük alatt mindenkor tisztességesen gondolkodott és nem fogja megtagadni kívánságát. Addig Dénes maradjon Berlinben és legyen türelmes. Bízzon benne és az érzéseiben, minden jóra fog fordulni. Ha egyetért a levéllel, csak annyit mondjon a kalauznak, hogy: rendben van.

Illésfalvy mintha könnycseppet érzett volna a szempilláján. Gyorsan fölkelt, végigment a kocsin és megkereste a vonatvezetőt, aki titokzatos diszkrécióval nézett rá.

— Mondja meg, kérem, a nagyságos asszonynak, — szólt és a hangja egy kicsit remegett, — hogy minden a kívánsága szerint lesz.

Már reggel volt. A kocsisor világosszürke felhőkupola alatt szaladt tova.

Berlinben a kiszállásnál még egy percre látták egymást. Klotild kimerülve a hosszu úttól, rosszkedvüen ment a podgyászhordók között. Vera ajka szélén könnyü mosoly ült, de a szeme mintha lázban csillogott volna.

XXI.

Illésfalvy türelmetlenül töltötte napjait Berlinben, óráról órára várva a hírt a Zöld Faluból. A tarka világváros, amelyben rendszerint kellemesen és otthonosan érezte magát, ezúttal, számtalan színháza, rikító mulatóhelye, gyors lüktetésü élete dacára egyhangúnak és szürkének tetszett előtte. Dénes ideje nagy részét szobájában töltötte, olvasgatva, leveleket irogatva, többnyire azonban nyugtalan álmodozásba merülve, amelynek középpontja Vera volt. A higgadt latolgatás messze elmaradt a férfi mögött, gondolatai lázas sietséggel sürögtek-forogtak a földi boldogság körül, szeme előtt gyors képekben szaladt el a mult s a jövő, amaz tele fáradt árnyakkal, ez aranyos napsugárban csillogó virágdísszel megrakodva. Arca néha kigyult a belső, elfojtott láztól, az ajka kicserepesedett.

Negyedik nap szűkszavu sürgöny érkezett a Zöld Faluból. Vera közölte vele, hogy délben bejön Berlinbe és arra kérte Illésfalvyt, ha lehet, várja meg a pályaudvarnál. A táviratnak nem volt aláírása.

A tizenkétórai vonattal Vera csakugyan megérkezett. Illésfalvy barátnője elé sietett és kutató tekintetet vetett az asszony szemébe. Vera nyugodtnak látszott,

Uj Idők 1908. XIV. 52 m.

Basch Gyula

Basch Gyula: *Mühlbach.*

KÉPKIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Vas. Lap. 1894. 745. l.

4

48

40. ábra

PZ 1

Kriart

is az
auer
szky
mal
auer
rabot
lból,
gyta.
egye
szont
evics
lébe.
a két
t ki,
ta az
úgy
ldre,
mind
zidta
itko-

lelt a

Basch Gyula

Vas. Ujs. 1894. 822. l
(A Műcsarnok téli kiállításából.)

Popper Dávid, a kitünő zenész, méltó megörökítőjét találta *Basch* Gyulában. E keresetlen egyszerűséggel fölfogott s biztos művészi kézzel festett kép egyike a tárlat legkiválóbb arczképeinek.

P3

Marg. dom

(3)

9–10, 11

1 libro, 2, 4, 5, 6, 7,

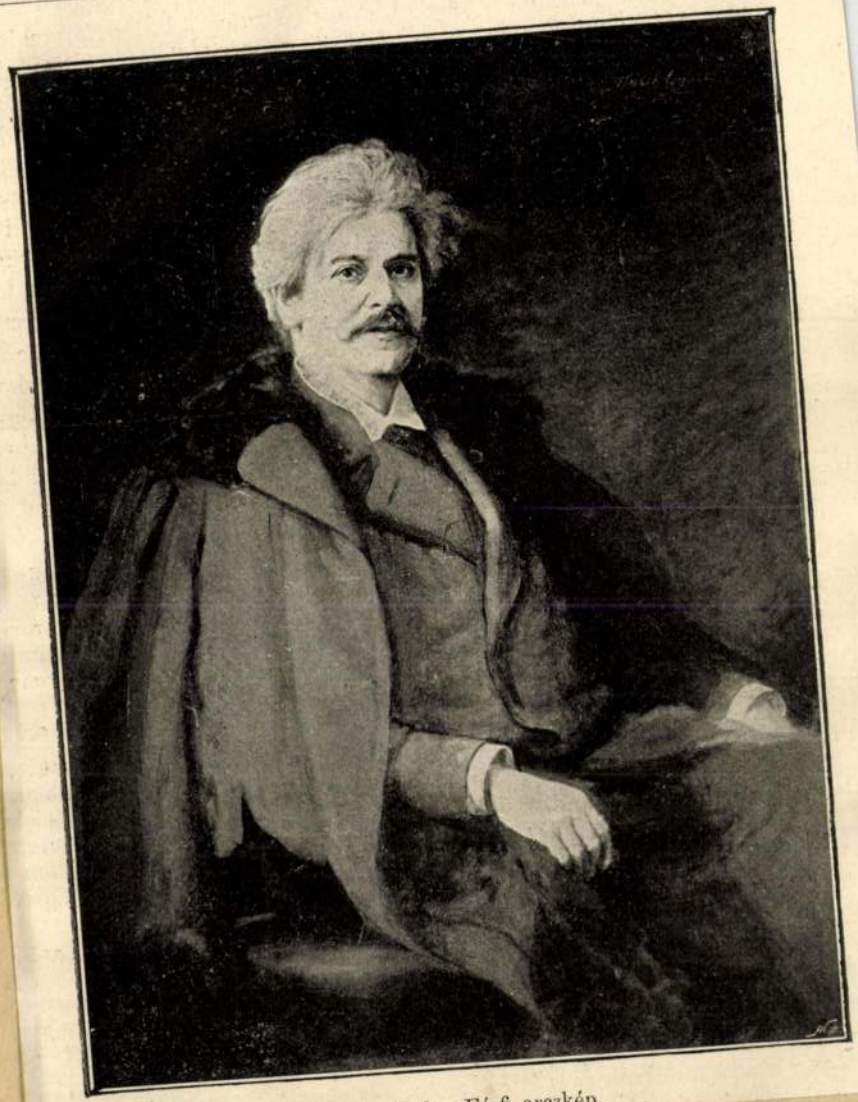

Basch Gyula: Férfi arczkép.

Vas. Ujs. 1894. 831. l

Basch Gyula

a dolgozatok történeti részeit illetőleg *Pauler* Gyula és *Szilágyi* Sándor stb. működtek közre. A füzetet diszítő tiz rajzot *Cserna* Károly, *Dörre* Tivadar, *Feszty* Árpád, *Kimnach* László, *Ujváry* Ignácz és *Vágó* Pál festőművészeink készítették. — A *Dunántúli országrész* egyes vidékeinek ismertetéséből eddig Veszprém, Zala, Tolna és Somogy megyék leirásai jelentek meg, a két előbbi *Eötvös* Károly, a két utóbbi *Baksay* Sándor tolláből, tehát olyan jeleseinktől, kik nemcsak mint irók, hanem mint megfigyelők és kutatók is elsőrangúak s így e vállalat ot olyan dolgozatokkal gazdagították, melyek a maguk nemében mintaszerüeknek mond-

Pedig elég tekintélyes
lette, a kik iránt a k
viseltetett, különben
kamatnélküli kölcsön
hogy ugyanannyi öss
föl kell mutatni, a m
ház az állam segitség
terve üldözi végig, m
közi szinházznak terve
kül, elegáns orfeumn

Basch Gyula

emlékkiáll. a Nem-
zeti Szalonban

vród

Ibl Ervin: Négy
kiállítás. Budapesti
Hirlap. 1928. dec. 2.

Basch Gyula

Jairus leányá c. képe repr.
Vas. Ujs. 1900. 817, 818. l. (Téli kiállítás a Műcsarnokban.)

Basch Gyula

prod

Vas. Ujs. 1897.

217. l. (Aivazovsky Ivan orosz festő Budapesten.)

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚLIUS

31 nap — 29. hét

17 Vasárnap	
18 Hétfő	
19 Kedd	
20 Szerda	
21 Csütörtök	
22 Péntek	
23 Szombat	

Basch Gyula

Lövd

Vas. Ujs. 1897. 202. l.

(Müvészünnepély a Műcsarnokban, Képpel.)

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

OKTÓBER

31 nap — 41. hét

9 Vasárnap	
10 Hétfő	
11 Kedd	
12 Szerda	
13 Csütörtök	
14 Péntek	
15 Szombat	

Basch Gyula: Pulszky Tessa arczképe.

eredetü volt s egész irodalma van azoknak a szokásoknak és szédelgéseknek, melyekkel ez a XVIII. századbeli ál-*Castriota* a hiszékeny embereket be tudta csapni. Valódi neve ennek is más volt: *Styépán Hannibál.* Ez egyszerü autodidakta létére alig 17 éves korában montenegrói patriarkhává választatta magát, azt állítván magáról, hogy ő *III. Péter* orosz czár. Isteni küldetését természetes ékesszólásán kívül csodatételekkel is támogatta, persze olyanokkal, a milyenekkel ma kezdő dilettáns bűvészek mulattatják alkalmi társaságukat. Például egy emelvényre állt, kezében kénkő-füstön megfehérített rózsaszállal. Ekkor tüzes beszédbe fogott, melynek veleje az volt, hogy őt Isten küldötte, hogy a népet harczba vezesse a hitszegő *Katalin* czárnő híveinek kiirtására. Azután igy folytatta: «nyissátok ki az ablakokat: a Szent Lélek meg fog szállani.» S tényleg, a friss levegő visszaadta a rózsának természetes szinét, a véres harczok symbolumát, mig a nép áhitattal borult térdre a mennyei hirnök előtt, a ki aztán zászlója alá gyűjtve hiveit, az oroszok ellen vonúlt, útjában felkonczolva a hitetleneket.

Mindezeket a későbbi franczia konvent hires orosz forradalmára, a milliomos *Cloots* Ana-

Basch Gyula

Érod

Ybl Ervin.

Képrőmüvészet

Budapesti Szemle

1929 ápr.

148, 149 l.

küzködő fiatal lelket emel föl az élet mélységéből.

Nagyobb komolysággal és gyöngédséggel festegeti hősének első szerelmét, azt az áhítatot, mellyel az úri leányra emeli szemét, aki számára egy szebb és boldogabb világ igézetét is jelenti. Sajátságosan ezt a harmatos és rajongó érzést is az oltja ki egyszerre és örökre, ami megölője az ilyen ábrándos érzelemnek: a vér mohó föllángolása egy pillanatra, mert ezt a pillanatot örökké szégyelli a két tiszta lélek.

A regény tipikusan érezteti Komáromi írói fogyatkozásait és jelességeit egyaránt. Anyagát nem tudja kemény szerkezetbe összefogni; egy-egy anekdóta vagy eredeti figura könnyen kitérésre csábítja. Sok előadásában az ismétlés is; egy-egy alakjáról ugyanazt az esetet vagy jellemző sajátságot több ízben is elmondja. Alighanem a gyors munka megfeledkezése, hogy az öreg obsitost egy ízben meghalatja, azt mondja róla, hogy «talán napok óta halott volt már» (219. l.), aztán egyszerre megint azt halljuk (245. l.), hogy Nadzon Pali viszi neki az ebédet s a jó öreg veterán változatlan vágyódással szeretne továbbra is szétütni ebben a cudar világban. Az előbbi megoldás hatásosabb lett volna, váratlanságával méltóbb vége lett volna az öreg senkitlen életének s az írót sem csábította volna ennek

ÉDER GYULA: Bellerophon. 1902.

A Szépművészeti Múzeum tulajdona

BASCH GYULA: Tót menyecske

A Nemzeti Szalon tárlatáról

Képzőművészet

II. évf. 15. sz.

1880

162

Basch Gyula

† 1928. január 2 Baden

életrajzát lásd

MAGYAR MŰVÉSZET

1928: 64. l.

(B. [illegible])

652.

I
299.

652. Francesco Zuccherelli.

Sz. Pitiglianóban 1702-ben. † Firenzében 1788-ban.

Vár.

A dombos táj közepén várat látunk kerek bástyákkal és őrtoronynyal. Kapujából egy férfi jön ki, míg a baloldali körönd felől ketten közelednek. Az előtérben, a szikla mögött vezető utat, egy birkát őrző és kosarat tartó pásztornő meg közeledő lovas élénkíti; a sziklán leány áll, ki jobb kezét szeme elé téve néz a messzeségbe; előtte férfi fekszik a földön, ki fejét bal kezével támasztja meg; balról zúgó patak képez vizesést és közelében asszony foglalkozik kis fiával, mit egy álló férfiú szemlél. A háttér hegyes vidék városokkal, melyeknek épületei közül a tornyok válnak ki. A magasban madarak röpködnek. Az égbolt felhős.

Vászon, méretei 55 : 73 cm. — Mündler: XI. 12.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1865, 1866, 1867, 1869: XI. 12. *F. Zuccarelli:* Tájkép nyájjal.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XI. 12. *F. Zuccarelli:* [illegible] 1873: XI. 12. *F. Zuccarelli:* Landschaft

Basch

It.

B. 4. *Gyula*, festő, * Budapest 1851 ápr. 9., † 1928 jan. 1. Badenben. Mérnöki tanulmányai mellett Münchenben és Párizsban festeni is tanult s 1884-től fogva egészen a művészetnek él. 1886 óta számos arcképet és életképet állított ki a Műcsarnokban, de vannak bibliai képei is (Jairus leánya). Művei közül Basch Fülöp arcképe, Bünhödés, Fehérgalléros hölgy, Heringsdorfi táj és egy női arckép a Szépművészeti Múzeumban van. 1928 decemberében 169 művéből a Nemzeti Szalon emlékkiállítást rendezett. (B. emlékkiáll. katalógusa. Bpest, 1928).

E-G. I. 78 l.

Basch Gyula

l.

Képm. Mur. Évh

IX. 279. l.

Mtörtkepes Vámberi

Ármin Képmása.

11010

Basch Gyula:

Mellig, balra fordul, de szembe néz. Jobb kezében égő szivart tart. Elválasztott haja, bajusza és körszakálla rövid. Öltözete: álló gallérú ing, csomóra kötött nyakkendő és lehajtott gallérú kabát. Jelzése jobbról Basch Gy. 1900.

Szénrajz, mér. 57.3:42.7 cm.

Oldal

Velencei színes bársony XV. sz. köze. U. o. 708
Veronese, Paolo: Férfiképmás. Színes melléklet. 10. sz.
— Velence allegóriája 723
— Velence allegóriája. Szépművészeti Múzeum 723
— Férfiképmás. U. o. 724
— Férfiképmás. Agostino Barbarigo 724
— Daniele Barbaro arcképe 725
— A lepantói (1571) győzelem emlékképe..... 726
— Krisztus a keresztfán. Szépművészeti Múzeum 729
— Krisztus a keresztfán. Vázlat 729
— Krisztus a keresztfán. Drezda 730
— Krisztus a keresztfán. Milano 730
— Amiensi Péter, a velencei doge, Michele Vital előtt. I. fogalmazás. Rajz. Szépművészeti Múzeum 731
— Ugyanaz. II. fogalmazás. Rajz. U. o. 731
— Jézus a Simon házában. Rajz. U. o. 732
Vigne, Paul de: Női tanulmányfej. Címlap. 10. szám.
Vik, Ingebrigt: Fiatal leány. 1905. Márvány..... 775
Vinckboons, David (?): Farsangi menet Bacchusszal. Pannonhalmi képtár 48
— Farsangi menet Ceresszel. U. o. 48
Vinçotte, Thomas báró: Catilina. Bronz 764
Wasowicz, Waclaw: Tájkép 200
Weiss, Wojciech: Cigánynő. Olajf. 193
Weloński, Pius: A gladiátor. Szobor 227
Wierzbięta z Brawje királyi asztalnok emlékképe. 1425 150
Wilna. A székesegyház 246
Wimmer—Szonyi—Riegele: A hősök emléke. 1925. Pozsony. A Mária Terézia emlék talapzatából... 319
Wojtkiewicz, Witold: Gyermekek keresztes hadjárata. 1212. Olajf. 185

Oldal

Wojtowicz, Piotr: Női akt. Szobor 226
Wolf-Múzeum. Kismarton: A »Gotikus« szoba ... 133
— Délnémet mester. Pietà (1500 körül). Szobormű 134
— Mária és Szt. János (1500 körül). Szobormű 134
— Szt. Katalin szobra (1500 körül) 134
— Az egyházi emlékek szobája..... 125
— A céhemlékek szobája 135
— Az ú. n. »Elssler-szoba« (Empire-szalon) ... 136
— Jan Weenix: Női arckép 136
Wyczółkowski, Leon: Öreg gorál (Hegyi lakó). Olajf. 182
Wyspiański, Stanisław: Pastel. 1902 180
— Önarckép 180
— Szt. Ferenc. Karton 181
— Polonia. Karton 181
Zal, Eugenjusz: Tájkép 199
— Leány pojácával. 1925. Olajf. 201
Zanofski, August: Fejtanulmány. Faszobor 231
Zoller Xavér Ferenc-féle lábas óra. Soproni Múzeum 590
Zsebkés faragott puszpángfanyéllel. Nemzeti Múzeum 424
Zsolnay Júlia, Sikorskiné: Modern eosin. 1927 ... 376
Zsolnay—Pécs. 1874—1876-ból származó legrégibb ónmázú edények 370
— Áttört és áttetsző zománccal bevont porcellánfayence. 1880 370
— Eosin-vázák. 1897 körül 372
— Eosin. 1900 körül 372
— Magyaros kancsók 374
— Modern porcellánvázák..... 376
— Cristallisé váza. 1905 körül 379
— Máz alatt színezett porcellánváza. 1928 ... 379
Zsolnay Vilmos virágcsendéletfestménye az 1860-as években..... 374

A MAGYAR ÉS A MAGYARORSZÁGBAN MŰKÖDÖTT KÜLFÖLDI MŰVÉSZEK NÉVMUTATÓJA

A DŐLT SZÁM KÉPET, AZ ÁLLÓ SZÁM SZÖVEGET JELENT

Aba-Novák Vilmos 61—63, 400, 404, 619, *625*
Aggházy Gyula 713
Ágoston Ernő 568
Ágotai Lajos 463
Alconiere Tivadar 137, 338, *557*, 564, 645
Alexander N. (eosoliensis) (Beszterce-bányai Sándor) szobrász 688, *682*, *690—691—692*, 693—*694*, *696*, 746, 753
Alpár Ignác *104*, 272—273
Altomonte Andrea *529*, 530, *531*, 535
Altomonte Bartolommeo 530, 540, 554, 651
Altomonte Márton 530, 540, 554, 583, 651—652
Aman János 329
Ambrus mester (selmecbányai) 688
Angeli Henrik 562—563
Angyal Béla 65—66
Angyal Emma 66
Angyal Géza 66, 317, *320—321*
Antal Elemér 648
Antal József 648
Apáti-Abt Sándor *376*
Árkai Aladár 462
Aumeyer 137

Babocsai János 689
Baditz Ottó 562
Balikó Sándor 336—337
Bálint Dezső 280
Bálint festő 746
Balkay Pál 554
Balló Ede 398, 400, 720
Balogh József 340
Balogh Pál 68
Barabás Miklós *51*, 59, 277—278, 400, 416, 610, *614*
Baranski László 404
Barcsay Jenő 404
Bardocz Lajos 68
Barkász Lajos 597
Barsi Adolf 65, 597
Barta Ernő 399
Barzó Endre 280
Basch Gyula 64, 720
Basilides Barna 317, 600
Basilides Sándor 317, *321*, 600, 648
Báti mester 74, 307
Baumann Béla 563
Beck Ö. Fülöp 96—116 399, 400, 401
Békeffi György 280
Belányi Viktor 563
Benczur Gyula 317, 400, 416—417, 658, 713
Bene Géza 660
Berény Róbert 280
Bernáth Aurél 600, 720
Bertalan Albert 280, 600
Beyer, Johann Christian Wilhelm 647
Biai Föglein István 280, 647
Biellitz Margit 563
Bihari Sándor 398, 584
Boehm József Dániel 400
Bogdány Jakab 464
Böhm Pál 400, 584
Bolmányi Ferenc 280
Bornemissza Tibor 399
Boromisza Tibor 280
Borsos József 338
Borszéky Frigyes 399
Bortnyik Sándor 340
Boruth Andor 317
Boutibonne 338
Brandl Gusztáv kőszegi 653
Brenner László 380
Breu, Jörg 400, 753
Brocky Károly 278
Brodszky Sándor 610, *612*
Brózer István *419*, 423
Bruck Hermina 598
Bruck Lajos 400
Burghardt Rezső 61, 63, 399

Canzi Ágoston 584
Clark Ádám 399
Clarot 645
Conrád Gyula 404
Crompholz Miklós 689
Csányi Károly 143—144
Császár Bertalan 340
Cseh Lajos 317
Cselényi-Walleshausen Zsigmond 399
Cserényi szárnyasoltár festője 76, *79*
Csiksomlyói oltár festője *84*, 89
Csillag József 399
Csiszér János 400
Csók István 68, 273, 400, 462, 563, 599, *623*, 659
Csorba Géza 399
Csorba Tibor 648
Csordák Lajos 317
Csuk Jenő 399—400, 600
Czencz János 399—400, 563
Czölder Dezső 280

Dabis Rózi 280
Daffinger, Moritz Michael 137, 400, 584
Dahms O. A. 559
Damkó József 399
vitéz Darvassy István 597
Deák-Ébner Lajos 399, 599
Deli Antal 399
Demetrius pictor de Zenthyvan in comitatu Batcz 686
Derkovits Gyula 144, 404
Déry Béla 273, 274, 280, 399
Desiderius Italus 699
Dex Ferenc 404
Divéky József 404
Döbröczöni Kálmán 648
Doby Jenő 404
Donát János 464, 644–645
Donner Rafael 647
Dorfmeister István 19–20, 476, *477*, *485*, 516, 518, 540–552, 553–554, 583–584
Dorfmeister János György 540
Dósa Géza 464
Dudits Andor 273
Dürer Albrecht, az idősebb 341

Ecsődi Ákos 280
Èder Gyula 317
Edvi Illés Aladár 280, 399
Egry József 399, 720
Eigner (Aigner) József 539
Eigner (Aigner) Reichard 539
Eitner Margit 563
Emőd Aurél 399
Ender, Johann 400, 472
Endre Béla 597
Engel József 20
Engerth, Eduard von 66
Eperjesi János 689
Eperjesi Péter mester 746
Erdei Dezső 399, 648
Erdélyi Ferenc *638*, 660
Erdélyi mester 1510 körül *80*, 86
Erdősy Béla 713
Ertl Antal 559, 584
Ertl Bertalan 559
Etienne de Hongrie 659
Eysenkölbl Lőrinc és fia János Mihály 539

Fadrusz János *54*, 59, 405–406, 416, 600
Falus Elek 462
Fangh Dezső 563
Faragó Géza 68, 597–598
Farkas Endre 599–600
Farkasházi Miklós 280
Farkas kassai szobrász 688
Faust, Heinrich 399
Fáy Samu 559
Fehér János képfaragó 688, 691, 693
Fellner Jakab 647
Felsőmagyarországi Madonna-szobor mestere 1420 körül *309*–310
Felsőmagyarországi Szent Borbálaszobor mestere 1500 körül 311, *313*
Fényes Adolf 63, 399, 400, 462, 598–599
Ferenczy István 278, 416, 644–645
Ferenczy József 59
Ferenczy Károly 63, 281, 283, 292, 298, 301, 398, 464, *605*, 616, 659
Ferenczy Valér 280, 399
Ferstel Henrik 562
Feszty Árpád 298, 597
Feszty Masa 399, 600
Finckernagel 564
Fischer von Erlach, Johann Bernhard 423
Flache Gyula 317
Fleischmann Ágoston *556*, 562
Fonó Gyula 404
Fossati Davide Antonio 713, 716
Fragner Frigyes Tamás 554
Franciscus Italus 217, *219*, 249
Franz Mátyás 539
Friml Géza 280
Fuchs Hajnalka 648
Füger Henrik 20, 132, 643
Füredi Richárd 399

Gaár Vilmos 280
Gábor Móric 399
Gachal József 399
Gách István 600
Gál János 648
Gara Arnold 404
Garay Ákos 563
Gärtner Nándor 68
Gerő Gusztáv 317
Geyer Georg *472*
Gimes Lajos 600
Glatz Oszkár 60–62, 599
Goebel Jenő 399
Goldsand Frigyes 648
Gömöri 340
Graf Ilma 563
Graf Lajos *561*
Gran Dániel 58, 540, 583, 651
Greguss János 713
Grimm Rudolf 278
Groszmann József 646–647
Guglielmi 536
Gwerck Ödön 317, *322*
Győrfy K. József 600
Györgyi Alajos 278
Györgyi Dénes 462
Gy. Sándor József 399

Halasi Horváth István 68
Halász József 563
Halász-Hradil Elemér 317, *326*
Hamk Tóbiás 539
Handler építész 539
Hans bécsi festő 1561, 553
Hans bécsujhelyi festő 1612 553
Harmos Károly 317, 324
Hatvany Ferenc báró 462, 616 *625*, 659
Hauser Károly 563
Hauszmann Alajos 105, 273
Hebenstreyt, Johannes 698
Heinrich Thugut 645–644
Heintz Henrik 400
Henrik csukardi plébános 464
Hering George Edwards 471
Herlin, Friedrich 91
Herman Lipót 399, 400, 461–462
Hermely Viktor 317
Herquet Rezső *377*
Hessky Iván 399
Hetzer Géza 317
Heverdle Ferenc 400
Hickisch Rezső 483
Hidvégi Géza 144
Hiesz Géza 400
Hildebrand, Lucas 659
Hild Károly 536, 539
Holló Barnabás 399
Hollósy József 294
Hollósy Simon 144, 281, 283, 291–292, 294, 297, 299, 301, 305, 317 602
Horovitz Lipót 64
Horvai János 291, 645
Horváth Béla 399
Horváth Géza 399
Horváth Henrik 282
Horváth József *561*, 563
Hubay Andor 600, *639*
Huber József 539
Hueber Joachim 553
Hültl Dezső 143
Humborg Adolf 400
Huszka József 143, 375, 462, 641

Igler Gusztáv *558*, 563
Ijjász Gyula 317
Imreh Zsigmond 648
Ispánki József 280, 648
Istók János 399
Istokovics Kálmán 400, 403
István mester 684, 686, 744
Iványi–Grünwald Béla 286, 292, 301, 399, 462, 598–599, 616
Izsó Miklós 536

Jakab Dezső 461–462
Jáki templom Madonnájának mestere 91
Jakobey Károly *51*, 59
Jálics Ernő 648
Jankó János 398
János festő (1468–509) kassai 746
János (Johannes Antonius Cattaneo de Mediolano) madocsai apát 274–275
János mester *157*, 159
Jánosréti mester 75
Janszky Béla 461–462
Jaskievicz István 648
Jean de Hongrie 659
Jeges Ernő 462
Jégh József 648
Jenny Alajos 584, *590*
Jezernyicei főoltár mestere 95
Jodok mester 742
Jordán Miklós 317
Jurkovics Ferenc 317

Kaerling János Tóbiás 644
Kaffka Albert 648
Kaldevey 380
Kallós Ede 597
Kálmán Péter 143
Kammerer Mária 68
Kandó László 400
Kanizsai Dorottya címereslevelének festője 697–708
Káplár Miklós 280
Karcsay Lajos 464, 563
Karczag Zoltán 68
Karlovszky Bertalan 399, 599
Kárpáthy Jenő 399
Kássa Gábor 68, 563
Kassai Jakab 310, 685, 742, 744
Kaszás Miklós 648
Katona Nándor 616
Kelety Gusztáv 338, 610, *613*
Kerekes György 648
Keresztély mester 538
Kernstock Károly id. 61, 144, 462, 599
Kernstock Károly ifj. 280
Kerpel Lipót 137, 564
Kertész K. Róbert 143
Kézdi-Kovács László 59, 600
Kieselbach Géza 317
Király Jenő 68
Kirchmeyer 327, 330–331
Kisfaludi-Strobl Zsigmond *483*, 539, *626–627*
Kisfaludy Károly 643
Kiss János 648
Kiss József 562

Kiss Sámuel 644
Kláber Gyula 563
Klein Hermann 380
Klieber József *34—35*
Kmetty János 404
Knopp Imre 399
Knopp József 400
Kokes Kató 648
Kolbe Mihály 648
Kolozs festő 553
Kolozsvári Márton és György 659, 685
Kolozsvári Tamás 74—75, 310
Komjáti Gyula 400, 404, 628—639, 660
Komor Marcel 461—462
Kontuly Béla 648
Kónya Elemér 340
Koppay József 417
Korb Böske 399, 400, 772, *776, 778*
Korb Flóris 462
Körmendi-Frimm Ervin 280
Kőrösfői Kriesch Aladár 280, 398, 616, *624*, 641
Kőrössy Albert Kálmán 462
Kőszeghy Winkler Elemér 317
Koszta József 400
Kosztolányi Gyula 462
Kotsis Iván dr. 143
Kovács Margit 340
Kovács Mihály 338, 400
Kővári Szilárd *323*
Kövér Gyula 399
Kozina Sándor 464
Kozma Lajos 462
Krakói Tamás szobrász 688
Krausz Jakab 538
Krausz János 746
Krausz Keresztély 539
Krausz Mátyás 538
Krón Jenő 317
Krutsay Ferenc 600
Krzyzanowski Konrád *188*, 196, 198
Kugler Ferenc *537*, 539, 583, 587
Kugler János 539
Kugler Pál 538
Kukán Géza 399
Kupetzky János 279, 335
Kupferstein Imre 280
Kurt Miksa 317

Lackner Ádám 577
Láczay-Fritz Oszkár 144, 718
Lajta Béla 98
Lakatos Artúr 399
Lapitz Ferenc 538
G. Lázár Ilona 600
Lechner Jenő 138—139, 143—144, 462
Lechner Lóránd 462
Lechner Ödön 66, 138, 139, 373, 375, 385—386, 461—462
Leidenfrost Pál 280
Leitner Szervác 535, *537*—539
Lénárd Róbert 404
Lenhard Alice 600
Lerchner Gusztáv 317—*318*
Libay Károly Lajos 610
Lieder Frigyes 53, 59, 278, 400, 464
Liezenmayer Sándor 65
Ligeti Antal *50*, 59, 277, 464, *558*, 560, 584, 610
Lippert József 536
Lőcsei Miklós 746
Lőcsei Pál 683, 691, 742—760
Lőcsei Pál festő 746
Lóránt Mihály 68
Lőrinc festő 689
Lőrinc mester 684—685—686, 691
Lotz Károly 64—65, 399, 416, 563, *614*, 713, 739
Ludwig Keresztély 324
Lűhnsdorf Károly 648
Lukácsy Lajos 539
Lux Elek 68, *383*
Lux Kálmán 143
Lux Katalin 539

Machionini Károly 577
Madarász Viktor 659
Magyar festő 1420—1430 körül *72—73, 74—75*
Magyar festő 1485—1490 körül 75—76, *77—78*
Magyar festő 1490 körül *83*, 88—89
Magyar festő 1490 körül *84*, 89
Magyar festő 1514. *92—93*, 94—95
Magyar-Mannheimer Gusztáv 599
Magyar mester 1490 után *81*, 86
Makovics Jenő 317
Málnai Béla 462
Mányoky Ádám 67—68, 464
Marastoni Jakab 338. 400, *572*
Márffy Ödön 68, 399, 599
Márk Lajos 399, 559, *640*, 660
Markó Károly id. 137, 564, 610, *612*
Markup Béla 65, *381*
Márkus László 462
Martinelli Jenő 399
Mátray Lajos 536
Mattyasovszky-Zsolnay László *379*, 385, 387—*396*, 399
Mattyasovszkyné Zsolnay Teréz 378, *380*
Mátyás kassai festő 686, 689
Maulbertsch Antal *38—39*, 53, 335, 540, 651—652
Maurer Ferenc 559
Maurer Ignác 554, 559
Maurer János 559
Mayr Mihály *535*, 564
Mechle József 539
Mechléné Grossmann Hedvig 563, 598
Mechle József (ifj.) 598
Medgyasszay István 462
Medgyes László 400
Medgyessy Ferenc 720
Mednyánszky László báró 317, 400, 616, *624*
Medvey Ágost 400
Mehrlein József 578, *590*
Melegh Gábor 400
Merész Gyula 600
Messerschmidt Ádám 335
Mészöly Géza 398, 613
Michel Zachariás 578
Miháltz Pál 399
Mihály Gyula 648
Miklós kassai szobrász 688
Miller Bálint 538
Molitor József 554, 564
Möller István 143, 144
Molnár C. Pál 399, 400
Molnár Géza 648
Molnár Gyula 563
Molnár József 59, 610
Molnár Zoltán 648
Moreau, Charles 659
Morelli Gusztáv 404
Mousson Tivadar 317
MS mester 71, 94
Mühl Aladár 563
Mühl Gusztáv 563
Müller Ferenc 539
Munkácsy Mihály 144, 368, 416, 464, 598—599, 610, 615, *618—619*, 659, 660
Murányi Gyula 400
Murmann József 317, *320*
Mynich János 535

Nádler Róbert 143, 399, 600
Nagyeőri Madonna-szobor művésze 310
Nagy Kázmér lengyel király sír-emlékének magyar mestere 210, *211*
Nagy Márton 317
dr. Nagyné Szentgericzei Jakab Piroska 599
Nagy Sándor 404, 600, *606*—608, 657
Nákóné Gyertyánffy Berta grófnő 338
Nanni Unghero 464
Niemayer Vilmos *376*

Oeser A. Frigyes és fia 335
Okolicsnói mester *87*, 90, 91, 94
Olgyai Viktor 404, 628
Orbán Dezső 399
Orient József 610—*611*
Orsós Ferenc 69—70, 400
Örtlinger Albert 553

Paál László 464, 610, 613, 615, *620—621*, 659
Páckh János Mihály 20, 68
Paczka Ferenc 64, 398
Pádly Aladár 399
Pál festő 746
Palkó Ferenc Károly 337, 651—652
Pállik Béla 713
Pálmai C. Henrik 560
Palóczy Antal 325
Papp Emília 563
Papp Zsigmond 400
Páris Mihály 539
Pásztor János 273, 597, 645
Patkó Károly 399, 404
Pátzay Pál 400, 599
Patzó Pál 68
Payer János 539
Pekáry István 280
Pentelei Molnár János 399, 400
Perlmutter Izsák 399, 599
Pesky József 399
Péter Mária 600
Petrich András 464
Petri-Pick Lajos 280
Petrus polonus 686
Pettenkofen, August von 132
Piliscsabai Madonna-szobor művésze 91
Pogány Ferenc 280
Pogány Margit 68
Pogány Móric 461—462
Pollák Mihály *99*, 329
Pólya Tibor 340
Pontozó mester (a Bicskey-armális festője) 699
Potyondi Miklós 539
Prihoda István 404
Probst Péter 538—539
Proder Lajos 68
Pruzsinszky Ferenc 563

Querfurt Ágost 52, 53, 58, 335—*336*

Radnay Miklós 63
Rákosi Jenő 317
Rauscher Lajos 404
Reichl Kálmán *123*, 126—*127*, 129
Reinhardt János György 577
Reményi József 401
Rerrich Béla 273
Réti István 282—283, 286, 292, 299, 301, 305, 340, 399, 599

Réti-Kády János 600
Réty Zsuzska 280, 600
Richter Antal Fülöp *471*, 645
Riegele Alajos 317, *319*
Rippl-Rónai József *62*, *370*, 387, 398, *400*, 416, 450, 659, 720
Rohrbach János 578
Römisch Ferenc 647
Róna József 273
Rónay Ernő 280
Rónay Kázmér 144
Roskovics Ignác 400
Róth Miksa 20, *36*, 273, 657
Rozgonyi László 648
Rózsaffy Dezső 600
Roy, Louis van *544*, 548
Rudnay Gyula 404, 597, 599, 619, *623*
Ruprecht Adél 400
Ruzsicskay György 340

Sambach Gáspár 651—652
Gy. Sándor József 399
Sárkány Gyula 400
Schaar Erzsébet 280
Schaller István 554
Schallhas K. Fülöp 610—*611*
Schickedanz Albert 98, 399
Schimon Ferdinand 645
Schmidt, Johann Martin, a kremsi 53, 58, 132, 650—651
Schöfft-család 645
Schubert Gyula 317, *318*
Schulek János 144
Schüle Gusztáv 317
Schütze Lajos 559
Schweitzer György 539
Sebestyén Artúr 462
Seemann Kálmán 563
Seemann Kálmánné, Vörös Erzsi 563
Sedelmayer András 538
Severinus bártfai festő 696
Sidló Ferenc 400, 463
Sigrist, Franz 584
Siklódy Lőrinc 399
Sikorska-Zsolnay Júlia 368, 374, *376*, 380, 385
Sikorski Tádé 380, 382
Simay Imre 563
Simkovics Jenő 61, 63—64, 400, 404
Simó Ferenc 464, 645
Simon György János 400, 600
Skuteczky Döme 317
Skuteczky Rolla 317
Somló Jenő 68
Spannlang József
Spányik Kornél 399
Sreier András 340
Stancel Theophilus 689, 746, 760
Stark János Károly 554
Stasitzky 59
Steinacker Károly *556*, 559—560, 562, 584
Steindl Imre 96
Steiner Bálint 554
Steiner Ernő 324
Steiner Rezső 563
Stock Márton 400
Storno Ferenc 2—3, 338, 467—588, 467, 482—483, 489, 493, 515—516, 518, 536, 539, 554, *557*, 562—563, 577, 583—584, *586—588*
Stósz Vid. 311, 684, 691, 742, 744, 746, 751, 753, 755, 757—758—759
Strobentz Frigyes 399
Stróbl Alajos, liptóújvári 272, 396, 538
Styka, Jan 597
Szablya-Frischauf Ferenc 273
Szabó József 648
Gy. Szabó Kálmán 600
Szada István 68
Szandeczi Jakab festő 684
Szászfalvi Szt. Ilona-oltár mestere 95
Székely Bertalan 64—65, 282—283, 286, 291, *367*—368, 615, *617*. 739
Szemere Lenke 280
Szemlér Mihály 64
Szenes Fülöp 400
Szepességi szobrász 71
Szentgyörgyi István 399, 463
Szentgyörgyi János 645
Szentistványi Gyula 563
Szentpéteri József 645
Szinyei Merse Pál 60—64, 66, *105*, 317, 400, 416, 462, 464, 610—611. 615—616, *622*, 659
Szirmai Antal 597
Szivessy Tibor 462
Szlányi Lajos 399, 400
Szlatvini Madonna mestere 307
Szmrecsányi Ödön 462
Szobotka Imre 404
Szomor László 643
Szőnyi András *319*, 324
Szőnyi István 63, 404
Szüle Péter 399

Tábor János 340
Tahi Antal 67
Tardos Krenner Viktor 64—65
Telcs Ede 400, 600
Telepy Károly 584, 610
Thain János 317
Than Mór 399, 733—741
Thorma János 281—306, 340, 599
Thury Gyula 21, *27*
Tichy Kálmán 317
Tikos Albert 337—338
Tilgner Viktor 536
Töpler Ottó 539
Tornai Gyula
Tornyai János 399, 597
Tőry Emil 336
Tóth István 399
Tóth István soproni 560
Tótlaki mester *85*, 89, 91
Troger Pál *40—41*, 58, 335, 540—542, 651—652
Tunz ifj. és id. 578

Udvary Pál 399, 600
Uhl György 578
Ujházi Ferenc 598
Ujlakyné Kardos Klára 68
Ujváry Ignác 600
Unger Ferenc 539
Unger Ferenc Jakab 539
Unger János 539
Unger W. 560

Vadász Endre 280
Vadász Ilona 68
Vadász Miklós 720
Vágó Pál 59, 302, 596—597
Vágó Sándor 68
Vámos Ferenc 461—462
Varga Ferenc 648
Varga István, ilosvai 340
Varga Nándor Lajos 404
Vass Elemér 400
Vastagh György id. 400
Vaszary János *55*, 59, 62, 399, 599
Vaszkó Ödön 600
Végh Gusztáv 404
Vesztróczy Manó 399
Vidovszky Béla 399
Vietorisz Antal 610
Villard de Honcourt 659
Viszt Béla 648

Wagner János 648
Wagner Sándor 143, 596—597
Walch család 539
Wälder Gyula 143
Wälder József 468—469
Walzel A. F. *472*
Weil Erzsébet 280
Wenneck Károly 578
Weyde Gizella 317, 335, 647
Wilfing József 560, 559
Wimmer Ferenc *319*, 324
Wydasy István 688

Zádor István 404, 720
Zalaszentgróti szobrocska mestere 91
Zichy István gróf 641
Zichy Mihály 61, 63, 337—338, 367, 404, 416, 659
Zillack, Georg Karl 647
Zilzer Gyula 600
Zitterbarth Mátyás 329
Zoller X. Ferenc 578, *590*
Zombory Lajos 462

Zsolnay Miklós 368, 382, 384
Zsolnay Vilmos 367—380

Ybl Miklós *99*, 100

Basch Gyula

Az öreg Könyves magas kappanhangon vagdosta a c-ket, s a szélmalom szárnyára emlékeztető gesztusokat dobált.

Éjfélután a sugó mord kedélye megenyhült. Ha az énekelők valahol megakadtak a szövegben, az öreg súgó kisegítette őket. Súgott. De az énekben nem vett részt. Az ellenkezik a színházi törvényekkel. Borossa báró pedig egy észrevétlen pillanatban kivett erszényéből néhány bankjegyet, s óvatosan a sugó csomagjába csusztatta. Senki sem vette észre . . .

— Fiúk, amikor Spiegelberget játszottam, azt ajánlottam, hogy alakítsunk egy rablóbandát a cseh erdőkben. Azóta változtak az idők. Spiegelberget másnak osztották ki. Most kedvem volna indítványozni, hogy alakítsunk egy szabad szinészbandát a vőm erdejében és szerződtessük Csapó Kajetán barátomat erdei súgónak.

— Mért nem rablónak? — kérdezte a vén súgó, akinek komor hangulata vissza-visszacsapott. — A rablóké a világ. Az én őseim lovasbetyárok voltak. Igaz, hogy verték, botozták őket. Ráfektették a deresre. Mi az. Semmi. Fölugrottak és folytatták a betyáréletet. Nem szorultak senkire, nem itták a más borát, nem potyáztak!

Nagyot sóhajtott. Látszott rajta, hogy az est izgalmai kimerítették.

Gyula a súgó vállára tette a kezét.

— Kajetán bácsi, — mondotta sok érzéssel, — ön apámnak barátja volt. Ezt a barátságot tovább akarom ápolni. Fölviszem Budapestre, s bedugom valamelyik súgólyukba.

— Nem kellek én a kutyának se. Csavargónak születtem.

— Micsoda beszéd ez? — pattogatta a nagy bonvizik, hogy még egyszer életében megcsókolhassa az apja kezét.

— Ki az az asszony? — kérdezte a vén súgó, egész testében remegve.

— Ki lenne más, mint az ön leánya, Lauk Manóné asszony.

— Megálljon, kérem, lassan. Azt hiszem, nem jól értettem. Ön azt mondja, hogy ön Dénes Gyula. volt a násznagya?

— Igenis, szolgálatára. Olyan cigánylakodalmat csaptunk . . .

Fölemelte poharát s koccintott a súgóval.

— Az ön lánya, Lauk Manó ő nagysága egészségére.

Mindnyájan koccintottak. A súgó szótlanul, de mohón itta ki poharát. Gyula ráhajolt s a fülébe súgta:

— Reggel nyolc órakor itt leszek. Nem szeretek családi ügyeket mások előtt tárgyalni.

Kezet szorított az öreggel, akinek melle zakatolt az izgalomtól.

Elváltak. A báró kocsija hazavitte Dénes Gyulát s az öreg buftót. Maga a báró gyalog indult haza.

— Szükségem van egy órai sétára, — mondta, — különben a szememet se tudom behunyni.

Amikor a súgó egyedül maradt, hirtelen magára kapta a hirhedt köpenyeget s nekiindult az erdőnek, amelynek tisztásait a hold ezüstfénynyel borította el. Egy óráig járt és beszélgetett. Monológon kezdte, aztán nagy dialógba csapott. Lear királylyal folytatott párbeszédet. Megvádolta az agg fejedelmet, kiméletlenül demonstrálta előtte, hogy leányaival szemben nem volt igazságos. Színpadias hév-

— Én vagyok Dénes Gyula.

E névre a vén ember szeme hirtelen megcsillant, a merev, dacos vonások megenyhültek. Nagyot lélegzett.

— Az ám! Csakugyan! Igazán nem hittem volna, ámbár Tóni emlegette. Hogy hasonlít édesatyjához. De az sokkal szebb ember volt. Magasabb, vállasabb. Meghalt már?

— Meg.

— Mikor?

— Már négy éve.

— Ugy? Egyidős volt velem. Illésnek hívták, együtt jártunk iskolában. Akkoriban beszéltem vele utoljára, amikor ön színész lett. Szegény Illés, nagyon nyugtalan volt, hogy a leánya és a fia is a deszkára került. Panaszkodott is. Jobb szerette volna, ha a fia megmarad patikusnak. Az apák mind olyanok, a szeretet megpuhítja őket. Gyávák, félénkek. Amikor ön föllépett ott, ahol én súgó voltam, lebeszéltem a szinipályáról. Azt mondtam, hogy nincs tehetsége. Emlékszik?

— Emlékszem.

— Az apja kedvéért mondtam. Pedig láttam... Mi ott a sugólyukban nyugodtan itélünk. A hibák, az erények jobban szemünkbe ötlenek, mint másnak. Közel vagyunk, átlátunk a festéken, a maszkon. Az illuzió nem téveszt meg, a görögtűz nem kápráztat, csak az orrunkat facsarja. Én tudtam, hogy ön nagy szinész lesz. Már akkor az volt . . . Hogy irigyeltem a tehetségét! Jobban, mint bármit a világon. Mert nekem nem volt színjátszó tehetségem. Semmi. És mégis ott

A Műcsarnok téli tárlatából

BASCH GYULA: Pulszky Tessa arcképe

— Szamárságokat, zavaros idétlenségeket, ostoba túlzásokat. Azt is kínnal, erőltetve. Fuit. Nem is érdemes beszélni róla. Az ismeretlen sírokat csak a dudva keresi föl

Aztán nagyon hálásnak nyilatkozott, hogy az asztalához ülnek, hogy nem restelik a vén, rongyos csavargó-

Basch Gyula

festő

L.

Szendrey-Szentiványi

130. l.

Basch Elza

Basch Gyula

wód

z

Thieme-Becker

II. 592. l.

(Lyka)

Νοῦγβόγα

Basch Gyula

nincs Krajcsovics Lajós

ced

építészek

tervei szerint épültek

a Dunaparti közrak-

tárak 1880–81-ben

Thirring Bpest

125. l.

Marhaság!

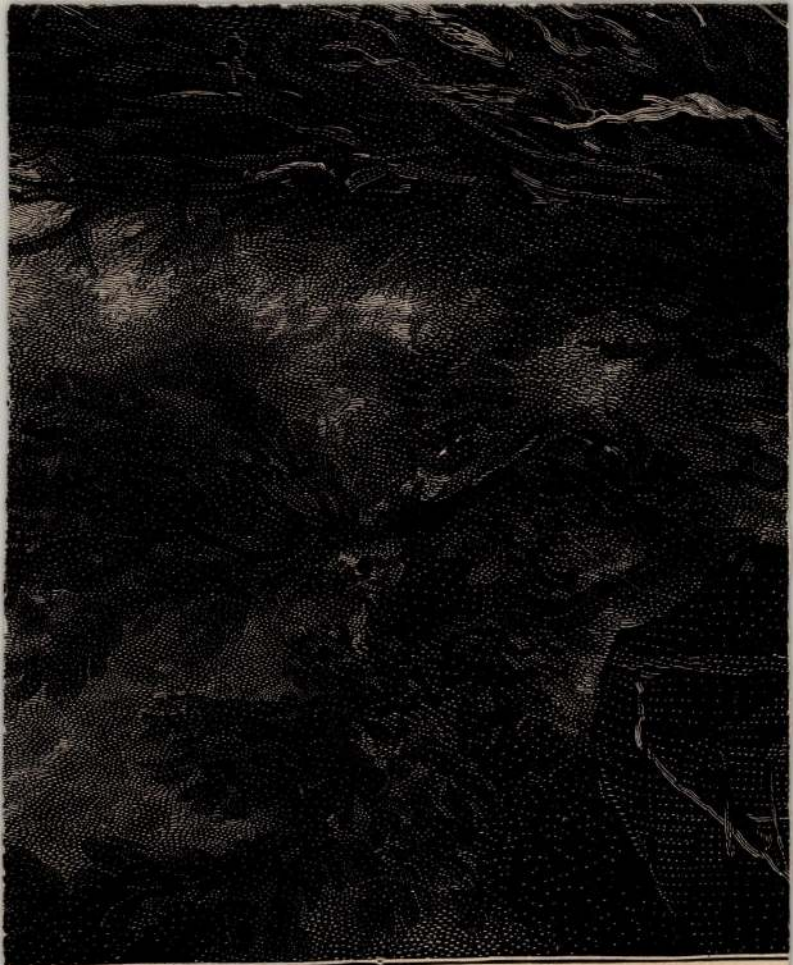

Basch Gyula

pesti nierünk

lásd

z

Tanulmányok Bp.

Multjából VIII. k.

82. l.

klet a Magyar Könyvszemle 1914. évf. 208. lapjához.

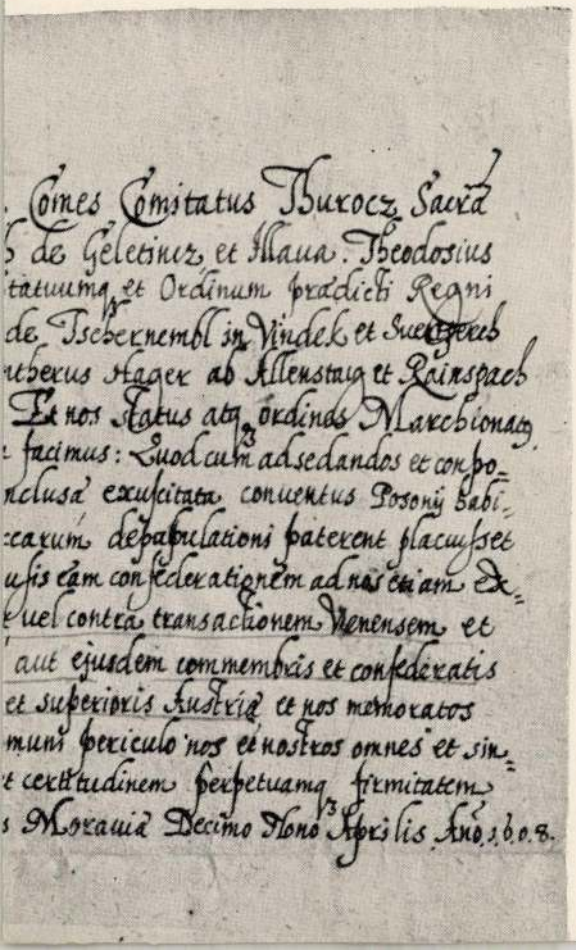

Comes Comitatus Thurocz Sacrā
de Geletincz et Illaua. Theodosius
tatuumq et Ordinum prædicti Regni
de Tschernembl in Vindek et Suertzerch
nthcrus Hager ab Allenstaig et Rainspach
Et nos Status atq ordines Marchionatus
facimus: Quod cum ad sedandos et conpo-
nclusa exuscitata conuentus Posonij habi-
ccarum depopulationi paterent placuisset
usis eam confederationem ad nos etiam ex-
uel contra transactionem Vienensem et
aut ejusdem commembris et confederatis
et superioris Austriæ et nos memoratos
muni periculo nos et nostros omnes et sin-
t certitudinem perpetuamq firmitatem
s Morauiæ Decimo Nono Aprilis Anno 1608.

Basch Gyula

Az Uj Idők műmelléklete.

AZ Ő NÓTÁJA.

Festette Basch Gyula.

1895. I. 13.

DIVAT.

Két elegáns, szép nyári toilettet mutatunk be mai számunkban. Mindkettő párisi modell. Mert — mi tagadás benne — mégis csaka francia, azaz a párisi divat a legizlésesebb, a legtetszetősebb. A bécsi lehet praktikusabb, az angol lehet egyszerűbb, de a párisi nő öltözete a legsikkesebb. Ez a poézis a toiletteban.

Az első fekete moirée-selyem alj, könnyedén redőzött kreppzubbonynyal, keskeny velencei csipkebetéttel. A gazdagon dudoros, pillangószerü ujjak széles velencei csipkéből készülnek, a vállon dús, fekete selyemcsokorral diszítve. Oldalt szintén hosszan alácsüngő fekete selyemszalag.

A fekete szín, fehérrel vagy krémszínnel vegyítve, a legdivatosabb színösszeállítás az idén.

A második nyári táncestélyre vagy mulatságra való ruha. Halvány violaszín selyemből készült, alól ívalakban redőzött, széles csipkével diszítve. A síma deréknek a gazdag csipke-fischü az egyetlen dísze.

Az ő nótája. Legényember, férfiember, szinte mindig ürügyet keres arra, — s hála istennek talál is, — hogy kirugjon a hámból. Ha beválik katonának, mulat, ha nem válik be, akkor is mulat. Névnapon, keresztelőn, toron, installáción, mindig csak mulat. S a mulatsága (akár úr akár szegény): bor és cigány. Csak a bor és a cigány minősége változik rang, vagyon és társadalmi állás szerint, de a mulatság módja ugyanaz marad.

Asszonynak, — azt mondják, — nem járja az ilyen vigalom. Azért, ha mégis teszi, megszólják a nagyképü és orozva lumpoló uraságok és hölgyek. S így lesz egy ilyen férfimódra lumpoló aszszonykából, a ki cigarettázik, pezsgőt iszik és a fülébe huzatja a nótáját — genrekép. Még pedig nagyon szép genrekép. Ha egyébért nem, nagyságos lumpasszonyom, ezért a szép képért érdemes volt mulatni. Csak folytassa nagyságod, s koccintsunk Basch Gyula egészségére. Húzd rá cigány — az ő nótáját!

Zúg a szélvész . . .

Irta: Pósa Lajos.

Az első díjjal jutalmazott pályamunka.

Dankó Pista.

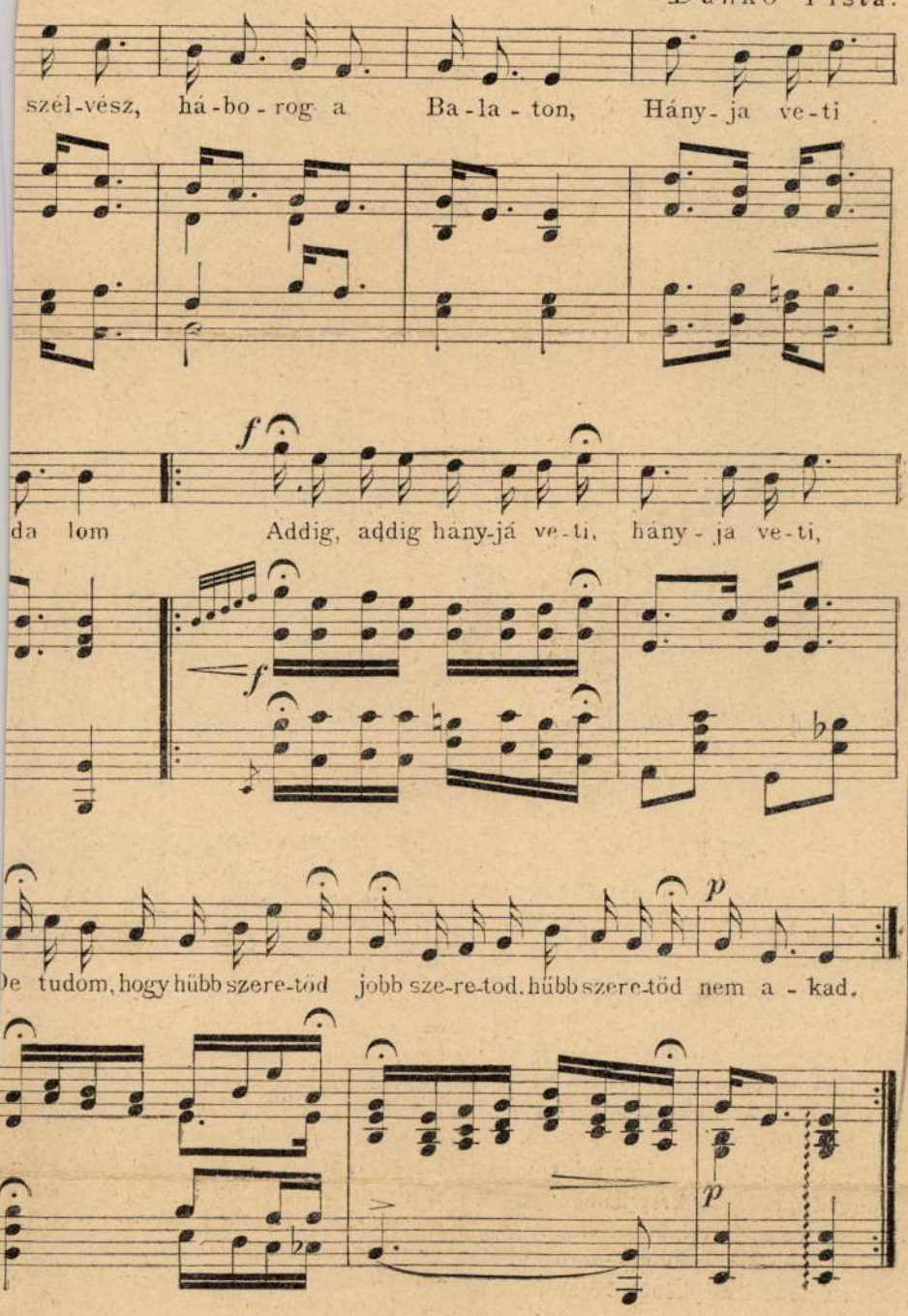

Keservemet elkiáltom Tihanynak,
Adja tovább százszor is a viharnak,
Százszorosan hangoztassa bánatom,
Zúgja vissza a háborgó Balaton.

ogy villámlik!
em cikázik,
hőjét,
kendőjét.

Csattogj, csattogj, haragos ég villáma!
Tornyosodjál Balatonnak hulláma!
Csapj az égig, a hajókat törd össze!
Temesd el azt a csalfa lányt örökre!

— Én vagyok Dénes Gyula.

E névre a vén ember szeme hirtelen megcsillant, a merev, dacos vonások megenyhültek. Nagyot lélegzett.

— Az ám! Csakugyan! Igazán nem hittem volna, ámbár Tóni emlegette. Hogy hasonlít édesatyjához. De az sokkal szebb ember volt. Magasabb, vállasabb. Meghalt már?

— Meg.

— Mikor?

— Már négy éve.

— Ugy? Egyidős volt velem. Illésnek hítták, együtt jártunk iskolában. Akkoriban beszéltem vele utoljára, amikor ön színész lett. Szegény Illés, nagyon nyugtalan volt, hogy a leánya és a fia is a deszkára került. Panaszkodott is. Jobb szerette volna, ha a fia megmarad patikusnak. Az apák mind olyanok, a szeretet megpuhítja őket. Gyávák, félénkek. Amikor ön föllépett ott, ahol én súgó voltam, lebeszéltem a szinipályáról. Azt mondtam, hogy nincs tehetsége. Emlékszik?

— Emlékszem.

— Az apja kedvéért mondtam. Pedig láttam... Mi ott a sugólyukban nyugodtan itélünk. A hibák, az erények jobban szemünkbe ötlenek, mint másnak. Közel vagyunk, átlátunk a festéken, a maszkon. Az illuzió nem téveszt meg, a görögtűz nem kápráztat, csak az orrunkat facsarja. Én tudtam, hogy ön nagy színész lesz. Már akkor az volt . . . Hogy irigyeltem a tehetségét! Jobban, mint bármit a világon. Mert nekem nem volt színjátszó tehetségem. Semmi. És mégis ott töltöttem egész életemet. Egy asszony miatt. Te tudod, Tóni.

— Tudom, — bólintott fejével az öreg buffó.

— Ismerted? Miatta nem tudtam megválni a színpadtól s hogy ott maradhassak, belebujtam a súgólyukba,

A Műcsarnok téli tárlatából

BASCH GYULA: Pulszky Tessa arcképe

— Szamárságokat, zavaros idétlenségeket, ostoba túlzásokat. Azt is kínnal, erőltetve. Fuit. Nem is érdemes beszélni róla. Az ismeretlen sírokat csak a dudva keresi föl

Aztán nagyon hálásnak nyilatkozott, hogy az asztalához ülnek, hogy nem restelik a vén, rongyos csavargóval szóba állani. Borossa bárót is megismerte. A vén súgó jó véleménynyel volt a báró felől.

— Ön mindig derék mecénás volt, nem úgy jött a kulisszák közé, mint a többi, hodszi-nesze. Hallottam, hogy tönkrement. Kár . . . Az elszegényedett

Bach Gyula

Az öreg Könyves magas kappanhangon vagdosta a c-ket, s a szélmalom szárnyára emlékeztető gesztusokat dobált.

Éjfélután a sugó mord kedélye megenyhült. Ha az énekelők valahol megakadtak a szövegben, az öreg súgó kisegítette őket. Súgott. De az énekben nem vett részt. Az ellenkezik a színházi törvényekkel. Borossa báró pedig egy észrevétlen pillanatban kivett erszényéből néhány bankjegyet, s óvatosan a sugó csomagjába csusztatta. Senki sem vette észre . . .

— Fiúk, amikor Spiegelberget játszottam, azt ajánlottam, hogy alakítsunk egy rablóbandát a cseh erdőkben. Azóta változtak az idők. Spiegelberget másnak osztották ki. Most kedvem volna indítványozni, hogy alakítsunk egy szabad színészbandát a vőm erdejében és szerződtessük Csapó Kajetán barátomat erdei súgónak.

— Mért nem rablónak? — kérdezte a vén súgó, akinek komor hangulata vissza-visszacsapott. — A rablóké a világ. Az én őseim lovasbetyárok voltak. Igaz, hogy verték, botozták őket. Ráfektették a deresre. Mi az. Semmi. Fölugrottak és folytatták a betyáréletet. Nem szorultak senkire, nem itták a más borát, nem potyáztak!

Nagyot sóhajtott. Látszott rajta, hogy az est izgalmai kimerítették.

Gyula a súgó vállára tette a kezét.

— Kajetán bácsi, — mondotta sok érzéssel, — ön apámnak barátja volt. Ezt a barátságot tovább akarom ápolni. Fölviszem Budapestre, s bedugom valamelyik súgólyukba.

— Nem kellek én a kutyának se. Csavargónak születtem.

— Micsoda beszéd ez? — pattogatta a nagy bonviván, dühösen csapkodva az asztalt, mintha részeg lenne. — Látom, hogy az úr ákációzus ember és rossz apa.

— Mit tetszik mondani? — kérdezte a rongyos ember hirtelen fölemelkedve a padról.

A nagy bonviván szinlelte a megbotránkozottat, a zik, hogy még egyszer életében megcsókolhassa az apja kezét.

— Ki az az asszony? — kérdezte a vén súgó, egész testében remegve.

— Ki lenne más, mint az ön leánya, Lauk Manóné asszony.

— Megálljon, kérem, lassan. Azt hiszem, nem jól értettem. Ön azt mondja, hogy ön Dénes Gyula. volt a násznagya?

— Igenis, szolgálatára. Olyan cigánylakodalmat csaptunk . . .

Fölemelte poharát s koccintott a súgóval.

— Az ön lánya, Lauk Manó ő nagysága egészségére.

Mindnyájan koccintottak. A súgó szótlanul, de mohón itta ki poharát. Gyula ráhajolt s a fülébe súgta:

— Reggel nyolc órakor itt leszek. Nem szeretek családi ügyeket mások előtt tárgyalni.

Kezet szorított az öreggel, akinek melle zakatolt az izgalomtól.

Elváltak. A báró kocsija hazavitte Dénes Gyulát s az öreg buftót. Maga a báró gyalog indult haza.

— Szükségem van egy órai sétára, — mondta, — különben a szememet se tudom behunyni.

Amikor a súgó egyedül maradt, hirtelen magára kapta a hirhedt köpenyeget s nekiindult az erdőnek, amelynek tisztásait a hold ezüstfénynyel borította el. Egy óráig járt és beszélgetett. Monológon kezdte, aztán nagy dialógba csapott. Lear királylyal folytatott párbeszédet. Megvádolta az agg fejedelmet, kiméletlenül demonstrálta előtte, hogy leányaival szemben nem volt igazságos. Színpadias hévvel, s tele tüdővel beszélt, mintha a nagy shakspere-i alak mellette sétálna a bükkfaerdőben. Egy-egy súlyosabb kijelentésnél megállt, s kidüllesztette mellét.

— Hogyan, kérdezte Lear királytól, önnek nem elég ötven szolga? Ohó, felséges uracskám, hát akinek csak

Basch Gyula

MAGYAR MŰVESZET
1928. 720

Vidor Basch Gyula
emlékkiállítása.

Basch Gyula

Magyar Művészet
1928. 64, 720

~~Iparmüveszeti Iskola, Orsz.~~

~~Magy. 1880-ban alakult Budapesten. Tanulmányi idő tér, utolsó két evfolyam főiskolai jelleggel bír.~~

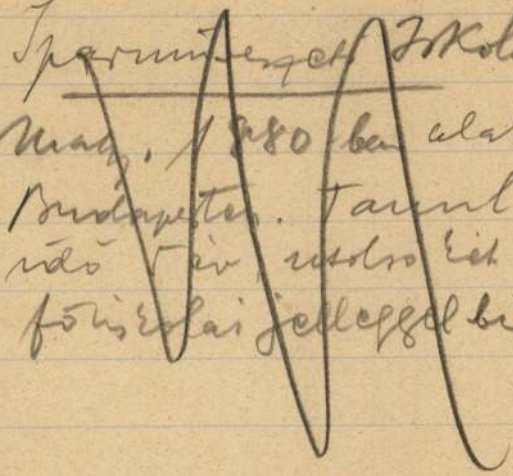

Basch Gyula

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 64, 720

1929. 359 Padrenél

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Basch Gyula

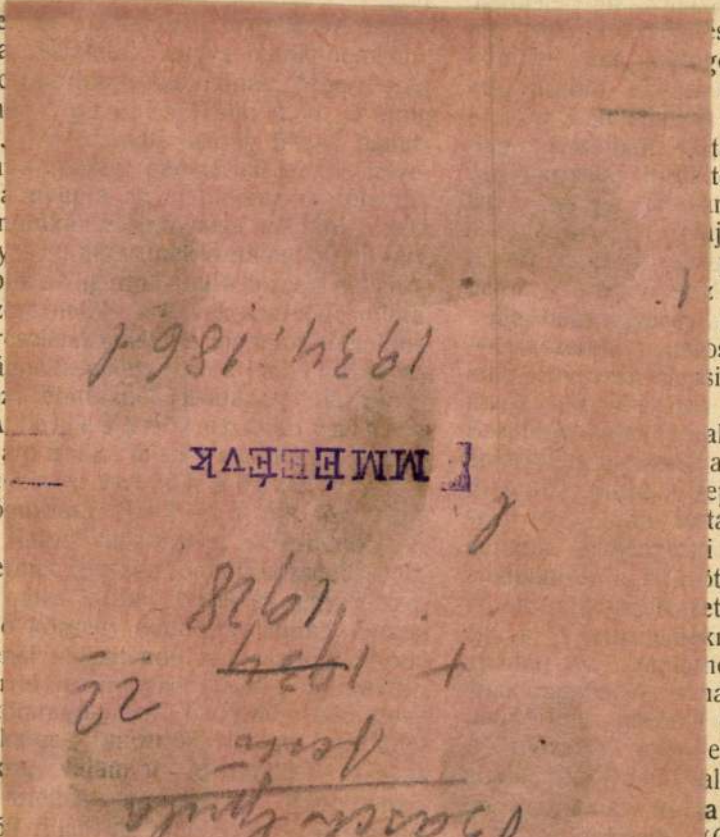

festő

+ ~~1934~~ 22

1928

l

MMÉEÉvk

1934. 186 l

ként egy kor. bélyeggel
i l i s 26-án d. e. 10
gyári igazgatósághoz
énz az összár 5%-a,
lnál vagy 2 budapesti
bármelyikénél teendő
hoz csatolandó. Egyéb
részletes feltételekben
en foglaltatnak, melyek
a szerződéstervezettel
ágnál dijtalanul rendel-

l é p i t é s.) Az alsó-
00 km. szakaszán levő
e (fából vashossztar-
ejéig engedélyeztetvén,
céljából á p r i l i s
zalaegerszegi m. kir.
n tartandó versenytár-
inlathoz az engedélye-
felelő bánatpénz csa-
velet és részletes fel-
észeti hivatalnál meg-

i l l i t á s.) A karós—
0·0—0·500 km. szaka-
ikséges 220 köbm. 15
beszerzésére és a Ko-
áshoz való szállitására
naximális nagyságu tört
és 2 köbm. halmok-
állitására 1150 k. elő-
5-én d. e. 11 és fél
m. kir. államépitészeti
nytárgyalás hirdettetik.
hivatnak, hogy ajánl-
s a terméskő mintával
l. e. 11 óráig nevezett
ajánlathoz az engedé-
megfelelő bánatpénz

őrzés, felülvizsgálattal járó költségek a
pályázó által viselendők. A költségvetés
vek a körjegyzői irodában betekinthető

Románpetre. [Torontál m.] (K u t é
Románpetre községben épitendő XI. sz
munkálatainak biztositása végett ujabbi
árlejtés tüzetik ki m á r c i u s 31. n
d. e. 10 órájára Románpetre község
termébe. Vállalkozó az épitőanyagot is
tatni tartozik, amiért a költség 13,500
03 fillérre fölemeltetett. Vállalkozni szán
az árlejtést vezető kezeihez a kiki
5%-át bánatpénzül letenni tartoznak.
ségvetés és a feltételek a jegyzői hi
megtekinthetők.

Eger. (U t c á k b u r k o l á s a.) Ege
tanácsa árlejtést hirdet a Kisvölgy-utca
tásának, a Verőszala-utnak, az Árnyék
folytatásának. a Ráchegy-utcának, a Kis
utca folytatásának, valamint a Bethl
Petőfi-utcáknak makadamszerü burkolatta
kiépitésére. Az ajánlatok Eger város pol
teri hivatalában m á r c i u s 31-én d
óráig adandók be. Bánatpénz gyanánt
lati összeg 5%-a a város közpénztár
teendő és a nyugta az ajánlathoz csa
A műszaki művelet, ajánlati minta, rés
általános feltételek a városi közigazgat
tóban lemásolhatók vagy 5 koronáért
rezhetők.

Székelyudvarhely. (P l é b á n i a l a
t é s e.) A Székelykereszturon épitendő
plébánia lakás épitésére pályázat hirde
lakás tervrajza és költségvetése a széke
turi róm. kath. plébánia hivatalban m
hető. Ajánlatok a székelyudvarhelyi ró
főesperesi hivatalhoz nyujtandók be.
határidő á p r i l i s 4-ike. Pályázatba
vevők a költségvetési összeg 10%-át a
resi hivatal képviselőjénél

Basch Gyula

Arad

Magyar Géniusz

1901. 253 l.

(B. Gy. karikatu-
rája Mailk Lajos-
tól.)

rd Stange.

ndelsdorfban 1880 okt. 10-én.

zemlélhető, hol a part men-
n, két egyárboczu csolnak,
a kötött ki. Az utóbbiak
tozatot a már lenyugodott
A víz kissé hullámzik, míg
elett, az esti csillag ragyog.

e. 1861.

III.

939 (4342)

982 (148)

13 (1007)

cm. — Lelt. sz. 4342. —
f Pálffy János hagyománya
8). — Az átvételre és az át-
adatokat lásd a 4330 lelt.
rczius 16-án (453–913).
tok a Szépművészeti Múzeum-
e: Esti hangulat.
atkozó egyéb adatok és pedig:
09. pag. 12. Nº 120). *B.*
os estén. Olajfestmény, arany

35–909. pag. 2. Nº III : 6).
os estén. Aranyozott keretben

395–909. pag. 17. Nº 113)
5–912. Nº II : 13). *Bernhardt*

2165–912. Nº III : 13). *Bern-*
47·5 : 73·3 cm.

Bach Gyula

írod

Magyar Géniusz

1901. 246. l.

(Vallomások.)

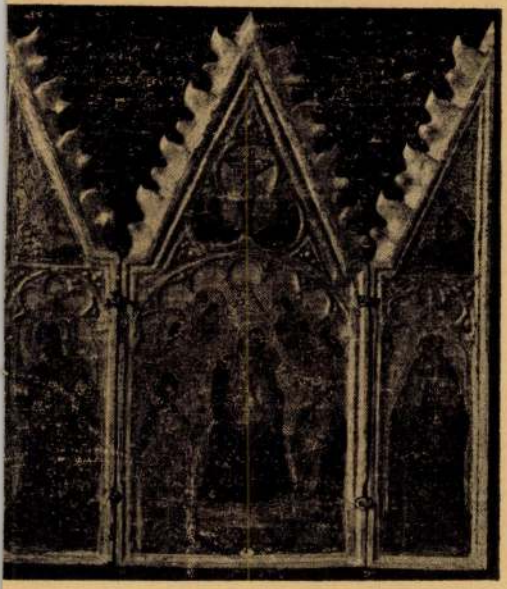

104. kép. *Paolo di Giovanni Fei:*
Szárnyasoltárka.

Basch Gyula

festő

Muvészeti Lexikon 55.l.

Humboldt-Akadémia II. 184.

Basch Gyula

l

Mysk Ernő

78. l

tanulmánya jelent meg több folyóiratban.

Vozáry Judit (1912, Lőcse, ág. ev.), okleveles középiskolai tanár, 400 pengő belföldi ösztöndíjban részesülve, gazdaság- és társadalomtörténeti kutatásokat (Deér professzor) folytatott. Nevezetesen a mezőgazdasági munkásság helyzetét vizsgálta a Mária Terézia úrbérrendezésétől a jobbágyfelszabadításig terjedő időszakban Szepes vármegyére vonatkozólag. Ezzel kapcsolatban az Országos Levéltárban áttanulmányozta a megye helységeinek 1771—1773-as évekből származó úrbéri tabelláit, az 1828-as és 1832-es években készült országos összeírásnak a megyére vonatkozó köteteit. Főleg ezeknek alapján igyekezett megállapítani a megyében élő zsellérek helyzetét, megélhetési lehetőségeit, módjait, számbeli megoszlásuk és a megye természeti adottságai közötti összefüggéseket. Levéltári kutatásainak kiegészítése végett továbbá a budapesti Pázmány-egyetem könyvtárában és a József Nádor műszaki egyetem gazdaságtörténeti és gazdaságföldrajzi szemináriumi könyvtáraiban tanulmányozta a XVIII. századvégi és XIX. századeleji jobbágy- és zsellérviszonyokra vonatkozó hazai és külföldi irodalmat, hogy különleges kutatásainak eredményeit összehasonlí-

Basch Gyula

Perállag III

1368. l.

Kat. sz.	K	Kat. sz.	K	Kat. sz.	K
1794.	20.000	1844.	20.000	1894.	4.000
1795.	75.000	1845.	80.000	1895.	2.000
1796.	25.000	1846.	70.000	1896.	2.000
1797.	25.000	1847.	50.000	1897.	[illegible]

Kat. sz.	K	Kat. sz.	K	Kat. sz	K	K
1314.	12.000	1370.	20.000	1410/2. ..	500	14
1315.	2.000	1371.	325.000	1411.	1.300	14
1316.	4.000	1372.	30.000	1412.	1.500	14
1317.	25.000	1373.	8.000	1413.	1.000	14
1318.	10.000	1374.	8.000	1414.	500	14
1319.	40.000	1375.	15.000	1415.	500	1
1320.	40.000	1376.		1416.	500	1
1320/a. ..	3.000	1377.	38.000	1417.	500	1
1320/b. ..	8.000	1378.	5.000	1418.	1.500	1
1320/c. ..	5.000	1379.	5.000	1419.	5.000	1
1320./d ..	800	1380.	5.000	1420.	1.500	1
1320/e. ..	4.000	1381.	45.000	1421.	2.000	1
1320/f. ..	2.000	1382.	40.000	1422.	1.500	1
1320/g. ..	3.000	1383.	13.000	1423.	2.000	1
1320/h. ..	10.000	1384.	8.000	1424.	2.000	1
1320/i. ..	30.000	1385.	2.000	1425.	1.000	1
1321.	30.000	1386.	5.000	1426.	2.000	1
1322.	1.000	1387.	7.000	1427.	1.000	1
1323.	2.500	1388.	5.000	1428.	2.000	1
1324.	2.500	1389.	13.000	1429.	500	1
1325.	3.000	1390.	20.000	1430.	300	1
1326.	18.000	1391.	100.000	1431.	200	1
1327.	150.000	1392.	10.000	1432.	400	1
1328.	150.000	1393.	10.000	1433.	10.000	1
1329.	1.000	1394.	50.000	1434.	10.000	1
1330.	1.000	1395.	8.000	1435.	10.000	1
1331.	1.000	1396.	23.000	1436.	25.000	1
1332.	1.300	1397.	10.000	1437.	2.500	1
1333.	2.500	1398.	22.000	1438.	3.000	1
1334.	5.000	1399.	7.500	1439.	10.000	1

Basch Gyula

† Baden 1928 jan. 3.

Lrod

Revai XXI. 132. l.

Basch Gyula
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 19., 1945. old.
(Szana Tamás: Tavaszi kiállítás.)

Kalmán

Basch Gyula

Petőfiégi

85. l.

Ezek elmondása után pedig megint folytathatom a történetet.

A huszadik esztendő eltelte után, midőn a pozsonyi kisasszonytól a következetes választ ismét megkaptam, ugy éreztem, mintha a sors mégis igazságtalan volna hozzám. Kezdtem lázadozni a végzet ellen, amely lázadozás elégedetlenségből, nyugtalanságból állott, kizökkentvén megszokott kerékvágásomból.

A hivatalos dolog — emlékszem jól — egyszer csak kezdett nem ízleni és megtörtént az a hallatlan — az egész miniszteriumot lázba hozó dolog — hogy fél tizenkét órakor eltávoztam. A portás meglepetésében a falhoz dőlt s a feleségének kellett fellocsolni.

Ám, ha a távozás időpontja dolgában eltértem is a megszokott rendtől, mégis a rendes utat csináltam meg és anélkül, hogy tulajdonképpen akartam volna, azon vettem észre magamat, hogy a «Pogányhoz» czimzett vendéglőbe léptem be. A pinczérek látván engem ilyen időben, majdnem hanyatt estek; de ha ezt nem tették is, az bizonyos, hogy kettő menten kiejtette a kezéből a tányért, a pecsenyével és a szószszal együtt.

Hogy azonban a meglepetésben, a megütközésben nekem is legyen részem, arról is gondoskodva volt.

Húsz esztendős, megszokott, állandóan lefoglalt helyemen egy úr ült és evett. Az a düh fogott el, amely a törzsvendégeket szokta meglepni akkor, ha helyüket elfoglalva találják. Az a düh, amelynek láttára a pinczér, a vendéglős sáppadni kezdett és amely túl jár az ember józan eszén.

Ingerülten léptem a helyemet elfoglaló úr felé (megfeledkezve arról, hogy ez nem az én időm) és szóltam:

— Urrram! Ez az én megszokott, lefoglalt helyem.

A mire ő nyugodtan, flegmával igy felelt:

— Hazugság.

Két pillanat mulva már szemtől-szemben álltunk egymással és különösen pislogtunk mind a ketten. Azután csodálkoztunk, majd mosolyogtunk, mig végül egymás nyakába borultunk.

Az az ember, a kit én öleltem magamhoz, senki sem volt más, mint Tömzsi Gergő. A keresett Tömzsi Gergő.

— Az Istenért, mondd — szólaltam meg később — hol jársz te erre, és hogy kerültél te ehhez az asztalhoz?

És mindjárt hozzá tettem:

— Hogy még csodák is történnek a földön.

Gergő nem annyira csodálkozott, mint inkább megütközött a kérdésem folytán. És ugy kérdezte:

— Már hogy mint kerültem ide? Én! Hiszen, kedves barátom, húsz esztendő óta minden áldott nap itt eszem.

— Húsz esztendő óta? Te? Itt! Lehetetlen.

— Ezen a helyen. És mindig csak ennél az asztalnál. Itt.

Belekotyogott a vendéglős is:

— Ugy van. Az uraság a nagyságos úrral együtt a legrégibb két törzsvendégem. Büszke is vagyok mind a kettőjükre.

A szédülésnek bizonyos neme fogott el s a szemeim előtt különös alakú fényczikkczakkok jelentek meg, különösen akkor, midőn Gergő, folyton a kezemet rázva, rettenetes ámulattal kérdezte:

— Mi az ördög? Hát te is budapesti lakos vagy? Igazán, valóságosan az vagy? Húsz esztendő óta?

Mikor valahogy magamhoz tértem, elkezdtem vallatni:

— Mit csinálsz itt Budapesten?

— Semmit. Bizony Isten semmit. Éldegélek a vagyonomból.

— Van feleséged?

— Nincs.

— Hol szoktál reggelizni?

— Húsz év óta mindig a «Kakadu-kávéház»-ban, leghátul az utolsó asztalnál.

— Ott, a hol én. És mikor jársz oda?

— Tudod, koránkelő ember vagyok és már hat órakor reggelizem. Hétkor már el is megyek.

— És innén hová mégy?

— Kisétálok a ligetbe. Igen jót tesz, mert utána jól tudok aludni. Fél háromkor már szunyókálok.

— Hol van a lakásod?

— Kerepesi-út 51. szám.

— Éppen én mellettem. Hát aztán mit csinálsz, ha fölkelsz?

— Fölmegyek a körbe és ott vagyok fél hétig. Akkor ide jövök, megeszem a vacsorámat és elmegyek a szinházba.

— A szinházba? melyikbe?

— Páros napon a népszinházba, páratlanon pedig a nemzetibe.

— Éppen megfordítva mint én. Te! Nem a harmadik sorban ülsz, balról, a szélén.

— De ott. Honnan tudod?

— Mert az én helyem is az, de a másik napokon. És szinház után hová mégy?

— Haza. Tudod, korán fekszem, mert korán kelek.

Én nem tudom, hogy más emberek hogyan gondolkoznak, de még ma is ámulás fog el,

szélésében, nehány sort kell szentelni önmagamnak is, illetve amaz életmódnak, a mit e húsz eltelt esztendő alatt folytattam.

Először is azt jegyzem meg, hogy a megszokás emberévé nőttem ki magamat s valóságos gépiességgel végeztem mindent, nap mint nap, ugy amint elkezdtem. Valóságos agglegény voltam és hivatalnok. Pontos mindenben.

Reggel háromfertály 8 órakor már a «Kakadu-kávéház»-ban ültem, a leghátulsó asztal kellő közepe mellett, háttal a kávéháznak és a közönségnek. A kávémat megittam, a rendesen megmaradt két darab czukrot a zsebembe tettem és az ujságot olvastam el. Pontban háromfertály kilenczkor fizettem, fölkeltem és elmentem a miniszteriumba, mindig ugyanazon az egy uton, a melyen legeslegelőször indultam oda.

Mikor az óra ebéd után a kettőt ütötte, a hivatalt elhagytam s megint a rendes uton indultam vissza a «Pogányhoz» czimzett vendéglőbe — amely a «Kakadu-kávéház» szomszédságában volt — a hol húsz év óta ez időre fen-

AZ Ő NÓTÁJA.

Basch Gyula szénrajza, a «Magyar Szalon» részére.

tartott helyemen megebédeltem. Ez a hely is hátul volt és itt is éppen ugy háttal ültem a közönségnek, mint a kávéházban. Ennek daczára azonban itt is láttam a közönséget, mert velem szemben nagy falitükör volt, mely minden vendéget visszamutatott.

Pontban három órakor hazamentem a kerepesi-út 53. szám alatt lévő másodemeleti lakásomba, a hol pont öt óráig aludtam. Öt órakor rendbehoztam magamat s kisétáltam a városligetbe ismét egy és ugyanegy uton, a honnan pont hét órakor tértem vissza. Páros napon a nemzeti szinházban, páratlan napon pedig a népszinházban foglaltam el rendes helyemet, amely mindkét helyen a harmadik sorban volt, balról, a szélén.

Szinház után ujból a «Pogányhoz» czimzett vendéglőbe mentem, a hol megvacsoráltam. Innen átsétáltam a «Kakadu-kávéház»-ba, mindkét helyen fentartott helyen ülve. És pontban éjfélkor tértem haza.

1892. okt.

Basch Gruba

festo

ind

Z

Krück I. 75. l.

~~Fixtus, IV, papa II. 24~~

1904. VII. 8.

Kassa jogakad.

Nemz. Múzeum jelentése (436/1904.)

Basch Gyula

l.

Lykanomzromantika
144.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Basch Gyula

Krisztus felsennasztja
Jairus leányát c-
festmenye repr

Lyka K. Téli tárlat
1900–1901. Bpest
1901. 8. l.

Basch Gyula

MAGYAR MŰVÉSZET

(1928. 64.l.

Lyka Károly: Basch Gyula.

nekrolog.

2281. Basch Gyula:
Sz. Pesten 1851 április 9-én.

Bünhödés.

— A asszony fejezi ki

Az esmét
(a jobbról látható asztalra tett és koszorúval diszitett gyermekkoporsó mellett, a melynél (két gyertya ég, ülő fiatal nő, aki jobbjával a szék karfájára könyökölve fejét támasztotta meg, míg baljában, a melyet az asztalon nyugtat, kendőt tart. Középütt elválasztott sötétbarna haját kontybatüzötten viseli és derekán megkötött ruhája fekete. Jelzése alól jobbra: Basch Gyula 1902.

Vászon, méretei 90: 120.5 cm.
Vétetett a Képzőmüv. Társulat téli tárlatán az 1902: XII. 20-iki 90013 sz. leirattal 1500 Kán. (907/902).

Elszámoltatott 1903: II. 8-án. (62/903).

Az elszámolást elfogadta az 1903: VII. 4-iki 13903 (449-903) és az 1903: X. 15-iki 18308 (710-903) szvsz. leirat.

904: IV. 30.

90013-902

Basch Gyula

Lásd
3
Szépm. Mur.
Uj szerem. 1920 – 21.
35. 4 –

Női arckép
1889

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Basch Gyula

festö

l.

Schoen Deákteri

10. l.

Egy arcképe van
a pesti ev. leányisk.
diszterme

2639. C. Morris Young.

Sz. Gettysburgban 1869-ben.

Havas hangulat.

Kanyargó [illegible]

térben erdőség látszik, Az égbolt de
ris Young.

Vászon, mér. 63:76 cm.

Elszámoltatott 1905:VII. 2-
tatott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz.

905:VII.19.

Vétetett 1905:IV.29-én a 3

Vét. 36450—905

1750.— Sz. n. 1598—905

Basch Gyula

Hahnos Janos arch.

Budapest székesfőv. tulajd.

Tengeri kép

216. Willem van der Velde

Basch Gyula

Miből éljünk? Kiadás

Tm. Bp. 1932.

1907.

(és sima karimájú, de egy oldalú ermen

balrafordultan, ~~és~~ arczélben) van
dik, haja és körszakálla rövid,
vállravetetten viseli. Felira-

~~ere, a karima és a hátlap sima.~~

rmű, méretei 4.1:4.1 cm.-- Becs-
il ajándéka 1907. április 30-án

1439

Basch Gyula

önarckép

Tört. Képes

Basch Tibor

... hatott Derkovitsra ... a magyar „Nyolcak" (Kernstok, Pór) és az „aktivisták" (Uitz, Kmetty) munkássága, valamint az 1930 körül-elsősorban Kassák „Munka"-körében-kibontakozó szociofotó is (Basch Tibor, Bruck László, Frühof Sándor, Haár Ferenc, Langyel Lajos).

Dévényi Ivan: Új Derkovits-monográfia (Korner Éva: Derkovits Gyula.)

Jelenkor XII. évf. 3. sz. 1969. márc. „300. l.

Basch Lóránt

Tulajdonában volt Ferenczy <u>József et cladják testvérei-</u>
nek egyik olajnázlata.

Dévényi Iván: Weöres Sándor otthonában; Mügyüjtő 1972/4. sz. 49 l.

megirva

Basch Mihály

koll. tiall.

vród

3

Az Ujság 1927. febr. 27

(e. a.: A két Basch és Szentgyörgyi István.)

1415.

...gi Muzeumban őriztetnek.

...ni után

~~...iskola~~:

...n 1575-ben. + ugyanott 1642-ben.

...ki fejét a fa...hoz támaszt...,

...al térdére ereszkedett fiú, (...

...melynek pórázát a fa törzse

...kedik). Öltözete zöldes kabát,

... nadrág. A háttér hegyes vi-

...méretei 72 : 59·5 cm.

... - gyűjteményből. ~~(44)~~.

Basch Árpád
festő

Nemzeti Szalon

Basch Mihály.

Vasut mentén, olajf,
Bóra, olajf,
Monte Magore lábánál, olajf,
Utrakelés borában, olajf,
Unalmas délután, olajf,
Parti sziklák, olajf,
Balaton Csopaknál, olajf,
Moschiena, olajf,
Erdei patak, olajf,
Ut Draga felé, olajf,
Alkony, olajf,
Almádinál, olajf,
Völgyben, olajf,
Viharfelhők a Balatonon, olajf,
Major, olajf.
Délelőtt, olajf,
Halastó. olajf,
Tramontana, olajf,
Quarneroi öböl, olajf.
Sziklák atengerben, olajf,
Vizmosás, olajf,
Utca Moschienában, olajf,
Vizmosás, olajf,
Balatoni falu, olajf,
Nyár végén, olajf,
Sasfészek, olajf,
Nyári délelőtt, olajf,
Őszi délután, olajf,
Nyárutó, olajf,
Elvonuló eső a budai hegyekb en
A mulatság vége, olajf,
Tarló, olajf,
Alkonyat a Balaton partján, olaj
Almádi táj, olajf,
Kollégák, olajf,
Tarajos hullámok, olajf,
Bora szürkületben, olajf,
Tanulmány, olajf,
Homokfal, olajf,
A fekete lovas vázlat, olajf,
Ébredés, olajf,
Fürdő után, olajf,
Első hó, olajf,
Falu vége, olajf,
Mély ut, olajf,
Önarcképem, olajf, 1917.
Szürkület a Balatonon, olajf,
Almádi hegyoldal, olajf,
Sirokkko alkonyatkor, olajf,
Műteremsarok, olajf,
A füzfői mező, olajf,

Basch Mihály

Árverési Csarnok aukciós kat.

37. 11. 1927 März.

38 – 41, nem szerepel.

Basch Mihály

ivod

Révai XXI. 132. l.

Basch Mihály

Magyar Művészet

1927. 176

Kassa V. 222, 223

Basch Árpád

festő

Kollektív kiáll. a Nemzeti Szalonban 1927.

Magyar Grafika

1927. 99. l.

Forrás: Basch Árpád fia.

Basch

B. 5. *Mihály*, festő és grafikus, Budapest 1899 jan. 3. B. ~~Árpád festő~~ fia. Réti Istvánnál tanult a bpesti képzőművészeti főiskolán, azután főleg illusztrálással foglalkozott. Emellett aktokat és tájképeket is előszeretettel fest. 1927. a Nemzeti Szalonban gyűjt kiállítása volt. — 2.

E. gy. I. 78. l.

654.

I
300.

654. Antonio Pellegrini.

Sz. Paduában 1674-ben. † ugyanott 1741-ben.

Jézus Lázár sírjánál. (Ján. 19. r. 43.)

Középütt jobbra fordultan látjuk Krisztust, a mint bal kezét kinyujtva feltámasztja Lázárt, kit mialatt felül, hugai: Márta és Mária támogatnak. Az Üdvözítő feje dicsfénytől ragyog; köntöse piros és palástja, melyet jobb kezével tart, kék. Mögötte a hivők állnak, a kik közül egy térdére ereszkedett. Lázár körül kis leány és hátrább több zsidó van. Fönt, a megnyilt felhők felett, két csoportban, öt angyal lebeg és a háttérben jobbról, magas épület emelkedik.

Vászon, méretei 95 : 50 cm. — Mündler: XIII. 75.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812 : VII. 29. *A. Pellegrini:* Der Heiland macht einen Kranken gesund. (Skizze.) — 1815 : VI. 28. *A. Pellegrini:* Der Heiland macht einen Kranken gesund. (Skizze.) — 1865, 1866, 1867, 1869 : XIII. 75. *A. Pellegrini:*

II.

Basch Andor Mihály

szül. Budapesten 1899 jan. 30
Rk. 4 gimn. 2 kerek. Basch
Árpád fertőtia.

1918/19. I. elsőéves művésznőv.
Réti Istvánn.

1918/19 II. elsőéves Réti.
(szül. 1899 január 3)
Katona voll

1919/20. I. másodéves

Ez Basch Mihály
Gal. aronos!

~~Fotó~~

Horváth Géza dr. VIII-61.

Basch Mihály

Árpád fia –
Nincsarnok
1922, őszi kiáll. 300, 301.

Esztergomi ötvösök próbabélyege

VI. 290

Basch Mihály.

A Nemzeti Szalonban kiállítása nyílik meg vasárnap, apjával Basch Árpáddal és Szentgyörgyi Istvánnal közösen. Két terenre való festményét látjuk.

Az Est, 1927. febr. 27.

Basch Mihály.

A Nemzeti Szalon 372-ik kiállításán ötven művét állítja ki, köztük egy nagyobb női akt, egy műterem-jelenet, egy műterem-sorok témájú festménye. (említve.)

Pesti Hirlap, 1927. febr. 27.

Basch Mihály.

Festő

A Nemzeti Szalon vasárnap megnyíló kollektív kiállításán tájképei, itáliai, balatoni részletei, figurális műrei szerepelnek. (emlétve.)

Pesti Napló, 1927. febr. 27.

Basch Mihály.

A Nemzeti Szalonban megnyíló kiállításán tájképei szerepelnek. Apjával, Basch Árpáddal és Szentgyörgyi Istvánnal együttesen állítottak ki műveiket.

Nemzeti Ujság, 1924. febr. 27.

Basch Mihály.

A Nemzeti Szalonban kollektív kiállítása nyílt meg, tájképei és „Műterem-sarok" c. képe, grafikái, stb. szerepelnek. (említve.)

Magyarság. 1927. febr. 27.

Basch Mihály.

festőművész

a Nemzeti Szalon új gyűjteménye kiállításán művei szerepelnek.

Esti Kurír, 1927. márc. 1.

Basch Mihály.

a Művészi Galonban megnyíló gyűjteményes- és kollektív kiállítása vasárnap nyílott meg.

Magyarság, 1927. márc. 1.

Basch Mihály.

Apjával, Basch Árpáddal közös kiállítása nyílik, a Nemzeti Szalonban.

Pesti Napló, 1927. febr. 13.

MDK

Basch Mihály festő

kiáll. N.Szal.

8 Órai Ujs. 1927. II.27. 4.o.

Basch Nina

festő

Nemzeti Szalon

B a s c h N i n a.

1911. Téli kiáll.

Parasztcsendélet,olajf,

Basch Nini

festőnő

L.

Szendrey-Szentiványi

132. l.

ALMA A FÖLDON

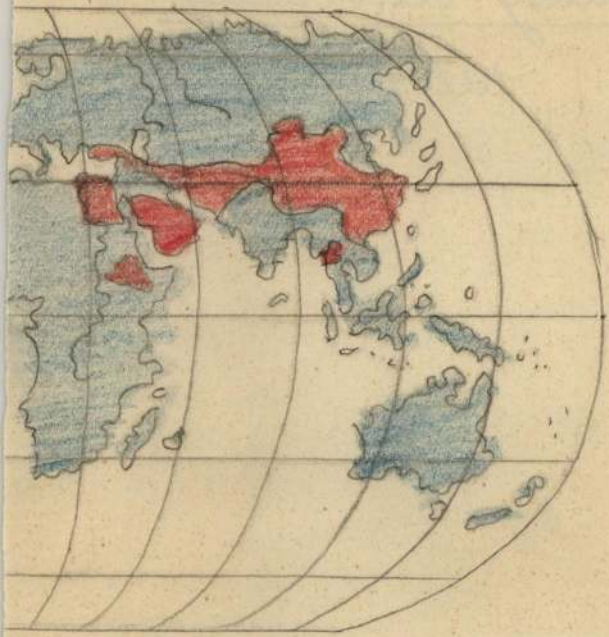

Basch Mihály

Fürdő után, olf.

Fürdői öböl,olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Basch Mihály.

1927-ben kiállitotta müveit a Nemzeti Szalon.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek-története,kézirat.

MDK.

Basch Ottó futó

„Az első csárdás" c képét a N. Museum

vení mag. 1886.

MDK-A-I.-1/1851.

Basch Tibor

Munkáját a Kovács Szalón fényképészeti kiállitásán mutatta be.

Est, 931. IV. 19.

Basch Tibor

A kocialista Kéfrőnnev. Csop.

lapja

Kortárs 1964 V n. 525 old

MDK

Basch A.Mihály, festö

Hóolvadás. Olf.
Rax. "

Nemz.Szal.-A Független üvészek Társ.II.kiáll.
1930.okt. Kat.

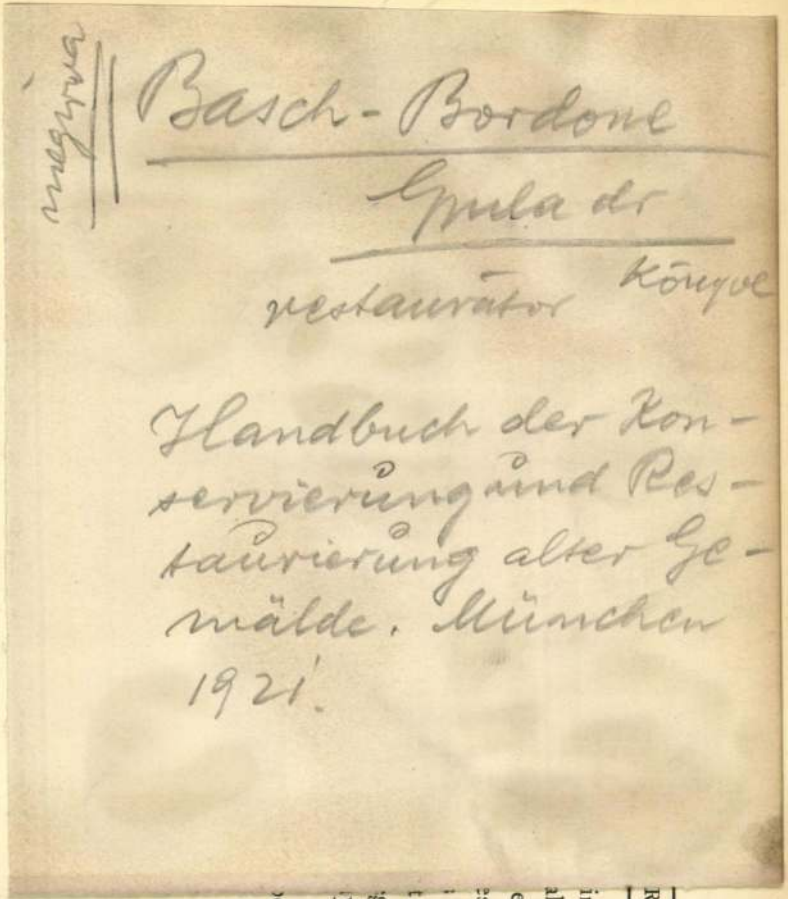
Basch-Bordone
Gyula dr
restaurátor könyve
Handbuch der Konservierung und Restaurierung alter Gemälde. München 1921.

RÓL

indenféle
alékokkal
eddig is
es külön
ajándé-
t csopor-
gyednek
yai után

ot és 7

III.

A kéziratár az 1914. év harmadik negyedében ajándék útján 1 irodalmi levéllel és 1 irodalmi analektával, vétel útján 20 újkori kézirattal és 3336 irodalmi levéllel, áttétel útján 40 újkori kézirattal, 26 irodalmi levéllel, 4 irodalmi analektával és 7 zenei kézirattal, összesen 3435 darabbal gyarapodott. Vételre 20.218 koronát és 26 fillért fordítottunk.

Ajándékozó volt TAKÁTS Sándor, aki Vámbéry Ármin egy érdekes levelét és SALAMON Ferenc egy följegyzését ajándékozta a kézirattárnak.

Az évnegyed legfontosabb eseménye, hogy sikerült megszerezni FALK Miksa nagyterjedelmű levelezését, mely a kiváló publicista egyéniségénél s összeköttetéseinél fogva mind irodalmi. mind történelmi szempontból rendkívül becses. E gyüjtemény feldolgozása folyamatban van. A szerzett anyagból kiemeljük továbbá LÁNG L. Szlavoniáról 1835-ben készített térképrajzait.

Az évnegyed folyamán 51 kutató 172 kéziratot és 1286 levelet használt. Kikölcsönöztünk 5 esetben 10 kéziratot.

IV.

Basch-Bordone Gyula

Basch-Bordone Gyula dr.: Handbuch der Konservierung und Restaurierung alter Gemälde. 112 l. 8. München, 1921 Callwey. 15 M.

Dr. Basch-Bordone Gyula, festőművész és restaurátor, Basch Gyula festőművész fia, aki már tíz esztendeje él és működik Münchenben, egy nagyon okos, minden nagyképűségtől ment és higgadt könyvet írt a restaurálás művészetéről. Aki tapasztalásból tudja, hogy önhitt »restaurátorok« és merész dilettánsok mennyi kárt okoztak már e téren, az örömmel fogja látni e könyvből, hogy egy régi jó kép megmentése nem lehetetlen, de viszont alapos tudást, nagy gyakorlatot és rendkívüli óvatosságot igénylő feladat. Basch-Bordone először a festmények konzerválásáról ír, majd a rentoilirozásról és parkettirozásról, azután pedig a kisebb sérülések kijavításáról. A következő fejezetek a tisztításról, a régi firnisz felújításáról és eltávolításáról szólnak, majd a Pettenkofer-féle regeneráló eljárásról és a rossz átfestések eltávolításáról. A szerző végül az akvarellek, freskók és rézkarcok restaurálására is kiterjeszkedik. A függelék az aranyozással és a bronzozással foglalkozik.

Az alapos szakszerűséggel megírt könyvecskét a német kritika és a közönség oly kedvező fogadtatásban részesítette, hogy alig néhány héttel a könyv megjelenése után máris új kiadása vált szükségessé.

A Múbarát 1922. II. évf. 23 l.

»Grosse u. kleine Welt«-ben. München: G. Hirth. Félvász. 40 M.

DÜRER, Albr.: Das Marienleben. Eine Holzschnittfolge. »Insel-Bücherei« Nr. 335. Leipzig: Insel-Verlag. Kötve 4 M.

EVERDINGEN, Allart van. 57 rézkarc. Goethe: Reineke Fuchs-ban. Leipzig: J. J. Weber. Vászonköt. 33, perg.-köt. 110 M.

GAVARNI: Der Provinzler in der Grossstadt. 37 fametszet és iniciálé. Szövege Pierre Durand után. München: G. Hirth. Félvász. 16 M.

GOYA: Los Desastros de la Guerra. 82 facsim.-reprod. 14·5 × 19 cm. Kiadta: Hugo Kehrer. München: H. Schmidt. Előfiz. ár kb. 600 M Félperg.: 780, perg. 880 M.; megjelenés után 680, 880 és 960 M.

PIRANESI. G. MORAZZONI: G. B. Piranesi, architetto ed incisore 1720—78. Notizie biographiche. 4°. Milano: Alfieri & Lacroix. 150 L.

RETHEL, Alfr.: Ein Totentanz. 25 M. — Der Tod als Freund. 7 M. — Der Tod als Würger. 7 M. Az eredetihez hű nyomatok réznyomópapiron. Berlin: Amsler & Ruthardt.

RICHTER, Ludw.: 25 Zeichnungen u. Aquarelle der Berliner Nationalgal. Kiadta: G. J. Kern. Berlin: Furche-Verlag. Félvászon-mappában 20 M.

SCHONGAUER, Martin: Die Passion Christi. 12 lap eredeti nagyságú kézi réznyomatban. Berlin: Amsler & Ruthardt. Kötve 200 M. (Folytatjuk.)

enaeum r.-t. nyomása.

Összes ujtipusu rádiókészülékek
Csillár, Gramofon részletre is legolcsóbban
2+1-csöves rádiókészülék ..... P 25.— -tól
Csillár, 3+1-lángu, üvegezéssel.. ..... P 10.50-től
Garanciás anódtelep, 90 V 7.60, 120 ... P 9.60
REICH MIKLÓS cégnél, Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45 Nagymező-u. sarok

Tizenhat tonna heringet dobtak a tengerbe a skót kikötőkben

Londonból jelentik: *Johnston* Tom munkáspárti képviselő, az alsóház közélelmezési vitája során előadta, hogy skót halászkikötőkben 16.000 métermázsa heringet dobtak a tengerbe, nehogy a *Lerwickbe* érkezett óriási halászzsákmány további árzuhanást idézzen elő a piacon.

— **A Magyar Sakk Szövetség Sipőcz Jenő-emlékversenyének szombati fordulója.** A *Schreiber—Szabó* mérkőzés igérkezett a szombati forduló legizgalmasabb összecsapásának. A fiatal délszláv mester várakozás ellenére eddig igen veszélyes ellenfélnek bizonyult, Szabó pedig két pontjától eltekintve, a többiekben nem ért fel sem a tatai, sem a müncheni játékához. A játszmát a szövetség külön engedélyével már pénteken, a függőjátszmák után bonyolitották le. A királyindiai védelemben sokáig világos volt előnyösebnek látszó helyzetben, sőt ugy látszott, hogy a középen erősödő nyomásának sötét nem tud ellentállni, Szabó, a megnyitás szellemének értelmében nemcsak védekezett, hanem apró támadási lehetőségekkel is kisérletezett. A vezér és néhány kisebb tiszt cseréje után a leegyszerüsitett állás kiegyenlitődött és döntetlen lett. *Gerebennek Füstér* személyében könnyebb ellenfele volt, főleg mert világossal is játszott. Ennek dacára Füstér került előnybe, tisztet nyert és győzött. *Barcza Hönlinger* ellen megint vesztett és ezzel minden győzelmi esélyét elvesztette. A legváltozatosabb volt a *Balla—Kluger* parti. Világos gyorsan előnybe jött, gyalogot nyert, a támadást azonban erőszakolta, indokolatlanul bástyát áldozott, de végre is örökös sakkal döntetlennel kellett beérnie. A *Réthy—Halic* játszmát világos durva elnézése után Halic nyerte. A Szigeti—Havasi és Boros—Sterk játszmák függőben maradtak. A versenyzők állása a 6-ik forduló után: Szabó 4, Gereben, Halic és Schreiber 3½, Havasi 3 (1), Hönlinger, Kluger és Réthy 3, Boros és Szigeti 2½ (1), Balla, Barcza és Füstér 2, Balogh dr. 1½, Sterk 1 (1).

Akik idült székrekedésben és aranyeres bántalmakban szenvednek, vegyék a természetes **„Ferenc József"** keserüvizet egy pohárnyi napi adagokban, kissé felmelegitve, mindig reggel éhgyomorra. Orvosok ajánlják.

— **Két halálos repülőgépszerencsétlenség Lodz mellett.** *Varsóból* jelentik: A szombatra virradó éjszaka *Lodz* környékén két sulyos repülőgépszerencsétlenség történt. A lodzi repülőezred éjszakai gyakorlatot tartott, amelynek során zivatar tört ki. Az egyik gépet villámcsapás érte, ugyhogy a gép lezuhant és elégett. Két utasa szörnyethalt. Egy másik gép motorhibát kapott s a sötétben rosszul választotta ki a kényszerleszállás szinhelyét, ugyhogy felborult és darabokra törött. A pilóta és megfigyelőtiszt életüket vesztették.

A türhetetlen hőséget könnyen elviseli, ha a kényelmes, szellős
Lenex férfi **inget** hordja. Ára P **8·80**
Árusitja:
LUSTIG EDE Erzsébet-körut 20 Rákóczi-ut 4

x **Egy csodás, hatalmas őspark** közepén terül el a *Belvedere* kávéház-száló-étterem, a város egyik legkedveltebb uzsonnázó és vacsorázóhelye. Elsőrendü zene. Ozondus levegő. Polgári árak. Autobusz- és villamosmegállónál, Budakeszi-ut 10.

VIGYÁZAT! FONTOS!
LEGTÖBB EMBER RÉGI BAJA!
Fontos felvilágositó munka:
Az idült székrekedés orvoslása
Ezt a rendkivül szükséges könyvet irta:
IZSÁK EDE DR.
az emésztőszervek bántalmainak szakorvosa
A tartalomjegyzékből: A veleszületett székrekedés — Szerzett székrekedés — A székrekedés káros hatása a gyomorra — A székrekedés káros hatása a májra és epeutakra — A székrekedés és szivbajok — Székrekedés és érelmeszesedés — Székrekedés és idegrendszer — Székrekedés és bőrbajok — Hashajtó gyógyszerek — Idegrendszerre ható szerek — Beöntések — Masszázs — Székrekedés egyes fajainak gyógyitása — Diétás kezelés — Csecsemők székrekedése — Öreg emberek székrekedése — Elektromos kezelés — Nikotin stb., stb.
E mindenki számára nélkülözhetetlen könyv ára csak 2.60 pengő.
Kapható a **MAGYARSÁG** könyvosztályában, Eskü-ut 6. Vidékre való szállitásnál a postaköltséget felszámitjuk. Nyomtatványként csak a rendelő kivánságára és felelősségére küldjük.

Borzalmas vasuti összeütközés Le Mans franciaországi városban

Kilenc halott, harminc sebesült

Le Mansból jelentik: A város pályaudvara közelében szombaton este *sulyos vasuti szerencsétlenség történt.* Egy Le Mans felé, csökkentett sebességgel haladó személyvonatba, *a pályaudvartól egy kilométernyire, hátulról beleszaladt egy gyorsvonat. Két személykocsi teljesen összetört* s az eddigi jelentések szerint *kilenc halottja és harminc sebesültje volt a szerencsétlenségnek.* A vizsgálat folyik.

Letartóztatták a moszkvai kommunista akadémia helyettes elnökét és a Pravda volt főmunkatársát

Moszkvából jelentik, hogy a szovjethatóságok utasitására börtönbe vetették a kommunista akadémia helyettes elnökét, *Pasukint* és *Solc* Áron ismert kommunista ujságirót, a *Pravdá*-nak és több más kommunista lapnak volt főmunkatársát.

Akulov Iván, a Szovjetunió központi végrehajtóbizottságának titkára, lemondott állásáról, amely a szovjettörvényhozás legfontosabb állása. Lemondásának hivatalos indoka az, hogy „korcsolyabaleset következtében nagyon fáj a feje".

Hivatalos adatok szerint a Távolkeleten az elmult héten a tisztogatási akció során százhetvenhat embert végeztek ki.

A Sverdlovskban megjelenő *Uralvidéki Munkás,* az uralkörnyéki kommunista párt hivatalos lapja megerősiti azt az ismételten megcáfolt hirt, hogy *Doleczki* Jakabot, a *Tass* szovjet félhivatalos hirügynökség igazgatóját ellenforradalmi üzelmek miatt letartóztatták. A lap állitása szerint Doleczki egyike volt azoknak a „Trockij-párti rablóvezéreknek", akik befurakodtak a félhivatalos hirügynökség vezető állásába, ott *cinkostársaik bünös üzelmeit leplezték,* főként azáltal, hogy elhallgatták az uralvidéki ipar és földmivelés csődjét, az ellenforradalmi rombolásokat, a terméskatasztrófát s az állatállomány felének elpusztulását, ezzel szemben tulszinezték a kollektiv gazdaság sikereiről szóló hireket.

Megerősitik azt is, hogy *Litvinovnét* számüzték. Számüzetésének helye Sverdlovszk, az Ural-vidéken és időtartama öt év. *Litvinovnénak* megengedték, hogy idötöltésből angol leckéket adjon az ottani egyetemen.

Londonból jelentik: A *Cseka* százkét hivatalnoka és ügynöke a *Lenin*-rend magasabb osztályait kapta *„a nép ellenségei ellen teljesitett proletárszolgálatok jutalmául."*

Moszkvában azt suttogják, hogy a következő népbiztosok vagy magasrangu szovjethivatalnokok kerülnek rövidesen, mint a nép ellenségei, a vádlottak padjára: *Kaminsky, Rudzutak, Karakhan, Krestinsky, Kovalsky, Stern* és *Zaslavsky,* kik még nemrég a közegészségügyi, nehézipari, külügyi, illetve kereskedelmi népbiztosságok vezetői vagy osztályfőnökei voltak. Letartóztatták *Mezhlauk* Valerey nehézipari népbiztost, kit a gépkocsiipar tönkretételével vádolnak. Egyidejüleg visszahivták Párisból fivérét, Mezhlauk Ivánt, ki a párisi kiállitás szovjet pavillonjának igazgatója volt és két héttel ezelőtt utazott vissza Moszkvába. Azóta Párisban maradt munkatársai semmit sem hallottak felőle és biztosra veszik, hogy a „nagytakaritás" áldozata lett.

Sulyos gondokat okoz a párisi szovjet nagykövetségnek a kiállitás pavillonjában bemutatott két óriási festmény, mely *Sztalint* „munkatársai és hadvezérei" körében ábrázolja, közülük azonban a legfontosabbakat mint árulókat és a nép ellenségeit agyonlőtték. Az egyik képen Sztalin jobbján *Tuchacsevszki* marsall, balján *Gamarnik,* a vörös hadsereg politikai biztosa ül, a háttérben *Uborevics, Yakir, Chervyakoff* és mások, kiket kivégeztek.

A legjobb utitárs: **FRIGOTEX-ÖLTÖNY** mérték után **75.— P**
BLUM ÉS TESTVÉRE angol uri szabók VÁCI UCCA 31—33

— **Gyujtogató béreslányt fogtak el Pátkán.** *Székesfehérvárról* jelentik: A lovasberényi *Antalpusztán* a mult évben több tüzeset fordult elő és az egyiknél *Véber* József meg is halt. Tavasszal Antalpusztáról egy béres átköltözött a pátkai *Ivánka*-uradalomba és azóta ott is több tüzeset fordult elő. A nyomozás során a csendőrség őrizetbe vette a béres tizenhétéves leányát, aki a tüzeseteknél mindig elsőnek jelent meg. A leány bevallotta, hogy ő gyujtogatott, azért, mert különös gyönyörüséget szerzett neki a tüz. A tüzőrületben szenvedő leányt őrizetbe vették.

— **Halálos fürdés.** *Jászberényből* jelentik: *Sárközi* Ferenc hétéves fiu az öregerdei *Horgas*-érben fürdés közben a vizbe fulladt. — *Vass* Vendel kétéves fiucska az egyik jászberényi tanya libausztatójába csuszott és az alig araszos vizben megfulladt.

— **Megkezdődtek a szabadságok.** Mindenki nyaralni megy. Most jött el a betörők ideje. Nyugodt pihenése, zavartalan nyaralása csak akkor lesz, ha elutazása előtt lakását betöréses lopás ellen biztositja.

Szent István-parkra és a Dunára nézö egy-, két-, három-, négyszoba hallos teljes komfortu
örököakások
1936. január 1-i beköltözhetőséggel. Érdeklődni a helyszinen, V., **Szent István Park 22.** és Hofstätter és Domány okl. épitészeknél, Szent István-körut 5, IV. 2. T.: 111-196.

Szent István-parknál
(volt Lipótvárosi Park) **Pozsonyi-ut 39.** alatt és a Margithidnál, **Szent István-körut mellett, Hollán-utca 7.** alatt épülő uj házakban **összkomfortos egy-, kettő- és háromszoba hallos lakások,** továbbá **garszonlakások,** központifütés- és melegvizszolgáltatással, valamint üzlethelyiségek augusztus 1. és szeptember 15-re **kiadók.**
Érdeklődni a helyszinen és a terveződnél, Szent István-körut 5. Telefon: 122—886.

— **A badviselt, tartalékos és népfelkelő tiszti lexikon.** Közel huszonöt évvel a világháboru lezajlása után jelenik meg a Hadviselt, tartalékos és népfölkelő tiszti-lexikon a magyar könyvpiacon, hogy örök emléket állitson a magyar vitézség azon hőseinek, akik a háboru kitörésekor a polgári élet soraiból álltak a hadbavonuló csapatok élére. A szerkesztőbizottság ezuton kéri a világháboruban résztvett volt tartalékos és népfölkelő tiszteket, kérjenek hivatalos adataik közlése végett személyi lapot Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 9. szám félemelet 6. szám alól.

Sashegyi-uton villatelkek
autóbusz mentén, fizetési feltételekkel **eladók.** Közvetitőket dijazok. Felvilágositas: Andrássy-ut 9. I. 2 ügyvédi irodában, vagy telefonon: 122-600 alatt.

— **„Kairót" kaphatsz olcsó áron,**
Nyaralsz abban három nyáron.
Pehelykönnyü, gyürhetetlen szövetből,
Csak Fehér M. Miksánál, Károly-körut 12.

HALÁLOZÁS

Özvegy *Sztankó* Bertalanné, született *Gáncs* Vilma, julius 8-án 63 éves korában Budapesten elhunyt. Vasárnap julius 11-én délután 5 órakor temetik a X. ker. uj köztemetőben a római katolikus anyaszentegyház szertartása szerint.

Gyürky Ferenc Beszkárt müszaki felügyelő rövid szenvedés után Budapesten elhunyt. Temetése julius 12-én, hétfőn délután 4 órakor lesz a rákoskeresztuti temetőben.

Bécsből jelentik: *Basch* Gyula budapesti képrestaurátor 60 éves korában Baden közelében az országuton szivbénulásban meghalt. Holttestét Bécsben elhamvasztották és hamvait Münchenbe szállitották.

Zetelaki *Török* Antal nyug. igazgató, kántortanitó, a IV. osztályu magyar érdemkereszt tulajdonosa, életének 85-ik évében julius 8-án elhunyt. Temetése vasárnap, julius 11-én délelőtt 11 órakor lesz a kiskőrei katolikus temetőben. Halálát a Horváth, Grofcsik, Bárány és Csonth családok gyászolják.

x **Ujszerü szemüvegek** — elegánsabbak és célszerübbek az eddigi szemüvegeknél. Kaphatók Chmura látszerésznél, IV., Ferenciek-tere 2. Vidéki fiókok Pécsett és Győrött.

SZINHÁZ

* **Hatvan városból indítanak filléres vonatokat a szegedi ünnepi játékokra.** *Szegedről* jelentik: Nagy arányokban bontakoznak ki a julius 31-én kezdődő szegedi szabadtéri játékok müvészi és idegenforgalmi előkészületei. Pénteken menetrendi értekezletet tartottak az államvasutak budapesti igazgatóságánál, ahol megtárgyalták mindazokat a széleskörü utazási kedvezményeket, amelyeket az ünnepi játékok alkalmából engedélyeztek. Az értekezleten olyan tervezetet fogadtak el, amely lehetővé teszi, hogy az ország területének mindegyik pontjára a legrövidebb összeköttetés szerint utazhassanak Szegedre az érdeklődők a Dóm-téri játékok megtekintésére. Az elfogadott terv szerint julius 31-ike és augusztus 15-ike között 60 magyar városból indítanak filléres áru ugynevezett szabadtéri vonatokat. A vonatok indításának részletes menetrendjét a Máv igazgatósága mindig egy héttel előbb fogja közölni. Az ország területéről már julius 28-án éjfélkor életbelép a féláru utazási kedvezmény, amellyel augusztus 15-én este 9 óráig lehet Szegedre utazni. Ötvenszázalékos mérsékléssel julius 31-én este 10 órától augusztus 18-án éjfélig lehet visszautazni, ha az utazási igazolványokat valamelyik Dóm-téri előadáson láttamozzák. A külföldiek számára még messzebbmenő kedvezményeket engedélyeztek, ezek számára már 26-án éjfélkor életbelép a féláru utazási kedvezmény és augusztus 15-én este 9 óráig vehetik igénybe. A külföldiek julius 31-én este 10 órától utazhatnak vissza augusztus 20-án éjfélig. A külföldiek számára teljes vizummentességet engedélyezett a kormány, az utleveleket a Szegeden felállitandó külügyminisztériumi kirendeltség utólagosan láttamozza 2.50 pengős kezelési költség mellett. Az utazási igazolványokat és a vizummentességhez szükséges igazolványokat hétfőtől kezdve ugy a belföldi, mint a külföldi utazási irodákban kiadják. A szegedi Dóm-téren már javában folytatják a próbákat, egyszerre négy darabot készitenek elő, a julius 31-én, augusztus 8-án és 14-én szinre kerülő *Az ember tragédiáját,* az augusztus 1-én, 9-én és 12-én bemutatandó *János vitéz,* az augusztus 4-i és 5-i *Fekete Mária* cimü népi misztériumjátékot és *Herczeg* Ferenc *Bizáncát,* amelyet augusztus 7-én, 11-én és 15-én mutatnak be.

* **Bach kantáta-ciklus Budapesten.** A *Budapesti Ének- és Zenekaregyesület* az összel tartandó harmadik *Bach kollégium* keretében a halhatatlan lipcsei kántor következő tiz kantátáját mutatja be. Első est: *Nun komm der Heiden Heiland; Sehet, welch eine Liebe; Weichet nur betrübte Schatten; Ein feste Burg ist unser Gott* (reformáció-kantáta). Második est: *Mein Gott, wie lang, ach lange; Jesus schläft, was soll ich hoffen?; Kumm, du süsse Todesstunde.* Harmadik est: *Aus der Tiefe ruf ich zu dir; Du hirte Israel; Wachet auf, rufet die Stimme.* A kantátákat, mint Bach idejében, kamarakórussal és zenekarral kerülnek előadásra, a szólórészeket legkitünőbb Bach-énekeseink vállalták. Vezényel és felolvas *Lichtenberg* Emil.

* **Szedő Miklós hétfőn Cegléden vendégszerepel.** *Ceglédről* jelentik: Alig egy hete, hogy *Tolnai* Andor szintársulata megkezdte cegléui szereplését és máris teljes sikert aratott. A *Cigányszerelem* hétfői, julius 12-i előadásán vendégszerepelni fog *Szedő* Miklós dr. és a vidék kedvenc primadonnája, *Timár* Ila. A két kitünő müvész szereplése nagyban fokozza az előadás iránt mutatkozó érdeklődést.

* **Az amerikai filmek propagandájához** még megfelelő eredeti ötleteket is adnak a nagy gyárak publiciti osztályai. A nemsokára szinrekerülő uj Temple Shirley-filmnek, *Az utca üdvöskéje* cimü vigjátékának egyik érdekes propagandája az a képsorozat, amely bemutatja azokat a mindennapi használati cikkeket és játékokat, amelyeknek a terjesztésénél engedélyezve van Temple Shirley nevének a használata. Fel vannak sorolva a patentirozott Shirley babaruhák, a kis sztár különféle szerepeiből. Shirley cipők, kalapok, 30 féle Shirley zsebkendő, 30 különféle arcképpel, szappanok, gyermeklevélpapirok, noteszek, Shirley hócipő és esőköpeny, hajszalag Shirley arcképeivel, fürdőtrikó és gyermektápszer. Ezekből az autorizált cikkekből sokszázmillió van forgalomban és minden egyes darab után a gyárak jogdijat fizetnek a Shirley-név használatáért. Ezt az összeget a cincinati-i leányárvaház segélyezésére fordiják és ugyszólván ezekből az összegekből tartják fenn az intézetet.

Vidéki mozik müsora:

BERETTYÓUJFALU. Apolló Mozgószinház. Julius 11-én: **Helenként egyszer láthatom.** FőSz.: Ferczel Zita, Kabos. — 14—15-én: **Hercegnő csókja.** FőSz.: Ágay Irén, Járay János.

MISKOLC. Uránia Mozgóképszinház. Julius 12-ig: **Réd bizom a feleségem.** Magyar film. — **Koldusdiák** egy müsorban. — Folyt. előadások.

Megjelent! Megjelent!
Az
Adóügyi Kiskáté
1937. évfolyama
megjelent Szepesy Mihály dr., az Adózók Lapja szerkesztője összeállitásában. A kiskáté betürendben ismerteli a ma érvényben lévő összes közszolgáltatásokat, a végrehajtási eljárásokat, fellebbezési, adóbevallási, tárgyalási formákat, különösen kiemelve a jogszabály ama rendelkezéseit, melyeket minden adózó polgárnak feltétlenül tudnia kell. Ára: P 2.—. Kapható a Magyarság könyvosztályában, Budapest, Eskü-ut 6. sz. Vidékre 20 fillér portó.

* **Gazdag ember leánya.** Mulatságos, ötletes film. A keservesen kiagyalt revükeret helyett valóságos revürészt hoz és hozzá épkézláb történetet. Az amerikai film ugylátszik elérkezett odáig, hogy szatirát is tud produkálni. A gazdag ember élete, a milliárdos és a milliárdoskisasszony otthona, minden kötelező őrültségekkel először elevenedik meg filmen. Ötletes, ahogyan a film bemutatja ezt az életet és az abból készitett színpadi szatirát. És óh, először üdvözölhetjük a kutyás hölgyet pellengérre állitva! A filmnek ez a része, azt hiszem, nagyon sok ember tetszésével találkozik. Az előkelő dáma, aki egész kutyafalkát tart a házában — és ahogyan a filmen az elkényesztetett kisasszony kutyái helyett disznókat terel maga előtt a gyémántokkal kirakott hasonmás. Kiünő ötlet a revüben az egész ebéd: a mérföld hosszu asztal, mely körül görkorcsolyával közlekednek a lakájok — a főpróba közönsége kirobbanó tapssal jutalmazta ezt az ötletet — az asztal olyan hosszu, hogy apa és leánya kénytelenek telefonon érintkezni egymással. A gazdag ember kutya helyett kis vitorlás csónakot huz maga után és saját külön házi megszeliditett sarkutazót tart. *Faye* Alice bársonypuha hangja, remek termete, gyönyörü lába kellően érvényesül a ravasz kosztümökben és a még ravaszabb énekszámok alatt. A *Ritz Brothersek* ujra nagyszerüek, ez a három fiu egészen különleges fajtáju humort képvisel, nagyon, de nagyon tehetségesek. *Caroll* Madelaine nagyon szép, ebben a filmjében jóval fiatalabb, mint a Lloyd's of Londonban. *Powell* Dick szimpatikus, azonkivül hasonlit Windsor Edvárdhoz — barnában. A filmet szépen fotografálták. *Berlin* Irving muzsikája nagyon jó, már régen volt ilyen egészséges, vidám zenés film, a Broadway melody óta nem üdvözölhettünk hasonlót. A kótya nagynéni, aki hol kozáktáncot rop, hol meg légtornásztrikóban szaladgál körbe egészen a könnyezésig, mulatságos. A házi tornaterem, a német artista-professzorral külön koronás egyest érdemel. *(I. M.)*

* **Magyar szintársulat Fiuméban.** Hosszu évek után ismét tartanak magyarnyelvü szinielőadásokat *Fiuméban*. *Balla* Kálmán szintársulata engedélyt kapott, hogy Fiuméban hosszabb ideig vendégszerepelhessen. A társulat *Abbaziába* is átlátogat egy-két estére.

* **Magyar énekmüvésznő nemzetközi sikere.** A napokban zajlottak le Bécsben a nemzetközi énekversenyek, ahol a magyar résztvevők közül a fiatal, bolgár származásu magyar énekesnő, *Boneva* Dorita ért el igen jelentős sikert. A zsüri diszoklevéllel és 500 silling jutalomdijjal tüntette ki. *Boneva* Dorita, a kitünő fiatal lirai-drámai szoprán operaénekesnő az idén fejezte be tanulmányait kitüntetéssel a budapesti zenemüvészeti főiskolán. Ezzel egyidőben végezte el a filmiskolát is. A budapesti rádióban és külföldi studiókban már eddig is számos izben szerepelt. Mostani bécsi fellépése alkalmával a kritikusok a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg hangjáról és énektechnikájáról, egyben kiemelve szinjátszó tehetségét és rutinját is, nagy sikert jósolván néki az operában.

* **Turay Ida összel az Andrássy-uti Szinházban lép fel.** A nyári filmezések után összel ismét a szinpadon találkozunk *Turay* Idával, mégpedig ismét az *Andrássy-uti Szinházban*. Szobalány szerepben mutatkozik be Turay Ida az őszi idényben, de ez a szerep főszerep lesz. A müvésznő *Békeffi* István és *Stella* Adorján *Három pengő* cimü vigjátékának főszerepét játssza. A darab egy világvárosi nagyszálló mozgalmas életét mutatja be.

MŰVÉSZET

A Müterem V. csoportkiállitása

A Kossuth Lajos-utcai kiállitóhelyiség ezuttal is a jól bevált csoportkiállitás keretében mutat be negyven müvészt, közöttük nagyobb sorozattal szerepel *Kenéz* János. Kenéz vizfestményekkel szerepel, legtöbb müve tiszta impresszionista stilusu, rendkivül könnyed, néha japánosan légies finomságu. Némely müve azonban azt mutatja, hogy a naturalista stilusban is magára tud találni, mikor föladatát ezen az uton megfelelőbb megközelitenie. Nagyobb számu képpel, ugyancsak vizfestményekkel szerepel *Gyökössy* Lajos is, rendkivül tetszetős honi és olasz tájképeit meg népi jeleneteit részletezően dolgozza ki, müvei kedves hangulatu, hibátlan festmény-szonettek. Hasonlit egyéniségéhez és részletező kidolgozási módjához *Röckel* János is. Sok erőt mutat *Prohászka* József és *Katona Kleinberger* Pál szereplése bátor ecsetkezelésü olajképekkel. Finom, fegyelmezett *Barta* István *Bessenyey* Istvánnak ötletes torzképeit látjuk, *Bokor* Béla János gyöngéden finom elmosott körvonalaival *Dér* Sándor nemesen konzervativ. *Füstös* Zoltán sajnálatunkra csak egy képet állitott ki, de igen jót. Bájos téma *Kerekes* István Öcsi-szobra; kellemes szinmuzsikáju *Kiss Farkas* Imre ege, tiszta meleg stilust éreztet *Márkup* Valéria, *Nagy* Károly, *Péchyné Rónay* Kynga. Igen jó *Olaszy* Sándor Önarcképe. Zágon Mihály félaktja. A kiválogatást és rendezést *Kató* Kálmán biztos müizléssel és lelkiismeretes gonddal végezte. Bizonyosra kell vennünk, hogy az idegenforgalom is utat talál a megnyerő, megbizható szinvonalt jelentő és rendkivül szerény árakat jelző kiállitásra.

B. A.

SPORT

A magyar—német uszómérkőzésen 15:13 arányban vezetünk

Vizipólócsapatunk 3:2 (2:0) arányban győzött, a 200 méteres gyorsuszó-stafétát megnyertük

Berlinből jelentik: Szombaton este kezdődött a berlini olimpiai uszóstadionban az Európaszerte, sőt világszerte nagy érdeklődést keltő magyar—német uszómérkőzés, amelyen Európa két legjobb uszónemzete csap össze. A magyar részről elhangzott kérésre, mint első versenyszámot, a vizipólómérkőzést játszották, még nappali világitás mellett. A hatalmas küzdelemben, amelyben mindkét részről pompás felkészültségről tettek tanuságot és amelyben a vizipólójáték minden szépsége érvényesült, *Magyarország csapata 3:2 arányu megérdemelt győzelmet aratott* a nagyszerüen küzdő német csapat ellen.

A vizipólómérkőzés után került sor az uszószámokra:

100 méteres hátuszás: 1. Schlauch (német) 1 perc 09.5 mp., 2. Körösi (magyar) 1 perc 25.0 mp.

200 méteres melluszás: 1. Sietas (német) 2 perc 49.1 mp., 2. Fábián (magyar) 2 perc 59.1 mp.

Müugrás: 1. Weiss (német) 147.85 pont, 2. Hidvégi (magyar) 120.73 pont.

A 4×200 méteres gyorsuszó stafétát *Magyarország csapata nyerte meg 9 perc 20 mp.-es idővel*, mig Németország stafétája 9 perc 22.5 mp.-t uszott. A magyar csapat fölényes győzelmét Gróf kitünő uszásának köszönheti, aki 2 perc 15.9 mp.-es idővel a verseny legjobbja volt. Csiknak már nem kellett magát teljesen kiusznia, mert a magyar staféta igy is hat méterrel biztosan nyerte versenyét.

A németek legjobb uszójukat, Fischert indították elsőnek Zólyomival szemben. Fischer 2 perc 20 mp.-t uszva körülbelül nyolc méter előnyt szerzett a 2 perc 25.6 mp.-t uszó Zólyomival szemben. A magyar staféta második embere, Gróf hallatlan erővel vetette magát a második német uszó, Heibel után, akit már a harmadik hosszban behozott és nyolc méter előnnyel váltotta Lengyelt.

A körülbelül hat méter előnnyel induló Csik biztos karcsapásokkal, pompás stilusban, egyenletesen uszva mind a négy hosszon keresztül megtartotta ezt az előnyt a negyedik német uszó, Plath ellen, aki élete legjobb idejét uszva, mind a négy hosszon keresztül tartani tudta Csik tempóját.

4×200 méteres staféta: 1. Magyarország (Zólyomi 2 perc 25.6 mp., Gróf 2 perc 15.9 mp., Lengyel 2 perc 22.2 mp., Csik 2 perc 17.3 mp.) 9 perc 20 mp. 2. Németország (Fischer 2 perc 20 mp., Heibel 2 perc 23.5 mp., Arendt 2 perc 25.8 mp., Plath 2 perc 17.2 mp.) 9 perc 22.5 mp.

A magyar uszócsapat a stafétagyőzelemmel *15:13 arányban vezet a pontversenyben* Németország csapata ellen az első versenynap eredményeinek összesitése után.

Vasárnapi sportesemények

Ujpest csapata Budapesten, a Ferencváros Bécsben játszik a Középeurópai Kupáért

Amikor ezeket a sorokat irjuk, még javában kavarog az *Admira—Genova-ügy*. Arról már hirt adtunk, hogy az olasz belügyminiszter tiltó rendelkezése folytán az olaszok lemondották a vasárnapra *Génovába* kitüzött Admira—Genova revánsmérkőzést, többek között azzal az indokolással, hogy meg akarják kimélni az Admira játékosait az olasz közönség várható tüntetésétől, amely a mult vasárnapi bécsi botrány nyomán, előreláthatóan már az első összecsapásnál kirobbanna. A lemondást az osztrákok kénytelen-kelletlen tudomásul vették ugyan, de a bécsi sportsajtó máris megtorlással fenyegetőzik és az osztrák futballvezérek is állitólag ugy nyilatkoztak, hogy *ha más megoldás nem kinálkoznék, ugy valamennyi osztrák csapatot vissza fogják vonni a Középeurópa Kupa további mérkőzéseiből*. Ez volt a helyzet *Bécsben* szombaton este, amikor az *Austria* csapata már *Budapesten* készült a vasárnapi mérkőzésre és amikor *Bécsben* is már minden jegyet eladtak a másnapi *Ferencváros—Vienna* mérkőzésre. Feltehető tehát, hogy a bécsiek fenyegetőzése már csak az óriási anyagi felelősségvállalás miatt is — legalább egyelőre! — csak fenyegetőzés marad. A *Középeurópa Kupa* küzdelmeiben való résztvétel ugyanis nemcsak sportbeli teljesitményt jelent, de egyben *jó üzletet* is a résztvevő csapatok számára, de ezenfelül is a vasárnapi revánsmérkőzés most már kötelező ugy az *Austria*, mint a

Most jelent meg:

A napfürdőzés és a napfény gyógyhatása

Vásárolja meg **Bucsányi Gyula dr.** nagyszerü müvét. **Ára csak P 2.60**

Kapható a „Magyarság" könyvosztályában, Budapest, IV., Eskü-ut 6.

Kilencnapos különvonataink minden héten szombaton reggel indulnak Párisba

Indulási napok: julius 3, 10, 17, 24, 31, augusztus 7, 14, 21, 28

Részvételi dij: P 171.—

Ebben az összegben a következő szolgáltatások foglaltatnak:

1. Gyorsvonati jegy Budapest—Páris—Budapest utvonalra;
2. Elszállásolás két- és háromágyas szobákban;
3. Napi kétszeri kitünő étkezés (reggeli és ebéd);
4. Két autókörséta Párisban;
5. Beléptijegy a világkiállitásra;
6. Személy- és podgyászszállitás Párisban a pályaudvar és a szállodák között;
7. Az összes adók és borravalók.

Részletes felvilágositás és jelentkezés:

a Magyarság Utazási Osztályánál (IV. Eskü-ut 6. szám),

valamint

az IBUSZ—MÁV hivatalos menetjegyiroda összes irodáiban

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 10 óráig fogadunk el hirdetést. — A szombati és hétfői lapok részére a hirdetések már előző nap feladandók. — A legkisebb hirdetés ára 4 pengő.

Női és férfi pizsamák
Csinos női ruhák
Férfi nappali ingek
Bármelyik 4.80
FENYVES
Kálvin tér 7

Fürdőszobaberendezési cikkek, mindennemű **csövek** legolcsóbban kedvező fizetési feltételek mellett is. **BÖHM, Király ucca 35**

Briliánst megbízásból magas iron vesz **Varjas** Károly körút 22, udvar. T. 1-892-36

Uj Detra Bérautók túra km 25 fill., városban óránként 2.70 pengő, Temetőbe 8—. pengő. *Telefon 122-833*

LUXUS **BÉRAUTÓ BALILLA** megbízható túrakocsikkal be- és külföldre legkedvezőbben **1 óra P 3.—** **T. 11-28-80** Grünspan Béla, V., Hollán ucca 15

HANOMAG bérautó városban, vidékre, külföldre 1 óra 3.— P. Túrára megegyezés szerint Vilmos császár út 56. Tel. **1-246-66**

Uj 100-as Steyr, Skoda, Lancia és Ardita legolcsóbban **Uránia bérautók. 143-572.**

Uj áramvonalas **EXPRESS BALILLA BÉRAUTÓ 1 ó. P 3** Temetőbe P 7.— Tel. **1-2-3-4-4-5** Olcsó vidéki túrák!

8 UJ BÉRAUTOK TEMETŐBE, óránként 2.70. túra km 25 fill. **124-991**

BÉRAUTÓK áramvonalas kis kocsik. Telefon **292-868** túra km 25 fillér. óra 2.70. UNIO

Gyklop bérautó Hlavay Helyben, vidékre, külföldre Telefon **13-72-94**

KELETI GARÁZS BÉRAUTOK 13-30-70

BÉRAUTÓ-FUVAROZÓK SZÖVETKEZETE Megbízható szép kocsik, mindenkor, mindenhova. T. 14-00-16

29-29-88 RAPID BÉRAUTÓ

BÉRAUTÓ 1 órára 3 pengő Budapesten vámon belül Temetőbe és kirándulási helyekre megegyezés szerint. **UNITAS Rt.** Telefon A 2-923-85

Férfi short-nadrág elsőrendű szabás P 9.50 **KOVACS VICTOR** IV., Szervita tér 4. VI., Király ucca 2.

Csak **Halász-ruhát, komplét** viseljünk! Nivója magas! Ára alacsony! **HALÁSZ DEZSŐ** női divatháza, Rákóczi út 54.

Briliánst zálogjegyet, aranyat, ezüstöt legmagasabb napi árban veszek. Rózsa, Dohány u. 1/a.

Double cloque ruha..... 25.90
Double cloque kosztüm 29.90
Fahéncs impr. ruha 15.90
Nagy választék szép mintákban. **HAVAS, Calvin tér 1**

ÁGYNEMŰRE FEHÉRNEMŰRE ARANY EGYPT

TAXIGÉPÍRÓ 1 óra 70 fillér. Tel. 13-25-00

Sörapparátok, székek, asztalok, alpaka evőeszközök, használtak és újak nagyon olcsón. **ROSENFELD,** Népszínház ucca 31

Szürke és sötétkék **flanelnadrágok P 22.-** **MIKLÓS LILY** IV., Kigyó ucca 5. sz

Modern autó állandó túrákra bérelhető nagyon olcsón. **119-373**

Kolben Margit IV., Türr István ucca 9 **Modeljeit kiárusítja!**

Autós figyelj! Használt **autógumi** nem érték! Fillérekért árusítok jó, használt köpenyeket és tömlőket. Szegfi, Ó ucca 42. „Stella" gumijavító

„ORIENT" bérautóüzem Elsőrendű Horch kocsik bel- és külföldre. VIII., József ucca 28. Telefon éjjel és nappal **133-955**

Strapára rosszutakra SKODA automobil 40 pengő adó, 7 liter fogyasztás. 4 ajtó. lengőtengely. Képviselet: **Blumenthal Testvérek,** Nagymező ucca 19. Telefon: 1-240-07

1 kiló **színszappan 86** fillér „Antonia" védjegyű 1. rendű 60%-os Egy vevőnek 10 kilóig **a Párisi Nagyáruházban**

Teniszingek Nadrágok EDELMANN IV. ker., Kamermayer Károly ucca 3

Szitaszövésű remek férfiingek 5.90-től Székely Jenő Petőfi Sándor ucca 9

Róka kikészítést, festést vállal WEIL szőrmefestő és kikészítő, Forgách ucca 22, Váci útnál. Telefon 2-912-38

ÉPÜLET SERVICE! Veszélyeztetett épületrészek vizsgálata, ideiglenes és végleges biztonságba helyezése. **Állandó felkészült szolgálat** Ákos építőmester, IV, Sörház u. 3. T. 189-571

Briliánst színes drágakövek, aranyat, régi ezüstöt teljes értékben veszek. Evőkészletek, dísztárgyak olcsón kaphatók. **Schmelczer** Benő ékszerész, Károly körút 28. sz. Központi Városház, Stühmer melletti.

Privátgarázs kiskocsi részére kiadó. Visegrádi ucca 25 1165

Kis üzlethelyiség forgalmas helyen, II., Fő ucca 35. szám alatt, alacsony bérrel, **augusztus 1-re kiadó.** Közelebbit ház felügyelőnél 1264

HUNGÁRIA TAXI-GÉPÍRÁS 1 óra 75 fill. T. 1-445-21

Elsőrendű használt és új **bőröndök** óriási választékban. Csere, vétel, eladás. **WEIL,** Népszínház u. 26. Tel. 144-208.

Chrysler 4—5-üléses, faux Cabriolet, kitűnő állapotban jutányosan **eladó.** Dr. K. A., Magyar u. 52. T. 188-572, d. u. 3—5-ig

Kettő- vagy négyszemélyes **használt autót vennék** lefizetésre. Biztos fedezet. Drahos András, XIV., Balázs ucca 64 1256

Tátra kéthengeres XII. típus, kifogástalan, **eladó.** Dandár ucca huszonhárom, garázs.

Csukott **FORD AUTÓ** Ia állapotban **azonnal eladó!** Éber Lázár, XIV., Erzsébet királyné út 117. Telefon: 296-057. 1270

MUSICA KIS PIANINO csak 96 cm. magas. **A modern lakás hangszere!** Budapest, VII., Erzsébet körút 43. (Royal) Kérjen díjmentes felvilágosítást!

Meghalt a badeni országúton Basch Gyula, a regényes életű budapesti képrestaurátor

— Az Est tudósítójától —

Tragikusan fejezte be életét egy érdekes, ismert békebeli pesti ember a bécsi országúton. Jules *Basch* 60 éves korában motorkerékpáron igyekezett Badenbe Bécsből,

szívszélhüdést kapott

és meghalt.

Akik a régi Pestet ismerik, mind emlékeznek *Basch* Gyula festőművész fiára, Zsülre, aki a békebeli város aranyifjúi közé tartozott. A rendkívül elegáns, karcsú, szőke fiatalembert, akit abban az időben

Budapest legszebb férfiának

tartottak, ott lehetett látni frakkban, klakkban az Opera előadásain, szürke cilinderben, sárga látcsővel a lóverseny zöld gyepén és a hangulatvilágításos mulatókban, kávéházakban.

Érdekes ember volt, ügyvéd, képrestaurátor, festőművész, hálókocsi kalauz, parfőmügynök és villanyszerelő.

Édesapja taníttatta. Azt hitte, hogy Zsülből híres pesti ügyvéd lesz. Tévedett, kalandvágyó, utazgató ember lett a fiából, aki mindenbe belekezdett és *egy mesterségnél sem maradt meg.*

Mikor apja ,idősb Basch Gyula 1928-ban meghalt, *30.000 pengőt örökölt,* mert a festőművész végrendeletében meghagyta örököseinek, hogy *Zsül testvérüket fizessék ki.* Ettől az időponttól kezdve jobbra fordult sorsa, kis vagyonkáját beosztotta, takarékoskodott, visszatért régi szerelméhez, a képekhez, festegetett és restaurált.

Hat hónappal ezelőtt müncheni lakásában *szélütés* érte. Hónapokig betegeskedett, majd mikor meggyógyult, kijelentette, hogy

addig nem akar meghalni, amíg Badenben élő 90 éves nagynénjét meg nem látogatja.

A hatvanéves öregúr motorkerékpárra ült, úgy utazott Bécsbe. Egy-két napra megpihent a volt császárvárosban, majd folytatta útját Baden felé. A motorkerékpáron rosszullét fogta el. *Leült hűsölni az egyik útszéli fa mellé, elvesztette eszméletét és a szívbénulás végzett vele.*

Az osztrák csendőrök levelet találtak zsebében, amelyben felírta, hol lakik, ki a felesége és még arról is intézkedett, hogy

holttestét Bécsben égessék el,

mert a temetési költségeket már pár évvel ezelőtt Münchenben, az egyik temetkezési vállalatnál, befizette.

Pest Zsüljét elhamvasztották Bécsben, a hamvvedret Münchenbe szállítják feleségének, Basch Gyulát két nővére és öccse, *Basch* Andor festőművész gyászolja.

Változékony idő

— Az Est meteorológiai tudósítójától —

Az európai időjárás még mindig gyorsan változó. Hazánkon az éjjel és ma reggel vonult végig egy óceáni levegőhullám, ami erősebben befolyásolta időjárásunkat. *Csaknem országszerte volt eső,* sőt a Dunántúl a déli és nyugati megyékben kiadós csapadék is hullott. Legtöbbet Barcson (24 milliméter) és Sárbogárdon (23 milliméter) mértek.

Bőven esett a Balaton mellett is. A hőmérsékletet is erősen befolyásolta az eső és az erős borulás: *a szélső nyugati megyékben már tegnap hűvös volt, 22—23 fokos hőmérséklettel és a hűvösség ma a keleti részekre is átterjedt.* A gyors változások folytatódnak.

A ma délutáni és esti órákban inkább csak az ország keleti része kap *esőt,* és nyugat felől már felhőfeloszlás, *derülés halad előre.* Holnap délelőttre *még erősebb javulás, napsütés várható, egyúttal azonban megélénkül a déli-délnyugati szél is,* ami egy nyugat felől közeledő újabb hűvös betörés előjele lesz. Hogy ez a vasárnap délutáni órákban eléri-e már hazánkat, az kissé *bizonytalan.* Valószínű, hogy vasárnap estére legalább is a dunántúli megyékben már újabb hűvös betörést kapunk *záporesőkkel, zivatarokkal és hőcsökkenéssel.*

Az időjárási elemek várható értékei Budapesten: legalacsonyab éjjeli hőmérséklet: 16—18 fok, déli hőmérséklet holnap: 25—27 C fok. T. G.

Az értéktőzsdén szünetel a hivatalos forgalom

— Az Est tudósítójától —

A budapesti értéktőzsdén éppen úgy, mint a többi középeurópai tőzsdéken, mi víkendszünet van. Hivatalos forgalom nem alakult ki és a magánforgalomban is csak névleges árfolyamok kerültek felszínre. — *A fixpiac* teljesen üzlettelen. — *Zürichben* a londoni és a berlini kifizetés megdrágult, a párizsi, newyorki, brüsszeli, amszterdami, bécsi és varsói kifizetések ára esett.

Gabonatőzsde

— Az Est tudósítójától —

A budapesti gabonatőzsdén gyengébb az irányzat, a piac nyugodtabban ítéli meg a nemzetközi és a belföldi helyzetet. A tőzsde közönsége ma várja a második számszerű termésbecslést, amelyről az a vélemény, hogy nem lesz kedvező. — *Újbúzából* a kínálat közepes, a malmok érdeklődése változatlanul élénk. A 80 kilogramos felsőtiszai újbúza 20.40—20.50 pengő, a szórványosan lekötött *óbúzánál* pedig 20.30—20.40 pengő — *Rozs* iránt élénk az érdeklődés. Az osztrákok Hegyeshalom paritásában vagy ex hajó Wien 22 sillinget ajánlanak, ami a belföldi áraknál alacsonyabb. Az északi államokba eladtunk néhány kisebb tételt 182 angol shillinges árfolyamon. A pestvidéki rozs ma reggeli ára 18.60—18.70 pengő. — Az *új árpa* változatlanul élénk. Szokványárpáért 15.75, 65 kilósért pedig 16.50 pengőt fizettek. — Az *ózab* élénk, paritásos ára 17.50—17.60, az *újzab* ezzel szemben gyenge és csak 16.10—16.25 pengős árat ér el. — A *tengeri* forgalma mérsékelt. A *határidőpiacon* a külföldi gyenge jelentések hatása alatt lanyhább az irányzat. A hivatalos forgalom megkezdése előtt az *októberi rozs* 19.15, az *augusztusi tengeri* 11.60 pengő. — *A Zsiróban július 15-re 500 mázsa tengerit mondtak fel.*

A szerkesztésért felelős:
SALUSINSZKY IMRE
főszerkesztő
A kiadásért felelős:
Dr. VADNAI BÉLA
vezérigazgató
Szerkesztő: **KEMÉNY SIMON**
Kiadótulajdonos:
Az Est lapkiadó r. t.
Igazgató 1910-től 1930-ig: **Sebestyén Arnold**
Bécsi szerkesztőség és fiókkiadóhivatal:
I. Kohlmarkt 7
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Ma a 11., 12., 13., 14. és 15. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

63 repülőgép keresi a nyilt tengeren Earhartot

Newyork, július 10
(Az Est külön tudósitójától)

A Lexington hadihajó, mely az Egyesült Államok hadiflottájának legnagyobb repülőgép-anyahajója, ma a nyilt tengeren kiküldte 63 repülőgépét Amelie Earhart további kutatására. Orin *Murphy* admirális közölte a sajtóval, hogy *hétfőn már teljes bizonyossággal meg tudja mondani, életben van-e még az óceánrepülőnő vagy sem. (T)*

Amerika még mindig bízik Earhart megmentésében

San Francisco, július 10

Az eltűnt repülőnő kutatásában résztvevő hajók és repülőgépek lázasan keresik *Earhart* Amáliát és *még mindig bíznak, hogy élve megtalálják a híres repülőnőt.*

Az *Earhart* Amália repülőgépét készítő gyár igazgatója kijelentette, hogy a repülőgép *harminc napig is fenmarad a tengeren*, ha tehát a repülőgép elegendő élelmiszerrel rendelkezik, még mindig remény van rá, hogy élve megtalálják.

Még ez történt ma

1. Felhőkarcoló vagy családi ház. A Párizsban ülésező nemzetközi várostervező és épitő kongresszuson felvetődött a kérdés, vajjon a felhőkarcoló jó lakóhelyet biztosit-e az embernek vagy sem. A legtöbb szakértő élesen elitélte ezt a modern épitkezést. Főbb kifogásai ezek voltak:

a) Túlságosan költséges. Azért a pénzért alacsonyabb és *jobb* házakat lehet épiteni.

b) A felhőkarcolók uccájában túlzsúfolódik a forgalom. *Néha órákon keresztül nem lehet közlekedni.*

c) A gépkocsikat és járműveket igen nehéz sorbaállitani az ilyen uccákban.

d) Tömérdek idő megy veszendőbe, *míg az emeletekre feljutnak a magasba vagy onnan lejönnek.* Még a leggyorsabb lift sem tudja eltüntetni ezt a veszteséget.

A. White amerikai épitész azonban valóságos himnuszt zengett a felhőkarcolóra.

»Ez a városok ideális épitkezése. Képzejék el azt az agyonhajszolt és agyonüldözött városi embert, amint felér a 30-ik vagy 40-ik emeletre s kinéz az ablakon vagy leül az erkélyre. *Milyen megnyugvás és békesség öleli át a lelkét. Szabad nagy darab eget lát, csend és békesség fogja körül.* Ne akarják megfosztani a városi embert ettől a *mennyei* nyugalomtól!«

Az angol, belga és a francia kiküldötteket nem hatotta meg a himnusz. Ezek mind a családi ház mellett kardoskodtak. Szerintük ez illik legjobban az ember természetéhez, kis családi házban érzi magát legjobban, itt tudja leghelyesebben felnevelni gyermekeit.

2. Az »államocska«. Weizmann tanár, a palesztinai zsidó szervezet elnöke elmondotta, miért nem fogadhatják el a zsidók Palesztina felosztási tervét. Az angol kormány, tudvalevően, Palesztinát zsidó, arab és angol fenhatósági részre akarja osztani.

a) Az angolok tervezte új zsidó állam területe oly kicsiny, hogy *gazdaságilag képtelen lesz megállani helyét.* Még a mai Palesztina területe sem alkalmas arra, hogy *életerős* gazdaság fejlődjék rajta. Éppen ezért lett volna szükség arra, hogy Transjordaniát, amely eredetileg szintén Palesztinához tartozott, visszacsatolják az anyaországhoz. Hogy lehet ilyen körülmények között elképzelni, hogy *néhányszáz négyzetkilométernyi új zsidó állam életképes legyen?*

b) A terv szerint Jeruzsálemet *kiszakitják* a zsidó államból. Ez ellen minden jó *keresztény* lélekneк fel kell lázadni.

c) Az új zsidó állam létesitésének egyik célja az volt, hogy *az Európából odavándorolni akaró zsidóknak otthont nyujtson.* Hiszen csak egyedül Lengyelország maga egymillió zsidót akar Palesztinába áttelepiteni. Az új zsidó állam legfeljebb, ha 300—400.000 új bevándorlónak tud kenyeret adni.

d) A Szentírás szerint az Ur nem ezt a *kis* területet igérte Izrael fiainak. A Szentírás ellen vétenek tehát, ha elveszik tőlük jogos tulajdonukat.

A cionista vezetők nem mind osztoznak Weizmann tanár véleményében. Vannak olyanok, — igy többek között, Lichtheim, a radikális párt vezetője — akik elfogadhatónak tartják az »államocskát«. A fő az, hogy önálló zsidó ország legyen. Rámutatnak Görögország példájára. Az önálló görög állam száz évvel ezelőtt kisebb volt a tervezett zsidó államnál. Ma jóval nagyobb területe van s ami még ennél is fontosabb, bizakodóan tekinthet a jövendőbe.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi szinházi előadásokra olvasóink és előfizetőink **RENDKIVÜL LESZÁLLITOTT ÁRON** válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. **(1-438-88)** Reggel 9 órától délután 5-ig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig

A kedvezményes áru előadások műsora:

SZOMBATON, JÚLIUS 10-ÉN

ERZSÉBETVÁROSI: Sárgapitykés közlegény (8). MÁRKUS PARK: Gólyaszanatórium (8). ÁLLATKERT: Meloparodisten (8). FÖV. CIRKUSZ: Akrobat — óh! (4 d. u.)

VASÁRNAP, JÚLIUS 11-ÉN

ERZSÉBETVÁROSI: Sárgapitykés közlegény (5 d. u. és 8 este). MÁRKUS PARK: Gólyaszanatórium (8). FÖV. CIRKUSZ: Akrobat — óh! (4. 6).

MINDEN JEGYVÁSÁRLÓ INGYEN KAPJA A TELJES SZINLAPU »MAGYAR SZINPAD« OT

Express hirdetések

GYÖNYÖRŰ divatöltöny eredeti angol és hazai szövetekből, **mérték után**, elsőrendű kivitelben, rendkívül olcsón **20 pengő** havi megkönnyitett törlesztésre. **KEREKES és VAJNA** úri divatszabók, **Erzsébet körút 22**

1 és 3 szobás olcsó hallos, erkélyes, délifekvésű összkomfortos napos világos **lakások. Lehetőleg fronttal Bulcsu ucca 23/B,** Berlini tértől egy kisszakaszra. Bővebbet a házfelügyelőnél vagy telefon **290-573**

Részvényeket, hadi-kényszerkölcsönt, kötvényeket, mindenféle értékpapirt, legmagasabban **vásárol BARNABÁNK, Nádor ucca 26. Tőzsdei** megbizásokat vállalunk. **1-213-16**

Négyszeri étkezés már **P 5.50-ért Balatonszárszon** a modernizált **Bristol-penzióban**

Napos kettőszobás komfortos, olcsóbérű **lakások,** ugyanott **üzlethelyiség** Nürnberg ucca 9. (Stefániánál.)

2 szoba-hallos lakás melegvizzel, központi fütéssel, erkéllyel, luxuskivitelben, uj bérpalotában, olcsó bérrel augusztusra **kiadó.** V., Wahrmann ucca 36. Pozsonyi út és Lipótvárosi parknál

Városligetnél 3 és 4 szoba-hallos villa garázzsal és központi fütéssel **luxuskivitelben tulajdonostól eladó** Esetleg belterületi telket is beveszek. Telefon 296-915

19-es autobusznál **3-szobás balkónos,** bérvillában **kerthasználattal kiadó.** Diana u. 24. Telefon 269-081

Abszolut világos, több helyiségből álló **gyárüzemhelyiséget keresek** belterületen hangtalan kézműipar részére aug. 1-re, kb. 220—250 m² munkaterülettel. Ajánlatokat „Olcsó bér" jeligére PATAK hirdetőirodába, VI., Vilmos császár út **29.** sz.

Pomáz, Szentistvántelepen 300-öles gyönyörű **telkek,** HÉV megállónál, részletre is olcsón eladók. Takarékpénztár, Budapest, Fő ucca 9

Bontásból **modern ajtók, ablakok,** üvegfalak, üzletajtók, **kirakatok** elsőrendű **használt anyagból,** újonnan készítve, **minden méretben** olcsón kaphatók. **Grünwald,** Kispest, Üllői út 198. T. 349-249

Eger fürdővárosban nyaralóknak bútorozott **szobák kiadók GÁSPÁRDY, Csiky Sándor ucca 4. sz.**

Osszeköttetésével társuljon épitőmesterrel épitkezésre, tatarozásra. **„Komoly, becsületes** 1215" jeligére a főkiadóba

Keverőgép vagy **gyúrógépet** két karral, szijhajtással, ötventől—ötszáz literig **keresek.** — Részletes leirást, árat „Készpenz 1258" jeligére a főkiadóba.

Olasz reneszánsz-kandalló gáztüzéssel Telefon: 124-808 **eladó!** 1149

Jutányosan eladó önmet ebédlő Sziget ucca 40, I. em. 8. 1164

BELVÁROSBAN, Bástya ucca 19. sz. épülő bérpalotában **egy és két szoba-hallos komfortos lakások** részleges központi fütés, meleg vizzel **augusztusra kiadók!** Érdeklődés 143-485, délután 3-6 között

Nedobja el használt fürdőtrikóját, ráfizetéssel **újat adok.** Régi, molyos fürdőtrikók szakszerű javitása! **ZEMPLÉNYI** Aggteleki ucca 3. Teréz körút 5. Régiposta ucca 10.

Világhirű álomkristály ajándék és dísztárgyak rendkivül olcsón kaphatók. Damjanich ucca 54, I. em. 6. Telefon: 1-409-66. Címre ügyelni!

Leton izzadás elleni szer, egyszer használja öt napig nem izzad Kiadós üveg már 1 P 30 fill.-tól. Mindenütt kapható. Főraktár: HUNNIA GYÓGYSZERTÁR, Erzsébet körút 56

Svábhegyen KUX penzió Melinda út 14/16. Legyönyörűbb fekvés, terasszok, **kitűnő ellátás (diétás is).** T. 1-651-45

Nem spekulációra épült, hanem komoly érték Budán főútvonalon, 6-emeletes, modern bérpalota, legjobb kivitelben, tiszta nemes kőhomlokzattal, 30 éves adómentességgel, jutányos áron **eladó.** Érdeklődők irjanak **„Átfrásmentes"** jeligére Tenzer hirdetőbe, Szervita tér

Harkányfürdőben Zsófia-Lakban közvetlen a fürdő mellett, elegánsan berendezett **szobák** ellátással kaphatók. Tel. 16. Zsófia-Lak vezetősége

Büssing-N.A.G. gyári új 2-tonnás Diesel-motoros **teherautó Brown és Szunyog,** VI., Jókai ucca 26. Tel.: 129-486

ELADO „A" FORD 4-ajtós, csukott autó P 700. **NASH** kis típus P 1200, jó állapotban. Lemez és Mértékipar, III., Uilaki rakpart 44 Tel. **157-335**

Eladónő belvárosi női divatházba **felvétetik.** Ajánlatok fizetési igények feltüntetésével „Belváros" jeligére a lap kiadóhivatalába

Budán I., Fery Oszkár u. 35/b., 2-es autobuszmegállónál szép **üzlethelyiség** trafik, papir vagy egyéb célokra alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Érdeklődés helyszinen.

Boroshordó új, elsőrendű minőségű készen kapható **Herrmann-Hordógyár Budapest—Kőbánya,** Liget ucca 6.

LUXUSVILLA ötszobás, Nagyboldogasszony útnál, azonnal **kiadó** Telefon 259-452, d. e. 10—12 és 4—7-ig 1265

Remek **garszón, 1- és 3-szobás** összkomfortos lakások és **üzlethelyiség** augusztus 1-re. **II., Bem József u. 22**

Raktárhelyiség 250 m², betonozott, **garszónlakások IV., Molnár ucca 33.**

Rózsadomb alján, autobusz, villamos közvetlen közelében **villalakás nagy kertben** öt szoba, hall (8×9 méter), nagy terasz, azonnalra is kiadó Tel 114-614

A világhirű EREDETI **„EUGENE"** géppel **dolgoznak a BARTOS** szalónban. **TARTÓS ONDULALÁS** más gépekkel már **6.— pengőtől CALVIN TÉR 9.** Ráday ucca sarok. Telefon: **185-136**

Szerszámgépek, transzmissziók **Glück és dr. Kovács** V., Váci út 10. sz. Telefon 121-593.

Üdülőknek legjobb a **Rózsadomb Rózsa Penzió** II, Tapolcsányi u. 6. Telefon: 1-522-90.

Gyári ingatlan cca 3—400 m² **hasznos** területtel, szolid épitkezés, az összes közművekkel, esetleg megosztva is, **azonnalra kiadó.** Cim: **Tenzer hirdetőjében, Szervita tér 8. sz.**

Sub-alpin **gyermekotthon Svábhegyen** „Rousseau"-intézet Telefon: 165-303. Hollós út 7. szám.

2 és 3 szoba hallos lakás azonnalra vagy augusztus 1-re **kiadó.** Csanády u. 4/B. Központi fütés, meleg viz, lift. **Azonnalra bonifikációval.** Tel. 121-232

Diétás és klimatikus **SZANATÓRIUM a Rózsadombon** **Rózsadombi Gyógyintézet** Alsótörökvész út 4. Tel. **15-29-98.** 11-es autobuszmegálló. Dr. Lukács Szanatórium vezetésében.

Üzlethelyiség ***Kegedüs Sándor ucca 7,*** második ház a Körúttól, augusztus 1-re **kiadó**

IV., Bécsi ucca 5, félemeleti nagy **üzlethelyiség** megosztva is, irodának, szalónnak és I. emeleti **4-szobás luxuslakás kiadó.** Tel.: 180-683 és 182-423.

Egyszoba garszón és **egyszoba komfort** cseléd-szobával **augusztus 1-re kiadó.** Wahrmann ucca 24/a

Háziuram ***egy fillért sem addig,*** mig nedves falát szárazzá nem teszem! **Timár Károly** speciális vízmentesitő és házrenoválási vállalkozó, III., Bécsi út 54. Tel. hivó 163-124 1274

Garszónlakás **Erzsébet királyné út 1,** teljes komforttal, azonnalra vagy augusztus 1-re

Weingrubernél elvesztettem tárcám. Kérem megtalálóját nekem beküldeni belső tartalmával bérmentetlenül pénz nélkül. Fürst László, Erzsébet körút 1.

Pasaréti Rózsadombon panorámaki látással 600 □ kertben 3- v. 4-szobás **két családnak is ideális** uj **villalakás** 1800 P. Ugyanott nyugdijasnak köztisztviselőnek kettőszobás **komfortos lakás** 1000 P. **151-111.** Endrődi Sándor u. 46. sz.

Kertes villában 5 szoba hallos lakás közp. fütéssel, esetleg garázzsal, aug. 1-re **kiadó.** II., Budakeszi út 5/b. 1263

Vasúti és szekér hidmérleget használt állapotban **veszünk.** Ajánlatokat „Uradalom 1269" jeligére a főkiadóba

Részletutazók! A fővárosban és vidéken felvevőképes vevőkörnél igazolnatóan bevezetett akvizitőrök **magas jutalékkeresetre tehetnek szert** értékálló cikkek állandó eladásával. Ajánlatok: „Mercurius 4034" jeligére